

Lähetettävä: Arja Pihlaja <arja.pihlaja@ysy.fi>
Lähetetty: maanantai 25. maaliskuuta 2024 20.55
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: Valitus Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä 26.02.2024/Pykälä 3 Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan hyväksyminen
Liitteet: 2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_YSY.pdf; Liite_1_Tuulivoimaosayleiskaavan hyväksyminen Takakangas-Pihlajaharju -alueelle, pöytäkirjanote § 3 26.2.2024.pdf; Liite_2_Valitusosoitus Takakangas-Pihlajaharju oyk Hämeenlinnan hao, viim. valituspäivä 27.3.2024.pdf

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry lähettää ohessa valituksen Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä Takakangas- Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavaa koskien.
Valittaja ja prosessiosoite:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
Y-tunnus: 2957673-2
puheenjohtaja Arja Pihlaja
Ailinkuja 6, 39700 Parkano
arja.pihlaja@ysy.fi

Yritin käyttää latauspalvelua, mutta en saanut asiakirjan liitteitä ladatuksi palvelun kautta. Laitan sen vuoksi valituksemme tässä liitteeksi. Joudun varmasti täydentämään liitteitä erillisinä sähköpostilähetysinä.
Tässä kuitenkin
Valitusasiakirja
Liite 1 Päätös, josta valitetaan
Liite 2 Muutoksenhakuohje

yt. Arja Pihlaja

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
Y-tunnus: 2957673-2
ysyposti@ysy.fi

VALITUS

25.3.2024

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1,
13100 Hämeenlinna
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Asia: Valitus Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymisestä 26.2.2024

Päätös, josta valitetaan: Parkanon kaupunginvaltuuston päätös 26.02.2024 § 3 :
Tuulivoimaosayleiskaavan laadinnan hyväksyntä Takakangas-Pihlajaharjun -alueelle,
<https://parkanod10.oncloudos.com/kokous/2024253.PDF>

(Liite 1, pöytäkirjanote § 3, julkaistu 27.2.2024,
<https://parkanod10.oncloudos.com/kokous/2024253-3.PDF>)

Valittaja ja prosessiosoite:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
puheenjohtaja Arja Pihlaja
Ailinkuja 6, 39700 Parkano
arja.pihlaja@ysy.fi

Vaatimukset

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry vaatii ensisijaisesti, että Parkanon kaupunginvaltuuston päätös 26.2.2024 § 3 kumotaan

- 1) erityisesti maankäyttö- ja rakennuslain MRL 9 §, ja MRL 39 § sisältövaatimusten perusteella, jonka mukaan luonnonympäristöä tulee vaalia eikä siihen liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.
- 2) Muusta syystä tapahtuneen puolueettomuuden vaarantumisen vastaisen valmistelun ja päätöksenteon perusteella, hallintolaki 28.1 § kohta 7, laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 26 §,
- 3) Toissijaisesti vaadimme voimalapaikkojen 11 ja 12 poistamista kaavasta ja kaavoitetun alueen rajaamista kaavaluonnoksessa esitettyyn laajuuteen alueen eteläosissa.

Vaatus 1

Perustelut

Valtioneuvoston luonnonsuojelusta antaman asetuksen mukaisesti maakotka on luonnonsuojelulain 75 §:n 1 momentin liitteen 6¹ mukainen uhanalainen ja erityisesti suojeltava eliölaji.

Maakotka (*Aquila chrysaetos*) on vaarantunut (VU), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, lintudirektiivin liitteen I laji. Maakotkan esiintyminen on keskittynyt Oulujoen pohjoispuolelle, jossa pesii noin 90 % kaikista Suomen maakotkapareista. Pirkanmaan maakunnan vähäiset kotkareviirit kuuluvat raja-alueisiin ja edellyttävät varovaisuusperiaatteiden noudattamista.

Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyytit - selvityksessä² (s. 20) todetaan: Maakotka (*Aquila chrysaetos*, VU) palasi Pirkanmaan pesimälajistoon vuonna 2011 yli 50 vuoden tauon jälkeen. Petolintuvaino johti lajin häviämiseen maakunnasta 1950-luvulla. Maakotka nimettiin Pirkanmaan vastuulajiksi, koska alue on sen levinneisyyden etelärajalla.

Ympäristöministeriön ohjeissa (Ympäristöministeriö 2016) todetaan muun muassa, että suurten petolintujen, kuten merikotkan, maakotkan, sääksen pesäpaikkojen suojelutarve on otettava huomioon tuulivoimarakentamista suunniteltaessa. Keskeistä on selvittää häiriövaikutukset ja törmäysriskit. Törmäysten lisäksi tuulivoima-alueet vaikuttavat petolintuihin myös häiriöiden kautta, mm. rajoittaen saalistusalueita, pidentäen saalistusmatkoja.

Tuulivoimaloiden vaikutus kotkapopulaatioihin on tuotu esille mm. tuoreissa suomalaisissa tutkimuksissa³. Tapauskohtaisesti vaikutukset voivat olla merkittävämpiä kuin mahdollisella kuolleisuudella voidaan laskennallisesti osoittaa. Tuulivoimaloiden häiriövaikutus vaikuttaa etenkin suo- ja metsäalueilla saalistavalle maakotkalle. Suurempikokoisten roottoreiden on havaittu kasvattavan törmäysriskejä ja lisäkuolleisuus vuosien kuluessa osoittautua populaation säilymisen kannalta ongelmaksi.

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimalle kaavoitetun alueen eteläpuolella olevalla Häädetkeitaan reviirillä sijaitsee seitsemän pesäpaikkaa. Kaikki tulkitaan samalla tavalla kotkan käytössä oleviksi pesäpaikoiksi ja luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetuiksi suuren petolinnun pesäpuiksi (Luonnonsuojelulaki 09/2023, 73 §). Kotkalla on yleensä reviirillään useita pesiä, joita se koristelee ja valitsee pesintään parhaiten soveltuvan käyttöön. Häädetkeitaan maakotkareviiri on tarkistettu 6.6.2023. Luonnonpuiston kolmea pesää oli koristeltu, mikä kertoi uudelleen pariutumisesta.

Lähimmän pesän etäisyys esitetään Fingridin Kristiinankaupunki-Nokian Melo välisen kantaverkkohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa 2023. Siinä esitettyyn eteläisen pohjoisempaan reittivaihtoehtoon on etäisyyttä on 1,3 km. Lähde: Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke Ympäristövaikutusten arviointiselostus 2023⁴.

¹ Valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta, §7-8, Liite 6 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20231066>

² Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyytit SYKEra 20/2021
<https://helda.helsinki.fi/bitstreams/9b2d7992-43e9-4505-b621-dce5637fd3b4/download>

³ Maakotkan ja merikotkan (*Haliaeetus albicilla*) GPS-seuranta ja habitaatinkäyttö Pohjoismaissa sekä tuulivoimaloiden vaikutus populaatioihin, Jessica Leskinen 2022, OY, luku

⁴

<https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/kantaverkko/verkon-rakentaminen/kristiinankaupunki-nokia/kristiinank>

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankealueen rajat ja voimalapaikat ovat siirtyneet kaavaproessin aikana etelän suuntaan. Kaavaluonnoksesta ([liite 3](#)) hankeraja on siirtynyt käytännöllisesti katsoen kiinni kantaverkkolinjan toteuttamiskelpoiseksi arvioituun linjaukseen, joka on nimetty eteläinen pohjoinen vaihtoehdoksi. Kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen/ hyväksytyn voimalapaikkojen ja rajan siirto ovat merkittäviä muutoksia maakotkan ja linnuston kannalta ([liite 4](#)).

[Liite 3 Kaavakartta 2022 10 07-2 Kaavaluonnos.pdf](#)

[Liite 4 Kaavakartta 2024 26 03 Kaavaehdotus hyväksytty.pdf](#)

Fingridin verkkosuunnitelman, selosteen ja karttatarkastelun perusteella voidaan päätellä, että tuulivoima-alueen etäisyys maakotkareviiristä on supistunut samassa yhteydessä, kun hankealueen rajoja siirretty. Aluetta on laajennettu keskimääräin n. 1 km kaakkoon, etelään ja lounaaseen. Erityisesti uusien kaavaan merkittyjen voimalapaikkojen 11 ja 12 etäisyys lähimpään pesäpaikkaan on lyhentynyt.

Kaavan liittyvissä selvityksissä maakotkalle aiheutuvia haittoja on arvioitu elinympäristömallinnuksella. Saatu tulos vertautuu koko maakotkapopulaatioon. Selvityksen mukaan laskennallinen kriittinen raja törmäysriskille ei ylity.

Metsähallituksen julkaisussa Hyvät käytännöt maakotkalle aiheutuvien vaikutusten arviointiin⁵ todetaan, että puutteellisten tietojen vuoksi arviointi on vielä epävarmaa ja teoreettista. Elinympäristömallinnusta rajoittaa se, että Suomesta on vain vähän kokemuksia maakotkareviirille sijoitettujen tuulivoimaloiden todellisista vaikutuksista. Korostuneita epävarmuuksia liittyy nykyaikaisiin suuriin voimaloihin. Myös emojen elossa säilyvyyksistä ja muista populaatiomallinnuksiin tarvittavista tunnusluvuista on kotimaista tutkimustietoa vähän. Lisäkuolleisuus voi siten olla suurempi yksittäisillä reviireillä ilman, että merkittäviä vaikutuksia muodostuu laajemman (esim. maakunnan tai Suomen) alueen populaatiolle.

Suotuisa suojelutaso toteutuu, jos pari saa vähintään kaksi aikuiseksi varttuvaa poikasta elinaikanaan. Populaatiomallinnuksessa käytettyjen keskimääräisten elossa säilyvyyden arvoista voidaan laskea odotettavissa olevat lisääntymisiän kestot ja aikuiseksi varttuvien poikasten osuudet kuoriutuneista poikasista. Maakotkalla kolmen sukupolven kesto on 52 vuotta (Tiainen ym., 2016). Luoteisella Pirkanmaalla jo yksikin yksittäinen törmäys hankkeen elinkaaren aikana johtaisi reviirin poikastuoton ja sen myötä jo lähtökohtaisesti vähäisen raja-aluekannan laskuun.

Tyypillinen pesä sijaitsee syrjäisillä metsäalueilla, joilla on sopivasti aukeita alueita saalistusmaiksi. Ns. ydinreviireillä, jolle emojen lennoista sijoittuu noin 50 %, kotkien lentotiheys on lähes kymmenkertainen verrattuna uloimpaan reviirin osaan. Ydinreviirin laajuus vaihtelee reviirin ominaisuuksista ja kannan tiheydestä riippuen. GPS-aineiston mukaan ydinreviiri ulottuu keskimäärin noin 4 km etäisyydelle pesästä.

Kotkien reviirin käyttö alueella muuttuu maankäytön, etenkin metsätalouden myötä. Kotka käyttää saalistukseen avohakkuualueita sekä niiden laiteita. Etenkin käytöstä poistuneet turvetuotantoalueet ja hakkuualueet tarjoavat saalistusalueita.

[aupunki-nokia_yvaselostus_optimized-id-410969.pdf](#)

⁵Hyvät käytännöt maakotkalle aiheutuvien vaikutusten arviointiin, MH
<https://julkaisut.metsa.fi/wp-content/uploads/sites/2/2023/03/a241.pdf>

Jokaisella reviiirillä kotkayksilöiden käyttäytyminen voi jossain määrin poiketa mallin ennustamasta, minkä lisäksi paikallisella ravintotilanteella on merkittävä vaikutus kotkien liikkumiseen.

Useat paikallisesti tehdyt havainnot kertovat, että Häädetkeitaan reviiirin maakotkan saalistuslennot suuntautuvat kohti pohjoista, josta löytyy käytöstä poistuneita turvetuotannon lohkoja ja metsätalouden ja muun maankäytön jälkeen avoimiksi jääneitä alueita.

Päiväpetolinnusta on säännönmukaisia lentohavaintoja Kovesjärven ja Pirttijärven väliseltä alueelta.

Saalistuslentojen suuntaan varatut uudet voimalapaikat 11 ja 12 aiheuttavat selkeästi riskin Häädetkeitaan paikalliselle populaatiolle useiksi vuosikymmeniksi. Mahdollinen kantaverkkolinjaus ja sen viereen rakennettava liityntäverkko kumuloivat häiriöitä saalistusalueen suunnassa.

Pirkanmaan maakunnan vähäiset kotkareviirit kuuluvat vähäisen kannan ja esiintymisen raja-alueisiin. Ne edellyttävät luonnonsuojelulain mukaista varovaisuusperiaatteen noudattamista. Levinneisyysalueen reunalla ja harvan kannan alueella on perusteltua suojella pitkäaikaisesti asuttuja pesäpaikkoja, reviiirejä ja saalistusalueita vahvemmin kuin tiheimmän kannan alueella olevia reviiirejä.

Takakangas-Pihlajaharjun hankkeessa arvioiduista reviiireistä Häädetkeitaan luonnonsuojelualueen ja IBA -alueen voi joka tapauksessa perustellusti odottaa pysyvän petolinnulle soveltavana ja sopivana elinalueena ja alueen olevan myös sellainen, johon syntyy edellytyksiä uusille pesinnöille ja lajin säilymiselle. Siksi reviiirin ja saalistusalueiden suojelussa erityinen varovaisuus reviiirin rajoilla ja 4 km varoetäisyys ovat tarpeellisia toimia.

Ely-viranomainen on perustellussa päätelmässään nostanut linnustovaikutusten arvioinnin puutteellisuuden esiin. Lintuselvityksiä ei ole tehty luontovaikutusarviointien tarkoittamassa laajuudessa ja ajallinen tarkkailu on ollut ohjeistusta suppeampaa.

Varovaisuusperiaatteen soveltamisen tarvetta korostaa se, että Häädetkeitaan eteläpuolella on vireillä Kangaslamminnevan tuulivoimahanke, länsipuolella on Satakunnan maakuntakaavaan varattu Haitikankaan (Uudismaa) alue ja koillisessa Karvian kunnan puolella Häädetkeitaan läheisyyteen suunnitteilla oleva aurinkovoimala. Takakangas- Pihlajaharjun pohjoispuolen yhden pesäpaikan omaavalla maakotkareviirillä on jo toiminnassa ja käynnissä olevia hankkeita. Maakuntien rajojen muillakin tuulivoimahankkeilla on reviiirejä, mutta olemassa olevia suojelualueita ei ole yhtä lailla niiden läheisyydessä. Arviointia tehdessä olisi tullut paremmin huomioida myös muut käynnissä olevat hankkeet ja muut hyväksytyt vihreän siirtymän kaavoitusaloitteet mukaanlukien kantaverkon rakentaminen ja maakuntarajojen molemmin puolin tehdyt aluevaraukset.

Laskennallinen selvitys ei vastaa siihen suojeluhaasteeseen, joka maakotkalle ja myös muulle linnustolle aiheutuu. Hankealueen rajojen muutos ei ole muuttanut kaavaselostuksen tekstejä eikä tehtyjä arviointeja. "Lähimmät maakunnallisesti tärkeät lintualueet (MAALI) ovat Saukonsuo noin 3 kilometriä hankealueelta etelään, Iso Kivijärvi noin 9 kilometriä hankealueelta pohjoiseen sekä Louhinneva noin 9 kilometriä hankealueelta koilliseen. Lähin kansallisesti tärkeä lintualue (FINIBA) Häädetkeidas sijaitsee hankealueelta lounaaseen noin 4 kilometrin etäisyydellä" teksti löytyy edelleen muuttumattomana kaikkien vaiheiden asiakirjoista.

Tosiasiassa rajamuutos ja uudet voimalapaikat ovat lyhentäneet etäisyyksiä Saukonsuon MAALI-alueen (440129) ja Häädetkeitaan Natura-alueen (FI0336004) ja Parkanon ja Karvian

rajaseutujen soiden (440099) suuntiin. Esimerkiksi etäisyys Saukonsuolle on lyhentynyt 1- 2 kilometriin, mikä lisää Saukonsuon muullekin linnustolle aiheutuvia haitallisia vaikutuksia verkkolinjojen ohella.

Olemme kaavaehdotuksesta antamassamme palautteessa esittäneet kaavan palauttamista uudelleen valmisteluun. Näin ei tapahtunut. Tuulivoimala voi vaikuttaa linnustoon lintujen törmäyksiä voimalan lapoihin eli kuolleisuusvaikutuksena sekä epäsuorasti häirintänä, estevaikutuksena ja elinympäristömuutoksina. Bird-Life Suomi on vettomuksessaan⁶ tuonut esille törmäyksiäkin merkittävämpänä häirintävaikutuksen, jonka vuoksi monet lintulajit välttelevät voimaloita jopa usean kilometrin etäisyydellä. Luken tutkimusryhmän julkaisi 2023 katsauksen, jonka mukaan useat lintu- ja nisäkäryhmät väistävät tuulivoimaloita⁷.

Vaativuksemme on, että Parkanon kaupungin hyväksymä, toteuttamista suoraan ohjaava Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaava kumotaan tai siitä vähintään poistetaan tuulivoimaloiden 11 ja 12 paikat Luonnonsuojelulain 9/2023 7 §:n varovaisuusperiaatteen ja edellä esitettyjen perustelujen mukaisesti. Lisäksi hankealue tulee rajata eteläisiltä osiltaan kaavaluonnoksen mukaiseksi.

Vaativus 2

Valitusperustelu

Muusta syystä tapahtunut puolueettomuuden vaarantaminen ja puolueettomuuden vastainen valmistelu ja päätöksenteko koskien, hallintolaki 28.1 § kohta 7, MRL 9 §, MRL 39 § ja laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 26 §

Lähtökohta

Esteellisyys ymmärretään laajasti. Varsinaisen päätöksenteon lisäksi myös asian valmistelu kunnanhallituksessa tai kunnallisissa lautakunnissa kuuluvat asian käsittelyyn. Varsinaisen kunnanvaltuustossa tapahtuvan päätöksentekotilanteen virheettömyys ei poista aikaisemman käsittelyn virheellisyyksiä.

Tausta

Parkanon Tuuli Oy on Parkanon kaupungin, Leppäkoski Group Oy:n ja Etha-yhtiön (nykyään tytäryhtiö Tuulikarhu Oy) vuonna 2020 perustama hankeyhtiö. Yhtiön liiketoiminnan tarkoituksena on ollut edistää tuulivoimatuotantoa Parkanon kaupungin alueella, saattaa tuulivoimayleiskaavoja voimaan ja myydä rakennusvalmiina oleva hanke toteuttavalle taholle. Yhtiö keräsi pääoman yhtiökumppaneiltaan.

⁶ <https://www.birdlife.fi/tiedote-20240324/>

⁷ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320723004834?via%3Dihub>

Hankeyhtiön liiketoiminta-ajatusta ja tavoitteita perusteltiin kaupungin luottamusmiehille pidetyssä suljetussa valtuustoseminaarissa, kaupungin elinvoimatoimikunnassa ja muissa työryhmissä. Kokousten pöytäkirjat ovat salaisia. Hankeyhtiön ja kaupungin tavoitteisiin kytkettiin kantaverkkolinjauksiin vaikuttaminen.

Parkanon kaupunki sitoutui vahvasti tuulivoiman rakentamista edistävän ja liiketoimintaa harjoittavan hankeyhtiön toimintaan. Parkanon silloinen kaupunginjohtaja Jari Heiniluoma oli Parkanon Tuuli Oy:n hallituksen jäsen. Myöhemmin jäsenyyttä ovat hoitaneet vs kaupunginjohtaja, varajäsenet ja muut tehtävään valitut luottamusmiehet. Etha Oy kartoitti kohteeksi soveltuvia alueita Parkanon kaupungin hakemalla uusiutuvan energian hanketuella. Esiselvityksen perusteella Parkanon Tuuli Oy:n hankkeiksi valikoituivat Takakangas-Pihlajaharjun ohella Isoneva-Lylynevan tuulivoima-alue.

Esiselvitystä ei julkaistu. Yhdistyksemme on saanut asiakirjan tietopyynnöllä Ympäristöministeriöstä.

Isoneva-Lylynevan tuulivoima kaatui puolustusvoimien lausuntoon. Maakuntakaavan 2040 tausta- ja kartta-aineistoissa alue on kuitenkin merkitty puolustusvoimien suojavyöhykkeiden sisään, joten tieto olisi lähtökohtaisesti ollut saatavilla. Hankeyhtiön ja kaupungin varoja kului ja taloudellinen paine Takakangas-Pihlajaharjun kaavoittamisen läpiviemiseksi kasvoi.

Kokousasiakirjojen perusteella on osoitettavissa, että ennen kaikkea panostukset, liiketaloudelliset tavoitteet ja pyrkimykset ovat alusta alkaen leimanneet Takakangas-Pihlajaharjun hankkeen etenemistä. Liiketaloudellisten tavoitteiden ensisijaisuus on leimannut myös suunnittelua ja päätöksentekoa.

Emme ole hankkineet tietopyynnöllä vuosien 2020 - 2021 asiakirjoja tämän valituksen tueksi. Pöytäkirjat (vanha järjestelmä) on poistettu verkon käyttäjiltä. Salaiset asiakirjat ovat ulottumattomissa.

Katsomme, että Parkanon kaupunki on vaarantanut päätöksenteon neutraliteetin osallistuessaan edustajiensa välityksellä yhtäaikaaisesti sekä Parkanon Tuuli Oy:n liiketaloudellisesti tavoitteelliseen toimintaan että lupaan johtavaan kaavoitusprosessiin.

Perustelut

Toisaalta kaupunki on edustajansa ja yhteistyössä Parkanon Tuuli Oy:n kanssa vaikuttanut yhtiön toiminnan edistämiseen useissa eri yhteyksissä. Hankeyhtiöön on tehty sijoituksia, joiden kokonaismäärä ehtoineen löytyy liitteenä olevasta asiakirjoista ([liitteet 5, 6 ja 7](#)). Yhtiö on yhteistyössä kaupungin kanssa hyväksynyt hankekonsultin ja kaavoitussuunnittelijan valinnan, tehtävänkuvauksen ja sopinut vastuut hankkeen kaavoituksen ja muiden ulkoisten kulujen maksamisesta. Kaupunki on sitoutunut yhdessä hankeyhtiön kanssa tavoitteeseen saattaa hanke, tuulivoimayleiskaava ja rakennuslupavaiheen edellyttämät vaiheet niin valmiiksi, että kaavoitettu ja luvituskypsä hanke voidaan myydä rakennuttajalle.

Kaupunki on hyväksynyt yhtiön liiketoimintatavoitteet, sijoitusriskien hallinnan ja asettanut tavoitteet myyntivoiton suuruudeksi. Kaupunki on sitoutunut sopimuksin edistämään juuri Takakangas-Pihlajaharjun hanketta ja sitouttanut päätöksiin samat luottamusmiehet, jotka ovat hyväksymässä oikeusvaikutteista kaavaa.

Toisaalta kaupunki on kunnallislain alainen hallinnollinen yksikkö, jonka tulee toimia hyvää hallintotapaa noudattaen tuulivoimayleiskaavoituksen eri vaiheissa, kerätä kuulemispalautetta, hyväksyä kaava-aineisto ja sen laatu hyväksymismenettelyssä ja lopuksi oikeuttaa rakentaminen. Kaupungin tulisi päätöksenteossaan huomioida YVA -lain suunnittelua ohjaava merkitys ja valvoa, että YVA -prosessin päätteeksi saatu perusteltu päätelmä vaikuttaa suunnitteluun ja toteutukseen haittoja lieventäen.

Parkanon kaupungin ja Parkanon Tuuli Oy:n välisistä sitoumuksista, rahoitusjärjestelyistä ja kytköksistä tuulivoimakaavoitukseen

Parkanon Tuuli Oy tarvitsi kesällä 2022 lisärahoitusta.

Parkanon kaupunginhallitus käsitteli Parkanon Tuuli Oy:n osakkuuksia ja rahoitustilannetta ja Parkanon kaupungin tulevaisuutta Parkanon Tuuli Oy:n osakkaana kokouksissaan 8.8.2022, 12.9.2022, 19.9.2022 ja 26.9.2022. (Liittet 5 ja 6)

Parkanon Tuuli Oy:n kertoi kaupunginhallitukselle 8.8.2022 kokouksessaan, että hanke on etenemässä aikataulun mukaisesti kaavoitusta kohti. Tuulimittaukset tulisi tehdä vuosien 2024-2025 aikana, minkä jälkeen hanke on Parkanon Tuuli Oy:n osalta valmis myytäväksi investoreille. Jos Parkanon kaupunki päättää pysyä yhtiön osakkaana, sillä on mahdollisuus vaikuttaa tulevan investorin valintaan ja sen kanssa tehtävän sopimuksen sisältöön. Hanke toteutuessaan vahvistaa paikallista energiaomavaraisuutta, ja toteuttaa osaltaan Parkanon kaupungin Hinku-sopimuksen periaatteita.

8.8.2022 kokouksessa käsiteltiin Etha Ab:n omistukseen liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien siirtoa Tuulikarhu Oy:lle, mihin kaupunki suostui. Muut Parkanon Tuuli Oy:n osakkaat Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy/Tuulikarhu Oy olivat kirjeessään 27.7.2022 esittäneet yhtiön kolmannelle osakkaalle Parkanon kaupungille kahta vaihtoehtoista tapaa sen tulevaisuudesta yhtiön osakkaana.

Irttaantumisvaihtoehdossa (vaihtoehto 1) Parkanon kaupungin tulisi kuitenkin edistää kaavoittajana Parkanon Tuuli Oy:n ja muiden kaupungin alueella kehitteillä olevien tuulipuistojen kaavoitusta. Parkanon kaupungin tulisi suhtautua myönteisesti Parkanon Tuuli Oy:n hankkeeseen sekä tukea hanketta koskevaa viestintää kuntalaisten suuntaan.

Mikäli kaupunki jatkaisi yhtiön jäsenenä (vaihtoehto 2), sen tulisi edelleen tulevaisuudessa sitoutua lisärahoituksen antamiseen Parkanon Tuuli Oy:lle. Vaihtovelkakirjalainojen osakeannit eivät kattaisi kaikkia kehityskustannuksia valmiiseen tuulivoimapuistoon asti, mutta arvion mukaan nämä lisäsijoitukset kattaisivat mm. kaavaprosessin loppuunviemisen, tuulimittaukset ja rakennusluvat. Esitettyjen osakeantien ja vaihtovelkakirjojen lisäksi, olisi hyvin todennäköistä, että hankeyhtiö tarvitsisi lisärahoitusta.

Parkanon Tuuli Oy:n muut osakkaat tarjosivat kaupungille mahdollisuutta irtaantua hankekehitysyhtiöstä, ennen kuin luvitus etenisi ratkaiseviin päätöksentekotilanteisiin, jolloin kaupungin päätöksentekoprosessi olisi mahdollisimman selkeä ja hankkeen siirtäminen tuleville sijoittajille on mahdollisimman suoraviivainen.

Sekä liitteestä 5 että kaupunginhallituksen kokouksista 12.9.2022, 19.9.2022 ja 26.9.2022 (liite 6), käy ilmi Parkanon kaupungin pääomasijoitukset ja vaihtovelkalainakirjan kustannukset. Parkanon Tuuli Oy:n edustajan mukaan Takakangas-Pihlajaharju -hankkeen suurin riski olisi, että se ei toteudu. Tällöin osakkaiden yhtiöön tekemät sijoitukset muuttuvat kokonaan tai osittain arvottomiksi.

12.9.2022 pidetyn kaupunginhallituksen kokouksen päätösesitys, jonka mukaan Parkanon kaupunki jatkaa aktiivisena omistajana Parkanon Tuuli Oy:ssä, jäi pöydälle. 19.9.2022 asia palautettiin uudelleen käsittelyyn, mutta päätettiin maksaa Parkanon Tuuli Oy:lle maksamatta jäänyt laina.

Parkanon Tuuli Oy käsitteli rahoitustilanteen ratkaisemiseksi tarvittavia vaihtovelkakirjajärjestelyä yhtiökokouksessaan 14.9.2022.

26.9.2022 kaupunginhallituksen kokouksessa käsiteltiin uutta kolmatta vaihtoehtoa, jonka mukaan muut osakkaat lunastavat kaupungin Parkanon Tuuli Oy:lle myöntämän pääomallainan korkoineen hankkeen kaavan tultua lainvoimaiseksi. Uusi vaihtoehto olisi tarkoittanut, että kaupunki ei olisi enää aktiivinen toimija, jonka puolueettomuus tuulivoimaa koskevassa päätöksenteossa voitaisiin kyseenalaistaa. Kaupunki saisi sijoittamansa pääoman 1,5-kertaisena takaisin, minkä lisäksi pääomallainana sijoitettu pääoma palautetaan korkoineen kaavan tultua lainvoimaiseksi.

Kaupunginhalitus päätti kokouksessaan hyväksyä lainajärjestelyt ja jatkaa Parkanon Tuuli Oy:n aktiivisena osakkaana. Kaupunginvaltuusto siunasi päätöksen samana päivänä ([Liite 7](#)).

Rahoituksen suuruutta säädettiin kaupunginhallituksen esittämällä tavalla.

Kokouksien yhteydessä on visioitu pääomainvestoinnista saatavia myyntivoittoja ja kiinteistövero- ja lupamaksukertymiä, mutta myös mahdollisia tappioita.

Kaupunki sitoutui jatkamaan ehtojen mukaisella tavalla yhtiön osakkaana sekä edistämään Takakangas-Pihlajaharjun kaavoitushanketta että muita tuulivoimahankkeita alueellaan.

Katsomme, että kaavoitusratkaisu ei voi olla ennakollinen eikä päätöstä voida sopimuksella sitoa ennen kaavoitusprosessia ja kuulemista.

Kaupungin omistus Parkanon Tuuli Oy:ssä, yhtiön velanottotarve ja kaupungille esitetyt ehdot selviävät oheisista liitteistä.

Liite 5_ [Parkanon Tuuli Oy:n esittämät vaihtoehdot 13.9.2022](#)

Liite 6_ [Parkanon kaupungin omistus Parkanon Tuuli Oy KH 12.9, 19.9, 26.9.2022](#)

Liite 7: [Parkanon kaupunginvaltuuston päätös 26.9.2022](#)

Kaavoitusprosessista

Tuulivoimahankkeisiin kuuluvan YVA -vaiheiden ja kuulemispalautteen tarkoituksena on YVA -lain mukaisesti toimia hankkeen suunnittelun välineenä. YVA -lakiin kirjattu tavoite on löytää merkittäviä ympäristövaikutuksia ja ehkäistä niitä. Kertyvän ympäristövaikutusarvioinnin ja olosuhteiden muutoksesta kertyvän arviointitiedon tulisi vaikuttaa hankesuunnitelmaan, haittojen lieventämiseen ja hyväksyttävään MRL:n mukaiseen kaavoitusprosessiin.

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaa koskeva kaavoitusaloite käsiteltiin maaliskuussa 2021.

Pirkanmaan liitossa oli tunnistettu kasvaneen voimalakoon aiheuttamat haasteet ja aloitettu selvitystyö, jossa tarkasteltiin uudelleen voimassaolevan maakuntakaavan 2040 tuulivoimavarausten soveltuvuutta suuritehoisen teollisen tuulienergian sijoituspaikoiksi. Maakuntakaavoituksen alueidenkäytön varausten tekninen sijaintipaikkaselvitys oli käynnissä keväällä 2021 ja valmistui toukokuussa. Pirkanmaan tuulienergian mahdollisuudet-niminen hankeryhmä jatkoi teknisen selvityksen jälkeen työskentelyä syksyllä 2021. Hankeryhmän tavoitteena oli tarkentaa vaikutusarviointia, sijainninhjausta ja tuulivoiman rakentamisen

edellytyksiä.

Parkanon kaupunki vetäytyi aktiivisesta yhteistyöstä maakuntakaavoituksessa, taustasyynä Parkanon Tuuli Oy:n esiselvitykset ja halu tehdä omaa aluettaan koskeva näkymäanalyysi. Tekninen johtaja ilmoitti yhteistyöryhmän kokouksessa, että maakunnan liiton kokonaistarkastelua Parkanon osalta ei tarvita. Parkanon irtautumista koskeva päätösasiakirja asiasta ei ole tiedossamme. Päätös oli mielestämme huomattava, kun samaan aikaan tekninen kehitys on johtanut mittavan kokoluokan rakentamiseen ja tuulivoiman potentiaalisia alueita kohdentuu nimenomaan luoteiselle ja pohjoiselle Pirkanmaalle.

Liiton selvitys Tuulienergian mahdollisuudet maakuntakaavassa Pirkanmaalla Osa III - näkyvyysanalyysit valmistui 16.5.2022. (*Liite 8*, <https://kaava.pirkanmaa.fi/energia/tuulienergia/>) Parkanon kaupungin oma potentiaalisten tuulivoima-alueiden näkymäalueanalyysi on annettu tekniselle lautakunnalle tiedoksi 8.6.2022. (*Liite 9*)

Selvitykset eivät ole yhteismitallisia, vaikka niitä on tehty samaan aikaan. Maakunnan ja Parkanon kaupungin teettämien selvitysten oleellisen eron muodostaa se, että Parkanon kaupungin näkyvyysanalyysi käsittelee myös niitä maakuntakaavan 2040 alueita, jotka jo maakunnan teknisen selvityksen yhteydessä 2021 ja jatkotarkastelussa osoittautuivat korkean tuulivoiman osalta soveltumattomiksi alueiksi.

Ratkaisun seurauksena molemmista selvityksistä puuttuu Parkanon osalta suunnittelualueiden yhteisvaikutusten karttatarkastelu, kuntarajojen yli ulottuva tarkastelu ja maakunnan tuulivoimavyöhykkeen yhteisvaikutuksia koskeva alustava tarkastelu, jota kohdekohtaisissa hankkeissa tulee tarkentaa. Tarkastelu ei myöskään pohjaudu yhtenäisiin kriteereihin selvitysten laadun, kuvantamisen, tarkkuuden tai etäisyyksien osalta.

Katsomme, että maakuntatasoinen alueiden käyttöä ohjaava tarkastelu puuttuu. Kaupungin oma selvitys ei sovellu jatkossakaan vastaavaksi lähdemateriaaliksi. Parkanon alueelle pyrkivillä hanketoimijoilla ei ole myöskään jatkossa käytettävissään maakuntakaavatasoista päivitettyä selvitysaineistoa, koska Parkano on jäänyt maakuntakaavassa valkeaksi alueeksi.

Hanketoimija käytti Takakangas-Pihlajaharjun kaavaprosessissa Parkanon kaupungille tehtyä näkymäanalyysiä. Selvitys on tehty voimalapaikkojen kuvitteellisilla sijainneilla. Aineisto näkyvyysanalyysineen on vähintään virheellinen hankealueen voimalapaikkojen muututtua. Aineiston johtopäätökset vaikuttavuudesta perustuvat vähintään jossain määrin virheellisiin arvioihin. Parkanon kaupungin teettämän selvityksen tekstejä on siirretty sellaisenaan kaavaluonnokseen ja ehdotukseen, myös suoraan kohdekohtaisiin vaikutusarviointeihin ja osin on käytetty samoja havainnekuvia. Kuvat teksteineen antavat edelleen väärän käsityksen erityisesti avoimille alueille ja loma-asutukselle aiheutuvista haitoista. Palautevaiheet eivät johtaneet korjauksiin. Yhteysviranomaisen YVA -prosessin päätteeksi antamassa perustellussa päätelmässä todetaan hankkeella kuitenkin olevan paikoin merkittäviä vaikutuksia.

Kaavaluonnos ja kaavaehdotus

Katsomme, että lähtökohtaisesti kokeneissa käsissä olleeseen kaavoitussuunnitteluun olisi jo luonnosvaiheessa pitänyt sisältyä alueiden käyttöä säätelevä maakunta-aineiston ja maakuntakaavamerkintöjen rajaava vaikutus ja kaavoituksen yhteydessä tarkasteltava paikkatieto:

Alkkianvuoren geologinen arvo, virkistysalueiksi merkittyjen luontoreittien rajoitukset, maakuntakaavaan merkityt luonnon monimuotoisuusvyöhykkeet, Natura -alueille aiheutuvat vaikutukset, suojellut pohjavesialueet, metsälakikohteet, arvokkaat lintualueet ja metsäntutkimuslaitoksen koealueet. Alkkianvuori UNESCO-statusen omaavana Geopark-alueena kehittämissuunnitelmineen ja luontopolkuverkostoineen olisi pitänyt ottaa vahvemmin huomioon.

Näistä huomautettiin edelleen kaavaluonnosvaiheessa, mutta ne huomioitiin vasta ehdotusvaiheessa, vaikka YVA -ohjelmavaiheen palaute oli ollut käytössä jo luonnosta tehtäessä. YVA -kuulemisten yhteydessä ja kaavaehdotuksesta annettu muu palaute ja muut ympäristöön, asutukseen, virkistykseen tai toimintaan aiheutuvat haitat ja niistä annettu palaute ei ole ohjannut millään tavoin suunnittelua, eikä vaikuttanut kaavaehdotuksen sisältöön tai kaavan hyväksymiseen.

Vaikutusarviointiin ovat vaikuttaneet yksinomaan asumisterveyteen ja meluun liittyvät raja-arvot. Kyläasutukselle ja järvien rannoille aiheutuvia, rantakaavoitetuillekin alueille aiheutuvia kohtalaisia ja jopa merkittäviäkin vaikutuksia ei ole otettu huomioon.

Myöskään muun toiminnan, kylien ja asumisen tai kesäasukkaiden tuoman taloudellisen potentiaalin mahdollista heikentymistä tai alueen kiinnostavuuden hiipumista ei ole arvioitu eikä tuotu päätöksentekoon vaikuttaviksi asioiksi. YVA -prosessi suunnittelua ohjaavana menettelynä ohitettiin. Lievennystoimia ei tehty. Kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos ja -selostus liitteineen) saadun palautteen perusteella tehdyt tarkennukset selviävät Parkanon kaupungin teknisen lautakunnan kokouksen 23.8.2023 valmisteluaineistosta. [\(Liite 10\)](#)

Samasta Parkanon kaupungin teknisen lautakunnan kaavaluonnosta käsittelevästä pöytäkirjasta (liite 10), selviää, että vaihemaakuntakaavan valmistelussa tehdyt selvitykset oli edellytetty sisällytettäväksi kaava-aineistoon. Maankäyttö- ja kaavoituspäällikkö Erkki Salomäen kokousta varten koostamasta valmisteluaineistosta selviää, että voimaloiden roottorin halkaisija on pienennetty 190 metriin, jolloin voimaloiden kokonaiskorkeus on laskenut 295 metriin. Parkanon tekninen lautakunta päätti kokouksessaan, että tuulivoiman ja asutuksen välinen vähimmäisetäisyys tulee olla 3 km.

Allekirjoittaneet huomauttavat, että näkyvyystarkastelun kartan korvaaminen ei muuttanut tehtyjä johtopäätöksiä. Tuulivoimala-alue näkyy laajasti alueen lukuisille järville ja avoimille alueille. Havainnekuvina käytettiin samoja kuvia kuin luonnosvaiheessa. Niihin oli tuotu näkyviä voimaloita, mutta annettua palautettua kuvien oikeasta kohdentamisesta ei ole otettu huomioon.

30.8.2023 Parkanon kaupungin kaupunginjohtaja käytti otto-oikeuttaan ja siirsi päätöksenteon kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. [\(Liite 11\)](#) Kyseisellä päätöksellä lopetettiin kaupunginhallituksen ulkopuolella käyty keskustelu palautteen ja kaavaehdotuksen välisestä ristiriidasta.

Maakuntakaavoituksen tausta-aineistoissa on arvioitu 300 m ja sitä korkeamman tuulivoimarakentamisen vaikutuksia. Voimalakorkeuksien vähentäminen juuri alle 300 m kokonaiskorkeuden viestii tavoitteesta irtautua maakunnallisesta ohjauksesta. Ympäristöministeriö on valmistellut suurikokoisen voimalarakentamisen maisemavaikutuksia ja päivitetty opas maisemavaikutusten huomioonottamisesta julkaistaan keväällä 2024. Oppaaseen sisältyvistä muutoksista on annettu tietoa YVA ry:n seminaaripäivässä 20.3.2024.

Huomion arvoista on, että 5 metrin tekninen kokonaiskorkeuden vähentäminen Parkanon kaupungin korkeimmalle merenpinnan yläpuolelle sijoittuvalla alueella ei vähennä maisemahaittoja. 300-350 metrin kokonaiskorkeuden omaavien voimaloiden lähivaikutusalueet

päivittyvässä maisemahaittaoppaassa kasvavat 4-6 kilometristä 8-10 km saakka. Takakangas-Pihlajaharjun arvioinnissa käytetty 5 km raja tuulivoiman dominoivan vaikutuksen rajana on lähtökohtaisesti jo alempi kuin vuoden 2016 ohjeet edellyttäisivät. Uudessa maisemavaikutusoppaassa lähialueelle aiheutuvien vaikutusten arvioidaan olevan useita kilometrejä, jopa kaksinkertaisesti enemmän. Taulukkokuva ([liite 12](#)).

Parkanon Tuuli Oy:n yhteinen hanketausta ja pyrkimys saavuttaa tavoite Parkanon kaupungin asettamien taloudellisten tavoitteiden onnistumiseksi on mahdollistanut sen, että palautteeseen ei ole reagoitu YVA-lain ja MRL:n tarkoittamalla tavalla. Palautteeseen annetut vastineet ovat äärimmäisen pelkistettyjä ja lyhyitä ja toistavat laillisuusperustaa. Palautteeseen on suhtauduttu ylimielisesti. Kunnallista harkintavaltaa ei ole käytetty. Palautteet ja vastineet muistutuksiin on esitetty [liitteessä 13](#). Yhteysviranomaisen perusteltuun päätelmään liittyviä huomiota on jätetty huomiotta ([liite 14](#)). Teknisen lautakunnan kokoukseen 23.8.2023 valmistellusta päätösaineistosta on luettavissa kooste tehdyistä muutoksista.

Kaava-asiakirjoista

Kaava-aineisto on ollut hajanainen ja käsittänyt lukuisan määrän liitteitä, mikä on vaikeuttanut kaava-aineistoon tutustumista. Niiden määrä on myös kasvanut kaavoituksen edetessä. Kaavaehdotuksesta antamassamme palautteessa vaadimme luettavuuden ja ymmärtämisen parantamiseksi korjausten merkitsemistä luonnos- ja ehdotusvaiheiden asiakirjoihin. Kaavaselosteet kummassakin vaiheessa ovat ulkoiselta asultaan täysin yhteneväisiä, minkä johdosta asiakirjoihin tutustuvalla on edellytetty erityistä tarkkuutta ja kykyä havaita mahdollisia muutoksia. Niitä on esityksestämme merkitty hyväksytyn kaavan liiteasiakirjaan. ([Liite 15](#)) [Kaavaselostus Takakangas OYK 2023 12 07 muutokset keltaisella \(Hyväksymiskäsittely\)](#).

Kaikkia muutoksia ei ole kuitenkaan merkitty keltaisella eikä kaikkia muutoksia hankealueen muutosten aiheuttamista seurauksista ole viety asiakirjaan. Puute näkyy esimerkiksi tämän valitusasiakirjan vaatimuskohdassa 1. Etäisyydet pesä- ja maalialueille eivät vastaa muuttuneita rajoja ja uusia voimalapaikkoja.

Muutosmerkinnöistä tulisi toisaalta myös havaita se, miten muu kuuleminen ja palaute on huomioitu. Muutoksia ei ole.

Luonnos- ja kaavaehdotuskartoilta on havaittavissa paikkatietojen huomioonottamisesta johtuvat voimalapaikkojen siirrot, mutta aluerajauksen muutoksia ei ole osoitettu. Aluerajan muutoksen huomaaminen edellyttää hyvää paikallistuntemusta. On epäselvää, onko melumallinnusta päivitetty voimalapaikkojen muututtua. Kaupunginvaltuuston hyväksymiskokouksen asialistan liitteistä puuttuu melumallinnus. Liitteen 5 melumallinnus kohdalta avaa havainnekuvat toistamiseen.

Hyväksymiskäsittely

Pääosaan tuulivoiman yleiskaavoituksessa ovat nousseet Parkanon kaupungin sitoumukset Parkanon Tuuli Oy:ssä ja sille ladatut odotukset. Virkakunnan ja luottamusmiesten voimavarat asiassa ovat kohdistuneet ja tulleet käytetyksi ensisijaisesti Parkanon Tuuli Oy:n talouden tukemista edellyttäviin ratkaisuihin.

Sekä YVA -materiaaliin että kaavoitusmateriaaliin ja niistä annettuun palautteeseen perehdytys, esittely ja keskustelun avaaminen ovat olleet täysin Parkanon Tuuli Oy:n hanketoiminnasta ja YVA-arvioinnista ja kaavoituksesta vastanneiden vastuulla. Yleisötilaisuuksissa kaupungin

virkamiestahot ja luottamusmiehet eivät ole käyttäneet puheenvuoroja.

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan hyväksymiskäsittelyssä käydyssä valtuustokeskustelussa päätöksentekijöiden vaihtoehtojen puute kävi hyvin ilmi valtuutettu Susanne Talonen-Seppälän sanoissa: "Miltä päätöksenteko näyttäisi ulkopuolelle? Menettäisimme pääoman. Jäämme nuolemaan näppejämme. Luu jää käteen."

Susanne Talonen-Seppälän puheenvuoro konkretisoi neutraliteetin puutteet.

Susanne Talonen-Seppälä on nimetty vuosiksi 2021-2023 ja 2023-2025 Parkanon Tuuli Oy:n yhtiökokousedustajaksi varajäsenenä. Varsinainen edustaja ja kaupunginhallituksen jäsen Klaus Myllymäki on esittänyt eriävissä mielipiteissään prosessin aikana (8.8.2022 ja 26.9.2022), että "Kaupungin tulisi ottaa passiivinen rooli suhteessa Parkanon Tuuli Oy:öön. Mahdollisten kaavoitusten yms. osalta kaupungin rooli on selkeämpi, kun jäämme yhtiöstä pois." ([Liitteet 16 ja 17](#))

Susanne Talonen-Seppälä ei ole jäävännyt itseään hyväksymiskäsittelystä.

Asetelma on vaikeuttanut päätöksentekijöitä valitsemaan rooliaan luottamusmiehenä. Parkanon Tuuli Oy:n muut osakkaat ovat tuoneet esiin, että päätöksenteko kaavoituksessa olisi selkeämpää ilman Parkanon kaupungin kytköstä yhtiöön. Samalla osakaskumppanit ovat kuitenkin vaatineet Parkanon kaupunkia sitoutumaan kaavoitukselle myönteisen ratkaisun edistämiseen. Parkanon kaupunki ei ole laatinut maankäytön kehityskuvaa tai strategista suunnitelmaa eikä ilmasto-ohjelmaa. Kaupunki jätti liittymättä kuntien energiansäästösopimukseen ja tuli siten erotetuksi Hinkukunta-verkostosta.

Kaavaselistuksen perusteissa esitetyt hiilineutraalisuustavoitteet ja hiilikädenjälki toteutuvat pääasiassa kaupungin rajojen ulkopuolella. Tuulivoimaloista saatava laskennallinen hyöty osoitetaan paikkakunnalle.

Kaupunki on yhdessä Parkanon Tuuli Oy:n kanssa päättänyt maksaa maanomistajille kompensatiota liityntälinjojen alle jäävästä maasta. Asia esiteltiin Parkanon Tuuli Oy:n toimesta hyväksymiskokouksessa. Parkanon Tuuli Oy:n hallituksen jäsen ja kaupunginvaltuutettu Aki Haapaniemi korosti asiaa vetoamalla siihen, että Fingridin verkko tulee kuitenkin Parkanon kaupungin alueelle ja esitti, että mikäli kaavoitusta ei hyväksytä, lisäkompensatiokin jää saamatta. Katsomme, että siitä huolimatta, että se on joillekin yksityisille kuntalaisille etu, sopimusta tarjottiin motivaationa puolustaa hyväksymistä. Yhdenvertaisuuden toteuttaminen edellyttäneen samanlaista sopimusta myös muiden yleiskaavoitusta tai lupia edellyttävien tuulivoima-alueiden tai energiahankkeiden liityntäverkkojen alle jäävien maiden maanomistajille. Parkanon kaupungin tekemä ennallistamissopimus, jonka mukaan voimalapaikat peitetään 1m:n syvyyteen, tuottaa mielestämme myös samanlaisen yhdenvertaisuusongelman. Samaa sopimusta tulisi soveltaa kaikkien muidenkin tuulivoimatoimijoiden kohdalla Parkanon kaupungin alueella. ([Liitteet 18 ja 19](#))

Kaavoitusratkaisussa herättää huomiota myös se, että tuulivoima-alue on aluerajauksen muutoksista huolimatta pysynyt lähes hehtaarin tarkkuudella samana. Tietojemme mukaan yksityisten maanomistajien määrä on hyvin vähäinen. Alue on pääasiassa valtion maalla.

Yhteenveto

Ennakollinen sitouttaminen ennen kohdennettua arviointia ja kuulemispalautetta on

ongelmallista. Se supistaa YVA -arviointia suunnittelutyökaluna, kaavoitusharkintaa ja kunnan omaa sijoituspaikka-arviointia MRL:n mukaisissa prosesseissa. Viittaamme liitteeseen 13, johon olemme keränneet yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä olleita huomioita (PIRELY_20035_2021, 24.3.2023). [\(Liite 13\)](#)

MRL 9.2 §:ssä säädetään:

”Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.”

MRL 39.2 §:n sisältövaatimuksissa huomioon otettavia asioita ovat erityisesti: yhdyskuntarakenteen toimivuus, energihuollon järjestäminen kestävästi, ympäristöhaittojen vähentäminen sekä maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen. Tuulivoimarakentamisen vaikutusten merkittävyyteen vaikuttaa hankealueen herkkyys ja rakentamisen aiheuttaman muutoksen suuruus, johon vaikuttaa muun muassa hankkeen koko, sijaintialue, sen ympäristöarvot sekä muu alueidenkäyttö.

YVA-menettelyn kuulemiset ja palaute olisi tullut yhteensovittaa ja YVA-prosessin suunnittelua ohjaava merkitys tunnustaa ja tunnistaa.

Parkanon Tuuli Oy:n ja Parkanon kaupungin välillä oleva sopimuskysymys jatkuu edelleen kaavoituksen saadessa lainvoiman. Kaupunki on velvoitettu Parkanon Tuuli Oy:n kanssa tekemällään sopimuksella edelleen edistämään tuulivoimatuotantoa paitsi Takakangas-Pihlajaharjussa, myös yleisesti alueellaan.

Mikäli kaupunki onnistuu pidättäytymään jatkossa neutraalimpana osapuolena, on Parkanon Tuuli Oy:n kanssa tehdyillä sopimusjärjestelyillä häntä, joka voi edelleen vaikuttaa muiden kuin lakiin kirjattujen huomioon otettavien asioiden vähättelyyn. Kaupunki on talvella hyväksynyt uuden tuulivoimaa koskevan kaavoitusaloitteen.

Vaatimuksemme on, että Parkanon kaupunkia vähintään huomautetaan riippumattoman ja neutraalin arvioinnin tarpeesta tuulivoiman sijoituspaikoista päätettäessä ja ohjataan irtautumaan suoraan rakentamiseen liittyvistä taloudellisista kytköksistä tuulivoimakaavoituksen toteuttamisessa ja toteuttamaan hallinnollisesti hyvää ja tasapuolista kaavoitusmenettelyä.

Parkanossa 25.3.2024

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry

Arja Pihlaja
puheenjohtaja
arja.pihlaja@ysy.fi

Jukka Jylhä
varapuheenjohtaja
jukka.jylha@ysy.fi

LIITTEET

1. Liite 1, pöytäkirjanote § 3, julkaistu 27.2.2024,

Parkanon kaupunginvaltuuston 26.2.2024 kokouksen pöytäkirjan ote, julkaistu 27.2.2024

2. Liite 2, Valitusosoitus Takakangas-Pihlajaharju oyk Hämeenlinnan hao, viim. valituspäivä 27.3.2024.pdf
3. Liite 3, Kaavakartta_2022_10_07-2_Kaavaluonnos.pdf
4. Liite 4, Kaavakartta_2024_26_03_Kaavaehdotus_hyväksytty.pdf
5. Liite 5, Parkanon Tuuli Oy:n esittämät vaihtoehdot 13.9.2022
6. Liite 6, Parkanon kaupungin omistus Parkanon Tuuli Oy KH 12_9, 19_9, 26_9_2022
7. Liite 7, Parkanon kaupunginvaltuuston päätös 26.9.2022
8. Liite 8, Pirkanmaan liiton Tuulienergian mahdollisuudet maakuntakaavassa Pirkan-maalla Osa III - näkyvyysanalyysit_ linkit
9. liite 9, Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemavaikutusten arviointi, näkymäalueanalyysi ja havainnekuvasovitteet.pdf
10. Liite_10, Teknisen lautakunnan kokous 23.8.2023_ 3 km etäisyysraja
11. Liite 11, Viranhaltijapäätös_30.8.2023 §75 tvyk Takakangas-Pihlajaharju
12. Liite 12, Maisema-arviointipäivitys kevät 2024_ lähivaikutusalue etäisyyksien muutos.jpg
13. Liite 13, PIRELY_20035_2021 Osittain salassa pidettävä (JulKL 24.1 §_n 14 k.), otteita perustellusta päätelmästä 24.2.2023
14. Liite14, Takakangas-Pihlajaharjun tvyk vastineet muistutuksiin.pdf
15. Liite 15, Kaavaselostus_Takakangas_OYK_2023_12_07_muutokset_keltaisella (Hyväksymiskäsittely
16. Liite 16, Klaus Myllymäen eriävä mielipide 26.9.2022
17. Liite 17, Yhtiökokousedustajien valinta 2021-2023
18. Liite 18, Takakangas-Pihlajaharju ennallistamissopimus, kaupunki vakuudenvälvojana
19. Liite 19, YM_5_2023 Muistio, Tuulivoimaloiden perustusten purkaminen

Tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen Takakangas-Pihlajaharju -alueelle

Kaupunginhallitus 11.09.2023 § 225

1068/05.063.0632/2021 Tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen Takakangas-Pihlajaharju -alueelle / osallistumis- ja arviointisuunnitelma

KHALL 15.03.2021 § 10

Parkanon Tuuli Oy esittää Parkanon kaupungille saapuneessa kaavoitushakemuksessa oikeusvaikutteisen tuulivoimaosayleiskaavan laatimista Parkanon kaupungin luoteisosalle, Vatajan kylän ja Pirttijärven väliselle alueelle.

Parkanon Tuuli Oy on Parkanon kaupungin, Leppäkosken Sähkön ja Ethan perustama yhtiö, jonka tavoitteena on kehittää tuulivoimaa Parkanon alueella.

Parkanon Tuuli Oy suunnittelee Takakangas-Pihlajaharju alueelle yhteensä maksimissaan 11 voimalan tuulivoimapuistoa. Tuulivoimalat tulevat olemaan toteuttamisajankohdan teknologian mukaisia. Kaavarajaus, voimaloiden sijoittelu ja voimaloiden kokonaismäärä tarkentuvat kaavaprosessin aikana huomioiden kaavoitus- ja ympäristövaikutusten arviointiprosessin (YVA) selvitykset, lausunnot, mielipiteet ja sidosryhmäkeskustelut. Ympäristövaikutukset minimoidaan tarkalla suunnittelulla. Kaikista kaavoitukseen liittyvistä kustannuksista vastaa Parkanon Tuuli Oy.

Strategisten vaikutusten arviointi:

Strategisten vaikutusten arviointi:	Merkittävyys asteikolla 1-5	Sanallinen arviointi:
Elinvoima ja elinkeinon kehittäminen	5	Parantaa merkittävästi elinvoiman ja elinkeinon kehittämistä Parkanon alueella.
Asumisviihtyvyys ja osallisuus	2	Ei heikennä merkittävästi asumisviihtyvyyttä. Osallisuus turvataan riittävän monella kuulemisella prosessin aikana.
Hyvät palvelut	4	Turvaa hyvien palveluiden saatavuuden tulevaisuudessa, koska tulevaisuudessa merkittävä osa sähköntuotannosta on tuuli-voimalla tuotettua.

Liitteenä
nro 8 / Parkanon Tuuli Oy:n kaavoitushakemus tuulivoimaosayleiskaavan laatimiseksi

Oheisaineistona karttaote tuulivoima-alueista Parkanossa.

Valmistelija: tekninen johtaja Jarmo Kyösti

Kehitysjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Parkanon Tuuli Oy:n esityksen oikeusvaikutteisen tuulivoimaosayleiskaavan aloittamisesta Takakangas-Pihlajaharju -alueelle. Kaavoitukseen liittyvistä suorista kustannuksista vastaa Parkanon Tuuli Oy.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään, että kaupunginjohtaja Jari Heiniluoma poistui esteellisistä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 5. kohta; yhteisöjäävi; Parkanon Tuuli Oy:n hallituksen jäsen.

KHALL 29.11.2021 § 7

Kaavoituspäätöksen jälkeen Parkanon Tuuli Oy:n puolesta on laadittu esitys kaavoitussopimukseksi. Sopimukseen on merkitty muun muassa kustannustenjako sekä esitetty kaavan laatijaksi Sitowise Oy / Timo Huhtinen.

Käytännön kaavoitusta Parkanon kaupungin osalta hoitaa tekninen lautakunta hallintösäännön mukaisesti. Kaavoitusprosessissa otetaan huomioon hankkeen Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) sekä Ympäristövaikutusten arviointiprosessin (YVA) selvitykset, lausunnot, mielipiteet ja sidosryhmäkeskustelut.

Sitowise hoitaa sekä kaavoitusprosessin että rinnakkaisesti myös hankkeen YVA-menettelyn.

Liitteenä
nro 3 / Kaavoitussopimus

Valmistelija: tekninen johtaja Jarmo Kyösti

Kehitysjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisen kaavoitussopimuksen ja esityksen kaavan laatijasta kaavoitussopimuksen mukaisesti.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään, että kaupunginjohtaja Jari Heiniluoma poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 5. kohta; yhteisöjäävi; Parkanon Tuuli Oy:n hallituksen jäsen.

Merkitään, että terveys- ja hyvinvointijohtaja Taina Niiranen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

TLK 15.12.2021 § 14

Kaavoitushankkeesta vastaava Parkanon Tuuli Oy on valinnut Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimapuiston osayleiskaavoituksesta

vastaavaksi konsultiksi Sitowise Group oy:n, jonka toimesta on valmistunut osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Parkanon Tuuli Oy suunnittelee Takakangas-Pihlajaharju alueelle 12–14 voimalan tuulivoimapuistoa. Tuulivoimalat tulevat olemaan toteuttamisajankohdan teknologian mukaisia. Kaavarajaus, voimaloiden sijoittuminen ja voimaloiden kokonaismäärä tarkentuvat kaavoituksen aikana huomioiden muun muassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) selvitykset, lausunnot, mielipiteet ja sidosryhmäkeskustelut.

Sitowise hoitaa sekä kaavoitusprosessin että rinnakkaisesti myös hankkeen YVA-menettelyn. Parkanon Tuuli Oy tulee vastaamaan kaikista kaavoituksesta aiheutuvista suorista kustannuksista erillisen kaavoitussopimuksen ehtojen mukaisesti. Yleisötilaisuus järjestetään osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon aikana.

Liitteenä
nro 9 / Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaava)

Valmistelija: tekninen johtaja Jarmo Kyösti

Ehdotus: Tekninen lautakunta hyväksyy osaltaan liitteen nro 9 mukaisesti Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja päättää asettaa sen nähtäville vähintään 30 vuorokaudeksi. Viranomaiset, joilta lausunnot pyydetään; Parkanon kaupunginhallitus, Naapurikunnat (Ikaalinen, Karvia, Kihniö, Ylöjärvi, Sastamala), Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan alueellinen vastuumuseo (Pirkanmaan maakuntamuseo), Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY, Satakuntaliitto, Satakunnan museo, Luonnonvarakeskus, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto AVI, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi, Liikenne- ja Viestintävirasto Traficom, Väylävirasto, Pirkanmaan pelastuslaitos, Metsäkeskus, Metsähallitus, Ilmatieteen laitos, Puolustusvoimat.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tekninen lautakunta 19.10.2022 § 3
122/10.03.02/2022

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 21.1. – 21.2.2022 välisen ajan. Viranomaiset, joilta lausunnot on pyydetty; Parkanon kaupunginhallitus, Naapurikunnat (Ikaalinen, Karvia, Kihniö, Ylöjärvi, Sastamala), Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan alueellinen vastuumuseo (Pirkanmaan maakuntamuseo), Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY, Satakuntaliitto, Satakunnan museo, Luonnonvarakeskus, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto AVI, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi, Liikenne- ja Viestintävirasto Traficom, Väylävirasto, Pirkanmaan pelastuslaitos, Metsäkeskus, Metsähallitus, Ilma-tieteen laitos, Puolustusvoimat.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saapui 14 lausuntoa ja 15 mielipidettä.

Liitteenä

nro 1 / Kaavakarttaluonnos 7.10.2022

nro 2 / Kaavaselostus

nro 3 / Tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma

nro 4 / Osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautteen vastineet

nro 5 / Meluselvitys 2022

nro 6 / Välkeselvitys 2022

nro 7 / Havainnekuvaraportti

nro 8 / Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemavaikutusten arviointi, maisemaselvitys

nro 9 / Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemavaikutusten arviointi, näkemäalueanalyysi

nro 10 / YVA- selostus (ympäristövaikutusten arviointiselostus liitteineen (30 kpl), vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön, vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön, vaikutukset ihmisiin ja yhteiskuntaan, asukaskyselyn yhteenveto, vaikutukset viestintäyhteyksiin ja tutkien toimin-taan, vaikutukset liikenteeseen, vaikutukset maa- ja kallioperään, vaikutukset pohjavesiin, vaikutukset pintavesiin ja kalastukseen, vaikutukset luon-nonvaroihin, vaikutukset ilmastoon ja ilmanlaatuun, vaikutukset maankäyt-töön ja yhdyskuntarakenteeseen, YVA-ohjelmalausunnon huomioon ottami-nen, luontotyyppi ja kasvillisuus selvitys 2021 - 2022, pesimälinnustosiselvitys 2021, syysmuuttosiselvitys 2021, kevätmuuttosiselvitys 2022, pöytäselvitys 2022, soidinpaikka- ja liito-oravaselvitys 2022, viitasammakko- ja lepakko-selvitys 2021, suurpeto- ja metsäpeuraselvitys 2021-2022, Natura esiarvio Suomijärvi-Häädetkeidas, Natura-arvio Rengassalo-Raatosulkonneva-Kaidatvedet, arkeologinen inventointi 2022, meluselvitys, välkeselvitys, hiili-kädenjälkilaskenta 2022, havainnekuvaraportti, Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemaselvitys 2022 ja Parkanon potentiaalisten tuuli-voima-alueiden näkemäalueanalyysi 2022.

Valmistelija maankäyttöpäällikkö Erkki Salomäki, puh. 044 7865610

Esittelijä

Tekninen johtaja Kari Santikko

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta hyväksyy osaltaan Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimayleiskaavaluonnoksen liitteiden 1- 10 mukaisesti ja asettaa ne julkisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi. Viranomaiset ja yhteisöt, joilta lausunnot pyydetään: Parkanon kaupunginhallitus, Naapurikunnat (Karvia, Kurikka, Kihniö, Ikaalinen, Jämijärvi, Ylöjärvi, Kankaanpää), Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan alueellinen vastuumuseo (Pirkanmaan maakuntamuseo), Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto AVI, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi, Puolustusvoimat, Liikenne- ja Viestintävirasto Traficom, Väylävirasto, Pirkanmaan pelastuslaitos, Metsäkeskus, Metsähallitus luontopalvelut, Ilmatieteen laitos, Luonnonvarakeskus, Neova Oy, Fingrid Oyj, Digita Oyj, Telia Finland Oyj, Elisa Oyj, DNA Oyj, Finavia Oyj, Fintraffic Lennonvarmistus Oy, Suomen Turvallisuusverkko Oy, Leppäkosken Sähkö Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy, Parkanon Vesi Oy.

Käsittely

Sitowise Oy:n Timo Huhtinen esitteli tuulivoimaosayleiskaavaluonnoksen, jonka jälkeen vastasi kysymyksiin. Huhtinen poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään, että Huhtinen ja Nieminen poistuivat kokouksesta klo 17:50.

Tekninen lautakunta 23.08.2023 § 75

Parkanon tekninen lautakunta päätti 19.10.2022 § 3 asettaa Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston (kaavakartta ja -selostus liitteineen) nähtäville.

Kaava-aineisto oli nähtävillä 1.11.-30.11.2022 välisen ajan.

Tekninen lautakunta pyysi valmisteluaineistoista lausunnot viranomaisilta ja kunnan hallintokunnilta (MRL 62). Osallisilla oli mahdollisuus esittää kaavaluonnoksesta mielipiteitä nähtävillä olon aikana.

Osayleiskaavaluonnoksesta saatiin 17 lausuntoa ja 15 mielipidettä.

Lausunnoissa tuotiin esiin muun muassa seuraavia asioita:

- Alkkianvuoren GeoPark tärkeänä matkailu- ja virkistyskohteena kaava-alueella.
- Maakuntakaavan tuulivoima-alueen rajausta ja sen alueen yli kaavoittaminen
- Muiden tuulivoimahankkeiden täydennystarve
- Rakentamisen sekä tuulivoimaloiden toiminnan aikaiset vaikutukset pohjavedelle.
- Entisten turvetuotantoalueiden tulevaisuus
- Voimaloiden 6, 11 ja 12 sijainnit luonnon monimuotoisuuden ydinalueella.
- Lisättävä kuvaus Pirkanmaan vaihemaakuntakaavaluonnoksesta kaavaselostukseen

Mielipiteissä tuotiin esiin muun muassa seuraavia asioita:

- Tuulivoimaloita on sijoitettu maakuntakaavan tuulivoima-alueen rajauksen ulkopuolelle
 - Tuulivoimaloiden rakentamisen ja toiminnan vaikutus pohjavesiin
 - Alkkianvuoren GeoParkin tulevaisuus tuulivoima-alueen vieressä
 - Parkanon kaupungin maine ulkoilu ja matkailukohteena vaarantuu
 - Tuulivoimaloiden melun ja välkkeen aiheuttama häiriö
 - Huoli tuulivoimaloiden vaikutuksista kiinteistöjen arvioihin
 - Maisemavaikutukset Vatajankylään
- Kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos ja -selostus liitteineen) saadun palautteen perusteella tarkennettiin kaava-aineistoa seuraavasti:
- Kaava-alueen rajausta muutettiin.
 - Voimaloiden 6, 11 ja 12 sijaintoja muutettiin.
 - Voimaloiden roottorin halkaisija pieneni 190 metriin, jolloin voimaloiden kokonaiskorkeus laski 295 metriin.
 - Ohjeellisia uusia tielinjauksia tarkennettiin.
 - Päivitettiin voimaloiden sijoitussuunnitelma, kaava-alueen sisäinen tiestö ja maakaapelit.
 - Päivitettiin melu- ja välkemallinnukset ja niiden raportit päivitetyn voimaloiden sijoitussuunnitelman mukaisiksi.
 - Korvattiin näkyvyysanalyysin kartta tarkemmilla versioilla.
 - Täydennettiin arkeologisen kulttuuriperinnön karttaan (kuva 4.8) kaksi täydennysinventoinnin kohdetta
 - Päivitettiin kasvillisuuden ja luontotyyppien nykytilan kuvausta kesällä 2023 täydennetyn luon-totyyppi- ja kasvillisuus selvityksen perusteella.
 - Täydennettiin Pirkanmaan vaihemaakuntakaava Elonkirjo ja energia -tiedot kaavaselostukseen.
 - Päivitettiin hiilitaselaskelma ja sen raportti voimaloiden sijoitussuunnitelman mukaiseksi.

- Täydennettiin tietoja kahdesta muusta tuulivoimahankkeesta kohtaan 3.4.1.
- Lisättiin kartta alueella voimassa olevista maa-ainesluvista kohtaan 4.8. Luonnonvarat.
- Lisättiin kaava-aineistoon uusi havainnekuva ja päivitettiin havainnekuvat 295 metrisille voimaloille ja uudelle voimasijoittelulle.

Liitteenä:

Kaavakartta 16.8.2023

Kaavaselostus 16.8.2023

Liite_01_Osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS 30.5.2022

Liite_02_Vastineet OAS 8.6.2022

Liite_03_Kaavaselostus_kaavaluonnos 13.10.2022

Liite_04_Kaavaluonnos 29.9.2022

Liite_05_Kaavaluonnos vastineet 15.8.2023

Liite_06_Meluselvitys 14.8.2023

Liite_07_Valkeselvitys 2.8.2023

Liite_08_Havainnekuvat 15.8.2023

Liite_09_Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemaselvitys 2022

Liite_10_Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden nakymaalueanalyysi 2022

Liite_11_YVA-selostus 20.10.2022

Liite_12_Arkeologinen täydennysinventointi 2023

Liite_13_Parkanon Takakangas-Pihlajaharju_kesän 2023 selvitykset

Liite_14_Takakangas-Pihlajaharjun_Hiilikädenjälkilaskenta

Valmistelija: Maankäyttö- ja kaavoituspäällikkö Erkki Salomäki

Esittelijä

Tekninen johtaja Kari Santikko

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta hyväksyy osaltaan Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimayleiskaavaehdotuksen liitteiden mukaisesti ja asettaa ne julkisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi. Viranomaiset ja yhteisöt, joilta lausunnot pyydetään: Parkanon kaupunginhallitus, Naapurikunnat (Karvia, Kurikka, Kihniö, Ikaalinen, Jämijärvi, Ylöjärvi, Kankaanpää), Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan alueellinen vastuumuseo (Pirkanmaan maakuntamuseo), Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto AVI, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi, Puolustusvoimat, Liikenne- ja Viestintävirasto Traficom, Väylävirasto, Pirkanmaan pelastuslaitos, Metsäkeskus, Metsähallitus luontopalvelut, Ilmatieteen laitos, Luonnonvarakeskus, Neova Oy, Fingrid Oyj, Digita Oyj, Telia Finland Oyj, Elisa Oyj, DNA Oyj, Finavia Oyj, Fintraffic Lennonvarmistus Oy, Suomen Turvallisuusverkko Oy, Leppäkosken Sähkö Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy, Parkanon Vesi Oy.

Käsittely

Päätös

Keskustelun aikana Perttu Kovesjärvi teki vastaesityksen esittelijän ehdotukselle. Kovesjärvi esitti, että lautakunta ei hyväksy tuulivoimaosayleiskaavaehdotusta. Esitys ei saanut kannatusta, jolloin esitys raukesi.

Keskustelun aikana Manta Liesjärvi teki Jarno Kurosen kannattamana vastaesityksen esittelijän ehdotukselle. Liesjärvi esitti, että kaavaan lisätään jokaiselle myllylle kolmen kilometrin turvaraja lähimpään asutukseen ja vapaa-ajanasuntoihin.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, on asiassa äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat esittelijän esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Liesjärven ehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin yksi JAA-ääni ja viisi EI-ääntä seuraavasti:

Mustajärvi Juha	JAA
Kovesjärvi Perttu	EI
Liesjärvi Manta	EI
Mansikkaviita Kyösti	EI
Kaunismäki Johanna	EI
Kuronen Jarno	EI
Santoo Anne	poissa

Teknisen lautakunnan päätökseksi tuli näin Liesjärven esitys.

Kaupunginhallitus 11.09.2023 § 225

Liitteenä
Kaavakartta 16.8.2023
Kaavaselostus 16.8.2023
Liite_01_Osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS 30.5.2022
Liite_02_Vastineet OAS 8.6.2022
Liite_03_Kaavaselostus_kaavaluonnos 13.10.2022
Liite_04_Kaavaluonnos 29.9.2022
Liite_05_Kaavaluonnos vastineet 15.8.2023
Liite_06_Meluselvitys 14.8.2023
Liite_07_Valkeselvitys 2.8.2023
Liite_08_Havainnekuvat 15.8.2023
Liite_09_Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemaselvitys 2022
Liite_10_Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden nakymaalueanalyysi 2022
Liite_11_YVA-selostus 20.10.2022
Liite_12_Arkeologinen täydennysinventointi 2023
Liite_13_Parkanon Takakangas-Pihlajaharju_kesän 2023 selvitykset
Liite_14_Takakangas-Pihlajaharjun_Hiilikädenjälkilaskenta
Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätös otto-oikeuden käyttämisestä teknisen lautakunnan päätökseen 23.8.2023 § 75

Valmistelija Maankäyttö- ja kaavoituspäällikkö Erkki Salomäki

Esittelijä Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus hyväksyy Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimayleiskaavaehdotuksen liitteiden mukaisesti ja asettaa ne julkisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi.

Viranomaiset ja yhteisöt, joilta lausunnot pyydetään: Parkanon kaupunginhallitus, Naapurikunnat (Karvia, Kurikka, Kihniö, Ikaalinen, Jämijärvi, Ylöjärvi, Kankaanpää), Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskus ELY, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan alueellinen vastuumuseo (Pirkanmaan maakuntamuseo), Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto AVI, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi, Puolustusvoimat, Liikenne- ja Viestintävirasto Traficom, Väylävirasto, Pirkanmaan pelastuslaitos, Metsäkeskus, Metsähallitus luontopalvelut, Ilmatieteen laitos, Luonnonvarakeskus, Neova Oy, Fingrid Oy, Digita Oy, Telia Finland Oy, Elisa Oy, DNA Oy, Finavia Oy, Fintraffic Lennonvarmistus Oy, Suomen Turvallisuusverkko Oy, Leppäkosken Sähkö Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy, Parkanon Vesi Oy.

Käsittely

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään pöytäkirjaan, että Aki Haapaniemi ja Jari Sammatti poistuivat esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, klo 19.27–20.02. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 2. kohta; edustusjävi.

Merkitään pöytäkirjaan, että pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Saara Viitaharju 225 §:n osalta.

Merkitään pöytäkirjaan, että Susanne Talonen-Seppälä poistui kokouksesta tämän kokousasian käsittelyn jälkeen klo 20.02.

Kaupunginhallitus 18.12.2023 § 341

Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimayleiskaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 20.9.-26.10.2023, jolloin saatiin 20 lausuntoa ja 28 mielipidettä, joissa osassa oli useita allekirjoittaneita.

Liitteenä

Kaavakartta_7.12.2023

Kaavaselostus_Takakangas OYK 7.12.2023

Kaavaselostus_Takakangas OYK 7.12.2023 muutokset keltaisella

Liite_01_OAS 30.5.2023

Liite_02_OAS_vastineet 8.6.2022

Liite_03_Kaavaluonnos_vastineet 14.08.2022

Liite_04_Kaavaehdotus_vastineet 4.12.2023

Liite_05_Meluselvitys 2.8.2023

Liite_06_Valkeselvitys 2.8.2023

Liite_07_Havainnekuvat 15.8.2023

Liite_08_Arkeologinen täydennysinventointi 28.7.2023

Liite_09_Luontoselvitykset 30.7.2023

Liite_10_Hiilikädenjälkilaskenta 7.8.2023

Liite_11_Salainen (JulkL 24.1 § 15 (erittäin uhanalaiset kasvit, eläimet, luonnosuojelualueet)

Valmistelija: Maankäyttö- ja kaavoituspäällikkö Erkki Salomäki

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimayleiskaavaehdotuksen liitteiden mukaisesti ja esittää edelleen kaupunginvaltuustolle tuulivoimayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä.

Käsittely

Parkanon Tuuli Oy teki ehdotuksen lisäyksestä päätösehdotukseen:

Ehdotetaan lisättäväksi kaavaselostukseen sivun 74 listaukseen:
- siirrettiin voimalan 2 ohjeellista sijaintia 100 m etelään ja voimala 5 ohjeellista sijaintia 72 m etelään.

Päätös

Päätösehdotus ja Parkanon Tuuli Oy:n lisäys ehdotukseen hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään pöytäkirjaan, että Etha Wind Oy:stä Jukka Rönnlund esitteli Takakangas-Pihlajaharjun energiahanketta ennen tämän kokousasian käsittelyä ja päätöksentekoa.

Merkitään pöytäkirjaan, että Aki Haapaniemi ja Jari Sammatti poistuivat esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, klo 20.04 - 20.30. Esteellisyyssperuste: hallintolaki 28.1 § 5. kohta; yhteisöjäävi.

Kaupunginvaltuusto 26.02.2024 § 3
122/10.03.02/2022

Liitteenä
Kaavakartta_7.12.2023
Kaavaselostus_Takakangas OYK 7.12.2023
Kaavaselostus_Takakangas OYK 7.12.2023 muutokset keltaisella
Liite_01_OAS 30.5.2023
Liite_02_OAS_vastineet 8.6.2022
Liite_03_Kaavaluonnos_vastineet 14.08.2022
Liite_04_Kaavaehdotus_vastineet 4.12.2023
Liite_05_Meluselvitys 2.8.2023
Liite_06_Valkeselvitys 2.8.2023
Liite_07_Havainnekuvat 15.8.2023
Liite_08_Arkeologinen täydennysinventointi 28.7.2023
Liite_09_Luontoselvitykset 30.7.2023
Liite_10_Hiilikädenjälkilaskenta 7.8.2023
Liite_11_Salainen (JulKL 24.1 § 15 (erittäin uhanalaiset kasvit, eläimet, luonnosuojelualueet)
Liite Kaavaselostus Takakangas OYK (päiväty 5.1.2024)

Valmistelija: Maankäyttö- ja kaavoituspäällikkö Erkki Salomäki

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimayleiskaavaehdotuksen liitteiden ja Parkanon Tuuli Oy:n esittämän lisäyksen ehdotukseen mukaisesti.

Käsittely

Keskustelun kuluessa Perttu Kovesjärvi esitti Jarkko Piilolan kannattamana, että kaupunginvaltuusto ei hyväksy Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimayleiskaavaehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kaupunginhallituksen ehdotuksesta poikkeava, kannatettu esitys, on asiassa äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen esityksen:
Ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Perttu Kovesjärven esitystä, äänestävät EI.

Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin (20) JAA-ääntä ja (9) EI-ääntä.

Kaupunginvaltuuston päätökseksi tuli näin kaupunginhallituksen esitys. Äänestyspöytäkirja otetiin pöytäkirjan liitteeksi.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään pöytäkirjaan, että Jukka Rönnlund Etha Wind Oy:stä ja Timo Huhtinen Sitowise Group Oy:stä esittelivät Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimayleiskaavaehdotusta ennen tämän kokousasian käsittelyä ja päätöksentekoa.

Merkitään pöytäkirjaan, että Aki Haapaniemi ja Jari Sammatti poistuivat esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 5. kohta; yhteisöjäävi.

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomaisena

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Postiosoite:	Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Käyntiosoite:	Hämeenlinnan oikeustalo, Arvi Kariston katu 5
Sähköpostiosoite:	hameenlinna.hao@oikeus.fi
Faksinumero:	029 56 42269
Puhelinnumero:	029 56 42210

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) säädetään.

Tuomioistuinmaksulain nojalla annetun maksujen tarkistusta koskevan oikeusministeriön asetuksen mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on tällä hetkellä 270 euroa.

Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijajulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Parkanon kaupungin kirjaamosta (huomioiden kaupungin yleisen ohjeen asiakirjamaksuista).

Postiosoite:	PL 14, 39701 Parkano
Käyntiosoite:	Parkanontie 37, 39700 Parkano
Sähköpostiosoite:	kaupunki@parkano.fi
Faksinumero:	03 4433 200
Puhelinnumero:	03 44331

Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon www.parkano.fi kokouspäivää seuraavana päivänä.

Lähetettävä: Arja Pihlaja <arja.pihlaja@ysy.fi>
Lähetetty: maanantai 25. maaliskuuta 2024 20.56
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: Re: Valitus Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä 26.02.2024/Pykälä 3 Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan hyväksyminen
Liitteet: Liite_3_ Kaavakartta_2022_10_07-2_Kaavaluonnos.pdf

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liite 3

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.54 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry lähettää ohessa valituksen Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä Takakangas- Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavaa koskien.
Valittaja ja prosessiosoite:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
Y-tunnus: 2957673-2
puheenjohtaja Arja Pihlaja
Ailinkuja 6, 39700 Parkano
arja.pihlaja@ysy.fi

Yritin käyttää latauspalvelua, mutta en saanut asiakirjan liitteitä ladatuksi palvelun kautta. Laitan sen vuoksi valituksemme tässä liitteeksi. Joudun varmasti täydentämään liitteitä erillisinä sähköpostilähetyksinä.
Tässä kuitenkin
Valitusasiakirja
Liite 1 Päätös, josta valitetaan
Liite 2 Muutoksenhakuohje

yt. Arja Pihlaja

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

Lähetettävä: Arja Pihlaja <arja.pihlaja@ysy.fi>
Lähetetty: maanantai 25. maaliskuuta 2024 20.57
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: Re: Valitus Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä 26.02.2024/Pykälä 3 Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan hyväksyminen
Liitteet: Liite _4_Kaavakartta_2024_26_03_Kaavaehdotus_hyväksytty.pdf

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.56 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liite 3

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.54 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry lähettää ohessa valituksen Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä Takakangas- Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavaa koskien.
Valittaja ja prosessiosoite:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
Y-tunnus: 2957673-2
puheenjohtaja Arja Pihlaja
Ailinkuja 6, 39700 Parkano
arja.pihlaja@ysy.fi

Yritin käyttää latauspalvelua, mutta en saanut asiakirjan liitteitä ladatuksi palvelun kautta. Laitan sen vuoksi valituksemme tässä liitteeksi. Joudun varmasti täydentämään liitteitä erillisinä sähköpostilähetyksinä.

Tässä kuitenkin
Valitusasiakirja
Liite 1 Päätös, josta valitetaan
Liite 2 Muutoksenhakuohje

yt. Arja Pihlaja

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

Lähetettäjä: Arja Pihlaja <arja.pihlaja@ysy.fi>
Lähetetty: maanantai 25. maaliskuuta 2024 20.58
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: Re: Valitus Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä 26.02.2024/Pykälä 3 Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan hyväksyminen
Liitteet: Liite_9_Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemavaikutusten arviointi, näkymäalueanalyysi ja havainnekuvasovitteet.pdf; Liite_7_Parkanon kaupunginvaltuuston päätös 26.9.2022.pdf; Liite_8_Pirkanmaan liiton Tuulienergian mahdollisuudet maakuntakaavassa Pirkan- maalla Osa III - näkyvyysanalyysit_ linkit.pdf; Liite_6_Parkanon kaupungin omistus Parkanon Tuuli Oy KH 12_9, 19_9, 26_9_2022.pdf; Liite_5_Parkanon Tuuli Oy_n esittämät vaihtoehdot 13.9.2022.pdf; Liite_10_Teknisen lautakunnan kokous 23.8.2023_3 km etäisyyssraja .pdf

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liitteet 5, 6, 7, 8, 9, ja 10

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.56 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.56 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liite 3

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.54 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry lähettää ohessa valituksen Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä Takakangas- Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavaa koskien. Valittaja ja prosessiosoite:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
Y-tunnus: 2957673-2
puheenjohtaja Arja Pihlaja
Ailinkuja 6, 39700 Parkano
arja.pihlaja@ysy.fi

Yritin käyttää latauspalvelua, mutta en saanut asiakirjan liitteitä ladatuksi palvelun kautta. Laitan sen vuoksi valituksemme tässä liitteeksi. Joudun varmasti täydentämään liitteitä erillisinä sähköpostilähetyksinä.

Tässä kuitenkin
Valitusasiakirja
Liite 1 Päätös, josta valitetaan
Liite 2 Muutoksenhakuohje

yt. Arja Pihlaja

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi

<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

Lähettilä: Arja Pihlaja <arja.pihlaja@ysy.fi>
Lähetetty: maanantai 25. maaliskuuta 2024 21.00
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: Re: Valitus Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä 26.02.2024/Pykälä 3 Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan hyväksyminen
Liitteet: Liite_13_PIRELY_20035_2021 Osittain salassa pidettävä (JulkL 24.1 §_n 14 k.), otteita perustellusta päätelmästä 24.2.2023.pdf; Liite 12_ Maisema-arviointipäivitys kevät 2024_ lähivaikutusalue etäisyyksien muutos.jpg; Liite_11_Viranhaltijapäätös_30.8.2023 §75 tvyk Takakangas-Pihlajaharju.PDF; Liite_14_Takakangas-Pihlajaharjun tvyk vastineet muistutuksiin.pdf

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liitteet 11,12,13 ja 14,

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.58 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liitteet 5, 6, 7, 8, 9, ja 10

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.56 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.56 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liite 3

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.54 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry lähettää ohessa valituksen Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä Takakangas- Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavaa koskien. Valittaja ja prosessiosoite:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
Y-tunnus: 2957673-2
puheenjohtaja Arja Pihlaja
Ailinkuja 6, 39700 Parkano
arja.pihlaja@ysy.fi

Yritin käyttää latauspalvelua, mutta en saanut asiakirjan liitteitä ladatuksi palvelun kautta. Laitan sen vuoksi valituksemme tässä liitteeksi. Joudun varmasti täydentämään liitteitä erillisinä sähköpostilähetyksinä.
Tässä kuitenkin
Valitusasiakirja
Liite 1 Päätös, josta valitetaan
Liite 2 Muutoksenhakuohje

yt. Arja Pihlaja

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

Lähetettävä: Arja Pihlaja <arja.pihlaja@ysy.fi>
Lähetetty: maanantai 25. maaliskuuta 2024 21.01
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: Re: Valitus Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä 26.02.2024/Pykälä 3 Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan hyväksyminen
Liitteet: Liite_15_Kaavaselostus_Takakangas_OYK_2023_12_07_muutokset_keltaisella (Hyväksymiskäsittely).pdf

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liite 15

ma 25. maalisk. 2024 klo 21.00 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liitteet 11,12,13 ja 14,

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.58 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liitteet 5, 6, 7, 8, 9, ja 10

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.56 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.56 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY

Liite 3

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.54 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry lähettää ohessa valituksen Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä Takakangas- Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavaa koskien.

Valittaja ja prosessiosoite:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry

Y-tunnus: 2957673-2

puheenjohtaja Arja Pihlaja

Ailinkuja 6, 39700 Parkano

arja.pihlaja@ysy.fi

Yritin käyttää latauspalvelua, mutta en saanut asiakirjan liitteitä ladatuksi palvelun kautta. Laitan sen vuoksi valituksemme tässä liitteeksi. Joudun varmasti täydentämään liitteitä erillisinä sähköpostilähettyksinä.

Tässä kuitenkin

Valitusasiakirja

Liite 1 Päätös, josta valitetaan

Liite 2 Muutoksenhakuohje

yt. Arja Pihlaja

--

Arja Pihlaja

puheenjohtaja

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry

arja.pihlaja@ysy.fi

0405689976

www.ysy.fi

<https://www.facebook.com/ysynface>

<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--

Arja Pihlaja

puheenjohtaja

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry

arja.pihlaja@ysy.fi

0405689976

www.ysy.fi

<https://www.facebook.com/ysynface>

<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--

Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

Lähetettävä: Arja Pihlaja <arja.pihlaja@ysy.fi>
Lähetetty: maanantai 25. maaliskuuta 2024 21.05
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: Re: Valitus Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä 26.02.2024/Pykälä 3 Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan hyväksyminen
Liitteet: YSY_PRH- päätös 2019_509551Y_paatost.pdf

Ja vielä lopuksi yhdistyksemme säännöt.

Ottanette ystävällisesti yhteyttä, jos nämä eivät nyt tulleet hyvin perille. Pahoittelen aiheuttamaani vaivaa asiakirjojen tallentamiseksi.

yt. Arja Pihlaja

ma 25. maalisk. 2024 klo 21.03 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY
Liitteet 16,17,18 ja 19

ma 25. maalisk. 2024 klo 21.00 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY
Liite 15

ma 25. maalisk. 2024 klo 21.00 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY
Liitteet 11,12,13 ja 14,

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.58 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY
Liitteet 5, 6, 7, 8, 9, ja 10

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.56 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY
ma 25. maalisk. 2024 klo 20.56 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:
2024_03_25_Valitus Hä_HaO_Takakangas-Pihlajaharju oyk_ YSY
Liite 3

ma 25. maalisk. 2024 klo 20.54 Arja Pihlaja (arja.pihlaja@ysy.fi) kirjoitti:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry lähettää ohessa valituksen Parkanon kaupunginvaltuuston päätöksestä Takakangas- Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavaa koskien.
Valittaja ja prosessiosoite:

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
Y-tunnus: 2957673-2
puheenjohtaja Arja Pihlaja
Ailinkuja 6, 39700 Parkano
arja.pihlaja@ysy.fi

Yritin käyttää latauspalvelua, mutta en saanut asiakirjan liitteitä ladatuksi palvelun kautta. Laitan sen vuoksi valituksemme tässä liitteeksi. Joudun varmasti täydentämään liitteitä erillisinä sähköpostilähetysinä.
Tässä kuitenkin
Valitusasiakirja
Liite 1 Päätös, josta valitetaan
Liite 2 Muutoksenhakuohje

yt. Arja Pihlaja

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

--
Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
arja.pihlaja@ysy.fi
0405689976

www.ysy.fi
<https://www.facebook.com/ysynface>
<https://www.instagram.com/ysyninsta>

Yleiskaavamerkinnät ja -määräykset

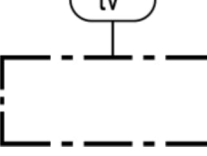
Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalouden käyttöön tarkoitettuja alueita. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouden harjoittamista palveleva rakentaminen. Alueelle saa sijoittaa tuuli-voimaloita niille erikseen osoitetuille alueille sekä niitä varten huollettua, kokoonpano- ja tuokimintojen alueita sekä teknisiä verkostoja. Maankäyttö- ja rakennuslain 16.3 §:n nojalla alue määrätään suunnittelutarvealueeksi. Suunnittelutarvevelvoite ei koske tuulivoimarakentamista.

Luonnonsuojelualue.

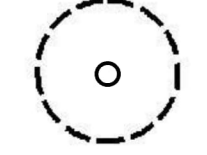
Vesialue.

Tuulivoimaloiden alue.
Alueelle saa rakentaa yhden tuulivoimalan, jonka kokonaiskorkeus saa olla enintään 300 metriä maanpinnasta.

Alueelle saa sijoittaa tuulivoimaloiden vaatiman rakennusoikeuden.

Tuulivoimaloiden kaikki rakenteet on sijoitettava kokonaan alueen sisäpuolelle.

Ohjeellinen voimalan sijainti.
Voimalan tarkka sijainti määritetään rakennusluvan yhteydessä.

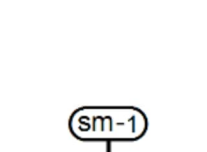

Voimalan numero.

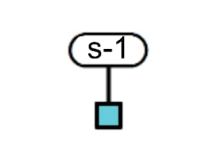
Pohjavesialue.

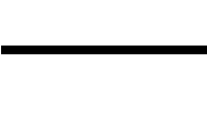
Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

Muinaismuistokohde.
Muinaismuistolilla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.

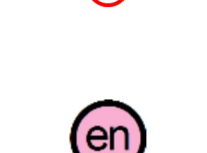
Muu kulttuuriperintökohde.
Alueella olevat historialliset -esim. asutus-, elinkeino- ja sotahistorialliset - rakenteet on säilytettävä. Suuremmista kohdista koskevista suunnitelmista tulee neuvotella alueellisen vastuumuseon kanssa.

Nykyinen / parannettava tielinjaus.

Ohjeellinen uusi tielinjaus.

Ohjeellinen maakaapeli.
Maakaapelit tulee sijoittaa ensisijaisesti teiden yhteyteen.

Ohjeellinen sähköasema.

Yleiskaava-alueen raja.

Kunnan raja.

PARKANO Kunnan nimi.

Yleiset määräykset

Tämä osayleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää kaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueille (tv-alue).

Yleiskaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille voidaan sijoittaa yhteensä enintään 12 tuulivoimalaa ja niiden vaatima rakennusoikeus.

Alueen sisäiset keskiännittejohdot on toteutettava ensisijaisesti maakaapeleina. Maakaapelit tulee sijoittaa ensisijaisesti teiden yhteyteen.

Tuulivoimalat on merkittävä tunnistemerkinnöin.

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjeista. Jos tuulivoimaloiden melutasot poikkeavat kaavoitusvaiheessa ilmoitetusta, rakennusluvan yhteydessä on esitettävä uudet melulaskennat.

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon voimaloiden varjostusvälikkeen vaikutus ympäristön asuin- ja lomarakennuksiin. Voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä väikevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen.

Vesistöjen rantavyöhykkeen metsänkäsitelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia.

Parkanon kaupunki
Takakangas-Pihlajajarjun tuulivoimaosayleiskaava
Kaavaluonnos

Luonnos nähtävillä (MRA 30 §)

Ehdotus nähtävillä (MRA 19 §)

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto

Lainvoimainen kaava

Päiväys 7.10.2022

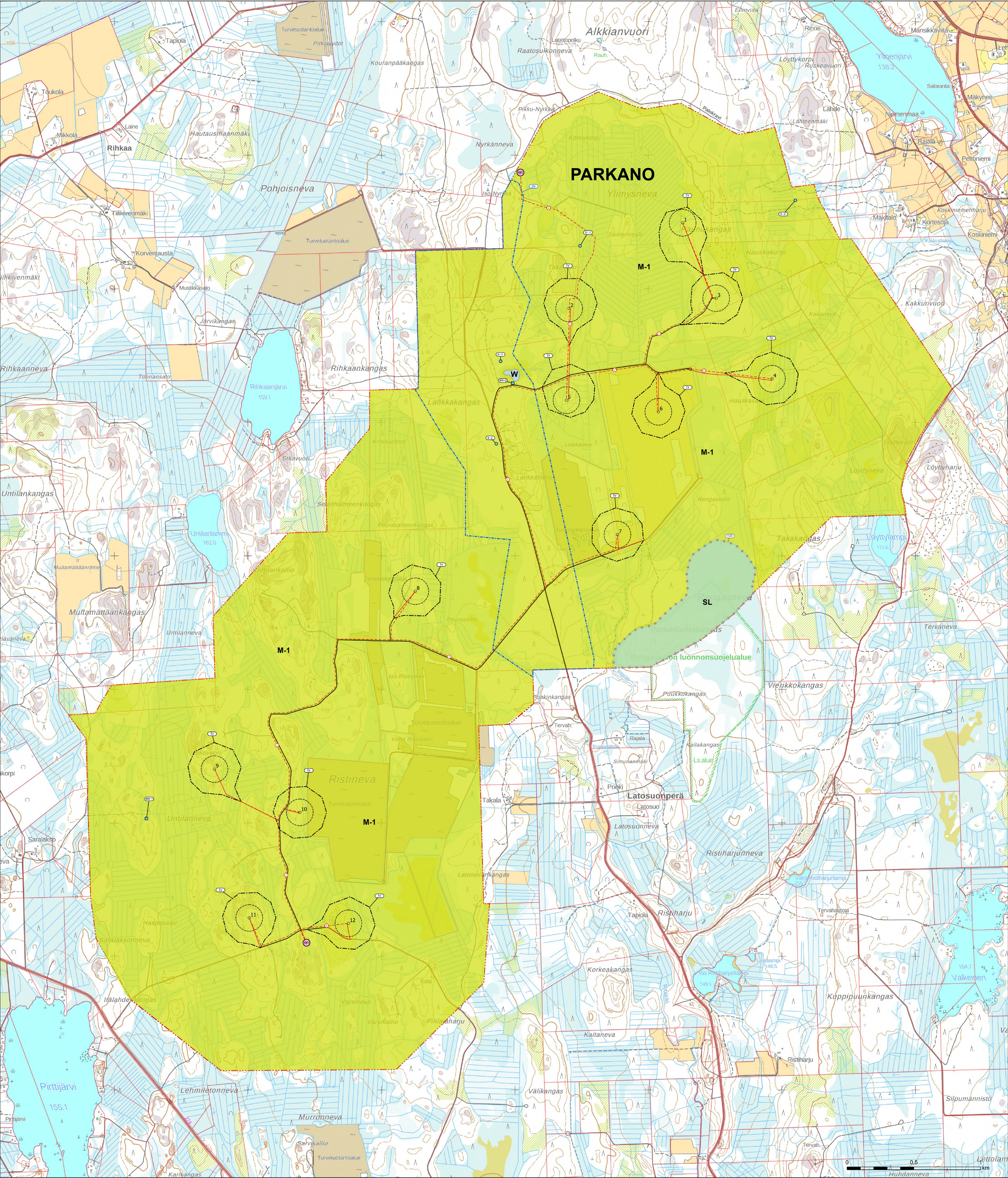
Kaavan laatija

Timo Huhtinen

Timo Huhtinen
DI, YKS 245

Mittakaava 1:10 000

SITOWISE

Yleiskaavamerkinnät ja -määräykset

- M-1

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouden harjoittamista palveleva rakentaminen. Alueelle saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille sekä niitä varten huoltoteitä, kokoonpano- ja tukitoimintojen alueita sekä teknisiä verkostoja. Maankäyttö- ja rakennuslain 16.3 §:n nojalla alue määrätään suunnittelutarvealueeksi. Suunnittelutarveluokitus ei koske tuulivoimarakentamista. Määräys suunnittelutarvealueesta on voimassa siihen asti, kun kaava saa lainvoiman, kuitenkin enintään 5 vuotta.
- SL

Luonnonsuojelualue.

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet. Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.
- W

Vesialue.
- tv

Tuulivoimaloiden alue.

Alueelle saa rakentaa yhden tuulivoimalan, jonka kokonaiskorkeus saa olla enintään 295 metriä maanpinnasta.

Alueelle saa sijoittaa tuulivoimaloiden vaatiman rakennusoikeuden.

Tuulivoimaloiden kaikki rakenteet on sijoitettava kokonaan alueen sisäpuolelle.
- o

Ohjeellinen voimalan sijainti.

Voimalan tarkka sijainti määritetään rakennusluvan yhteydessä.
- 6

Voimalan numero.
- pv

Pohjavesialue.

Tien parantaminen, ja maakaapelin sijoittaminen tien yhteyteen on toteutettava niin, että mahdolliset haitat pohjaveden laadulle tai määrälle voidaan välttää.
- nat

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.
- em-1

Muinaismuistokohde.

Muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuunumeroon luovutusta. Merkinnän yhteydessä oleva numero viittaa kaavaselvityksessä olevaan kohteen numeroon.
- s-1

Muu kulttuuriperintökohde.

Alueella olevat historialliset -esim. asutus-, elinkeino- ja sotahistorialliset – rakenteet on säilytettävä. Suuremmista kohdista koskevista suunnitelmista tulee neuvotella alueellisen vastuunumeroon kanssa. Merkinnän yhteydessä oleva numero viittaa kaavaselvityksessä olevaan kohteen numeroon
- Nykyinen / parannettava tielinjaus.**
- Ohjeellinen uusi tielinjaus.**
- Ohjeellinen maakaapeli.**

Maakaapeli tulee sijoittaa ensisijaisesti teiden yhteyteen.
- en

Ohjeellinen sähköasema.
- Yleiskaava-alueen raja.**
- Kunnan raja.**

PARKANO Kaupungin nimi.

Yleiset määräykset

Tämä osayleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää kaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alue).

Yleiskaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille voidaan sijoittaa yhteensä enintään 12 tuulivoimalaa ja niiden vaatima rakennusoikeus.

Alueen sisäiset keskipäijänneohdot on toteutettava ensisijaisesti maakaapeleina. Maakaapeli tulee sijoittaa ensisijaisesti teiden yhteyteen.

Tuulivoimalat on merkittävä tunnistemerkinnöin.

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjeista (1107/2015) sekä Sosiaali- ja terveysministeriön asetus (545/2015). Jos tuulivoimaloiden melutasot poikkeavat kaavoitusvaiheessa ilmoitetusta, rakennusluvan yhteydessä on esitettävä uudet melulaskennat.

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon voimaloiden varjostusvälikkeen vaikutus ympäristön asuin- ja lomarakennuksiin. Voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä väkivaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen.

Vesistöjen rantavyöhykkeen metsänsäätelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ranta-alueita koskevia metsähoitosuosituksia.

Kaava-alueen turvetuotannosta poistuneille tai poistuvilla alueille saa sijoittaa aurinkoenergian tuotantoalueita. Aurinkoenergian tuotantoalueiden toteuttaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua. Aurinkoenergian tuotantoalueen rakenteita ei saa sijoittaa pohjavesialueelle, jos niistä voi olla haittaa pohjaveden laadulle tai määrälle.

Parkanon kaupunki Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaava Kaava	
Luonnos nähtävillä (MRA 30 §) 1.11.-30.11.2022 Ehdotus nähtävillä (MRA 19 §) 20.9.- 26.10.2023 Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto Lainvoimainen kaava	
	Päiväys 7.12.2023
	Kaavan laatija <i>Timo Huhtinen</i> Timo Huhtinen DI, YKS 245
Mittakaava 1:10 000	SITOWISE

ETHA WIND

PARKANON TUULI OY – Parkanon kaupungin vaihtoehdot

13.9.2022

Vaihtoehdot

Irtaantuminen tarjouksen (27.7.2022) mukaisesti

Tarjouksen sisältö	Yhteensä
Sijoitettujen pääomalainojen takaisinmaksu	98.000
Kehityspalkkio	100.000
Pääomalainojen korko (5%) per 13.9.2022	8001,10
Maksetaan kaupungille, yhteensä	206.001,10 EUR

Osallistuminen vaihtovelkakirjalainaan (käsitellään 14.9.2022 yhtiökokouksessa)

Vaihtovelkakirjalaina	Yhteensä
Maksamaton pääomalaina	26.000
Uusi laina (osakeanti 1) yhteensä 175.000 EUR, josta kaupungin osuus on 35%	61.250
Uusi laina (osakeanti 2, keväällä 2023) yhteensä 350.000 EUR, josta kaupungin osuus on 35%	122.500
Kaupungin lisäsijoitukset yhtiöön, yhteensä	209.750 EUR

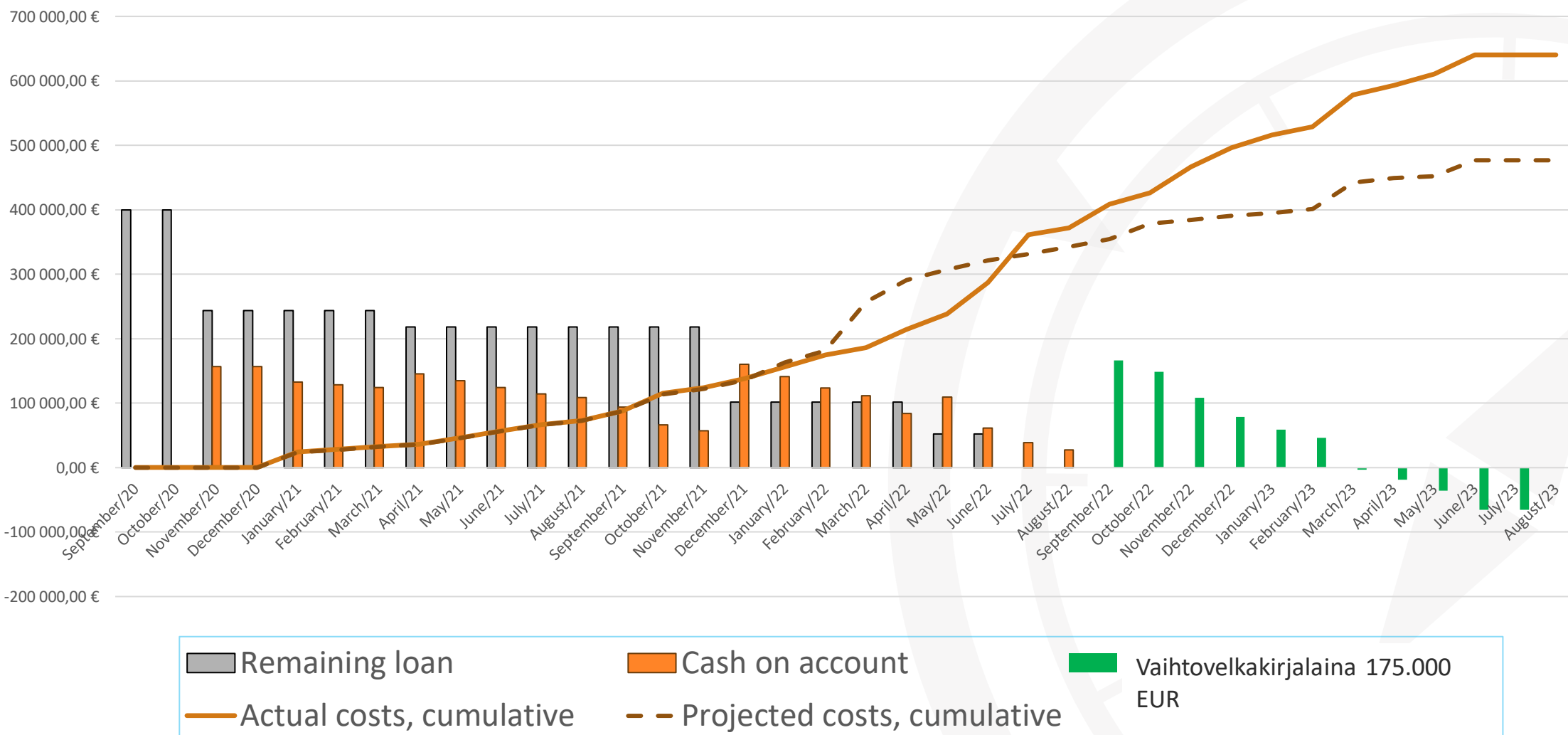
Tarjous, päivämäärä 27.7.2022

- Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy tarjoavat Parkanon kaupungille irtaantumisvaihtoehtoa:
 - Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy tarjoutuvat ostamaan Parkanon kaupungin osakkeet (yhteensä 350 kpl) Parkanon Tuuli Oy:ssä 100 000 euron hinnalla (noin 35% Yhteistyö- ja osakassopimuksen mukaisista pääomapanostuksista).
 - Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy ostavat Parkanon kaupungin antamat pääomalainat korkoineen, yhteensä 98.000 euroa plus 5% korkoa kaupan toteuttamiseen saakka.
 - Kaupunki edistää kaavoittajana Parkanon Tuuli Oy:n ja muiden kaupungin alueella kehitteillä olevien tuulipuistojen kaavoitusta.
 - Parkanon kaupunki suhtautuu myönteisesti Parkanon Tuuli Oy:n hankkeeseen sekä tukee hanketta koskevaa viestintää kuntalaisten suuntaan.
 - Tarjouksen voimassaolo on vaihtovelkakirjalainan toteuttamiseen asti.

Vaihtovelkakirjalaina, käsitellään yhtiökokouksessa 14.9.2022

- Rahoitustilanteen ratkaisemiseksi yhtiön hallitus esittää 175 000 euron vaihtovelkakirjalainajärjestelyä yhtiön osakkaille. Vaihtovelkakirjalainan mukaan lainan merkitsijöillä on oikeus merkitä yksi (1) yhtiön osake jokaista 350 euroa lainasummaa vastaan, eli yhteensä 500 osaketta.
- Yhtiökokoukselta haetaan hallitukselle valtuutusta toteuttaa 500 osakkeen osakeanti. Hallitus esittää, että osakkeenomistajilla on tämän yhtiökokouksen jälkeen 14 päivää aikaa ilmoittaa, mikäli he osallistuvat osakeantiin.
- Yhtiökokoukselta haetaan lisäksi hallitukselle valtuutusta tarvittaessa nostaa 350 000 euroa lisää vaihtovelkakirjalainaa vastaavin ehdoin, jolloin uusien osakkeiden antivaltuutus on yhteensä 1500 osaketta.
- Parkanon kaupungin maksamaton pääomalainaosuus (26 000 EUR) on huomioitu vaihtovelkakirjalainaehdotuksessa.

Hankeyhtiön taloustilanne ja Budjetti

Riskit, rahoituksen tarve

- Vaihtovelkakirjalainojen osakeannit eivät kata kaikkia kehityskustannuksia valmiiseen tuulivoimapuistoon asti, mutta arvion mukaan nämä lisäsijoitukset kattaisivat m.m. kaavaproessin loppuunviemisen, tuulimittaukset ja rakennusluvat
- Esitettyjen osakeantien ja vaihtovelkakirjojen lisäksi, on hyvin todennäköistä, että hankeyhtiö tarvitsee lisärahoitusta
- Tuulivoimahankekehitys on riskialtista toimintaa, ja tuulivoimahankkeista jotka ovat samassa kehitys- ja luvitusvaiheessa kuten Takakangas-Pihjalaharju, ainoastaan 30-60% etenevät rakennusvalmiiseen puistoon asti.

Parkanon kaupungin omistus Parkanon Tuuli Oy:ssä

Kaupunginhallitus 12.09.2022 § 4

Parkanon kaupunki omistaa Parkanon Tuuli Oy:stä (yhtiöstä) 35%, Leppäkosken Energia 35% ja Etha Oy 30%. Leppäkoski ja Parkanon kaupunki (Kh 8.8.2022 § 7) ovat antaneet suostumuksen, että Etha Oy voi siirtää yhtiön omistukseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet kokonaan omistamalleen tytäryhtiölle Tuulikarhu Oy:lle. Etha Oy konsernin emoyhtiönä vastaa kuitenkin niistä yhtiön omistukseen liittyvistä velvollisuuksista olemassa olevan osakassopimuksen mukaisesti, jos Tuulikarhu Oy ei jostain syystä pysty niistä vastaamaan.

Yhteistyö- ja osakassopimuksen mukaan osakkaat pyrkivät rahoittamaan yhtiötä omistustensa mukaisessa suhteessa, poiketen kuitenkin siten, että Tuulikarhu Oy vastaa kehitysyhtiön sisäisistä ja konsulttina toimivan Etha Wind Oy:n kustannuksista ja kaupunki ja Leppäkoski ulkoisista kustannuksista.

Yhtiö on lähettänyt osakkaille 23.8.2022 päivätyn esityksen, jonka mukaan osakkaiden pääomalaina-muotoiset sijoitukset 08/2022 ovat seuraavat:

Tuulikarhu Oy	164.012 €
Parkanon kaupunki	98.000 €
<u>Leppäkoski Group Oy</u>	<u>137.988 €</u>
Yhteensä	400.000 €

Parkanon Tuuli Oy:n edustajan kaupunginhallitukselle 8.8.2022 esittämän mukaan Takakangas -Pihlajajarju tuulipuistoon on suunnitteilla 10–12 voimalaa, joiden yksikköteho on 8–10 MW. Toteutuessaan täysimääräisesti kokonaisteho olisi siten n. 120 MW. Hankekehitysvaiheen jälkeen tulevan investointivaiheen arvo olisi n. 150 milj. euroa. Yhtiön arvion mukaan puiston käyttöaikana Parkanon kaupungille kertyisi n. 6–8 milj. euron kiinteistöverotulot.

Parkanon kaupunginhallitukselle 8.8.2022 esitetyn mukaan kehityshankkeen arvioitu kokonaisbudjetti on 400.000–600.000 euroa. Hankekehityksen jälkeen hanke on suunniteltu myytäväksi investoreille 2025–2026, jolloin karkean arvion mukaan kauppasumma voisi olla 5–8 miljoonan euron luokkaa. Parkanon kaupungin jatkaessa yhtiössä 35 % osuudella, kaupungin osuus olisi n. 2–3 miljoonaa euroa. Nykytilanteessa on perusteltua olettaa, että paikalliseen uusiutuvaan sähköenergian tuotantoon panostavalla hankkeella on lähitulevaisuudessa kysyntää. Hankkeen suurin riski on, että se ei toteudu. Tällöin osakkaiden yhtiöön tekemät sijoitukset muuttuvat kokonaan tai osittain arvottomiksi.

Yhtiön tarvitessa kesällä 2022 lisärahoitusta, laati yhtiön hallitus pääomalainaehdotuksen, joka koski sekä Parkanon kaupunkia että Leppäkoskea. Koska kaupungin jatko yhtiön osakkaana oli tässä vaiheessa epäselvä, Etha Ab (Nykyisin Tuulikarhu Oy) ja Leppäkoski maksoivat Parkanon kaupungin 26.000 € osuuden pääomalainasta. Parkanon osuudesta maksoi Leppäkoski 13.998 € ja Tuulikarhu 12.012 €. Muut osakkaat ovat ilmoittaneet, että ne eivät halua sijoittaa lisää lainaa yhtiöön ennen kuin Parkanon kaupunki maksaa tämän 26.000 euron tasoittavan osuuden yhtiölle.

Yhtiön hallitus on arvioinut, että hankkeen loppuunsaattamiseksi osakkailta pyydetään yhteensä 500.000 € lisäsitoumus, josta 170.000 € osuus pyydetään osakkailta heti. Parkanon kaupungin osuus tästä olisi 59.500 €. Esitys loppuerän maksamisesta lisäsitoumuksesta tulisi keväällä 2023. Parkanon osuus tulisi olemaan kevään suorituksesta nyt esitetyn mukaisesti $0,35 \times 330.000 \text{ €}$ eli 115.500 €.

Nyt esitetty rahoitusesitys Parkanon kaupungille olisi siten:

Kesällä 2022 maksamatta jäänyt pääomalaina	26.000 €
<u>Elokuussa 2022 maksettavaksi esitetty pääomalaina</u>	<u>59.500 €</u>
Yhteensä	85.500 €

Näin Parkanon kaupungin, ja muiden osakkaiden, sijoitukset yhtiöön tulisivat yhdenmukaiselle tasolle. Tämän jälkeen Parkanon kaupungin sijoitukset olisivat yhteensä $98.000 + 85.500 = 183.500 \text{ €}$.

Parkanon Tuuli Oy:n osakkaat Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy/Tuulikarhu Oy ovat esittäneet 27.7.2022 päivätyssä kirjeessä yhtiön kolmannelle osakkaalle Parkanon kaupungille kahta vaihtoehtoista tapaa sen tulevaisuudesta yhtiön osakkaana.

Vaihtoehto 1. Parkanon kaupungin irtautuminen yhtiöstä

Osakkeiden osto ja pääomalainan lunastus:

- Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy tarjoutuvat ostamaan Parkanon kaupungin osakkeet (yhteensä 350 kpl) Parkanon Tuuli Oy:ssä 100.000 euron hinnalla. Osakkeiden hankintahinta oli 875 euroa
- Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy ostavat Parkanon kaupungin antamat pääomalainat korkoineen yhteensä 98.000 euroa plus 5 % korko kaupan toteuttamiseen saakka.

Lisäksi:

- Kaupunki edistää kaavoittajana Parkanon Tuuli Oy:n ja muiden kaupungin alueella kehitteillä olevien tuulipuistojen kaavoitusta
- Parkanon kaupunki suhtautuu myönteisesti Parkanon Tuuli Oy:n hankkeeseen sekä tukee hanketta koskevaa viestintää kuntalaisten suuntaan
- Kaupunki toimii kaavoittajana ja edistää kaikkia tuulivoimahankkeita kaupungin alueella ilman omistuksellisia kytköksiä.

Tällä ehdotuksella Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy haluavat tarjota Parkanon kaupungille mahdollisuuden irtaantua hankekehitysyhtiöstä ennen kuin luvitus etenee ratkaiseviin päätöksentekotilanteisiin, jolloin kaupungin päätöksentekoprosessi on mahdollisimman selkeä ja hankkeen siirtäminen tuleville sijoittajille on mahdollisimman suoraviivainen.

Vaihtoehto 2. Parkanon kaupunki jatkaa aktiivisena omistajana yhtiössä

Parkanon kaupunki maksaa esitetyt osuutensa yhtiön pääomalainoista:

- Kaupunki tekee päätöksen sitoutua Parkanon Tuuli Oy:n jatkorahoitukseen 85.000 € summalla.
- Kaupunki on tietoinen, että yhtiöltä on tämänhetkisen tiedon mukaan tulossa osakkaille jatkorahoituspyyntö keväällä 2023 arvoltaan 330.000 €, josta Parkanon kaupungin osuus olisi 115.000 €.

Lisäksi:

- Parkanon kaupunki toimii omistajana yhtiössä ja tekee aktiivista viestintäyhteistyötä Parkanon Tuuli Oy:n kanssa
- Kaupunki edistää kaavoittajana Parkanon Tuuli Oy:n ja muiden kaupungin alueella kehitteillä olevien tuulipuistojen kaavoitusta

Parkanon Tuuli Oy:n kaupunginhallitukselle 8.8.2022 kertoman mukaan, hanke etenee aikataulun mukaisesti. Seuraavina vaiheina ovat YVA-prosessi 2021–2022, kaavoitusprosessi 2021–2023, tuulimittaukset 2024–2025, jonka jälkeen hanke on Parkanon Tuuli Oy:n osalta valmis myytäväksi investoreille. Jos Parkanon kaupunki päättää pysyä yhtiön osakkaana, sillä on mahdollisuus vaikuttaa tulevan investorin valintaan ja sen kanssa tehtävän sopimuksen sisältöön. Hanke toteutuessaan vahvistaa paikallista energiaomavaraisuutta, ja toteuttaa osaltaan Parkanon kaupungin Hinku-sopimuksen periaatteita.

Valmistelija: vs. kaupunginjohtaja Hannu Mars

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Parkanon kaupunki jatkaa aktiivisena omistajana Parkanon Tuuli Oy:ssä ja maksaa Parkanon Tuuli Oy:lle kesällä 2022 maksamatta jääneen pääomallainan 26.000 €, sekä osuutensa mukaisen määrän yhtiön 23.8.2022 osakkailta pyytämästä 170.000 € pääomallainasta eli 59.500 €, yhteissummaltaan 85.500 €. Summa katetaan vuoden 2023 talousarviosta.
Käsittely	Merkitään, että Jari Sammatti poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 5. kohta; yhteisöjäävi. Varajäsen Parkanon Tuuli Oy:n hallituksessa. Merkitään, että Juho-Pekka Mäntylä saapui kokoukseen asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi Jari Sammatin varajäsenenä. Keskustelun kuluessa Reijo Ojennus esitti Hilikka Ala-Kauhaluoman kannattamana, että asia jätetään pöydälle. Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kaupunginjohtajan esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, on asiassa äänestettävä: Ne, jotka kannattavat käsittelyn jatkamista äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Ojennuksen esitystä asian pöydälle jättämiseksi, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Kaupunginhallitus 19.09.2022 § 6

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Päätösehdotus annetaan kokouksessa asian käsittelyn yhteydessä.
Muutettu päätösehdotus	Parkanon kaupunki jatkaa aktiivisena omistajana Parkanon Tuuli Oy:ssä ja maksaa Parkanon Tuuli Oy:lle kesällä 2022 maksamatta jääneen pääomallainan 26.000 €, sekä osuutensa mukaisen määrän yhtiön

23.8.2022 osakkailta pyytämästä 170.000 € pääomalinasta eli 59.500 €, yhteisummaltaan 85.500 €.

Edellytyksenä on, että kaupunginvaltuusto hyväksyy, että summa katetaan lisämäärärahana vuoden 2022 talousarviosta.

Käsittely

Merkitään, että Jari Sammatti poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 5. kohta; yhteisöjäävi. Juho-Pekka Mäntylä osallistui asian käsittelyyn ja päätöksentekoon varajäsenenä.

Keskustelun kuluessa Heikki Mettomäki esitti Saara Viitaharjun kannattamana, että asia palautetaan valmisteluun, mutta kaupunki maksaa Parkanon Tuuli Oy:n osakkaille kesällä 2022 maksamatta jääneen pääomalinan yhteensä 26.000 €.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esitys asian palauttamiseksi valmisteluun, on asiassa äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mettomäen esitystä, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Myllymäki Klaus	EI
Ojennus Reijo	EI
Mettomäki Heikki	EI
Ala-Kauhaluoma Hilka	EI
Manner Tarja	JAA
Haapaniemi Aki	EI
Ristmäki Tapio	JAA
Mäntylä Juho-Pekka	EI
Silomäki Päivi	EI
Viitaharju Saara	EI

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 2 JAA-ääntä ja 8 EI-ääntä. Näin ollen asia päätettiin palauttaa valmisteluun.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian valmisteluun ja kaupunki maksaa Parkanon Tuuli Oy:n osakkaille kesällä 2022 maksamatta jääneen pääomalinan 26.000 €.

Kaupunginhallitus 26.09.2022 § 5
108/00.04.02/2022

Parkanon Tuuli Oy:n osakkaiden edustajien kesken on neuvoteltu 22.9.2022. Esillä olivat hankkeeseen liittyvät asiat yleisesti ja erityisesti omistajuuteen ja rahoitukseen liittyvät kysymykset. Neuvottelua käytiin myös Parkanon kaupungin osakkeiden hinnasta vaihtoehdossa, jossa kaupunki myisi ne Leppäkoski Group Oy:lle ja Etha Oy:lle.

Aiemmin esillä olleiden Vaihtoehto 1. (Parkanon kaupungin irtaantuminen yhtiöstä) ja Vaihtoehto 2. (Parkanon kaupunki jatkaa aktiivisena omistajana yhtiössä) lisäksi uutena vaihtoehtona (Vaihtoehto 3.) esille tuotiin esitys, jossa kaupungille tarjotaan Parkanon Tuuli Oy:n osakkeista 150.000 euroa (Vaihtoehto 1:ssä 100.000 euroa). Ostajat Leppäkoski Group Oy ja Tuulikarhu Oy sitoutuvat kaupan yhteydessä siihen, että ne lunastavat kaupungin Parkanon Tuuli Oy:lle myöntämän 98.000 euron pääomalinan korkoineen (esim. maaliskuussa 2023 n. 13.000 euroa) viimeistään

hankkeen kaavan tultua lainvoimaiseksi. Myös Vaihtoehto 3 tarkoittaa kaupungin irtaantumista yhtiöstä.

Alkuperäinen tarjous (Vaihtoehto 1.) on voimassa keskiviikkoon 28.9. asti. Myös uusi neuvottelussa esiin tuotu tarjous (Vaihtoehto 3.) on voimassa keskiviikkoon 28.9. asti.

Neuvottelussa 22.9.2022 syntyneen Vaihtoehto 3:n toteutuessa kaupunki ei olisi enää Parkanon Tuuli Oy:n osakas, eikä aktiivinen toimija, jonka puolueettomuus tuulivoimaa koskevassa päätöksenteossa voitaisiin kyseenalaistaa. Kaupunki saisi sijoittamansa pääoman 1,5-kertaisena takaisin, minkä lisäksi pääomalainana sijoitettu pääoma palautetaan korkoineen kaavan tultua lainvoimaiseksi.

Parkanon kaupungin keskeisimpänä tavoitteena tuulivoimahankkeen osalta voidaan pitää kiinteistöverotulojen kasvua ja lupamaksutuloja, jotka molemmat ovat merkittäviä kaupungin talouden kannalta.

Oheisaineistona Etha Oy:n esitys, 13.09.2022

Valmistelija: vt. kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Esittelijä	Kaupunginjohtaja																				
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää hyväksyä, että Parkanon kaupunki myy Parkanon Tuuli Oy:n osakkeet 150.000 euron hintaan Leppäkoski Group Oy:lle ja Tuulikarhu Oy:lle, jotka sitoutuvat kaupan yhteydessä lunastamaan kaupungin Parkanon Tuuli Oy:lle myöntämän pääomalainan (98.000 euroa) korkoineen viimeistään hankkeen kaavan tultua lainvoimaiseksi																				
Käsittely	Merkitään, että Jari Sammatti poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 5. kohta; yhteisöjäävi. Keskustelun kuluessa Heikki Mettomäki esitti Saara Viitaharjun kannattamana, että kaupunki päättää merkitä Parkanon Tuuli Oy:n tarjoamasta vaihtovelkakirjalainasta 61 250 € ja antaa yhtiölle pääomalainaa 59 500 € ja että kaupunginhallitus esittää valtuustolle yhteensä 120 750 €:n lisämäärärahan myöntämistä. Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kaupunginjohtajan esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, on asiassa äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mettomäen esitystä, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. <table><tr><td>Myllymäki Klaus</td><td>JAA</td></tr><tr><td>Ojennus Reijo</td><td>EI</td></tr><tr><td>Mettomäki Heikki</td><td>EI</td></tr><tr><td>Ala-Kauhaluoma Hilka</td><td>EI</td></tr><tr><td>Manner Tarja</td><td>EI</td></tr><tr><td>Haapaniemi Aki</td><td>EI</td></tr><tr><td>Ristamäki Tapio</td><td>EI</td></tr><tr><td>Mäntylä Juho-Pekka</td><td>JAA</td></tr><tr><td>Silomäki Päivi</td><td>EI</td></tr><tr><td>Viitaharju Saara</td><td>EI</td></tr></table>	Myllymäki Klaus	JAA	Ojennus Reijo	EI	Mettomäki Heikki	EI	Ala-Kauhaluoma Hilka	EI	Manner Tarja	EI	Haapaniemi Aki	EI	Ristamäki Tapio	EI	Mäntylä Juho-Pekka	JAA	Silomäki Päivi	EI	Viitaharju Saara	EI
Myllymäki Klaus	JAA																				
Ojennus Reijo	EI																				
Mettomäki Heikki	EI																				
Ala-Kauhaluoma Hilka	EI																				
Manner Tarja	EI																				
Haapaniemi Aki	EI																				
Ristamäki Tapio	EI																				
Mäntylä Juho-Pekka	JAA																				
Silomäki Päivi	EI																				
Viitaharju Saara	EI																				

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 2 JAA-ääntä ja 8 EI-ääntä.

Näin ollen kaupunginhallituksen päätökseksi tuli Mettomäen esitys.

Merkitään, että Klaus Myllymäki jätti asiassa eriävän mielipiteen, joka otettiin pöytäkirjan liitteeksi.

Päätös

Kaupunki päättää merkitä Parkanon Tuuli Oy:n tarjoamasta vaihtovelkakirjalainasta 61 250 € ja antaa yhtiölle pääomalainaa 59 500 € sillä edellytyksellä, että valtuusto hyväksyy sille esitettävän yhteensä 120 750 €:n lisämäärärahan.

Parkanon kaupungin omistus Parkanon Tuuli Oy:ssä

Kaupunginvaltuusto 26.09.2022 § 6

108/00.04.02/2022

Kaupunginhallitus 12.09.2022 § 4

Parkanon kaupunki omistaa Parkanon Tuuli Oy:stä (yhtiöstä) 35%, Leppäkosken Energia 35% ja Etha Oy 30%. Leppäkoski ja Parkanon kaupunki (Kh 8.8.2022 § 7) ovat antaneet suostumuksen, että Etha Oy voi siirtää yhtiön omistukseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet kokonaan omistamalleen tytäryhtiölle Tuulikarhu Oy:lle. Etha Oy konsernin emoyhtiönä vastaa kuitenkin niistä yhtiön omistukseen liittyvistä velvollisuuksista olemassa olevan osakassopimuksen mukaisesti, jos Tuulikarhu Oy ei jostain syystä pysty niistä vastaamaan.

Yhteistyö- ja osakassopimuksen mukaan osakkaat pyrkivät rahoittamaan yhtiötä omistustensa mukaisessa suhteessa, poiketen kuitenkin siten, että Tuulikarhu Oy vastaa kehitysyhtiön sisäisistä ja konsulttina toimivan Etha Wind Oy:n kustannuksista ja kaupunki ja Leppäkoski ulkoisista kustannuksista.

Yhtiö on lähettänyt osakkaille 23.8.2022 päivätyn esityksen, jonka mukaan osakkaiden pääomalaina-muotoiset sijoitukset 08/2022 ovat seuraavat:

Tuulikarhu Oy	164.012 €
Parkanon kaupunki	98.000 €
<u>Leppäkoski Group Oy</u>	<u>137.988 €</u>
Yhteensä	400.000 €

Parkanon Tuuli Oy:n edustajan kaupunginhallitukselle 8.8.2022 esittämän mukaan Takakangas -Pihlajaharju tuulipuistoon on suunnitteilla 10–12 voimalaa, joiden yksikköteho on 8–10 MW. Toteutuessaan täysimääräisesti kokonaisteho olisi siten n. 120 MW. Hankekehitysvaiheen jälkeen tulevan investointivaiheen arvo olisi n. 150 milj. euroa. Yhtiön arvion mukaan puiston käyttöaikana Parkanon kaupungille kertyisi n. 6–8 milj. euron kiinteistöverotulot.

Parkanon kaupunginhallitukselle 8.8.2022 esitetyn mukaan kehityshankkeen arvioitu kokonaisbudjetti on 400.000–600.000 euroa. Hankekehityksen jälkeen hanke on suunniteltu myytäväksi investoreille 2025–2026, jolloin karkean arvion mukaan kauppasumma voisi olla 5–8 miljoonan euron luokkaa. Parkanon kaupungin jatkaessa yhtiössä 35 % osuudella, kaupungin osuus olisi n. 2–3 miljoonaa euroa. Nykytilanteessa on perusteltua olettaa, että paikalliseen uusiutuvaan sähköenergian tuotantoon panostavalla hankkeella on lähitulevaisuudessa kysyntää. Hankkeen suurin riski on, että se ei toteudu. Tällöin osakkaiden yhtiöön tekemät sijoitukset muuttuvat kokonaan tai osittain arvottomiksi.

Yhtiön tarvitessa kesällä 2022 lisärahoitusta, laati yhtiön hallitus pääomalainaehdotuksen, joka koski sekä Parkanon kaupunkia että Leppäkoskea. Koska kaupungin jatko yhtiön osakkaana oli tässä vaiheessa epäselvä, Etha Ab (Nykyisin Tuulikarhu Oy) ja Leppäkoski maksoivat Parkanon kaupungin 26.000 € osuuden pääomalinasta. Parkanon osuudesta maksoi Leppäkoski 13.998 € ja Tuulikarhu 12.012 €. Muut osakkaat ovat ilmoittaneet, että ne eivät halua sijoittaa lisää lainaa yhtiöön ennen kuin Parkanon kaupunki maksaa tämän 26.000 euron tasoittavan osuuden yhtiölle.

Yhtiön hallitus on arvioinut, että hankkeen loppuunsaattamiseksi osakkailta pyydetään yhteensä 500.000 € lisäsitoumus, josta 170.000 € osuus pyydetään osakkailta heti. Parkanon kaupungin osuus tästä olisi 59.500 €. Esitys loppuerän maksamisesta lisäsitoumuksesta tulisi keväällä 2023. Parkanon osuus tulisi olemaan kevään suorituksesta nyt esitetyn mukaisesti $0,35 \times 330.000 \text{ €}$ eli 115.500 €.

Nyt esitetty rahoitusesitys Parkanon kaupungille olisi siten:

Kesällä 2022 maksamatta jäänyt pääomailain	26.000 €
<u>Elokuussa 2022 maksettavaksi esitetty pääomailain</u>	<u>59.500 €</u>
Yhteensä	85.500 €

Näin Parkanon kaupungin, ja muiden osakkaiden, sijoitukset yhtiöön tulisivat yhdenmukaiselle tasolle. Tämän jälkeen Parkanon kaupungin sijoitukset olisivat yhteensä $98.000 + 85.500 = 183.500 \text{ €}$.

Parkanon Tuuli Oy:n osakkaat Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy/Tuulikarhu Oy ovat esittäneet 27.7.2022 päivätyssä kirjeessä yhtiön kolmannelle osakkaalle Parkanon kaupungille kahta vaihtoehtoista tapaa sen tulevaisuudesta yhtiön osakkaana.

Vaihtoehto 1. Parkanon kaupungin irtautuminen yhtiöstä

Osakkeiden osto ja pääomailainan lunastus:

- Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy tarjoutuvat ostamaan Parkanon kaupungin osakkeet (yhteensä 350 kpl) Parkanon Tuuli Oy:ssä 100.000 euron hinnalla. Osakkeiden hankintahinta oli 875 euroa
- Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy ostavat Parkanon kaupungin antamat pääomailinat korkoineen yhteensä 98.000 euroa plus 5 % korko kaupan toteuttamiseen saakka.

Lisäksi:

- Kaupunki edistää kaavoittajana Parkanon Tuuli Oy:n ja muiden kaupungin alueella kehitteillä olevien tuulipuistojen kaavoitusta
- Parkanon kaupunki suhtautuu myönteisesti Parkanon Tuuli Oy:n hankkeeseen sekä tukee hanketta koskevaa viestintää kuntalaisten suuntaan
- Kaupunki toimii kaavoittajana ja edistää kaikkia tuulivoimahankkeita kaupungin alueella ilman omistuksellisia kytköksiä.

Tällä ehdotuksella Leppäkoski Group Oy ja Etha Oy haluavat tarjota Parkanon kaupungille mahdollisuuden irtaantua hankekehitysyhtiöstä ennen kuin luvitus etenee ratkaiseviin päätöksentekotilanteisiin, jolloin kaupungin päätöksentekoprosessi on mahdollisimman selkeä ja hankkeen siirtäminen tuleville sijoittajille on mahdollisimman suoraviivainen.

Vaihtoehto 2. Parkanon kaupunki jatkaa aktiivisena omistajana yhtiössä

Parkanon kaupunki maksaa esitetyt osuutensa yhtiön pääomailainoista:

- Kaupunki tekee päätöksen sitoutua Parkanon Tuuli Oy:n jatkorahoitukseen 85.000 € summalla.
- Kaupunki on tietoinen, että yhtiöltä on tämänhetkisen tiedon mukaan tulossa osakkaille jatkorahoituspyyntö keväällä 2023 arvoltaan 330.000 €, josta Parkanon kaupungin osuus olisi 115.000 €.

Lisäksi:

- Parkanon kaupunki toimii omistajana yhtiössä ja tekee aktiivista viestintäyhteistyötä Parkanon Tuuli Oy:n kanssa
- Kaupunki edistää kaavoittajana Parkanon Tuuli Oy:n ja muiden kaupungin alueella kehitteillä olevien tuulipuistojen kaavoitusta

Parkanon Tuuli Oy:n kaupunginhallitukselle 8.8.2022 kertoman mukaan, hanke etenee aikataulun mukaisesti. Seuraavina vaiheina ovat YVA-prosessi 2021–2022, kaavoitusprosessi 2021–2023, tuulimittaukset 2024–2025, jonka jälkeen hanke on Parkanon Tuuli Oy:n osalta valmis myytäväksi investoreille. Jos Parkanon kaupunki päättää pysyä yhtiön osakkaana, sillä on mahdollisuus vaikuttaa tulevan investorin valintaan ja sen kanssa tehtävän sopimuksen sisältöön. Hanke toteutuessaan vahvistaa paikallista energiaomavaraisuutta, ja toteuttaa osaltaan Parkanon kaupungin Hinku-sopimuksen periaatteita.

Valmistelija: vs. kaupunginjohtaja Hannu Mars

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Parkanon kaupunki jatkaa aktiivisena omistajana Parkanon Tuuli Oy:ssä ja maksaa Parkanon Tuuli Oy:lle kesällä 2022 maksamatta jääneen pääomalainan 26.000 €, sekä osuutensa mukaisen määrän yhtiön 23.8.2022 osakkailta pyytämästä 170.000 € pääomalainasta eli 59.500 €, yhteissummaltaan 85.500 €. Summa katetaan vuoden 2023 talousarviosta.
Käsittely	Merkitään, että Jari Sammatti poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 5. kohta; yhteisöjäävi. Varajäsen Parkanon Tuuli Oy:n hallituksessa. Merkitään, että Juho-Pekka Mäntylä saapui kokoukseen asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi Jari Sammatin varajäsenenä. Keskustelun kuluessa Reijo Ojennus esitti Hilikka Ala-Kauhaluoman kannattamana, että asia jätetään pöydälle. Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kaupunginjohtajan esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, on asiassa äänestettävä: Ne, jotka kannattavat käsittelyn jatkamista äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Ojennuksen esitystä asian pöydälle jättämiseksi, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Kaupunginhallitus 19.09.2022 § 6

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Päätösehdotus annetaan kokouksessa asian käsittelyn yhteydessä.
Muutettu päätösehdotus	Parkanon kaupunki jatkaa aktiivisena omistajana Parkanon Tuuli Oy:ssä ja maksaa Parkanon Tuuli Oy:lle kesällä 2022 maksamatta jääneen

pääomalainan 26.000 €, sekä osuutensa mukaisen määrän yhtiön 23.8.2022 osakkailta pyytämästä 170.000 € pääomalainasta eli 59.500 €, yhteissummaltaan 85.500 €.

Edellytyksenä on, että kaupunginvaltuusto hyväksyy, että summa katetaan lisämäärärahana vuoden 2022 talousarviosta.

Käsittely

Merkitään, että Jari Sammatti poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 5. kohta; yhteisöjäävi. Juho-Pekka Mäntylä osallistui asian käsittelyyn ja päätöksentekoon varajäsenenä.

Keskustelun kuluessa Heikki Mettomäki esitti Saara Viitaharjun kannattamana, että asia palautetaan valmisteluun, mutta kaupunki maksaa Parkanon Tuuli Oy:n osakkaille kesällä 2022 maksamatta jääneen pääomalainan yhteensä 26.000 €.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esitys asian palauttamiseksi valmisteluun, on asiassa äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mettomäen esitystä, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Myllymäki Klaus	EI
Ojennus Reijo	EI
Mettomäki Heikki	EI
Ala-Kauhaluoma Hilka	EI
Manner Tarja	JAA
Haapaniemi Aki	EI
Ristamäki Tapio	JAA
Mäntylä Juho-Pekka	EI
Silomäki Päivi	EI
Viitaharju Saara	EI

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 2 JAA-ääntä ja 8 EI-ääntä. Näin ollen asia päätettiin palauttaa valmisteluun.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian valmisteluun ja kaupunki maksaa Parkanon Tuuli Oy:n osakkaille kesällä 2022 maksamatta jääneen pääomalainan 26.000 €.

Kaupunginvaltuusto 26.09.2022 § 6
108/00.04.02/2022

Parkanon Tuuli Oy:n osakkaiden edustajien kesken on neuvoteltu 22.9.2022. Esillä olivat hankkeeseen liittyvät asiat yleisesti ja erityisesti omistajuuteen ja rahoitukseen liittyvät kysymykset. Neuvottelua käytiin myös Parkanon kaupungin osakkeiden hinnasta vaihtoehdossa, jossa kaupunki myisi ne Leppäkoski Group Oy:lle ja Etha Oy:lle.

Aiemmin esillä olleiden Vaihtoehto 1. (Parkanon kaupungin irtaantuminen yhtiöstä) ja Vaihtoehto 2. (Parkanon kaupunki jatkaa aktiivisena omistajana yhtiössä) lisäksi uutena vaihtoehtona (Vaihtoehto 3.) esille tuotiin esitys, jossa kaupungille tarjotaan Parkanon Tuuli Oy:n osakkeista 150.000 euroa (Vaihtoehto 1:ssä 100.000 euroa). Ostajat Leppäkoski Group Oy ja Tuulikarhu Oy sitoutuvat kaupan yhteydessä siihen, että ne lunastavat

kaupungin Parkanon Tuuli Oy:lle myöntämän 98.000 euron pääomallainan korkoineen (esim. maaliskuussa 2023 n. 13.000 euroa) viimeistään hankkeen kaavan tultua lainvoimaiseksi. Myös Vaihtoehto 3 tarkoittaa kaupungin irtaantumista yhtiöstä.

Alkuperäinen tarjous (Vaihtoehto 1.) on voimassa keskiviikkoon 28.9. asti. Myös uusi neuvottelussa esiin tuotu tarjous (Vaihtoehto 3.) on voimassa keskiviikkoon 28.9. asti.

Neuvottelussa 22.9.2022 syntyneen Vaihtoehto 3:n toteutuessa kaupunki ei olisi enää Parkanon Tuuli Oy:n osakas, eikä aktiivinen toimija, jonka puolueettomuus tuulivoimaa koskevassa päätöksenteossa voitaisiin kyseenalaistaa. Kaupunki saisi sijoittamansa pääoman 1,5-kertaisena takaisin, minkä lisäksi pääomallainana sijoitettu pääoma palautetaan korkoineen kaavan tultua lainvoimaiseksi.

Parkanon kaupungin keskeisimpänä tavoitteena tuulivoimahankkeen osalta voidaan pitää kiinteistöverotulojen kasvua ja lupamaksutuloja, jotka molemmat ovat merkittäviä kaupungin talouden kannalta.

Oheisaineistona Etha Oy:n esitys, 13.09.2022

Valmistelija: vt. kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Esittelijä

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä, että Parkanon kaupunki myy Parkanon Tuuli Oy:n osakkeet 150.000 euron hintaan Leppäkoski Group Oy:lle ja Tuulikarhu Oy:lle, jotka sitoutuvat kaupan yhteydessä lunastamaan kaupungin Parkanon Tuuli Oy:lle myöntämän pääomallainan (98.000 euroa) korkoineen viimeistään hankkeen kaavan tultua lainvoimaiseksi

Käsittely

Merkitään, että Jari Sammatti poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 5. kohta; yhteisöjävi.

Keskustelun kuluessa Heikki Mettomäki esitti Saara Viitaharjun kannattamana, että kaupunki päättää merkitä Parkanon Tuuli Oy:n tarjoamasta vaihtovelkakirjalainasta 61 250 € ja antaa yhtiölle pääomallainaa 59 500 € ja että kaupunginhallitus esittää valtuustolle yhteensä 120 750 €:n lisämäärärahan myöntämistä.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kaupunginjohtajan esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, on asiassa äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mettomäen esitystä, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Myllymäki Klaus	JAA
Ojennus Reijo	EI
Mettomäki Heikki	EI
Ala-Kauhaluoma Hilikka	EI
Manner Tarja	EI
Haapaniemi Aki	EI
Ristamäki Tapio	EI
Mäntylä Juho-Pekka	JAA

Silomäki Päivi	EI
Viitaharju Saara	EI

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 2 JAA-ääntä ja 8 EI-ääntä.

Näin ollen kaupunginhallituksen päätökseksi tuli Mettomäen esitys.

Merkitään, että Klaus Myllymäki jätti asiassa eriävän mielipiteen, joka otettiin pöytäkirjan liitteeksi.

Päätös	Kaupunki päättää merkitä Parkanon Tuuli Oy:n tarjoamasta vaihtovelkakirjalainasta 61 250 € ja antaa yhtiölle pääomalainaa 59 500 € sillä edellytyksellä, että valtuusto hyväksyy sille esitettävän yhteensä 120 750 €:n lisämäärärahan.
--------	---

Kaupunginvaltuusto 26.09.2022

Esittelijä	Kaupunginhallitus
------------	-------------------

Päätösehdotus	Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä kaupunginhallituksen esittämän, yhteensä 120 750 € suuruisen lisämäärärahan yllä selostettuun tarkoitukseen.
---------------	--

Käsittely	Keskustelun kuluessa Klaus Myllymäki esitti Perttu Kovesjärven kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää myydä Parkanon Tuuli Oy:n osakkeet 150.000 euron hintaan Leppäkoski Group Oy:lle ja Tuulikarhu Oy:lle, jotka sitoutuvat kaupan yhteydessä lunastamaan kaupungin Parkanon Tuuli Oy:lle myöntämän pääomalainan (98.000 euroa) korkoineen viimeistään hankkeen kaavan tultua lainvoimaiseksi.
-----------	---

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kaupunginhallituksen ehdotuksesta poikkeava, kannatettu esitys, on asiassa äänestettävä.

Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Myllymäen esitystä, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

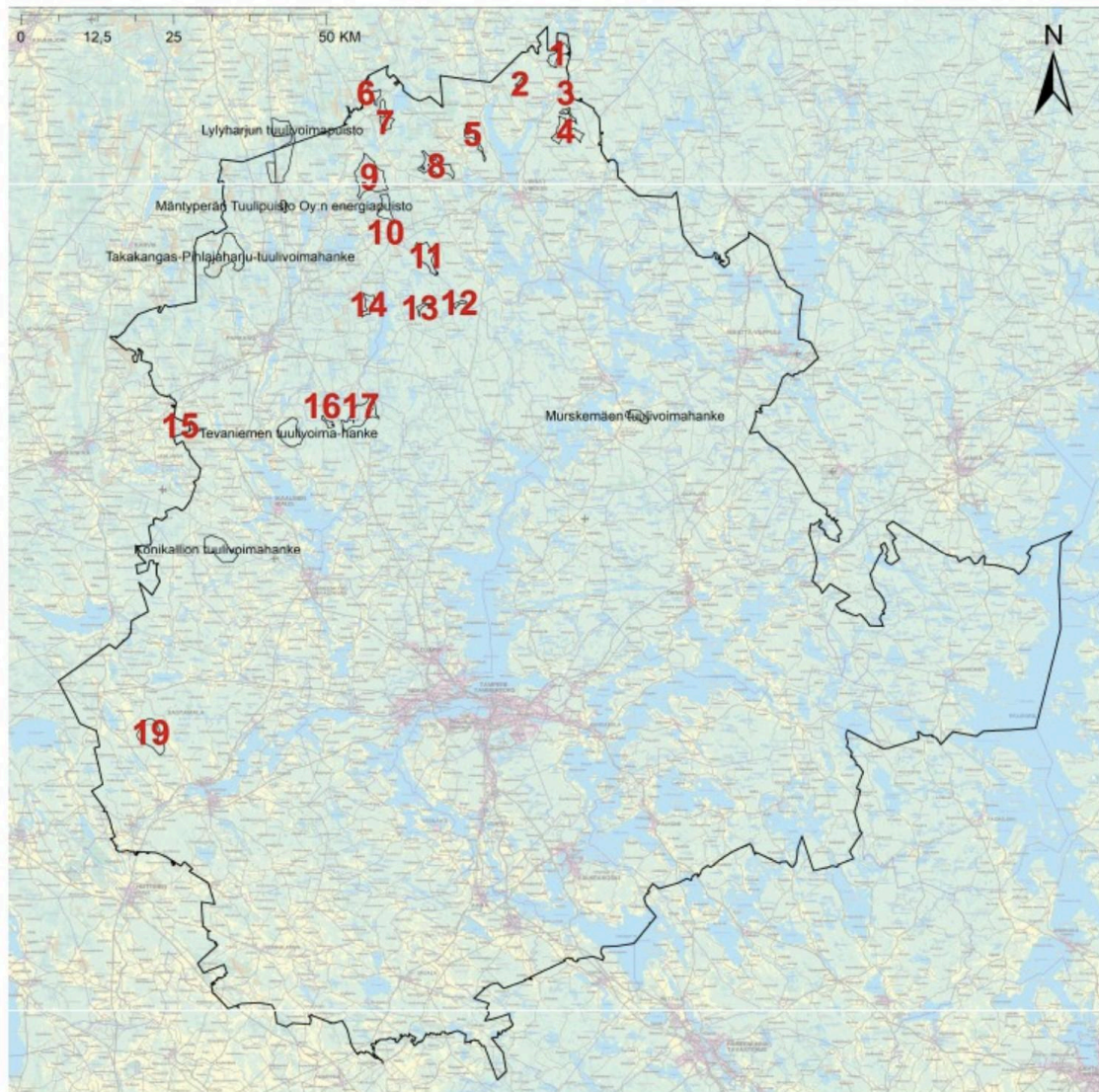
Suoritetussa äänestyksessä annettiin 22 JAA-ääntä ja 9 EI-ääntä. Äänestyspöytäkirja otettiin pöytäkirjan liitteeksi.

Näin ollen kaupunginvaltuuston päätökseksi tuli kaupunginhallituksen pohjaehdotus.

Päätös	Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen esittämän, yhteensä 120 750 € suuruisen lisämäärärahan yllä selostettuun tarkoitukseen.
--------	--

LIITE 8

Valitus Takakangas- Pihlajaharjun tuulivoiman yleiskaavoituspäätöksestä 26.2.2024

<https://kaava.pirkanmaa.fi/energia/tuulienergia/>

[Tekninen sijaintiselvitys](#)

[Lentoesterojoitusten vaikutukset](#)

[Näkymäalueanalyysi ja valokuvasovitteet](#)

[Näkyvyysanalyysiraportti](#)

Tuulivoiman kehittäminen Parkanossa / maisemavaikutusten arviointi

Tekninen lautakunta 08.06.2022 § 9
108/00.04.04/2022

Parkanon kaupunki on teettänyt selvityksen potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemavaikutuksista. Selvitys kilpailutettiin huhtikuussa 2021 ja tekijäksi valittiin kilpailutuksen perusteella FCG Finnish Consulting Group Oy. Parkanon kaupungille on 4.11.2020 myönnetty Ympäristöministeriön avustus tuulivoimarakentamisen edistämiseksi, jota on hyödynnetty maisemavaikutusten arvioinnissa.

Työssä huomioitiin Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitetut tuulivoima-alueet, jotka sijaitsevat Parkanon kaupungin alueella. Lähtökohtana on ollut koko kaupungin alueelle toteutettava kokonaisvaltainen tuulivoiman näkyvyyspotentiaali. Selvityksessä huomioitiin erityisesti maisemavaikutuksille erityisen herkäät alueet. Keskeistä maisemavaikutusten arvioinnissa on vaikutusten arviointi maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden näkökulmasta. Osana arviointia on laadittu yhteensä 18 havainnekuva WindPro -ohjelmaa käyttämällä. Lisäksi on laadittu näkymäalueanalyysi, joka sisältää kaikki kahdeksan potentiaalista aluetta.

Liitteenä:

nro 9 / Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemavaikutusten arviointi, näkymäalueanalyysi ja havainnekuvasovitteet

Valmistelijat: tekninen johtaja Mika Haanpää p. 044 7865 603 ja uusiutuvan energian asiantuntija Kirsi Nieminen p. 040 5236 927

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta merkitsee Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemavaikutusten arvioinnin liitteineen tietoonsa saatetuksi ja asettaa sen nähtäville.

Käsittely

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen Takakangas-Pihlajaharju -alueelle

Tekninen lautakunta 23.08.2023 § 75
122/10.03.02/2022

Parkanon tekninen lautakunta päätti 19.10.2022 § 3 asettaa Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston (kaavakartta ja -selostus liitteineen) nähtäville.

Kaava-aineisto oli nähtävillä 1.11.-30.11.2022 välisen ajan.

Tekninen lautakunta pyysi valmisteluaineistoista lausunnot viranomaisilta ja kunnan hallintokunnilta (MRL 62). Osallisilla oli mahdollisuus esittää kaavaluonnoksesta mielipiteitä nähtävillä olon aikana.

Osayleiskaavaluonnoksesta saatiin 17 lausuntoa ja 15 mielipidettä.

Lausunnoissa tuotiin esiin muun muassa seuraavia asioita:

- Alkkianvuoren GeoPark tärkeänä matkailu- ja virkistyskohteena kaava-alueella.
- Maakuntakaavan tuulivoima-alueen rajausta ja sen alueen yli kaavoittaminen
- Muiden tuulivoimahankkeiden täydennystarve
- Rakentamisen sekä tuulivoimaloiden toiminnan aikaiset vaikutukset pohjavedelle.
- Entisten turvetuotantoalueiden tulevaisuus
- Voimaloiden 6, 11 ja 12 sijainnit luonnon monimuotoisuuden ydinalueella.
- Lisättävä kuvaus Pirkanmaan vaihemaakuntakaavaluonnoksesta kaavaselistukseen

Mielipiteissä tuotiin esiin muun muassa seuraavia asioita:

- Tuulivoimaloita on sijoitettu maakuntakaavan tuulivoima-alueen rajauksen ulkopuolelle
 - Tuulivoimaloiden rakentamisen ja toiminnan vaikutus pohjavesiin
 - Alkkianvuoren GeoParkin tulevaisuus tuulivoima-alueen vieressä
 - Parkanon kaupungin maine ulkoilu ja matkailukohteena vaarantuu
 - Tuulivoimaloiden melun ja välkkeen aiheuttama häiriö
 - Huoli tuulivoimaloiden vaikutuksista kiinteistöjen arvioihin
 - Maisemavaikutukset Vatajankylään
- Kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos ja -selostus liitteineen) saadun palautteen perusteella tarkennettiin kaava-aineistoa seuraavasti:
- Kaava-alueen rajausta muutettiin.
 - Voimaloiden 6, 11 ja 12 sijainteja muutettiin.
 - Voimaloiden roottorin halkaisija pieneni 190 metriin, jolloin voimaloiden kokonaiskorkeus laski 295 metriin.
 - Ohjeellisia uusia tielinjauksia tarkennettiin.
 - Päivitettiin voimaloiden sijoitussuunnitelma, kaava-alueen sisäinen tiestö ja maakaapelit.
 - Päivitettiin melu- ja välkemallinnukset ja niiden raportit päivitetyn voimaloiden sijoitussuunnitelman mukaisiksi.
 - Korvattiin näkyvyysanalyysin kartta tarkemmilla versioilla.
 - Täydennettiin arkeologisen kulttuuriperinnön karttaan (kuva 4.8) kaksi täydennysinventoinnin kohdetta
 - Päivitettiin kasvillisuuden ja luontotyyppien nykytilan kuvausta kesällä 2023 täydennetyn luon-totyyppi- ja kasvillisuus selvityksen perusteella.
 - Täydennettiin Pirkanmaan vaihemaakuntakaava Elonkirjo ja energia - tiedot kaavaselistukseen.
 - Päivitettiin hiilitaselaskelma ja sen raportti voimaloiden sijoitussuunnitelman mukaiseksi.
 - Täydennettiin tietoja kahdesta muusta tuulivoimahankkeesta kohtaan 3.4.1.

- Lisättiin kartta alueella voimassa olevista maa-ainesluvista kohtaan 4.8. Luonnonvarat.
- Lisättiin kaava-aineistoon uusi havainnekuva ja päivitettiin havainnekuvat 295 metrisille voimaloille ja uudelle voimasijoittelulle.

Liitteenä:

Kaavakartta 16.8.2023

Kaavaselostus 16.8.2023

Liite_01_Osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS 30.5.2022

Liite_02_Vastineet OAS 8.6.2022

Liite_03_Kaavaselostus_kaavaluonnos 13.10.2022

Liite_04_Kaavaluonnos 29.9.2022

Liite_05_Kaavaluonnos vastineet 15.8.2023

Liite_06_Meluselvitys 14.8.2023

Liite_07_Valkeselvitys 2.8.2023

Liite_08_Havainnekuvat 15.8.2023

Liite_09_Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemaselvitys 2022

Liite_10_Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden nakymaalueanalyysi 2022

Liite_11_YVA-selostus 20.10.2022

Liite_12_Arkeologinen täydennysinventointi 2023

Liite_13_Parkanon Takakangas-Pihlajaharju_kesän 2023 selvitykset

Liite_14_Takakangas-Pihlajaharjun_Hiilikädenjälkilaskenta

Valmistelija: Maankäyttö- ja kaavoituspäällikkö Erkki Salomäki

Esittelijä

Tekninen johtaja Kari Santikko

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta hyväksyy osaltaan Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimayleiskaavaehdotuksen liitteiden mukaisesti ja asettaa ne julkisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi. Viranomaiset ja yhteisöt, joilta lausunnot pyydetään: Parkanon kaupunginhallitus, Naapurikunnat (Karvia, Kurikka, Kihniö, Ikaalinen, Jämijärvi, Ylöjärvi, Kankaanpää), Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan alueellinen vastuumuseo (Pirkanmaan maakuntamuseo), Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto AVI, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi, Puolustusvoimat, Liikenne- ja Viestintävirasto Traficom, Väylävirasto, Pirkanmaan pelastuslaitos, Metsäkeskus, Metsähallitus luontopalvelut, Ilmatieteen laitos, Luonnonvarakeskus, Neova Oy, Fingrid Oyj, Digita Oyj, Telia Finland Oyj, Elisa Oyj, DNA Oyj, Finavia Oyj, Fintraffic Lennonvarmistus Oy, Suomen Turvallisuusverkko Oy, Leppäkosken Sähkö Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy, Parkanon Vesi Oy.

Käsittely

Päätös

Keskustelun aikana Perttu Kovesjärvi teki vastaesityksen esittelijän ehdotukselle. Kovesjärvi esitti, että lautakunta ei hyväksy tuulivoimaosayleiskaavaehdotusta. Esitys ei saanut kannatusta, jolloin esitys raukesi.

Keskustelun aikana Manta Liesjärvi teki Jarno Kurosen kannattamana vastaesityksen esittelijän ehdotukselle. Liesjärvi esitti, että kaavaan lisätään jokaiselle myllylle kolmen kilometrin turvaraja lähimpään asutukseen ja vapaa-ajanasuntoihin.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, on asiassa äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat esittelijän esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Liesjärven ehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin yksi JAA-ääni ja viisi EI-ääntä seuraavasti:

Mustajärvi Juha		JAA
Kovesjärvi Perttu	EI	
Liesjärvi Manta		EI
Mansikkaviita Kyösti	EI	
Kaunismäki Johanna	EI	
Kuronen Jarno		EI
Santoo Anne	poissa	

Teknisen lautakunnan päätökseksi tuli näin Liesjärven esitys.

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Aki Viitasaari	Suomi.fi	30.08.2023 11:55:55 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Kaupunginjohtaja

30.08.2023

§ 27/2023

**Otto-oikeuden käyttäminen teknisen lautakunnan päätökseen 23.8.2023 § 75
Tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen Takakangas-Pihlajaharju -alueelle**

712/00.04.05.00/2023

Esitys ja perustelut

Kuntalain 92 §:n mukaan kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija voivat ottaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi asian, joka on kuntalain nojalla siirretty kunnanhallituksen alaisen viranomaisen tai kunnanhallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen.

Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Otto-oikeuden käyttäminen merkitsee sitä, että teknisen lautakunnan käsittelemä asia siirtyy kokonaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Kaupunginhallitus on velvollinen tekemään asiassa päätöksen. Käsiteltäväksi otetussa asiassa voidaan menetellä seuraavilla vaihtoehtoisilla tavoilla:

- tehdään uusi päätös
- pysytetään, kumotaan tai muutetaan aiemmin tehty päätös taikka
- palautetaan asia päätöksen tehneen lautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös

Päätän ottaa otsikossa mainitun asian kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Aki Viitasaari
Kaupunginjohtaja

Peruste

Kuntalaki 92 §

Nähtävilläolo

www.parkano.fi

Valmistelijan yhteystiedot kaupunginsihteeri Anne Ranta, puh. 044 7865 202

Jakelu

kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginhallitus

Kaupunginjohtaja

30.08.2023

§ 27/2023

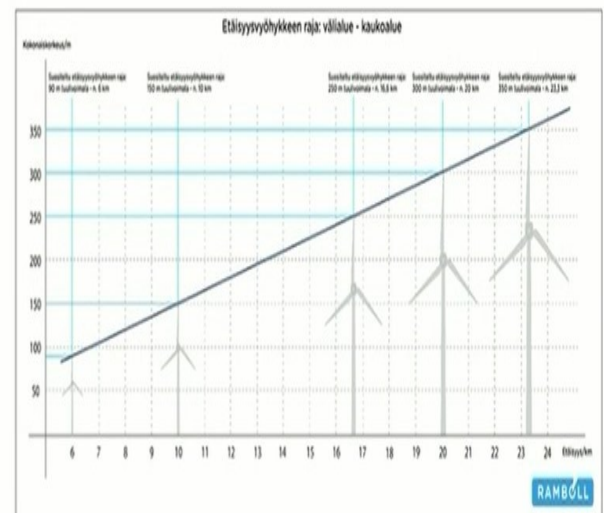
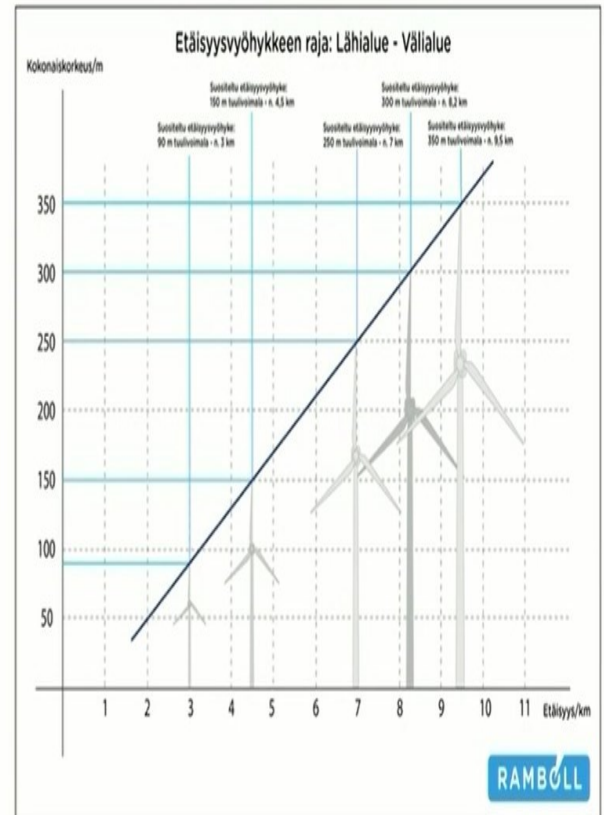
Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

1. Voimaloiden koon kasvaminen

Etäisyystaulukon päivitys: luonnos maatuulivoimaloiden ja merituulivoimaloiden etäisyysvyöhykkeistä

	Ohje 2016	2024: Maatuulivoima	2024: Merituulivoima avomerellä
Tuulivoima-alue ja sen välitön lähiympäristö	0 ... 1-2 km	0 ... 1-2 km	-
Lähivaikutusalue	noin 1-2 km ... 4-6 km	noin 0-2 km ... 8-10 km	noin 0-20 km
Ulompi vaikutusalue	noin 4-6 km ... 10-15 km	noin 8-10 km ... 20-24 km	noin 20-40 km
Kaukovaikutus- alue	noin 10-15 km ... 20-25 km	noin 20-24 km ... 30 km	noin 40-55 km
Teoreettinen maksiminäky- vyysalue	noin 20-25 km ... 35 km	noin 30 km ... 40 km	noin 55-80 km

OTTEITA YVA-VIRANOMAISEN PERUSTELLUSTA PÄÄTELMÄSTÄ

PIRELY/20035/2021 Osittain salassa pidettävä (JulkL 24.1 §:n 14 k.)

24.2.2023

https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Julkinen_Perusteltu%20päätelmä%2C%20Takakangas-Pihlajaharjun%20tuulivoimahanke.pdf

Yhteysviranomaisen arvioi, että hankkeen merkittävät ympäristövaikutukset kohdistuvat nimenomaan ihmisiin, ihmisten elinympäristöön ja sen viihtyvyyteen hankkeen vaikutusalueella sekä maisemaan. Yhteysviranomaisen kuitenkin toteaa, että hankkeen vaikutusten arvioinnissa huomioidut epävarmuudet ja puutteet voivat nostaa myös muiden yksittäisten vaikutusten merkittävyyttä selostuksesta arvioidusta. **Järvien selillä ja niiden takana sijaitsevilla rannoilla muutokset maisemassa voivat olla paikoittain merkittäviä.**

Hankkeella on kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia elinoloihin ja viihtyvyyteen, koska hanke muuttaa nykyisen osittain virkistyskäytössä olevien alueiden luonnetta ja maisemaa vakituisten asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden lähiympäristössä. Hankkeen vaikutusalueella pidetään virkistystyksen ja luontomatkailun kannalta tärkeänä ja maiseman muutoksella voi olla kielteisiä vaikutuksia virkistykseen. Tuulivoimalat eivät estä virkistyskäyttöä, mutta ne muuttavat nykyisen hiljaisen ja luonnonrauhaisen alueen luonnetta. **Voimaloiden näkyvyys ja muutokset maisemassa voivat myös heikentää paikallisen maatilamatkailun ja vuokramökkitoiminnan houkuttavuutta.**

Hankkeen vaikutusta kaavamerkinnällä osoitettuun luonnon monimuotoisuuden ydinalueeseen on arvioitu riittämättömästi. Kaavamerkinnällä on osoitettu maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet. Aluetta koskevissa suunnitelmissa tulee ottaa huomioon alueen luontoarvot. Ekologisten yhteyksien ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvien kokonaisvaikutusten arvioinnin puute vaikeuttaa merkittävyyden arviointia.

Havainnekuva-aineistoa tulee täydentää näkemäalueanalyysin perusteella. Maisemavaikutusten merkittävyyden vuoksi yhteysviranomaisen pitää hyvin tärkeänä **lieventämiskeinojen käyttöä.**

Johtopäätökset ovat oikeansuuntaisia, mutta koska **linnustoselvitykseen liittyy puutteita eikä käytettävissä olevia lähtötietoja ole tarkastettu, voivat linnustovaikutukset kohota kohtalaisiksi.**

Arviointiselostuksen taustaaaineistojen ja vaikutusarviointien esittäminen useissa

erillisissä raporteissa vaikeuttaa kuitenkin kokonaiskuvan hahmottamista hankkeen luontovaikutuksista. Lisäksi selostuksen epävarmuutta lisää se, että useassa otteessa luontoselvityksiä ei ole huomioitu tai tarkastettu olemassa olevia havaintoja lajistosta alueelta (uhanalaiset kasvilajit, suuren petolinnun pesäpaikka, viitasammakko), jolloin niihin kohdistuvia vaikutuksia ei ole myöskään arvioitu. **Yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon huomioiminen on selostuksessa osittain vajavaista, erityisesti linnustovaikutusten osalta.**

Hankkeesta vastaava on vastuussa tuulivoimaloiden rakenteiden asianmukaisesta käsittelystä ja kierrättämisestä. Asia on syytä huomioida myös siinä vaiheessa, mikäli hankkeesta vastaava muuttuu.

Yhteysviranomainen korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa tulee pyrkiä yhteistyöhön muiden alueelle tuulivoimaa suunnittelevien tahojen kanssa. Koko alueen tuulivoimatuotanto tulisi suunnitella siten, että se mahdollistaa tuulivoimatuotannon kannattavan toteuttamisen, **mutta säilyttää alueen luonteenomaiset piirteet, takaa luonnon monimuotoisuuden alueellisesti, säilyttää ekologiset yhteydet sekä mahdollistaa viihtyisän elinympäristön säilymisen siten, että haitat eivät muodostu kohtuuttomiksi.**

Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupaasian vireille tuloa yhteysviranomaista esittämään näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta.

Ajantasaistamisen tarvetta Perusteltu päätelmä 45 (46) 24.2.2023 PIRELY/20035/2021 Osittain salassa pidettävä (JulkL 24.1 §:n 14 k.) voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai jos arvioinnista on kulunut pitkä aika.

Lupaviranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. **Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevien kuulemisten tulokset.**

Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon. Lupalaissa on lisäksi tarkemmat säännökset arvioinnin huomioon ottamisesta.

YHTEENVETO JA VASTINEET KAAVALUONNOKSEN LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Kaavaluonnos oli nähtävillä 20.9.-26.10.2023.

Sisällysluettelo

L01 PIRKANMAAN ELY-KESKUS, 27.10.2023.....	3
L02 PIRKANMAAN MAAKUNTAHALLITUS, 23.10.2023.....	11
L03 PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO, 2.11.2023	13
L04 PARKANON KAUPUNGIN RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA, 31.10.2023..	13
L05 VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS, 26.10.2023	15
L06 KARVIAN KUNNANHALLITUS, 2.10.2023.....	17
L07 IKAALISTEN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA, 24.10.2023	17
L08 PUOLUSTUSVOIMAT (PÄÄESIKUNTA), 23.10.2023	17
L09 FINGRID OYJ, 18.10.2023	17
L10 FINTRAFFIC, 20.10.2023	17
L11 LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO, 18.10.2023.....	17
L12 LUONNONVARAKESKUS	18
L13 METSÄHALLITUS.....	20
L14 METSÄKESKUS	20
L15 PIRKANMAAN PELASTUSLAITOS	22
L16 SUOMEN ERILLISVERKOT	22
L17 TELIA.....	22
L18 TRAFICOM.....	22
L19 ILMATIETEENLAITOS	23
L20 DIGITA	23
M01 YKSITYINEN HENKIÖ.....	26
M02 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M03 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M04 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M05 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M06 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30

M07 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M08 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M09 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M10 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M11 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M12 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M13 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M14 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M15 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M16 YKSITYINEN HENKIÖ.....	30
M17 POHJOISPARKANON KYLÄSEURA RY	31
M18 YLÄ-SATAKUNNAN YMPÄRISTÖYHDISTYS.....	37
M19 LAMMINKOSKEN KYLÄSEURA RY	52
M20 KOVESJÄRVEN JA VIITALANKYLÄN 26 YKSITYISTÄ KIINTEISTÖNOMISTAJAA	54
M21 YKSITYINEN HENKIÖ.....	56
M22 YKSITYINEN HENKIÖ.....	56
M23 KAKSI YKSITYISTÄ HENKIÖÄ.....	60
M24 YKSITYINEN HENKIÖ.....	61
M25 YKSITYINEN HENKIÖ.....	63
M26 KAKSI YKSITYISTÄ HENKIÖÄ.....	63
M27 YKSITYINEN HENKIÖ.....	64
M28 YKSITYINEN HENKIÖ.....	67

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
	ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeätä, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.	

Muistutukset

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
M01 Yksityinen henkilö Airi Niemenmaa	Asutus Pohjois-Parkanon asukkaat, vapaa-ajanasukkaat, maanomistajat, sekä majoitustoimijat ja luonnossa liikkujat pyydämme tarkistamaan tuulivoimaloiden sijoitusta lähelle yhtä Parkanon vanhinta kyläaluetta (Vataja, Kuivanen, Linna) ja luontokohteita. Kuivasjärven ja Vatajankylän alue käsittää 200 taloutta ja 400 asukasta, sekä yli 220 vapaa-ajanasuntoa, joiden monipaikkaiset asukkaat viihtyvät alueella. Asukasluku kylissä on runsas 600 henkilöä. Vaikutus ulottuu Lamminkosken ja Linnankylän alueelle yli 150 talouteen. Alueella on vilkas yhteistyö ja aktiivista toimintaa. Kaavaselostuksesta puuttuvat vaikutusalueen asukasluvut ja osa asuntoja. Sähkönsiirtolinjojen suunnitelmat rasittavat maakunnallisesti arvokkaita alueita, sekä kansainvälisesti arvostettua Lauhanvuori-Hämeen kangas Unesco GEOPARK Alkkianvuori yhdessä läheisten luonnonsuojelualueiden kanssa. Asukaspalautetta on annettu adressin ja nettiadressin, sekä yksittäisten henkilöiden ja yhteisöjen toimesta eri kanavissa, jonka myös ELY-keskus nosti esille antaessaan YVA-vaiheen palautetta. Toivomme huomioitavan esiintuodut asiat kaavaehdotusta muokattaessa. Lähialueen palaute ei vielä näy kaavaehdotuksessa tai vastineissa perusteltuna. Maisemaan asutuksen lähelle korkeille harjualueille (180 m) eivät sovi liki 300-metriset tuulivoimalat. Voimalat olisivat hallitsevia runsasjärvisellä alueella, Kuivasjärvi, Vatajanjärvi, Ylinenjärvi, Ahvenlampi, Tervajärvi, Pitkäjärvi, Rihkaanjärvi, Valkeinen ja moni muu lähialueen järvi ja lampi kaavoitettuihin rantoineen. Mallinnukset osoittavat vaikutukset, huomiotta on kuitenkin jäänyt se, että pohjoiselle alueelle on suunniteltu muitakin tuulivoimaloita. Pyydämme huomioimaan tämän ja kokoamaan	Kaavan yhteisvaikutukset on esitetty kaavaselostuksen kohdassa 10.25. Täydennetään siihen seuraava teksti: <i>Hankkeella voi olla yhteisvaikutuksena seudun muiden tuulivoimahankkeiden kanssa vaikutuksia sähkönsiirtoreittien sijaintiin ja kapasiteettiin.</i>

	pohjoiselta alueelta laajemmat tiedot. Yhteisvaikutusten selvitys puuttuu, sähkölinjat ovat osa tätä. Tuulivoimaloiden koko on kasvanut kolmanneksen maakuntakaavan laatimisajan 200-metrisistä pienitehoisemmista voimaloista, joten vaikutukset tulee arvioida täysin uudelta pohjalta. Kaavaehdotuksessa ovat nyt merkittävästi suuremmat 295 metriset voimalat. Voimaloiden koon ja tehon kasvu on huomioitava. Vastaavia voimaloita ei ole valmistettu tai käytössä, joten alue tulee rajata etäämmälle asutuksesta. Vaikutuksia on jo jouduttu lieventämään muualla nykyisillä mallinnuksilla, joissa on puutteita. Mittaukset ja mallit tulee tehdä todellisilla voimalatehoilla. Miten jatkossa taataan turvallinen ja viihtyisä ympäristö? Etäisyys ja mallinnukset. Voimaloita on edelleen esitetty lähelle asutusta, vaikka jo aiemmin on saatu tietoa, miten voimaloiden vaikutuspiirissä on jouduttu hyvin monissa kunnissa tekemään väike- ja melumittauksia, sekä myös ympäristölupamenettelyn käyttöönottoa pienempien voimaloiden aiheuttamien haittojen vuoksi Mallinuksia on tehty 6.8 megawatin voimalatehoilla, johon ELY-keskus, rakennus- ja ympäristölautakunta ottivat kantaa. Kaavoituksen tavoite on rakentaa 10 MW voimalat. Mittauksia tulee tarkentaa, varoaroja nostaen. Useiden muiden liian lähelle asutusta rakennettujen voimaloiden aiheuttamista haitoista saadut käytännön tiedot tulee hyödyntää arvioitaessa hanketta. Varovaisuusperiaate on huomioitava voimaloiden sijoittelussa ja lupaehdoissa, mikä ei näy nykyisessä kaavaehdotuksessa. Voimalat 1, 3, ja 4 sijaitsevat liian lähellä asutusta. Väike- ja melumallinnus esitti haitat. Vaikutusten lieventämiseksi tehty vain korkeusvähennys 5 m ja ehdotettu pysäytystekniikkaa. Nämä voimalat tulee jättää rakentamatta. Miksi? Tilanne on hankalasti hallittavissa ilman selkeitä rajoja ja yksittäisen kiinteistön omistajan asema on usein vaikea pitkien jälkiselvitysten ollessa hitaita. Monessa kunnassa uusiin mittauksiin on jo jouduttu ja todettu haitat. Kunta vastaa asianmukaisten ympäristöselvitysten laadusta viimekädessä asukkailleen. Pysäytystekniikkaa ennen käyttöön tulee ottaa varovaisuusperiaatteen mukaan 5 yksikön alempi melutasovaatimus. Haittojen lievennykseen ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.	Melumallinnukset on tehty ympäristöministeriön tuulivoimamelun mallinnusohjeen mukaisesti. Lähtömeluna on käytetty nykyisin käytössä olevan voimalatyypin lähtömelua, johon on lisätty ympäristöministeriön ohjeistuksen mukainen 2 dB varmuusvara. Toteutettavat voimalat eivät ylitä mallinnuksessa käytettyä äänitasoa. Voimalat on sijoitettu niin, että niistä on vähintään 1500 metriä lähimpään asuin- tai lomarakennukseen. Tuolla etäisyydellä melutaso jää alle tuulivoimamelua koskevan ohjearvon. Kaavassa on määräys, että voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen.
--	--	--

	Lähivaikutusalueella on runsaasti lapsiperheitä, harrastetiloja ja luontoliikuntareittejä. Lähiharrastusmahdollisuudet ovat tärkeitä niin luonnossa kuin ryhmissä, joita on tarjolla eri muodoissa liikunnasta, käsitöistä metsästyksen. Kylätalo ja liikuntakenttä tarjoavat näihin hyvät puitteet. Luonto ja hiljaisuus on tärkeä virkistyskohde - ei teollisuusalue. Voimalan 1. vierestä kulkee ulkoilijoiden reitti suoraan Alkkianvuorelle, seuraava reitti Palokravain kautta ja moni muu polku on käytössä. Alkkianvuoren luontoreittiin etäisyys on alle kilometri. Merkittävä haitta nykyisin hiljaiselle alueelle. Voimaloiden aiheuttama haitta on huomioitava asumisviihtyvyyden sekä alueen asukkaiden, elinkeinojen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta. Kiinteistöjen arvo ja kiinnostus asua alueella vähenee selkeästi, mikäli tuulivoimalat tuodaan lähelle asutusta. Alue on tähän saakka kiinnostanut muuttajia, jotka arvostavat maaseutua, luontoa, sekä erilaisten tilojen antamia mahdollisuuksia. Nyt vapaa-ajankiinteistöjen myynti ei toimi. Osa suunnittelee muuttoa. Kiinteistöjen omistus jää usein perikunnille, vapaa-ajankäyttöön, eikä uusia asukkaita muuta alueelle eli veroeurot vähenevät. Matkailu- ja majoitustoiminta alueella on jätetty huomiotta. Tuulivoimaan liittyy monia ympäristövaikutuksia, maisema-, väike- ja meluhaittojen ohella on kyse myös alueesta saadusta mielikuvista. Melu Tuulisuus ja tuulen suunta vaikuttaa merkittävästi voimaloiden laitteistojen tuottamaan äänimaailmaan, mikä ei ole usein mainittua matalataajuista infraääntä, vaan pulssittain voimistuva jyskyttävä ääni voimalan lapojen kulman tai suunnan muuttuessa. Yksittäiset asukkaat ovat monessa kunnassa joutuneet näiden ongelmien eteen kunnan kaavoituksen luottaessa pelkästään hanketoimijoiden selvityksiin, jotka eivät ole perustuneet todellisiin voimalayksiköihin, vaan teoreettiseen mallinukseen, joissa ei ole mukana ajantasaisinta tietoa. Nyt viitataan 2012 - 2014 tutkimuksiin, jotka ovat vanhentuneita koskien huomattavasti pienempiä voimaloita. Miten Parkano kantaa vastuun? Väike Rajoissa on huomioitava auringon suunta ja voimaloiden sijoittuminen asutukseen nähden. Pysäytystekniikka on viimesijainen haitan ehkäisy. Kenen tontilta mitataan, kuka tekee jatkossa? Luonto Luonnon monimuotoisuuskohteet,	Tuulivoimalat muuttavat kaava-alueen äänimaisemaa, mutta rakentamisaikaa lukuun ottamatta ne eivät estä alueen käyttämistä virkistykseen. Tuulivoimapaikkakunnilla tehdyn toteutuneisiin kiinteistökauppoihin perustuvat selvityksen mukaan tuulivoimalat eivät ole alentaneet kiinteistöjen arvoja. Tuulivoimalat näkyvät maisemassa avoimien paikkojen takaa, mikä voi vähentää majoitustoiminnan houkuttelevuutta. Toisaalta tuulivoimahankkeen rakentajat ja ylläpitäjät tarvitsevat majoituspalveluita, mikä lisää niiden kysyntää. Nykyaikaiset tuulivoimalat eivät aiheuta impulssimaista melua. Melumallinnukset laaditaan niin, että niissä on joka suuntaan 8 m/s myötätuuli. Kaavassa on määräys, että tuulivoimalat on varustettava tekniikalla, joka pystyy pysäyttämään voimalat silloin, jos ne aiheuttavat välikettä asuin – tai lomarakennusten kohdalla.
--	---	---

	ekologiset käytävät, ovat alueella merkittäviä. Nyt tämä ovat vaarantumassa, koska tuulivoimaa ollaan sijoittamassa samojen kohteiden Alkkianvuoren ja Raatosulkonnevan Natura-alueen, sekä Rengassalon luonnonsuojelualuiden ja asutuksen välittömään läheisyyteen, perinteisille metsä- ja lähivirkistysalueille. Suomenselän erityispiirteet reikkosoinen, kalasääksien, maakotkien ja susien aktiivisena liikkumisalueena on heikosti selvitetty. Pari päivää maastossa ei riitä. Maakotka liikkuu Valkeisen ja Alkkianvuoren suomaastossa, sekä Vatajanjärven soistuvalla lahdella aktiivisesti havaintojen mukaan. Toivomme tarkennuksia lajiston selvityksiin. Pohjavesialueet Parkanolle tärkeät Latikan I luokan ja Ristiharjun pohjavesialueet ovat vaaravyöhykkeellä. Varojaraja 200 metriä? Näiden arvon säilyminen huomioitava Parkanon kaupungin toimesta. Hiljaisuus Moni on hakeutunut alueelle hiljaisuuden vuoksi, mitä arvostavat asukkaat, vapaa-ajanasukkaat ja vierailijat. Runsaasti järviä käsittävä Pohjois-Parkanon alue on aktiivisesti kesäasukkaiden asuttamaa ja rantakaavoilla ohjattua, mikä on asuinympäristönä nyt uhattuna. Alueella on huomioitava suot, vesistöt ja pellot, jotka voimistavat maisema- ja äänihaittavaikutuksia huomattavasti. Kartat ovat erittäin epäselviä ja puutteellisia. Maaston muodot huonosti esitetty. Huomiotta vähäiset korkeuserot, joista ei suojaa asutukselle. Maisemakartat ovat heikkolaatuisia ja kuvauspaikkavalinnoilla vääristävät annettua kuvaa. Vatajankylästä on 1. kohde on kuvattu huomattavasti ennen varsinaista kylää (yli 3 kilometriä voimaloihin). Toki merkittävä vaikutus näkyy. Ylinenjärvi kuvaa hyvin tilannetta. Huomiota kuvissa kiinnittää, että Mustajärvelle 10 km etäisyydelle näkyvät voimalat. Maakuntakaava osoitti mahdolliset tuulivoima-alueet, kuitenkin kunnan tulee taata asukkailleen tasapuolisesti viihtyisiä ja turvallinen ympäristö, sekä elinkeino- ja asuminen, sekä huomioida luonto. Yhteisvaikutukset arvioimatta. Kapeaa kyläaluetta ollaan ympäröimässä teollisuusluokan voimaloilla ja sähkönsiirtolinjoilla jo kolmelta suunnalta. Kaavaselistuksesta puuttuu Mäntykankaan alue. Kaavaa on suunniteltu hankkeen ulkopuolella olevien maanomistajien maille ottamatta yhteyttä. Yhteydenotto on tehty	Tuulivoimalat eivät estä eläinten kulkemista tuulivoimaloiden välistä. Täydennetään kaavamerkintään pv (pohjavesialue) seuraava kaavamääräys: "Tien parantaminen, ja maakaapelin sijoittaminen tien yhteyteen on toteutettava niin, että mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan välttää." Osayleiskaava toteuttaa maakuntakaavassa osoitettua tuulivoimaloiden aluetta. Kaavaselistuksen kohdassa 10.25 on kuvattu hankkeen yhteisvaikutukset. Täydennetään kaavaselistukseen seuraava teksti: <i>Hankkeella voi olla yhteisvaikutuksena seudun muiden tuulivoimahankkeiden kanssa vaikutuksia sähkönsiirtoreittien sijaintiin ja kapasiteettiin.</i>
--	--	---

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

4.12.2023

	osalle, osalle ei. Miten maanomistajien tiedonsaanti ja oikeudet taataan?	
M02 Yksityinen henkilö Ari Lehtinen	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M03 Yksityinen henkilö Eija Lehtonen	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M04 Yksityinen henkilö Janne Leppänen	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M05 Yksityinen henkilö Maija-Liisa Kaskenviita	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M06 Yksityinen henkilö Markku Mansikkaviita	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M07 Yksityinen henkilö Matti Kortesoja	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M08 Yksityinen henkilö Pentti Kaskenviita	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M09 Yksityinen henkilö Raija Kortesoja	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M10 Yksityinen henkilö Raili Papunen	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M11 Yksityinen henkilö Rami Marttila	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M12 Yksityinen henkilö Seppä Aho	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M13 Yksityinen henkilö Sinikka Pessi	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M14 Yksityinen henkilö Tapio Lehtonen	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M15 Yksityinen henkilö Teija Vähätalo	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,
M16 Yksityinen henkilö	Sama teksti kuin muistutuksessa M01.	Ks. vastine muistutukseen M01,

Jukka Kortesoja		
M17 Pohjoisparkanon Kyläseura Ry 54 Allekirjoittajaa	Parkanon Tuuli Oy (Parkanon kaupunki, EthaWind /nykyinen Tuulikarhu Oy, ja Leppäkoski Oy) kaavoitusehdotus Takakangas-Pihlajaharjun alueella teollisuuskokoluokan tuulivoimaloille Pohjois-Parkanossa Vatajankylän länsipuolelle. Alueelle suunnitellaan 12 tuulivoimalan rakentamista. Voimaloiden korkeus olisi 295 metriä (aiempi 300) ja roottorin halkaisija 196 metriä (aiempi 200), yksikönteho 10 MW ja alue yhteisteholtaan 120 MW. Voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 tuulivoimaloiden korkeus on 200 metriä ja koko 2-3 MW, joten mittakaavan muutos hyvin merkittävä, mikä tulee huomioida tarkemmin alueen suunnittelussa ja rajauksessa. Lisäksi vireillä on useita muita hankkeita ja sähkönsiirtosuunnitelmia, joiden yhteisvaikutuksia on arvioitava edelleen valmistelussa. Takakangas-Pihlajaharju kaavaehdotus alue sijaitsee Kuivasjärven, Vatajan ja Ylinen järvien välittömässä läheisyydessä länsipuolella, jossa lähimmät talot, tilat, majoitusyrityksien mökit sijaitsevat vain 1,5 km etäisyydellä suunnitellusta tuulivoimaloista. Alue rajautuu välittömästi alle 1 kilometrin etäisyydelle pohjoisessa Alkkianvuoren ja Raatosulkonnevan luonnonsuojelualueista ja luontopolkuverkosta sekä Rengassalon Natura- suojelualueesta. Asutus. Vaikutusalueella on 200 taloutta, 400 asukasta ja erityisesti lapsiperheitä Vataja-Alkkiantie akselilla sekä vapaa-ajan asukkaita moninkertainen määrä. Laajemmin vaikutus näkyy myös Lamminkosken ja Linnakylän alueilla maisema ja sähköverkkorakentamisen kautta koskettaa 150 taloutta ja yhteensä 600 asukasta. Alueen useat pikkujärvet ja lammet Valkeinen, Ahvenlampi, Tervajärvi, kaavoitetut Pitkäjärvi ja Rihkaanjärvi ovat houkuttaneet vapaa-ajanasukkaita hiljaisen erämaaluonnnon äärelle. Alue on myös paikallisten asukkaiden lähivirkistysalue, mikä näkyy runsaana polkuverkostona kartoissa. Emme ole kaivanneet rakennettuja tai valaistuja polkuja erämaahan. Voimaloiden koon kasvaessa, sekä runsaiden soiden, järvien ja peltojen avarassa maisemassa vaikutukset ulottuvat hyvin laajalle alueelle ja vaikutukset ovat pitkäkestoisia. Arvokkaat luonto- ja virkistysreittien	

	alueet Tuulivoima alue rajautuu suoraan maakunnallisesti arvokkaaseen geologiseen kohteeseen Alkkianvuoreen. Alueen muinaisrantojen kerrostumat ja erityisen runsas luontotyyppien vaihtelu pienellä alueella on erikoisuus. Luontopolku on ollut virkistyskäyttäjien saavutettavissa jo pidempään ja alueen kehittäminen on saanut merkittävää huomiota. Alkkianvuoren alue kuuluu kansainväliseen UNESCO Global Geopark Lauhavuori-Hämeen kangas alueeseen. Viereinen Raatosulkonnevan Natura-alue ja kunnostettuine luontopolkuineen. Parkanon kaupunki on LH Geopark- yhdistyksen jäsenenä edistänyt alueen kehittämistä. Yhteistyötä on tehty Alkkianvuoren alueella Karvian kanssa Neva-Lylyn kohteen liittämiseksi liikuntareitin kautta saavutettavaksi laajemmaksi kokonaisuudeksi. Valtion rahoitus on saatu Alkkianvuoren kehittämiskohteelle, joka nyt odottaa päätöksiä tuulivoiman sekä sähköverkonlinjauksista, joista merkittävien on Finngird 400 Kv +110 kV voimalinjavaihtoehto. Arvokkaalla kohteella tulisi huomioida Alkkiannevan - Lylynevan ja Raatosulkonnevan monimuotoinen kokonaisuus ja edetä luonnon ja virkistysarvot huomioiden, jonka valmistelussa on tehty laajasti yhteistyötä. Alueella on paljon kävijöitä eri paikkakunnilta, jotka arvostavat alueen hiljaisuutta, mikä on monessa tilaisuudessa saatua palautetta. Geopark status toi alueelle tunnettuutta, joka on näkynyt luonnossa liikkumisen lisääntymisenä. Maastossa näkyvät ahkeran liikkumisen jäljet kuluneilla poluilla. Koronavuodet lisäsivät osaltaan luonnossa liikkumista ja arvostusta. Yhteisvaikutukset Pohjois-Parkanossa on huomioitava myös jo rakentamisvaiheessa olevien ja muiden suunniteltujen tuulivoimapuistojen yhteisvaikutus. Ympäristö- ja maisemavaikutukset ulottuisivat pitkälle kymmenien kilometrien säteelle usean kunnan alueelle näiden 300 metristen tuulivoimayksiköiden saartaessa aluetta, johon liittyy myös rakennettavien sähkölinjojen verkoston vaikutus alueen kiinteistön- ja maanomistajiin. Finngird 400+110 kV voimajohtosuunnitelmassa on pohjoinen vaihtoehto halkomassa samoja alueita Taakanjako ei toimi, osa maanomistajista joutuu lunastusten myötä kärsimään pirstoutuvista metsäaloista, joista korvaus on olematon. Jäkäläkankaan voimalat Mustajärveltä Karvian rajalta näkyvät nyt Ylinenjärven ja Vatajanjärven etelärannoille. Voimaloiden	
--	---	--

	lapojen liike ja yöajan lentoestevalot vilkkuvat jo maisemassa. Yhdenvertaisuus Toivomme, että huomioidaan alueella asuvien ja mökkeilevien ihmisten oikeutta terveelliseen ja turvalliseen ympäristöön, arvostetaan luonnon monimuotoisuutta ja arvokkaita luontokohteita, alueen luontomatkailua ja virkistyskäytön kannalta merkittäviä luonnonalueita sekä perustuslain mukaista yhdenvertaisuuden oikeutta ja omaisuuden suojaa myös maaomistajat huomioiden. Kaavaehdotuksesta huomioita Tuulipuisto sijaitsee liian lähellä asutusta ja vapaa-ajan asuntoja. Kansalaisten yhdenvertainen oikeus turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön ei toteudu. Suunnitellut voimalat edustavat suurinta teollista tuulivoimalakokoluokkaa, jota maassamme ei aiemmin ole rakennettu. Toteutuessaan tuulivoimala-alue vaikuttaisi negatiivisesti asukkaiden viihtyvyyteen ja muuttaisi peruuttamattomasti alueen elinympäristöä mm. melu- ja välkehaittojen vuoksi. Tuulivoimaloiden riskietäisyyden tiedetään myös kasvavan voimaloiden korkeuden, määrän tai tehon kasvaessa ja ajan kuluessa pitkäaikaisaltistuksessa Toisin sanoen riskietäisyys vaihtelee olosuhteiden mukaan ja alueilla, joilla on voimaloita eri puolilla asuinpaikkaa, jopa 10 -20 km:n etäisyydelle asti eri voimala-alueiden yhteisvaikutuksesta. Toivomme, että tiivistä asutusta lähimpänä olevat voimalat 1,3, ja 4 poistetaan kaavasta. Voimaloiden vaikutukset ja mallinnus Etäisyys ja mallinnukset. Voimaloita on edelleen esitetty lähelle asutusta, vaikka jo aiemmin on saatu tietoa, miten voimaloiden vaikutuspiirissä on jouduttu hyvin monissa kunnissa tekemään väike- ja melumittauksia, sekä myös ympäristölupamenettelyn käyttöönottoa pienempien voimaloiden aiheuttamien haittojen vuoksi. Mallinuksia on tehty 6.8 megawatin voimalatehoilla, johon ELY-keskus, rakennus- ja ympäristölautakunta ottivat kantaa. Kaavoituksen tavoite on rakentaa 10 MW voimalat. Mittauksia tulee tarkentaa, veroarvoja nostaen. Useiden muiden liian lähelle asutusta rakennettujen voimaloiden aiheuttamista haitoista saadut käytännön tiedot tulee hyödyntää arvioitaessa hanketta. Varovaisuusperiaate on huomioitava	Tuulivoimaloista on etäisyyttä lähimpiin asuin- ja lomarakennuksiin vähintään 1,5 kilometriä. Tuolla etäisyydessä tuulivoimaloiden aiheuttama äänitaso alittaa selvästi valtioneuvoston asetuksen mukaisen tuulivoimaloiden melutason ohjearvon, joka on yöaikaan 40 dB. Tuulivoimalat eivät aiheuta kohtuutonta haittaa asutukselle tai loma-asutukselle. Kaavassa on määräys, että voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen. Toteutettavat voimalat eivät saa olla äänekkäämpiä kuin mitä melumallinnuksessa on käytetty.
--	--	---

	voimaloiden sijoittelussa ja lupaehdoissa, mikä ei näy nykyisessä kaavaehdotuksessa. Voimalat 1, 3, ja 4 sijaitsevat liian lähellä asutusta. Väike- ja melumallinnus esitti haitat. Vaikutusten lieventämiseksi tehty vain korkeusvähennys 5 m ja ehdotettu pysäytystekniikkaa, mikä ei ole vielä riittävä toimenpide ennalta tarkemmin määrittämättömän voimalatyypin osalta. Epävarmuustekijöitä on useita. Nämä voimalat tulee jättää rakentamatta. Miksi? Tilanne on hankalasti hallittavissa ilman selkeitä rajoja ja yksittäisen kiinteistön omistajan asema on usein vaikea pitkien jälkiselvitysten ollessa hitaita. Monessa kunnassa uusiin mittauksiin on jo jouduttu ja todettu haitat. Kunta vastaa asianmukaisten ympäristöselvitysten laadusta viimekädessä asukkailleen. Pysäytystekniikkaa ennen käyttöön tulee ottaa varovaisuusperiaatteen mukaan 5 yksikön alempi melutasovaatimus. Haittojen lievennykseen ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Melu vaikutukset korostuvat muuten hiljaisilla alueilla. Tuulivoimaloiden ääni on jatkuvaa, säännöllisesti suhahtavaa jyskyttävää ääntä. WHO onkin määritellyt tuulivoimamelun ympäristömelun aiheuttajaksi ja sillä on todettu olevan yhteys oleskelun ja unen häiriintymiseen. Kuultavan melun laskentaohjeisiin on ehdotettu tehtäväksi muutoksia. Nykyisten ohjeiden mukainen yöajan keskiäänitaso 40 dB ei estä tuulivoimaloiden jaksottaisen sykinän aiheuttamia haittoja asunnon sisällä, mikä korostuu ilta- ja yöaikaan. Näistä haitoista on lukuisia esimerkkejä pohjanmaalta, jossa pienempien tuulivoimaloiden vaikutuksesta on kokemusta. Kansainvälisten tutkimusten mukaan infraäänien tiedetään aiheuttavan terveydellisiä ongelmia pitkäaikais- ja yhteisvaikutuksia, jotka ovat tilastollisesti merkitsevästi riippuvia tuulivoimaloiden etäisyydestä. Väike Kaavaehdotuksessa on tunnistettu aiempaan luonnokseen nähden väikkeen raja-arvojen ylittyvän ja korjaustoimena on tehty voimaloiden alentaminen 5 metrillä ja pysäytystekniikalla, mitä pidämme riittämättöminä toimenpiteinä. Voimaloiden lähellä asuvat sekä vapaa-ajanasukkaat joutuisivat eriarvoiseen asemaan hyvinvoinnin, terveyden, viihtyvyyden, ympäristön turmelemisen ja omaisuuden arvon menetyksen suhteen. Poiminta ELY-keskuksen havainnoista koskien tuulivoimala-alueita <i>Tuulivoimaloiden monitahoinen</i>	Tuulivoimaloiden melumallinnuksessa on noudatettu ympäristöministeriön ohjetta Tuulivoimaloiden melun mallintaminen, Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2014. Infraääni on matalataajuisia ääntä, jota ihminen ei kuule. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta selvitti 2020 valmistuneen tutkimuksen, onko tuulivoimaloiden infraäänellä haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen. Selvityksen tekivät VTT Oy, Työterveyslaitos, Helsingin yliopisto ja Terveystieteiden tutkimuskeskus. Selvityksen mukaan tuulivoimaloiden infraääni ei aiheuta terveysvaikutuksia. Kaavassa on määräys, että voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen.
--	--	--

	<i>ympäristövaikutus koostuu melusta, välkevarjostuksesta, luontoon sekä lähi- ja kaukomaisemaan kohdistuvista vaikutuksista, digitaalisiin lähetyksiin aiheutuvista häiriöistä sekä näiden tekijöiden aiheuttamista elinympäristön viihtyvyyteen kohdistuvista vaikutuksista. Vaikutukset elinympäristöön ovat pitkäaikaisina asukkaiden kannalta pysyviä.</i> Maakuntakaavasta poiketen aluetta on tuotu kohti kylää arvokkaiden luontokohdealueiden väliin lähelle järviuontoa, majoitusyrityksiä ja asutusta. Etäisyyksissä ei vielä ole huomioitu näitä seikkoja suunniteltaessa aiempaa merkittävästi suurempia voimaloita samalle tai laajemmalle alueelle. Hiljaisten alueiden säilyttäminen tulee huomioida kaavoituksessa. Tuulivoiman vaikutukset hiljaisuuteen, luonnonrauhaan ja luonnon monimuotoisuuteen on huomioitava alueella, jolla ei ennestään ole teollisuutta. Tuulipuistot tulisi sijoittaa tiiviimmin rakennettujen teollisuusalueiden yhteyteen, joissa nämä ympäristötekijät on jo huomioitu. Tuulivoimalan lentoestevalot näkyvät pimeään aikaan kauas ja muuttavat merkittävästi alueen valo-oloja. Nämä kuuluvat rakennettuun teollisuusympäristöön, eivät luontoon ja kylämaisemaan. Luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja virkistyskäyttö on turvattava. Luonnon monimuotoisuuden ja ekologisten käytävien säilyminen, lintujen muutto-, ja pesintäalueet ovat uhattuna, jos aluetta pirstovat rakennettavat voimalat ja niiden huoltoon tarvittavat tiet ja voimalinjat. Lajistoselvitykset olivat suppeita, mistä viittauksissa oli jopa suoria virheitä, tarkistamattomia tietoja, joista ELY antoi huomautuksen. Työtä ja tarkennuksia on vielä merkittävästi tehtävänä ennekuin varsinainen rakennuslupa menettely voi alkaa. Suomenselän erityispiirteet riekkoisineen, kalasääksien, maakotkien ja susien aktiivisena liikkumisalueena on heikosti selvitetty. Pari päivää maastossa ei riitä. Maakotka liikkuu Valkeisen ja Alkkianvuoren suomaastossa, sekä Vatajanjärven soistuvalla lahdella aktiivisesti havaintojen mukaan. Toivomme tarkennuksia lajiston selvityksiin. Suunnittelualueella on useita järviä sekä metsiä, joissa liikutaan aktiivisesti ja niiden virkistysarvo on merkittävä. Polkuja löytyy Alkkianvuoren maastosta ja kyläläisten omia reittejä Palokravilta ja läheisiltä alueilta. Luonto Luonnon monimuotoisuuskohteet,	Alueen luontoarvot on selvitetty YVAn yhteydessä. Selvityksiä täydennettiin YVAn perustellun päätelmän jälkeen, ja tulokset otettiin huomioon, kun laadittiin kaavaehdotusta. Tuulivoimalat eivät estä alueen virkistyskäyttöä. Tuulivoimalat eivät katkaise ekologiaa yhteyksiä.
--	--	--

	ekologiset käytävät, ovat alueella merkittäviä. Nyt tämä ovat vaarantumassa, koska tuulivoimaa ollaan sijoittamassa samojen kohteiden Alkkianvuoren ja Raatosulkonnevan ja Rengassalon Natura-luonnonsuojelualuiden ja asutuksen välittömään läheisyyteen, perinteisille metsä- ja lähivirkistysalueille. Luontomatkailu on voimakkaimmin kasvavia matkailun osa-alueita. Luonnon vetovoiman ja luontoon liittyvien vapaa-ajan toimintojen merkitys on kasvanut huomattavasti viime vuosina. Alkkianvuoren ja LH Geopark-alueella on lähdetty kehittämään eri hankkeissa yhteistyössä matkailuyrittäjien kanssa ja sen saavutettavuutta on parannettu eri tavoin. Alueella on jo METLAN aikana perustettu luontopolkuverkosto, jota Metsähallitus ja LH Geopark ovat yhteistyössä kehittäneet. Parkanon kaupunki on ollut pitkään mukana LH Geopark hankkeessa ja LH Geopark -yhdistyksen jäsenenä alueen kehittäjänä. Joten mihin sitoudutaan jatkossa? Asuminen ja elinvoimainen kylä Kuivasjärvi -Vatajankylä on Parkanon kylistä vanhimpia vakinaisesti asuttuna jo 1600-luvulta saakka. Koko Pohjois-Parkanon alue on tärkeä asukkaille, viljelijöille, yrityksille ja maaseudulle hevosineen, lampaineen ja koirineen muuttaneille, sekä vapaa-ajanasukkaille, joista yhä useampi viettää alueella pidempään aikaa myös työn merkeissä. Viestintäyhteyksiä on parannettu kuituyhteyksillä, digitaaliset verkot ovat tärkeitä ja säilyttävä häiriöttöminä. Etäisyys asutukseen tulee huomioida poistaen voimalat 1,3, ja 4, mitä pidämme kohtuullisena yhteisvaikutukset huomioiden. Yhteisvaikutukset arvioimatta. Kapeaa kyläaluetta ollaan ympäröimässä teollisuusluokan voimaloilla ja sähkönsiirtolinjoilla jo kolmelta suunnalta. Kaavaselostuksesta puuttuu Mäntykankaan alue. Kaavaehdotusalue on suunniteltu hankkeen ulkopuolella olevien maanomistajien maille ottamatta yhteyttä. Yhteydenotto on tehty osalle, osalle ei 2022 / 2023 kaavoituksen edetessä. Maanomistajien tiedonsaanti on ollut vaihtelevaa, mikä on mielestämme suuri puute. Asukaspalautteen käsittely. OAS mukaan oli sovittu, että lähialueelle jaetaan kyselyt ja tiedotteet. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaikka Sonja Telkki oli yhteyksissä. Hankkeen kyselyn laatijanne soitti ja pyysi apua, kun palautteita ei ollut kuulunut kuin	Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan "2.4.1 Tuulivoimahankkeet" kuvaan 3.8. Mäntykankaan tuulivoima-alue.
--	---	---

	20-30. Hän kertoi, että päätös jakamatta postittamatta jättämisestä oli Parkanon Tuuli Oy tekemä. Aikaa jatkettiin ja jaettiin osalle suoraan postilaatikkoon. Kysely sai arvostelua. Sen tuloksista on hyvin vähän mainittu. Aiemman palautteen on allekirjoittanut adresseissa 238 henkilöä ja netissä 222 henkilöä. Heistä osa on vapaa-ajanasukkaita, jotka toivottavasti olette tavoittaneet tällä kertaa. Haluamme suojella alueen asukkaiden ja vapaa-ajanasukkaiden sekä tulevien sukupolvien oikeuden turvalliseen, terveelliseen, hiljaiseen ja luonnoltaan monimuotoiseen ympäristöön. Toivomme, että tilannetta arvioidaan pidemmällä aikavälillä luonnon, kestävän matkailun sekä asumisviihtyvyyden, -turvallisuuden ja -terveellisuuden kannalta. Vetoamme Parkanon kaupungin päättäjiin, että turvattaisiin alueen terveelliset ja viihtyisät elin- ja vapaa-ajanosuhteet, virkistyskäyttö, luonnonrauha ja koskemattomuus. Meillä kuntalaisina on päätösvalta oman alueemme kestävän kehityksen mukaisesta kehittämisestä ja arvoista. Pohjois-Parkanon alueella näiden eteen on tehty paljon työtä järviluonnon, metsienhoidon, kosteikkojen ja soiden ennallistamisen kautta.	
M18 Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys	MRL:n mukaisissa kaavoituspäätöksissä tulee edistää luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Tuulivoimarakentamista säätelevän MRL:n 10 a- luvun § 77 a ja b sisältövaatimukset edellyttävät, että suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön. HE:ssä 141/2010 ja lain perusteluissa selvennetään sisältövaatimuksia seuraavasti: “Tuulivoimalan ympäristöön sopeutumista arvioitaessa ja selvitetessä tulee tapauskohtaisesti kiinnittää huomiota luonnonarvoihin ja luonnonsuojeluun, virkistystarpeisiin, kulttuuriympäristön arvojen säilyttämiseen sekä asuin- ja elinympäristöjen laatuunäkökohtiin.” Toteamme, että Takakangas- Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen yva- ja kaavoitusprosessissa on ollut merkittäviä vaikeuksia tuottaa luonnonarvoista elinympäristön laatuunäkökohtiin ulottuvaa kaavaselvitysmateriaalia. Edeltävä kaavaluonnos ja nykyinen kaavaehdotus poikkeavat siinä määrin toisistaan, että se	Kaavaehdotuksessa otettiin huomioon YVA-selostuksesta

	synnyttää jopa vaikutusarviointien ja YVA-viranomaisen perustellun päätelmän päivitystarvetta. Perustellussa päätelmässä on esitetty ilmenneitä tarkentamistarpeita ja kaavoitukselle asetettuja tarkentavia vaatimuksia kielteisten vaikutusten vähentämiseksi ja oikeiden johtopäätösten tekemiseksi. Näitä huomioita ei ole systemaattisesti käsitelty eikä parannettu. Kaava-aineisto sisältää tässä kaavavaiheessa selvitysaineistoa ja johtopäätöksiä, jotka eivät ole valideja kaavaehdotuksesta tehtävien päätelmien kanssa. Lähes täysin arvonsa tuulivoimarakentamisen arvioinnissa on menettänyt esimerkiksi Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisema-arviointi ja näkyvyydestä tarkastelu, koska se ei millään osin vastaa sitä tilannetta, johon virinneet tuulivoimakkaavoitushankkeet ja niiden yhteisvaikutukset nyt ulottuvat. Kaavaselvitysaineistoon tai vaikutusarviointeihin ei ole tehty tarvittavia tekstikorjauksia tai lisämerkintöjä, jotta niistä kävisi selville, miltä osin niitä ei voi enää käyttää päätöksenteon tukena. Yhteysviranomaisen on arvioinut perustellussa päätelmässään, että hankkeen merkittävät ympäristövaikutukset kohdistuvat nimenomaan ihmisiin, ihmisten elinympäristöön ja sen viihtyvyyteen hankkeen vaikutusalueella sekä maisemaan. Yhteysviranomaisen toteaa samalla, että hankkeen vaikutusten arvioinnissa huomiodut epävarmuudet ja puutteet voivat nostaa myös muiden yksittäisten vaikutusten merkittävyyttä selostuksesta arvioidusta. Edelleen lausunnossa arvioidaan, että maisemalliset haitat järvien selillä ja niiden takana sijaitsevilla rannoilla voivat olla paikoittain merkittäviä. Voimaloiden näkyvyys ja muutokset maisemassa voivat myös heikentää paikallisen maatilamatkailun ja vuokramökkitoiminnan houkuttavuutta. Esimerkiksi aineiston synnyttämästä ristiriitaisesta ja mahdollisesti virheellisenä elämään jäävästä ja päätöksentekoon vaikuttavasta arviointimateriaalista nostamme esiin Kovesjärveä koskevan arvioinnin kronologisessa järjestyksessä. Taustaksi: Kovesjärvi on 148,5 m mpy sijaitseva rantakaavoitettu alueita ja arvokkaita, uhanalaisia hiekkarantatyyppejä käsittävä järvi, jonka erinomaisena säilyneestä ekokogisesta tilasta ja virkistyskäyttöarvoista järven vesiensuojeluyhdistys on kantanut jo pitkään vastuuta. Järvi on yksi Parkanon harvoista erinomaisen tilansa säilyttäneistä järvistä ja sillä on suuri merkitys vapaa-ajan virkistykselle. Sen rannalla olevalla	annettu perusteltu päätelmä. Siksi kaavaehdotus poikkei kaavaluonnoksesta.
--	--	---

	luontomatkailua ja koulutuksia järjestävällä yritystoiminnalla on tästä johtuen myös sellaisia edellytyksiä, jotka houkuttelevat vieraita myös kansainvälisesti. 1. Kaavaluonnos ja kaavaselostus-materiaaliin sisällytetystä ja yva-materiaalina käytetystä maisemavaikutusarvioinnista (liite 09 /Parkanon potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisemaselvitys, 30.5. 2022) on luettavissa käsiteltävänä olevan kaavaehdotuksen osalta täysin paikkansa pitämätön maisemavaikutusarviointi. Tekstiin ei ole lisätty päivitystä arvion vanhentumisesta. Parkanon tilaama maisemavaikutusarviointi laadittiin kuvitteellisella lay-outilla, johon sisältyi 11 voimalaa. Maisema-arvioinnin perustana olleessa hahmotelmassa voimaloista 10 sijoittui selvityksessä lähes 10 km etäisyydelle Kovesjärvestä Ylimysnevan ympäristöön ja 1 voimala 6,8 km etäisyydelle. Johtopäätöksissä todettiin, että "ainoastaan kahdesta Takakangas-Pihlajaharju -tuulivoimapuiston voimalasta näkyy vähän roottorin lapoja. Kuvauspisteessä maisemaan kohdistuva vaikutus on hyvin vähäinen". Kyseinen arviointi on luonut merkittävän lähtötilanteen ja käsityksen siitä, millaisesta vaikuttavuudesta tuulivoimahankkeessa olisi kyse ja millaista hyväksyttävyyttä hanke vaatisi. Materiaali on jo lähtötilanteessa vaikuttanut siihen, miten merkittävästä hankkeesta olisi kysymys ja millaista reagointia tarvitaan. Samaan aikaan Pirkanmaan liitossa valmisteilla olleesta näkymäanalyysistä systemaattisesti jätettiin Parkanon omasta tahdosta Parkanon kohteet pois. Maakunnassa valmistunut raportti kuitenkin huomautti asiasta ja totesi, että vaikutukset luoteisen Pirkanmaan avoimille järville tulisivat olemaan merkittäviä. 2. Johtopäätökset jatkuvat ko. maisemaselvityksessä seuraavalla toteamuksella "rannan loma-asutuksen kannalta näkyvyys on selvästi parempi. Ainakin kaksi voimaloista näkyy kookkaan oloisina, vaikka etäisyyttä rannasta on noin 6,8 kilometriä lähimpään voimalaan. Toinen näistä näkyy lähes koko pituudessaan. Kookkaimmasta voimalasta johtuen vaikutus lähentelee kohtalaista." 3. Havainnekuvan kuvakulma on valittu niin, että se ei kohdistu voimala-alueelle vaan alueesta sivuun vasemmalle. Tällaisia ratkaisuja ei ole ollut esimerkiksi maakuntakaavamateriaalin	
--	---	--

	näkyvyydestä tarkastelussa, vaan suunta on kohdistettu voimala-alueen suuntaan sieltä, missä vaikutusten arvioidaan kohdistuvan useisiin alueella asuviin tai virkistyviin ja jossa liikutaan paljon. Tämä periaate ei ole toteutunut Kovesjärveltä otetun havainnekuvan kohdalla. Kyseinen kuva on kuitenkin mukana edelleenkin kaavaehdotuksen havainnekuvamateriaalissa. 4. Kaavaluonnoksessa maisemavaikutuksista todetaan: "Tuulivoimalat muuttavat maisemaa, minkä jotkut ihmiset voivat kokea elinolojen huononemisenä. Voimalat ovat havaittavissa lähiympäristön avoimilta suo-, pelto- ja järviolueilta. Näillä alueilla maisema muuttuu. Lähivaikutusalueella (2–5 km voimaloista) tuulivoimalat ovat edelleen maisemassa suhteellisen hallitsevia, mikäli ne ovat havaittavissa näkymässä. Ulommalla vaikutusalueella (5–10 km voimaloista) voimaloiden vaikutus alkaa etäisyydestä johtuen heikentyä, ja ne jäävät enemmän osaksi taustamaisemaa. Voimalat ovat kuitenkin avoimilla alueilla vielä selkeästi havaittavissa, jos näkemäesteitä ei ole." 5. Seuraavassa kaavaehdotusvaiheeseen liittyvässä selostuksessa todetaan: "Lähivaikutusalueella 2-5 kilometrin etäisyydellä sijaitsee järviä, joiden takaa voimalat näkyvät selvästi. Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön ovat vähäisiä, mutta järvien takaa maiseman muutos on kohtalainen". Sama arvio esitetään samoilla sanoilla välialueelle 5-10 kilometrin etäisyydelle "järvien takaa maiseman muutos on kohtalainen" Selostukseen sisältyvän arvion mukaan vaikutuksilla ei ole lainkaan eroa 2-10 km etäisyyksillä. 6. Kaavaehdotukseen sisältyvässä selostuksessa esitetään edelleen: "Kaava-alueen ympäristössä Vatajanjärven (2 km), Korvesjärven (8 km) ja Kankarinjärven (12 km) rannoilla on vuokramökkejä ja lomakylä, joihin voimalat näkyvät. Hanke voi vähentää näiden kohteiden houkuttelevuutta." Kyseessä on siis Kovesjärvi, eikä Korvesjärvi ja sen lomamatkailukohde Syvilla. Sen todellinen etäisyys kaavaehdotuksen voimaloista 11 ja 12 on kuitenkin nyt muuttunut ja on 4 km, ei 8 km. Muutos ei näy kaavaselistustekstissä. 7. Kaavaehdotukseen voimalasijoittelu on muuttunut ja muutoksen jälkeisessä näkemäanalyyysissä peiton tarkastelu osoittaa, että nyt ehdotuksessa Kovesjärvelle näkyvät kaikki 12 voimalaa ja että järvi jää lähes kokonaan	
--	--	--

	lähivaikutusalueen 2-5 km sisään kaavaehdotuksen mukaisen tilanteen toteutuessa. Maisemamuutos on sekä viihtyvyydelle, että virkistyskäytölle erittäin merkittävä ja suuri, sillä järveltä ja sen rannoilta ei näkymäanalyysin mukaan löydy juurikaan kohtaa, jonne kaikki 12 voimalaa eivät runkoineen näkyisi. Lähivaikutusalueella runkoineen näkyvät voimalat dominoivat voimakkaasti maisemaa. Tätä yhteenvedoa maisemavaikutuksista ei löydy kaavaselostuksesta. Muihin Parkanon pitkänomaisiin järviin verrattuna Kovesjärvi erottuu muodoltaan karttakuvissakin hyvin pyöreänä ja avoimena ja vastaanottaa maisemamuutoksen totaalisena näkyvyytenä. Lopputulema on se, että kaikki voimalat näkyvät runkoineen lähes koko järvelle aivan kapeaa itäistä ja pohjoista rannanläheistä vyöhykettä lukuun ottamatta. Tilanteesta noin 1,5 vuotta sitten, jolloin Kovesjärvelle ilmoitettiin näkyvän hiukan lapoja, on siirrytty varsin toisenlaiseen todellisuuteen. 8. Havainnekuvissa muutoksista huolimatta käytetään edelleen samaa FCG:n maisemaselvityksestä 30.5.2022 peräisin olevaa ja vasemmalle, ohi tuulivoima-alueen suuntautuvaa kuvaa, kun muut havainnekuvat sen sijaan osoittavat suoraan voimala-alueille. Pyynnöistä huolimatta kuvaa ei ole prosessin aikana korjattu. Muut kuvat on ilmoitettu EthaWindin ottamiksi yhtä poikkeusta lukuunottamatta. 9. Lokakuun 2023 aikana on ilmennyt, että Viitalankylän vakituisen asutuksen sijainteihin näkyvät myös rakentuneen Jäkäläkankaan tuulivoimaloiden valot. Näin maisemassa näkyy tuulivoimaloiden rakenteita ja valoja hankkeen kaavaehdotuksen toteutuessa useassa kerroksessa. On huomattava, että samaan suuntaan Jäkäläkankaan viereen on vireillä myös Mäntykankaan hanke, jonka voimalat kohoavat 320 metriin, mikäli hanke etenee. Mäntykangas voi edelleen laajentua Kurikan puolelle, jossa edelleen Ruohoinenmäen tuulivoimahanke on vireillä siten, että siitä on ainakin yvaamispäätös tehtynä. Ruohoinenmäki sijoittuu samaan tuulivoimaloiden ryhmään. 10. Kovesjärven maisemaan tulee edelleen vaikuttamaan Rukoneva-Ronokorpi-Kangaslammin- nevan alueelle virinnyt hanke, jossa suunnitellaan jopa 20 tuulivoimalaa käsittävän tuulivoima-alueen rakentumista. Näin Kovesjärvi tulee	
--	--	--

	jäämään voimaloiden puristukseen monesta ilmansuunnasta. Etäisyys tälle hankealueelle tulee muodostumaan todennäköisesti 5-10 km. Tarkentuneessa suunnittelussa prosessin aikana Kovesjärven asuin- ja elinympäristölle aiheutuvat haitat ovat merkittävästi kasvaneet ja ympäristön laatutekijät ovat merkittävästi heikentymässä. Johtopäätökset kaavaehdotuksessa eivät ole päivittyneet oikeiksi. Laadun heikentyminen jäänee suuresti myös havaitsematta niiltä, jotka ovat luottaneet prosessiin ja sen oikeudenmukaisuuteen tai jotka omassa päätöksenteossaan ovat esittelyjen varassa. Mikäli kantaverkko rakentuu eteläisen pohjoiselle vaihtoehdolle näkösuojaa antavaa puustoa poistuu hankealueen eteläisen rajan läheisyydestä. Mikäli kaavaehdotukseen suunnitellulta eteläiseltä sähköasemalta johdetaan liityntäverkko ilmateitse samassa käytävässä kohti Fingridin sähköasemaa, käytävä leventyy ja puuton alue levenee vähentäen mahdollista näkösuojaa. Samat havainnot koskevat soveltuvien osien muitakin järviä ja avoimia alueita. Niiden kapeampi ja pitkänomaisempi muoto synnyttää toisaalta myös katvealueita toisella tavalla kuin Kovesjärvellä on mahdollista. Muutos 30.5.2022 esitettyjen ja kaavaluonnoksessa esitettyjen voimalasijaintien ja analyysien ja kaavaehdotukseen edenneen kaavan voimalasijoittelun välillä on erittäin suuri. Tämä edellyttää uutta harkintaa ja järvi-kohtaista arviointia ja vaikutusten kohtuullistamista. Parkanossa on tehty potentiaalisten tuulivoima-alueiden maisema-arviointia ajallisesti samaan aikaan, kun Pirkanmaan liitto käynnisti vaihemaakuntakaavatyön, jossa tuulivoiman aluevarausten soveltuvuutta tarkistettiin teholtaan ja kooltaan kasvaneen tuulivoiman sijoittamiseksi. Työn tavoitteena oli selvittää, missä määrin aluevaraukset eivät enää sopineet kokoluokaltaan kasvaneelle tuulivoimalle tai tuottaisiko selvitys uusia soveltuvia alueita. Parkano jättäytyi selvityksen ulkopuolelle ainoana kuntana. Kaupungin oma maisemaselvitys on lähtenyt täysin toisenlaisesta lähtökohdasta. Kaupungissa on lähdetty ajatuksesta, jonka mukaan kaikki mkk- 2040 alueet ovat kasvaneesta	
--	---	--

	voimalakoosta huolimatta edelleen potentiaalisia. Lopputuloksena on ollut se, että Parkano ei ole ollut mukana yhteismitallisessa selvityksessä ja lähtökohtia selventävässä vaikutusarvioinnissa. Niinkin myöhään kuin toukokuun lopussa 2022 valmistunut maisema-arviointi ei voi jatkossa mitenkään korvata muiden hankkeiden vastaavaa selvitystarvetta, kun se ei pystynyt tekemään sitä tässäkään hankkeessa. Maisema-arviointipolku on jo lähtötilanteesta alkaen tuottanut tietoa, joka ei ole vastannut hanketodellisuutta. Maisemavaikutusarviointiin ja esiselvittelyyn ja paikallistuntemuksen avuksi ei kaupungissa koottu myöskään osallistavaa ohjausryhmää, mikä varmasti osaltaan on heikentänyt selvityksen lopputulosta ja hankkeiden hyväksyttävyyttä. Kuljetusreitit, kaivannaiset ja pohjaveden pilaamiskielto Erityisenä sisältövaatimuksena tuulivoimarakentamista ohjaavan kaavan kohdalla olisi otettava huomioon myös teknisen huollon ja sähkönsiirron järjestämismahdollisuudet. Yleiskaavassa tulisi siten kiinnittää huomiota järjestelyihin, joita tuulivoimatoiminta alueella edellyttää. Mainittuja järjestelyjä voivat olla esimerkiksi huoltoteiden, kaapelointien ja sähköverkkoon liittymisen järjestämismahdollisuuksien huomioon ottaminen. Yhteysviranomainen on perustellussa päätelmässään huomauttanut, että hankealue ja sähkönsiirtoreittienalueet sijaitsevat Etelä-Suomen arseeniprovinssilla. Huomautuksen ei ole katsottu aiheuttavan lisäselvityksen tarvetta tai selostuksen täydennystarvetta. Asia ei ole noussut esiin myöskään kaavamääräyksissä. Pohjavesialueelle ei hankkeen toimesta rakenneta uusia teitä. Hankealueen kuljetusreitit kulkevat kuitenkin luokiteltujen pohjavesialueiden läpi. Kaavaselostuksessa toistetaan tieto siitä, että Latosuontie olisi asfaltoitu. Näin ei käsityksemme mukaan ole eikä virhettä ole missään yhteydessä korjattu. Tieto on kirjattu myös yhteysviranomaisen päätelmään. Pohjavesialuetta pitkin kulkevalla tiellä tulee kulkemaan kuitenkin hyvin paljon raskaita maansiirtokuljetuksia, mikä aiheuttaa tiestölle aivan toisenlaista rasitetta kuin kuivatun polttoturpeen kuljetus tai millaista rasitetta muut kuljetukset ovat aiheuttaneet.	Muistutuksen väite ei pidä paikkaansa. Kaavaselostuksen sivulla 30 todetaan, että Latosuontie on sorapintainen.
--	--	--

	Edellytämme että hankealueen tieverkon kestävyys pohjavesialueella punnitaan tarkemmin ja onnettomuusriskit minimoidaan. Pohjavesisuojaus ja talvikunnossapito tulee huomioida kaavamääräyksissä tai erityismerkinnöissä. Edellytämme myös, että suunniteltuja kuljetusreittejä noudatetaan eikä niitä muuteta. Huomautamme myös, että aiemman soranoton aikana alueella on tapahtunut soranottoa pohjavesipintojen alapuolelta. Kun materiaalin tarve on suurta, syntyy työskentelyssä arviointivirheitä. Tämä tulee estää. Pohjavesien pilaamiskiellon on oltava ehdoton. Esitämme edelleen huolestamme siitä, että soranotto useine soranottoalueineen osaltaan muuttaa aluetta edelleen peruuttamattomalla tavalla. Massanvaihtojen ja läjityksen tulee olla säädeltyä. Huomiota tulee kiinnittää pienvesiin ja kosteikkoihin yhteysviranomaisen edellyttämällä tavalla. Koska luokiteltuja pohjavesialueita on rajattu hankealueen sisäpuolelle, tulee myös alueelle laadittavan tuulivoiman osayleiskaavassa huomioida riittävät pohjavesialueille kohdistuvat suojelumääräykset. Pohjavesialueille ei tule sijoittaa muita hankkeen riskitoimintoja. Emme ole havainneet, että kaavamerkinnöissä ja määräyksissä olisi kohdistettu mitään määräyksiä pohjavesialueita koskien. Kaavaehdotuksen voimat 2, 5 ja 7 sijaitsevat lähellä pohjavesialueen muodostumisaluetta. Niiden kohdalla on syytä edellyttää riittävää ja lailliseksi koeteltuja varovaisuusperiaatteen huomioivia vähimmäisetäisyyksiä. Vaikutukset luonnonarvoihin ja luonnonsuojeluun Suomen luonnonsuojelulain kokonaisuudistus kesäkuussa 2023 sisältää uuden säännöksen uhanalaisten eliölajien huomioonottamisesta (76 §). Viranomaisten on otettava huomioon uhanalaiset eliölajit lupaharkinnassa tai kaavoitusta koskevassa päätöksenteossa. Uhanalaisia ovat Suomessa esiintyvät luonnonvaraiset eliölajit, joiden riski hävitä luonnosta on vähintään korkea. Hankealueen voimaloiden sijaintia on korjattu luonnon monimuotoisuuden ydinalueen osalta, kuten on ollut välttämätöntä. Pidämme muutoksia siltä	Täydennetään kaavamerkintään pv (pohjavesialue) seuraava kaavamääräys: "Tien parantaminen, ja maakaapelin sijoittaminen tien yhteyteen on toteutettava niin, että mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan välttää."
--	---	---

	osin oikean suuntaisina. Alkkianvuoren alueen erottaminen hankealueesta on ollut myös välttämätön totuttua myös retkeilyinfran mahdollistamista varten. Virhettä Parkanolle merkityksellisen luontokohteen ja luontohelmen alustamisesta energiantuotantoalueeksi on vaikea korjata. On edelleen käsittämätöntä, että Parkano on ollut valmis uhraamaan keskeisimmän ja arvokkaimman alueensa, jolla on myös kansainvälisesti tunnustettu merkitys Unesco- kohteena. Valmistelijoilla ja hankkeen virittämistä vastanneilla ei ole ollut minkäänlaista käsitystä kohteen arvoista ja siitä millaiseen ympäristöön tuulivoima sovitetaan. Alkkianvuoren läntisen ja pohjoisen alueen rinteet ja lähialue ovat arvokasta metsäistä elinympäristöä. Alue olisi ollut sopiva ja arvokas ympäristöineen ennallistamiskohteena ja tuottanut samalla luontomatkailuhyötyjä. Hanke ei ole virinnyt maanomistajien aloitteesta eikä hanketoimijan aloitteesta. Myöskään metsähallitus ei ollut valinnut aluetta alueeksi, jota se oman uusiutuvan energian strategiansa vuoksi olisi alkanut itse toteuttaa. Alue on valikoitunut kohteeksi Parkanon kaupungin oman aktiviteetin johdosta ja suunnitelmallisen toteuttamisstrategian vuoksi. Tuulivoimahankkeita on kuitenkin virinnyt täysin muilla tavoin koko maassa ja koko prosessi on ollut lähtökohtaisesti tarpeeton. Ekologiset yhteydet ja uhanalaiset luontotyypit ja lajit Ekologisten yhteyksien säilyttäminen edellyttää erilaisten luontotyyppien ketjuttamista ja Suomenselän vihreän vyöhykkeen ja ekologisten yhteyksien kartoitus olisi muun tuulivoimarakentamisen yhteisvaikutusten arvioimiseksi välttämätöntä. Nyt yksittäiset hankkeet piiloutuvat toinen toistensa selän taakse. Uhanalaisten lajien esiintymätiedot tulee olla tiedossa siltä osin vähintään, kun niitä on saatavilla tietokannoista. Niiden edellyttämä suojelutarve tulee toteutua, vaikka esiintymät olisivat vähäisiäkin. Kaavaan tulee lisätä kehittämismerkinnät uhanalaisten ja vaarantuneiden eliölajien huomioimisesta Huomautamme, että saadusta palautteesta huolimatta esimerkiksi linnustovaikutuksia ei ole täydennetty luontoselvityksistä annettujen ohjeiden ja yhteysviranomaisen edellyttämällä tavalla. Havaintopäivien määrät jäivät hyvin alhaisiksi ja riittävän pitkä seuranta ja elinympäristömallinnukset puuttuvat. Havaintojemme ja esimerkiksi	Alue on osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueeksi. Osayleiskaava toteuttaa maakuntakaavassa osoitetun tuulivoimaloiden alueen.
--	--	--

	videotallenteiden mukaan sekä kurkien, että hanhien muuttua tapahtuu voimalakorkeuksilla toisin kuin väitetään. Hanhien muuton aikatauluissa on selvästi havaittavia muutoksia. Ne johtuvat todennäköisesti ilmastomuutossyistä. Ylilennot ovat lisääntyneet ja ajoittuvat useille kuukausille sekä kevät-, että syysmuuton osalta. Havaintoja hankealueen riekkoista ei ole kirjattu siitä huolimatta, että niistä on annettu luotettavaa tietoa. Uhanlaisten lajien, kuten metsäpeuran ja susien esiintyminen alueella on havaintojen puutteesta miltei kokonaan ohitettu, vaikka Luke on lausunnoissaan tuonut esiin metsäpeuran vaatelaisuutta elinympäristön suhteen. Erityisesti metsäpeuraistutusten ja tavoiteltu metsäpeurapopulaation kasvu alueella voi estyä, jolloin hankkeen vaikutukset ovat jo merkittäviä. On selvää, että vähintään paikallisesti tapahtuu luonnontilan köyhtymistä. Kaikki lievennystoimet, joita rakentamisen yhteydessä voidaan tehdä, tulee myös tehdä. Metsäkanalintujen törmäämistä tulee ehkäistä maalaamalla tornien alaosat tummiksi. Työt tulee ajoittaa siten, että soidinajat ja pesintä huomioidaan. Maakotka ja hankealueen koko Hankealue on kaavaehdotuksessa muutoksista huolimatta edelleen hehtaarilleen samankokoinen ja verrattain laaja. Kyseessä onkin mitä ilmeisimmin tarve säilyttää maanvuokraussopimusten määrä ja suhde valtion omisteisten ja yksityisomisteisten maiden välillä. Hankealueen laajuutta tulee käyttää jatkosuunnittelussa siten, että turvataan uhanalaisten eliölajien elinpiirejä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää maakotkaan. Maakotka (Aquila chrysaetos) on Suomessa suojeltu ja vaarantunut suurikokoinen petolintu. Se on myös yksi Pirkanmaan vastuulajeista. 90% maakotkista elää Pohjois-Suomessa. Maakotkat vaativat suuren ja monimuotoisen reviirin metsästyksen ja pesintään, ja laji kärsii usein tilan puutteesta. Pirkanmaan ja Pohjanmaan rajoilla kotka esiintyy eteläisimmillä alueillaan. Tuulivoima ja uhanalainen laji kilpailevat samankaltaisista potentiaalisista alueista. Varsinaista havainnointia tai seurantaan alueilla lähialueella esiintyvälle suurelle petolintulajeille ei ole tehty. Olemme myös siinä käsityksessä, että elinympäristömallinnuksia ei ole laadittu. Laskennallisella ja paikkatietoaineistoihin	Kaavaehdotuksen voimaloiden sijoittelussa otettiin huomioon maakotka.
--	---	--

	perustuvan elinympäristömallin perusteellakaan ei voida tarkalleen ottaen tietää erilaisina vuosina ja eri olosuhteissa tapahtuvien muutosten vaikutusta. Pesintä ja saalistusalueet eriävät. Saalistusalueet voivat sijaita toisaalla ja lentoihin käytetty aika ja matka vaihdella merkittävästi. Eri vuosina tarjolla oleva ravinto, avoimeksi jäänyt sopiva maasto ja häiriötekijäiden vähentyminen vaikuttavat pesintäalueesta eriävien saalistusalueiden käyttöön. Ravinnon saatavuudessa tapahtuu vaihtelua, mikä aiheuttaa myös saalistuslentojen suuntiin. On todettu, että etenkin käytöstä poistuneet turvetuotantoalueet ja hakkuualueet tarjoavat maakotkalle mahdollisia saalistusalueita. Paikallisesti tehdyt havainnot saalistuslentojen suunnasta kertovat, että Häädetkeitaan reuna-alueen asutetulta pesäreviiriltä suuntautuu saalistuslentoja nimenomaan kohti pohjoista, josta löytyy mm Ristinevan käytöstä poistuneita lohkoja, Untilanneva ja metsätalouden ja muun maankäytön jälkeen avoimiksi jääneitä alueita. Etäisyydet tästä suunnasta lähinnä hankealuetta sijaitsevilta pesiltä ovat hyvin lyhyitä hankealueen puolelle. Suojelualueet ovat tiedetysti herkkiä ja tärkeitä monimuotoisuuden lähteitä, mutta niiden ympärillä olevia alueita tulisi myös suojella mahdollisilta hankkeilta, jotta suurireviiristen lajien elinympäristöt säilyisivät mahdollisimman koskemattomina. Hankealueen etelämmäksi siirtynyt hankeraja ja erityisesti hankealueen voimalapaikoiksi 11 ja 12 siirretyt voimalat sijaitsevat kaavaehdotuksessa keskeisellä saalistusreviirillä. Vaarantuneen petolinnun elinkyvyn kannalta levinneisyysalueen reunalla ja harvan kannan alueella on perusteltua suojella pitkäaikaisesti asuttuja pesäpaikkoja, reviirejä ja saalistusalueita vahvemmin kuin tiheimmän kannan alueella olevia reviirejä. Pirkanmaan maakunnan vähäiset kotkareviirit kuuluvat raja-alueisiin ja edellyttävät täten varovaisuusperiaatteiden mukaista lajia uhkaavien muutosten arviointia ja herkkyyttä törmäysmallinnuksen ja kuolleisuusriskin soveltamisessa. Luonnonsuojelulakia tulee noudattaa. Pirkanmaan BD-strategiassa Pirkanmaalle on määritelty omat vastuulajit, joihin ko. suuri petolintu vaarantuneena, mutta myös alueellisesti uhanalaisena lajina erityisesti kuuluu. Törmäysriskiä arvioiden päädytään arvioimaan vain yhtä suoraa kuolleisuuteen	
--	---	--

	vaikuttavaa tekijää. Arvioinnin kapeus ei anna oikeaa kuvaa elinympäristön muutoksista aiheutuvien riskien hahmottamiseksi. Tuulivoiman ja kantaverkkorakentamisen yhteisvaikutukset, haitallisten vaikutusten lieventäminen Tuulivoimakaavaehdotuksessa voimaloille esitetään uusia, prosessin aikana muuttuneita voimalapaikkoja. Niiden ympäristövaikutukset tulee tarkastella ennen kaavoitus/rakentamispäätöksiä uudelleen. Takakangas-Pihlajaharjun voimalapaikkoja Ristinevan länsi- ja eteläpuolella on tarpeen vähentää tai siirtää laajalla hankealueella selvästi pohjoisempaan sijaintiin alueen länsireunalla. Maakotkan hankealueen läheisyyteen sijoitettavia pesiä ja saalistusreviiriä suojataan parhaimmin etsimällä Ristinevan pohjois - ja länsipuolelta uudet voimalapaikat ainakin voimaloille no 10, 11 ja 12. Laajalla hankealueella tämä on karttatarkastelun perusteella mahdollista. Vaikuttaa ilmeiseltä, että mikäli kantaverkko 400+110V rakentuu eteläisen pohjoiselle linjaukselle, sähköverkon liityntäverkko Fingridin sähköasemalle kulkisi tässä tapauksessa kantaverkon rinnalla samassa maastokäytävässä. Mikäli tämä toteutuu maakotkan saalistuslentojen suunnassa on sekä kantaverkko, liityntäverkot että ainakin kahdesta-kolmeen vaaraa aiheuttavaa voimalasijaintia. Metsähallituksen julkaisussa Hyvät käytännöt maakotkalle aiheutuvien vaikutusten arviointiin käydään läpi sitä, missä määrin tieto maakotkalle aiheutuvista vaikutuksista perustuu puutteelliseen, osittain epävarmaa ja teoreettiseen tietoon. Suurempikokoisten roottoreiden on joka tapauksessa havaittu kasvattavan törmäysriskejä ja lisäkuolleisuus vuosien kuluessakin osoittautua populaation säilymisen kannalta ongelmaksi. Populaatioista ja mallinnuksiin tarvittavista tunnusluvuista on myös verrattain vähän tietoa. Esimerkiksi emojen elossa säilymisestä, uusista puolisoista ja reviirien uudelleen asuttamisesta ja muusta populaatioiden säilymiseen liittyvästä tiedosta on vielä pulaa. Rakennettavien voimala-alueiden läheisyydestä arvioiduista reviireistä Häädetkeitaan IBAN- alueen ja Parkanon - Karvian rajaseudun soiden alueen voi joka tapauksessa perustellusti odottaa pysyvän petolinnulle soveltuvana ja sopivana	Kaavaluonnoksen jälkeen muuttuneista kaavaehdotuksen voimalanpaikoista tehtiin luontoarvojen perusselvitykset, jotka ovat kaavaselostuksen liitteenä.
--	--	--

	elinalueena ja alueen olevan myös sellainen, johon syntyy edellytyksiä uusille pesinnöille ja lajin säilymiselle. Siksi reviirin suojelussa erityinen varovaisuus reviirin rajoilla on paitsi kannatettavaa myös tarpeen. Tarvetta korostaa myös Porin tien pohjoispuolelle suunnitellun tuulivoimahankkeen viriäminen. Muistutamme liityntäverkon osalta, että Majajärvelle ja Vuorijärven pohjoisosiin kerääntyy kevät- ja syysmuuton aikana satoja lintuja, joista suurin osa joutsenia. Törmäysriski on merkittävin lajeilla, joilla on pieni siipipinta-ala suhteessa ruumiin painoon sekä suurilla ja isoiksi parviksi kerääntyvillä lajeilla tai hämärä- ja yöaktiivisilla lajeilla. Potentiaalisia törmääjiä ovat joutsenet, hanhet, sorsat, kanalinnut, kurjet, kahlaajat ja petolinnut. Joutsenten törmäysriski sähköjohtoihin on erityisen suuri. Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen liittyminen Fingridin kantaverkkoon tulee linnustovaikutusten vähentämiseksi tehdä maakaapelointina minkä tahansa vaihtoehdon tullessa valituksi. Matkailu, henkilötyövuosien kertymä, elinvoimakysymykset Matkailun ja kesämökkiläisten vaikutus aluetalouteen on tutkimuksen mukaan 40 henkilötyövuotta Parkanossa. (Tutkimus- ja analysointikeskus TAK, matkailun kokonaiskertymät) Tuulivoiman 12 voimalalla arvioidaan tuottavan 48 henkilötyövuotta lyhyehkön rakentamisvaiheen aikana ja säännöllisempi ja pitkäaikaisesti tarjoutuvat työtilaisuudet vähenevät jyrkästi rakentamisvaiheen jälkeen. Matkailutulot per asukas ovat olleet 1038 e ja välitön matkailutulo 6 645 505 euroa. Kesämökkejä on vajaa 1200. Vaikutusarvioinnissa ei ole esitetty millainen määrä asukkaita tai loma-asukkaita on vaikutusten kohteena elinympäristöissään. Lukumäärää voidaan yrittää hahmottaa kertomalla rakennusten määrää oletetulla määrällä asujia. Sen lisäksi tulee huomioida alueella säännöllisesti virkistäytyvät ja matkailun ja vierailujen merkitys. Parkano kuuluu kuntien keskisarjalaisiin matkailun kokonaiskertymien suhteen, mutta on selvää, että kaupunki vilkastuu loma-aikoina ja osalle yritystoiminnasta sillä on valtava liikeloudellinen merkitys. Luonnon keskellä slogan on vaarassa vaihtua tuulivoiman keskellä sloganiksi ja tällä voi olla ennalta arvaamattoman suuria	
--	---	--

	kerrannaisvaikutuksia elinvoimalle ja viihtyvyydelle, vaikka kiinteistöverorahoitukselle voidaan osoittaa käyttökohteita. Yhteysviranomainen kiinnittää huomiota siihen, että yksityisten ihmisten kiinteistöjen arvon laskusta voi aiheutua sosiaalisia vaikutuksia, joita olisi ollut hyvä tarkastella nykyistä analyttisemmin arviointityössä. Kyläasutukselle aiheutuu kiistatta vaikutuksia, jotka johtuvat houkuttelevuuden vähenemisestä. Suomalainen mökkikulttuuri on vahva osa suomalaista luontosuhdetta ja liittyy osaksi pohjoismaista kulttuuria, lomanviettoa ja perhetapaamisia. On selvää, että metsäjärvien houkuttelevuus laskee ja vertailutasoa ei päästä edes mittaamaan. Omaisuuksien arvo Parkanossa on ollut paremmin turvassa vapaa-ajan kiinteistöissä muun asutuskannan arvon huetessa. Toistaiseksi yksikään Suomen kaunein mökki ei ole sijainnut maisemassa, jota dominoivat tuulivoimaloiden rivistöt. Lähes puolta matalammilla voimaloilla tehty myyntikauppahintavertailu jo liki 10 vuoden takaa ei kerro mitään todellisuudesta. Myyntitilastoja voi verrata vasta syntyneiden kauppojen suhteen. Hinku-kunta tavoitteet Taustamateriaali ja kaavaselostus kertovat, että Parkanon kaupungilla on halua toimia ilmaston hyväksi Hinku- tavoitteiden suunnassa. Tosiasiassa kaupunki on irtisanoutunut näistä tavoitteista. Hinku-laskennassa tuulivoimasta saa laskennallista hyvitystä, mutta se ei tosiasiassa vähennä kaupungin omaa ilmastokuormaa eikä tuulivoimarakentaminen yksin riitä siihen, että kunta saavuttaisi hiilineutraaliuden. Hinkukunta tavoitteiden toistamisesta kaavaselostusten yhteydessä voidaan luopua, ellei kaupunki uudista halukkuuttaan toimia ilmastokestävasti. Laskennallinen hiilikädenjälki antaa virheellisen kuvan suhteessa siihen, mitä kullakin alueella ja omassa ympäristössä tulisi tehdä sekä hiilinielujen että kulutuksen aiheuttamisen päästöjen vähentämiseksi. Rinnalla kulkee luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi tehtävän työn välttämättömyys. Tuulivoimarakentamista perustellaan sen sijaan sillä, että se mahdollistaa edelleen tehometsätaloutta. Kunnan omissa toiminna mm energiansäästö, muun uusiutuvan energian käytön tukeminen, oman hiilinielun	Kaavan mukaisella tuulivoimahankkeella on myönteisiä ilmastovaikutuksia, ja se tukee Parkanon kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta.
--	--	--

	kasvattaminen ja muut välttämättömät toimet on jätetty sivuun. Tuulivoima on vasta suuremmassa energiapolitiisessa kuvassa edullinen ratkaisu tässä ajassa. Pirkanmaan liitto on myös arvioinut, että maakunnallisesti kaikelle rakentumassa olevalle tuulivoimalle ei ole käyttäjiä ja esimerkiksi vetyteollisuuden kehittyminen ja energian hyötysuhde tämän hetken toiveikkaimmillakaan näkymillä ei ole vielä lähivuosisikymmenenä näköpiirissä. Vetyteknologia edellyttää uudenlaisen infran rakentumista. Parkanolaisittain ajatellen kyse on mahdollisesta alihankintatyöstä tai parhaimmillaan asiantuntijatyöstä tai muutosta työn perässä. Yhteenvedona Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry esittää, että kaava palautetaan valmisteluun seuraavin perusteluin: 1. Kaavassa tulee ottaa huomioon yhteysviranomaisen antama perusteltu päätelmä, kuten asiakirjasta ilmenee ja myös siltä osin, mitä tässä mielipiteessä olemme ottaneet esiin. 2. Häädetkeitaan maakotkareviiri on huomioitava varovaisuusperiaatteen ja uuden luonnonsojelulain mukaisella tavalla ja huomioiden myös sen maakunnallinen status vastuulajina. Tästä syystä eteläiset voimalapaikat 11 ja 12 tulee poistaa ja voimalapaikka numero 10 siirtää hankealueella pohjoisemmaksi. 3. Kaavamateriaaliin tulee merkitä, miltä osin selvityksistä saadut johtopäätökset ovat muuttuneet ja mistä asiakirjasta uusien tieto on löydettävissä. 4. Kaavaselostus ei saa sisältää virheellistä tietoa. 5. Kaavakartan merkintöihin ja määräyksiin tulee sisällyttää huomioita, joita yhteysviranomainen on pitänyt tärkeinä. Olemme tässä muistutuksessa arvioineet, että pohjaveden suojaaminen ja uhanalaisten lajien suojaaminen tarvitsevat määräykset ja merkinnät. 6. Maisemavaikutusten osalta on tarvetta kohtuullistaa vaikutuksia niillä alueilla, joilla yhteisvaikutukset ovat kasvaneet prosessin kuluessa merkittäviksi tai kohtalaista suuremmiksi. Arviointi tulee suhteuttaa siihen, miten suuri määrä voimaloita sijaitsee dominanssivyöhykkeellä. Lähialueilla 2-5 km voimalapaikkoja tulee siirtää tai poistaa kaavasta kokonaan 2-3 voimalapaikkaa siten, että merkittävät	Kaavaehdotuksen laadinnassa otettiin huomioon YVA-selostuksesta ELY-keskuksen antama perusteltu päätelmä. Kaavaehdotuksessa otettiin huomioon maakotkareviiri.
--	--	--

	vaikutukset lientyvät. 7. Kaavassa tulee näkyä VAT:n edellyttämä luonnon monimuotoisuuden ja kulttuuriympäristön kestävä käytön mukaisten tavoitteiden toteuttaminen. Sen tulee vastata valmisteluvaiheessa olevan vaihemaakuntakaavan valmistelussa huomioon otettuja seikkoja myös siltä osin, kun Parkano on asemoitunut valmistelutyön ulkopuolelle. Huomautamme lisäksi, että Parkanon kaupungin ollessa hankeyhtiön osakas, valmistelussa on ollut epäsuhta. Kaupungin taholta valmistelu ei ole ollut täysin riippumatonta. Keskustelu ja kaavaan vaikuttaminen on vahvasti sidoksissa taloudellisiin tavoitteisiin, mikä voi hämärtää vaikutusten arvioinnin kaikkien näkökulmien huomioon ottamista.	MRL:n mukaan kunnan tehtävänä on huolehtia alueiden käytön suunnittelusta.
M19 Lamminkosken kyläseura ry	Pohjois-Parkanoon on suunnitteilla nyt useampikin tuulipuisto, joista tämä yllä mainittu nyt on siis vain yksi, tosin tämän luvitus on ilmeisesti edennyt pisimmälle. Kuten Aamulehti ansiokkaasti kirjoittaa, ovat saksalaiset ja ranskalaiset kilpailemassa pohjois-Pirkanmaalle rakennettavista tuulivoimaloista. Onko nyt selvitetty tarpeeksi se asia, että kuka saa hyödyn päästökaupassa näistä mahdollisesti rakennettavista tuulivoimaloista, Saksa ja Ranska, vai ko Suomi? Jos etu menee muille maille, joutuu Suomi edelleen maksumieheksi päästökaupassa, vaikka meidän maaperällemme nämä myllyt rakennettaisiinkin. Jos näin kävisi, Suomi saisi hyödykseen vain minimaaliset kiinteistöverot ja kaikki haitat jäisi suomalaisille. Ja onhan näistä myllyistä myös haittoja, jos ei olisi, rakentaisivat muut maat myllyt omiin maihinsa. Kun myllyt tulevat tiensä päähän, niiden lapojen turvallinen hävitys tapa, on ilmeisesti vielä vallan ratkaisematta ja valtavat betonilaatatkin ovat tänä päivänä ongelmajätettä. Pitää myöskin varmistaa, että maksaja näihin töihin löytyy muualta, kuin parkanolaisesta maanomistajasta tai kaupungista. Luvissa on siis ehdottomasti oltava ehto, jossa luvansaaja veloitetaan ennallistamaan rakennuspaikka ja antamaan siihen tarvittavan rahamäärään vakuus. Mutta ennen kuin päästään niin pitkälle, että myllyjä hävitetään, aiheutuu niiden täällä olosta paikallisille asukkaille haittoja ainakin seuraavat 20 - 50 vuotta. Joten keskittykäämme nyt seuravaksi siihen asiaan. Tämä valtava myllymeri on tarkoitus rakentaa Parkanon pohjoispuolelle, joten niiden suorainen haitta koskee siis meitä,	

	täällä vakituisesti asuvia noin 500 asukasta, sekä muutamaa sataa loma asukasta. Eniten haitoista tietenkin kärsivät myllyjen välittömässä läheisyydessä asuvat henkilöt. Havainnekuvistakin käy varsin selvästi ilmi, että emme me täällä Lamminkoskellakaan asuvat jää ilman myllyjen aiheuttamia haittavaikutuksia. Kylän luonnonkaunis ja maaseutumainen kulttuurimaisema tulisi muuttumaan radikaalisti, kun joka suunnasta tulisi näkymään varsin korkeita pyöriviä ja yöaikaankin valaistuja tuulimyllyjä. Luonnon monimuotoisuutta ollaan nyt oikein tuetusti pelastamassa, mutta näillä tuulimyllyhankkeilla sitä ollaan nyt tuhoamassa oikein olan takaa. Metsää tullaan kaatamaan runsaasti. Ensinnäkin varsinaisten myllyjen alta, niiden valtavien osien kuljetusta varten tarvittavien uusien ja vanhojenkin teiden vierustojen levittämiseen. Sekä avojohtoja pitkin tehtävä myllyjen aikaansaaman energian siirto. Ilmeisesti saman yhtiön omistamien myllyjen välillä kulkeva energia siirretään maakaapeleilla, mutta se miten energia sieltä siirretään valtakunnan verkkoon, tulee olemaan myös yksi ongelma. Jos nämä vedetään avojohtoina, jokainen yritys erikseen, tulee tästä sähkön siirrosta sellainen johtojen viidakko pohjois-Parkanon, että sen vaikutuksista ei sitten enää vältty yhtään kukaan. Vähin mitä Pohjois-Parkanon hyväksi sentään voitaisiin vaatia, että kaikki siirtolinjat, jotka kulkevat vähänkin asutun seudun lävitse, vedetään maakaapeleina. Hankkeen vuoksi tulitaisiin kaatamaan paljon metsää. Myllyistä tulee olemaan melu ja välke haittoja. Kärsijöinä tulisivat olemaan ihmisten lisäksi myös luonto. Täällä pohjois-Parkanossa on runsaasti havaintoja erittäin harvinaisesta maakotkasta, sekä tietysti täällä on liito oravia ja viitasammakoita. Samoin tällä alueella tavataan susia ja karhuja, joita myöskin suojellaan. Lähes samalla viivalla ihmisten kanssa ovat sitten tietysti vielä kaikki muut luonnoneläimet, joita täällä metsäisellä ja vesistörikkaalla alueella runsaasti elelee. Tämä alue kuuluu myös Geopark alueeseen. Jos tämä pohjoinen Pirkanmaa muutetaan tuulivoimapuistoksi, häviää täältä varmaan ensimmäisenä eläinkunta, jonka muuttaminen on varsin helppoa. Seuraavaksi sitten täältä muuttaa pikkuhiljaa myös ihmiset ja uusien asukkaiden muutto tälle alueelle loppuu varmaan ihan kokonaan. Kuntapäätäjät tuijottavat nyt pelkästään saatuun kiinteistövero tuottoon ja unohtavat ihan kokonaan, että myös täällä asuvat ihmiset	Tuulivoimaloiden ja uusien teiden alle jää alle 2 % kaava-alueen pinta-alasta. Tuulivoimaloiden sijoittelussa on otettu huomioon mm. maakotkan reviiri
--	--	--

	tuovat tuloja kunnalle, niin kiinteistöveroina kuin kunnallisveroinakin. Kaupungin päättäjät eivät myöskään piittaa suojaetäisyyksistä voimaloista ihmisasumuksiin. Suomessa yleinen raja on vähintään 1,5 km, mutta siitä ei ilmeisesti ole sitovia määräyksiä. Täällä luotetaan vain siihen, että luvan hakijan tekemät omat selvitykset ovat aina riittäviä, puolueettomia ja oikein mitoitettuja. Tätä seutua on asuttu todistettavasti yli 500 vuotta. Haluaako tämä nykyinen hallitus jäädä historian kirjoihin elimenä, joka tuhosi tämän alueen asutuksen? Yleisötilaisuudessa mainittiin kaksi mieshenkilöä, joita saamme kiittää koko tuulimylly projektin alkua täällä Parkanossa. Mahtoivatkohan nämä henkilöt olla selvillä, minkälaisen Pandoran lippaan tulivat aukaisseeksi? Viimeisenä asiana haluaisin tuoda julki vielä sellaisen seikan, kuin tämän vihreän energian tarve. Tällä hetkellä ainakin itse aurinkopaneelien omistajana tuntuu, että onko tälle vihreälle energialle tällä hetkellä edes kovin paljon tarvetta, kun energian tuottaja joutuu osan aikaa maksamaan siitä, että tuottaa energiaa valtakunnan verkkoon. Olisiko tämän ensimmäisenkin hankkeen aikataulua tarkoituksenmukaista edes vielä vähän siirtää ja katsoa, mihin tämä energian tarve nyt tulee asettumaan?	Tuulivoimaloista on etäisyyttä lähimpiin asuin- ja lomarakennuksiin vähintään 1,5 kilometriä. Tuolla etäisyydessä tuulivoimaloiden aiheuttama äänitaso alittaa selvästi valtioneuvoston asetuksen mukaisen tuulivoimaloiden melutason ohjearvon, joka on yöaikaan 40 dB. Tuulivoimalat eivät aiheuta kohtuutonta häiriötä asutukselle tai loma-asutukselle. Alue on osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueeksi. Osayleiskaava toteuttaa maakuntakaavassa osoitetun tuulivoimaloiden alueen.
M20 Kovesjärven ja Viitalankylän 26 yksityistä kiinteistönomistajaa	Vaadimme, että kaava palautetaan valmisteluun seuraavista syistä: Kaava on muuttunut merkittävästi kaavaluonnos-vaiheesta. Ehdotuksen toteutuessa Kovesjärvelle aiheutuvat maisemavaikutukset kasvavat merkittävästi. Kaavaehdotuksen mukaisena kaava tuo voimala-alueen lähemmäksi sekä asuinrakennuksia että vapaa-ajan kiinteistöjä. Koko avoin järvi jää lähivaikutusalueen sisään. Järvelle näkyvät kaikki 12 voimalaa selvästi, osittain runkoja myöden. Katsomme, että maisemavaikutukset ovat merkittävät ja kohtuuttomat ja niitä tulee kohtuullistaa. Kaavan eri valmisteluvaiheiden aikana kaavamateriaalista on saanut myös hyvin erilaisen kuvan siitä, millaiset vaikutukset tulevat olemaan. Vähäisestä lapojen näkymisestä on päädytty tilanteeseen, jossa tuulivoima-alueen kaikki voimalat yhdessä vaikuttavat järvelle ja sen ympäristöön niin suuresti, että vain vähäisiä ja kapeita ranta-alueita jää alueiksi, joille kaikki voimalat eivät näkyisi. Kaava-aineistoon on jäänyt myös virheellisiä tietoja mm etäisyyksistä.	Kaavaehdotuksen laadinnassa otettiin huomioon kaavaluonnoksesta saatu palaute ja YVA-selostuksesta yhteysviranomaisen antama perusteltu päätelmä.

	Huomautamme, että Kovesjärven rannoilla on rantakaavoitettuja alueita, jolloin käyttötarkoitus on osoitettu virkistyskäyttöön. Virkistyskäyttö järvellä on merkittävää. Järvi on lisäksi yks luonnontilansa parhaiten säilyttäneistä järvistä ja ollut suuresti huolenpidon kohteena. Sekä asukkaat että vapaa-asukkaat ovat yhdessä ponnistelleet vesienhoitamiseksi ja myös rahoittaneet toimia. Lomanviettoon ja kesämökkikulttuuriin Suomessa ja muissakin pohjoismaissa liittyy olennaisesti tiivis luontosuhde ja se, että ollaan rikkaan luonnon läheisyydessä ja sen ympäröimänä. Nämä ovat myös selkeimmät syyt sille, miten vapaa-ajan paikka on tullut valituksi ja miksi siihen on sijoitettu myös merkittävästi yksityistä varallisuutta. Tätä suomalaista kulttuuriperintöä rikotaan erittäin merkittävällä tavalla, kun sen maisemaan tuodaan teollinen tuulivoima. Kovesjärvelle, joka on muodoltaan pyöreä ja avoin, katveita muodostamaton suhteellisen korkealla sijaitseva järvi, vaikutukset vielä korostuvat maantieteellisistä syistä. Katsomme, että vapaa-ajan asukkaat tuovat merkittävästi elinvoimaa Parkanolle. Tutkitusti matkailuhyödyt, joihin kesäasukkaat lasketaan mukaan, tuovat työtä, mahdollistavat pysyviä työpaikkoja, jotka näkyvät henkilötulojen määränä ja ovat merkittävä lisä liiketoiminnalle. Etätyömahdollisuuksien lisääntyttä vapaa-ajan asuntojen käyttö on ajallisesti laajentunut. Huomautamme myös, että yksittäisellä lomapaikalla voi perheittäin ja suvuttain olla paljon käyttäjiä, jolloin se ihmismäärä, johon vaikutukset ulottuvat ovat myös asuntojen määrään verrattuna selvästi suuremmat. Kovesjärven rannalla on myös lomamatkailu- ja kurssitoimintaa, jonka houkuttelevuuteen ympäristöllä on olennainen merkitys. Katsomme, että kaupunki on ohjannut loma-asutusta ja virkistyskäyttöä ja saa myös tuloja. Näistä syistä kaupunki on myös velvollinen kohtuullistamaan tuulivoiman näkyvyysvaikutuksia. Yhteisvaikutukset muun rakentuvan tuulivoiman kanssa tulee ottaa paljon paremmin huomioon. Kaavaehdotuksen vaikutusarviointia tulee tehdä myös Kovesjärven eteläpuolelle virinnyt hanke huomioiden. Pidämme myös erittäin tärkeänä sitä, että luonnonsuojelukysymykset otetaan uuden luonnonsuojelulain mukaisella tavalla huomioon. Luonnonsuojelulaki kieltää uhanalaisten lajien elinolosuhteiden heikentämisen. Tuulivoimamala-alue ja sen eteläpuolelle mahdollisesti rakentuva	
--	---	--

	voimaverkko ja liityntäverkko sinällään jo aiheuttaa linnustovaikutuksia, jotka edellyttävät verkkosuojauksia. Voimaloihin törmäämisen riski on selvästi merkittävä alueen yliittävillä muuttajilla, jotka usein kokoontuvat ja kiertävät Kovesjärven läheisyydessä selvästi voimala-korkeudet alittaen. Kovesjärven vesien vesiensuojeluyhdistys on selvittänyt osana vedenkunnostushankkeitaan lintujen esiintymistä alueella. Järvellä on havaittu uhanalaisia lajeja. Häädetteitä reuna-alueilla on maakotkan pesiä ja maakotka on tuttu näky järven reunametsien yllä. Paitsi että siitä on tehty havaintoja, on sen saalistusalueen lentosuunnista useiden havaintojen tekijöiden toimesta selkeä tieto. Kaava-aineistossa maakotkalle aiheutuvat haitat on selvitetty riittämättömästi. Myös yhteysviranomaisen on lausunnossaan tuonut asian esille. Maakotka on uhanalainen, esiintyy täällä eteläisimmillä alueillaan, tarvitsee runsaasti elintilaa. Sen saalistusalueet eriyvät pesintäpaikoista. Hankealueen eteläisimpään osaan tuodut voimalat sijoittuvat maakotkan saalistusalueelle, josta löytyy maakotkan suosimaa avointa suo- ja turvetuotantoaluetta ja hakkuualueita. Uhanalaisen maakotkan säilyminen alueella ei riipu yksinomaan siitä, millaisia riskejä tuulivoimaan törmäminen aiheuttaa. Kaavaehdotuksessa on kuitenkin selvästi voimaloita, joiden kohdalla törmäämisriski on suurentunut. Eteläisimmät voimalat 10, 11 ja 12 tuleekin poistaa kaavasta.	Tuulivoimaloiden sijoittelussa on otettu huomioon mm. maakotkan reviiri.
M21 Yksityinen henkilö Aune Schouwvliager	Ylisenjärven ranta-asukkaana ja Pohjois-Parkanon vakituksena asukkaana vastustan suunnitelmaa. Yhdyn kylätoimikuntamme näkemyksiin asiasta.	Merkitään tiedoksi.
M22 Yksityinen henkilö Riitta Kortesoja	Pohjois-Parkanon asukkaat, vapaa-ajanasukkaat, maanomistajat, sekä majoitustoimijat ja luonnossa liikkujat toivomme annetun runsaan palautteen huomioon otettua ja tarkistamaan tuulivoimaloiden sijoitusta lähelle yhtä Parkanon vanhinta kyläaluetta (Vataja, Kuivanen, Linna) ja luontokohteita. Kuivasjärven ja Vatajan-kylien alue käsittää 200 taloutta ja 400 asukasta, sekä yli 220 vapaa-ajanasuntoa, joiden monipaikkaiset asukkaat viihtyvät alueella. Asukasluku kylässä on runsas 600 henkilöä. Vaikutus ulottuu Lamminkosken ja Linnankylän alueelle yli 150 talouteen. Alueella on vilkas yhteistyö ja aktiivista toimintaa. Kaavaselvityksestä puuttuvat vaikutusalueen asukasluvut, osa asunnoista.	Kaavaselvityksen kuvassa 4.1. on esitetty pisteinä asuin- ja lomarakennusten sijainnit, mitkä kuvaavat myös asutuksen sijaintia ja tiheyttä.

	Sähkönsiirtolinjojen suunnitelmat rasittavat maakunnallisesti arvokkaita alueita, sekä kansainvälisesti arvostettua Lauhanvuori-Hämeenkan gas Unesco GEOPARK Alkkianvuori yhdessä läheisten luonnonsuojelualueiden kanssa. Asukaspalautetta on annettu adressin ja nettiadressin, sekä yksittäisten henkilöiden ja yhteisöjen toimesta eri kanavissa, jonka asian ELY – keskus nosti esille antaessaan perustellun päätelmän. Toivomme huomioitavan esiintuodut asiat kaavaehdotusta muokattaessa. Lähialueen palaute ei vielä näy kaavaehdotuksessa tai vastineissa perusteltuna. Maisemaan asutuksen lähelle korkeille harjualueille (180 m) eivät sovi liki 300-metriset tuulivoimalat. Voimalat olisivat hallitsevia runsasjärvisellä alueella, Kuivasjärvi, Vatajanjärvi, Ylinenjärvi, Ahvenlampi, Tervajärvi, Pitkäjärvi, Rihkaanjärvi, Valkeinen ja moni muu lähialueen järvi ja lampi kaavoitettui ne rantoineen. Mallinnukset osoittavat vaikutukset, huomiotta on kuitenkin jäänyt se, että pohjoiselle alueelle on suunniteltu muitakin tuulivoimaloita. Pyydämme huomioimaan tämän ja kokoamaan pohjoiselta alueelta laajemmat tiedot. Yhteisvaikutusten selvitys puuttuu, sähkölinjat ovat osa tätä. Tuulivoimaloiden koko on kasvanut kolmanneksen maakuntakaavan laatimisajan 200-metrisistä pienitehoisemmista voimaloista, joten vaikutukset tulee arvioida täysin uudelta pohjalta. Kaavaehdotuksessa olevat merkittävästi suuremmat, 295 metriset voimalat eivät voi sijoittua nykyisen maakuntakaavan alueelle samalla tavoin. Voimaloiden koon ja tehon kasvu on huomioitava. Vastaavia voimaloita ei ole valmistettu tai käytössä, joten alue tulee rajata etäämmälle asutuksesta. Vaikutuksia on jo jouduttu lieventämään muualla nykyisillä mallinuksilla, joissa on puutteita. Mittaukset ja mallit tulee tehdä todellisilla voimalatehoilla. Miten jatkossa taataan turvallinen ja viihtyisä ympäristö? Etäisyys ja mallinnukset. Voimaloita on edelleen esitetty lähelle asutusta, vaikka jo aiemmin on saatu tietoa, miten voimaloiden vaikutuspiirissä on jouduttu hyvin monissa kunnissa tekemään välke- ja melumittauksia, sekä myös ympäristölupamenettelyn käyttöönottoa pienempien voimaloiden aiheuttamien haittojen vuoksi. Mallinuksia on tehty 6.8 megawatin voimalatehoilla, johon ELY-keskus, rakennus- ja ympäristölautakunta ottivat kantaa. Kaavoituksen tavoite on rakentaa 10 MW voimalat. Mittauksia tulee	Havainnekuviin on mallinnettu 295 metriset voimalat, joiden perusteella maisemavaikutukset on arvioitu. Tuulivoimaloista on etäisyyttä lähimpiin asuin- ja lomarakennuksiin vähintään 1,5 kilometriä. Tuolla etäisyydessä tuulivoimaloiden aiheuttama äänitaso alittaa selvästi valtioneuvoston asetuksen mukaisen tuulivoimaloiden melutason ohjearvon, joka on yöaikaan 40 dB. Tuulivoimalat eivät aiheuta kohtuutonta haittaa asutukselle tai loma-asutukselle.
--	--	--

	tarkentaa, varoarvoja nostaen. Useiden muiden liian lähelle asutusta rakennettujen voimaloiden aiheuttamista haitoista saadut käytännön tiedot tulee hyödyntää arvioitaessa hanketta. Varovaisuusperiaate on huomioitava voimaloiden sijoittelussa ja lupaehdoissa, mikä ei näy nykyisessä kaavaehdotuksessa. Voimalat 1, 3, ja 4 sijaitsevat liian lähellä asutusta. Välke- ja melumallinuksissa on esitetty haittavaikutuksien lieventämistä lähialueella vain pysäytystekniikalla. Nämä voimalat tulee siirtää tai jättää rakentamatta. Miksi? Tilanne on hankalasti hallittavissa ilman selkeitä rajoja ja yksittäisen kiinteistön omistajan asema on usein vaikea pitkien jälkiselvitysten ollessa hitaita. Monessa kunnassa uusiin mittauksiin on jo jouduttu ja todettu haitat. Kunta vastaa asianmukaisten ympäristöselvitysten laadusta viimekädessä asukkailleen. Pysäytystekniikkaa ennen käyttöön tulee ottaa varovaisuusperiaatteen mukaan 5 yksikön alempi melutasovaatimus. Lähivaikutusalueella on runsaasti lapsiperheitä, harrastetiloja ja luontoliikuntareittejä. Lähiharrastusmahdollisuudet ovat tärkeitä niin luonnossa kuin ryhmissä, joita on tarjolla eri muodoissa liikunnasta, käsitöistä metsästykseseen. Kylätalo ja liikuntakenttä tarjoavat näihin hyvät puitteet. Luonto ja hiljaisuus on tärkeä virkistyskohde – ei teollisuusalue. Voimalan 1. vierestä kulkee ulkoilijoiden reitti suoraan Alkkianvuorelle, seuraava reitti Palokravin kautta ja moni muu polku on käytössä. Alkkianvuoren luontoreittiin etäisyys on alle kilometri. Merkittävä haitta nykyisin hiljaiselle alueelle. Voimaloiden aiheuttama haitta on huomioitava asumisviihtyvyyden sekä alueen asukkaiden, elinkeinojen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta. Kiinteistöjen arvo ja kiinnostus asua alueella vähenee selkeästi, mikäli tuulivoimalat tuodaan lähelle asutusta. Alue on tähän saakka kiinnostanut muuttajia. Nyt vapaa-ajankiinteistöjen myynti ei toimi. Osa suunnittelee muuttoa. Kiinteistöjen omistus jää usein perikunnille, vapaa-ajankäyttöön, eikä uusia asukkaita muuta alueelle eli veroeurot vähenevät. Matkailu- ja majoitustoiminta alueella on jätetty huomiotta. Tuulivoimaan liittyy monia ympäristövaikutuksia, maisema-, välke- ja meluhaittojen ohella on kyse myös alueesta saadusta mielikuvasta. Melu Tuulisuus vaikuttaa merkittävästi voimaloiden ambivalenttiseen ja laitteistojen tuottamaan äänimaailmaan, mikä ei ole	Kaavassa on määräys, että voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen. Tuulivoimalat eivät estä alueen virkistyskäyttöä.
--	---	---

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

4.12.2023

	usein mainittua matalataajuisia infraääntä, vaan pulssittain voimistuva jyskyttävä ääni voimalan lapojen kulman tai suunnan muuttuessa. Yksittäiset asukkaat ovat monessa kunnassa joutuneet näiden ongelmien eteen kunnan kaavoituksen luottaessa pelkästään hanketoimijoiden selvityksiin, jotka eivät ole perustuneet todellisiin voimailayksiköihin, vaan teoreettiseen mallinukseen, joissa ei ole mukana ajantasaisinta tietoa. Nyt viitataan 2012 – 2014 tutkimuksiin, jotka ovat vanhentuneita käsittäen huomattavasti pienempiä voimaloita. Miten Parkano kantaa vastuun? Välke Rajoissa on huomioitava auringon suunta ja voimaloiden sijoittuminen asutukseen nähden. Pysäytystekniikka on viimesijainen haitan ehkäisy. Kenen tontilta mitataan, kuka tekee jatkossa? Luonto Luonnon monimuotoisuuskohteet, ekologiset käytävät, ovat alueella merkittäviä. Nyt tämä ovat vaarantumassa, koska tuulivoimaa ollaan sijoittamassa samojen kohteiden Alkkianvuoren ja Raatosulkonnevan Natura-alueen, sekä Rengassalon luonnonsuojelualuiden ja asutuksen välittömään läheisyyteen, perinteisille metsä- ja lähivirkistysalueille. Suomenselän erityispiirteet riekkosoinen, kalasääksien, maakotkien ja susien aktiivisena liikkumisalueena on heikosti selvitetty. Pari päivää maastossa ei riitä. Maakotka liikkuu Valkeisen ja Alkkianvuoren suomaastossa, sekä Vatajanjärven soistuvalla lahdella aktiivisesti havaintojen mukaan. Toivomme tarkennuksia lajiston selvityksiin. Hiljaisuus Moni on hakeutunut alueelle hiljaisuuden vuoksi, mitä arvostavat asukkaat, vapaa-ajanasukkaat ja vierailijat. Runsaasti järviä käsittävä Pohjois-Parkanon alue on aktiivisesti kesäasukkaiden asuttamaa ja rantakaavoilla ohjattua, mikä on asuinympäristönä nyt uhattuna. Alueella on huomioitava vesistöt ja pellot, jotka voimistavat maisema- ja äänihaittavaikutuksia huomattavasti. Kartat ovat erittäin epäselviä ja puutteellisia. Maaston muodot huonosti esitetty, huomiotta korkeuserot, joista ei suojaa asutukselle. Maisemakartat heikkolaatuisia ja erikoisista kohteista kuvattuna vääristävät annettua kuvaa. Vatajankylästä on 1. kohde on kuvattu merkittävästi ennen varsinaista kylää(yli 3 kilometriä) ja siinä on virhe suunnassa. Ylinenjärvi kuvaa hyvin tilannetta. Maakuntakaava osoitti mahdolliset	Infraääni on matalataajuisia ääntä, jota ihminen ei kuule. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta selvitti 2020 valmistuneen tutkimuksen, onko tuulivoimaloiden infraäänellä haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen. Selvityksen tekivät VTT Oy, Työterveyslaitos, Helsingin yliopisto ja Terveystieteiden tutkimuskeskus. Selvityksen mukaan tuulivoimaloiden infraääni ei aiheuta terveysvaikutuksia. Tuulivoimaloiden sijoittelussa on otettu huomioon mm. maakotkan reviiri. Alue on osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoimaloiden
--	--	--

	tuulivoima-alueet, kuitenkin kunnan tulee taata asukkaalleen tasapuolisesti viihtyisä ja turvallinen ympäristö, sekä elinkeino- ja asuminen, sekä huomioida luonto. Yhteisvaikutukset arvioimatta. Kapeaa kyläaluetta ollaan ympäröimässä teollisuusluokan voimaloilla ja sähkönsiirtolinjoilla jo kolmelta suunnalta. Kaavaselostuksesta puuttuu Mäntykankaan alue. Kaavaa on suunniteltu hankkeen ulkopuolella olevien maanomistajien maille ottamatta yhteyttä. Yhteydenotto on tehty osalle, osalle ei. Miten maanomistajien tiedonsaanti ja oikeudet taataan?	alueeksi. Osayleiskaava toteuttaa maakuntakaavassa osoitetun tuulivoimaloiden alueen. Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan ”3.4.1 Tuulivoimahankkeet” Mäntykankaan tuulivoimahankkeen kuvaan 3.8 ja taulukkoon 3.1.
M23 Kaksi yksityistä henkilöä Tapio ja Juho Kortesoja	Kaavoitusta ei tule tehdä alueelle, jolla ei ole tehty asianmukaista maankäyttösopimusta kaavaa hakevan yhtiön kanssa. Yhteyttä on otettu viimeksi vuonna 2020 /2021 sopimusasioissa. Antamaani palautteeseen ei ole vastattu vuonna 2022. Tämän jälkeen on saatu 2023 kaavaehdotus kuulutustiedote syyskuun lopulla. Kirje on leimattu 19.9. ja perillä 23.9. tuulivoimaosayleiskaavaehdotus kuulutuksen julkaisun aikaan. Kiinteistöni metsäalueesta puolet kapealla loholla on rajattu kaava-alueelle, mikä rajoittaa maanomistajan oikeuksia. Voimala 1. on sijoitettu välittömästi kiinteistöni rajalle, mitä en rajanaapurina hyväksy. Tämä koskee myös muita lähimpiä kiinteistöjä. Tuulivoimaosayleiskaavaehdotus on edelleen liian laaja ulottuen maakuntakaavan rajauksen ulkopuolelle lähelle asutusta ja arvokkaita luontokohteita. Maakuntakaavassa 2040 voimalakoko 200 metriä, joten liki 300 metriset voimalat tulee sijoittaa vastaavasti etäämmälle. Rajanaapurina tulen vaatimaan voimaloille riittävän etäisyyden ja ympäristöluvan, jolla kaupunki voi taata asumiskelpoisen ympäristön jatkossa mahdollisille seuraaville asukkailla. Etäisyys kahden talouden asuinkiinteistöni on liian pieni huomioiden mahdolliset melu- ja välkehaitat, sekä muutokset maisemassa ja ympäristössä. Prosessi on pitkä ja rakentamisen terveys- ja ympäristövaikutuksista kunnan tulee ottaa vahva rooli huolehtien kuntalaisten ympäristöstä vastaten viime kädessä voimaloiden purkamisesta jätelain puitteissa. YVA selostuksessa väike- ja melumallinnukset on tehty 7 MV	Tuulivoimaloiden alueiden (tv-alue) ulkopuolella voi jatkaa alueiden nykyistä metsätalouskäyttöä. Kaavaehdotuksessa tuulivoimalat on sijoitettu maakuntakaavassa osoitetun tuulivoimaloiden alueen kohdalle. Tuulivoimaloista on etäisyyttä lähimpiin asuin- ja lomarakennuksiin vähintään 1,5 kilometriä. Tuolla etäisyydessä tuulivoimaloiden aiheuttama äänitaso alittaa selvästi valtioneuvoston asetuksen mukaisen tuulivoimaloiden melutason ohjearvon, joka on yöaikaan 40 dB. Tuulivoimalat eivät aiheuta kohtuutonta häiriötä asutukselle tai loma-asutukselle. Kaavassa on määräys, että

	voimalatehoilla. Suunnitelmassa on ilmoitettu 10 MV voimalat. Tehtyyn mallinnukseen liittyy kaavaehdotuksen selvityksen mukaan merkittäviä epävarmuuksia. Voimalatyypit tulee tarkemmin ilmoittaa ja tehdä päätökset todellisten tietojen, ei epävarmojen oletuksien mukaan. Varovaisuusperiaatetta tule noudattaa asutuksen lähellä. Kiinteistöni kuuluu vaikutusalueelle. Mielestämme voimalat 1,3 ja 4 Ylinenjärven, Vatajankylän suunnassa tulee poistaa kaavasta. Voimalat on suunniteltu liian lähelle asutusta ja lapsiperheitä avoimilla järvi- ja peltoaukeilla, jossa vaikutukset ovat mittavat myös vapaa-ajan-asutukselle, sekä Alkkianvuoren luontopolulle alle kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Alkkianvuori LH Geopark alueen, Raatosulkonnevan Natura luonnonsuojelualueen ja luontokohteiden arvoa ei tule heikentää erämaisella hiljaisella alueella. Yhdymme Pohjois-Parkanon kyläseuran mielipiteeseen	voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen. Toteutettavat voimalat eivät saa olla äänekkäämpiä kuin mitä melumallinnuksessa on käytetty.
M24 Yksityinen henkilö Pekka Vataja	1:Kaava ja tuulivoimahanke aiheuttaa kohtuuttomia haittoja ja vahinkoa lähikylissä; tarvitaan vähintään ympäristö lupamenettely Kaavaselvityksessä jättivoimaloiden maisema, ääni- ja välke /valovaikutukset ja niiden myötä vaikutukset lähialueen asuinviihtyvyyteen, elinkeinomahdollisuuksiin ja edelleen kiinteistöjen arvoihin on esitetty ja arvioitu mielivaltaisesti vähäisiksi ” tai ”kohtalaisiksi”. Arvio on tietenkin vain muualla asuvan, hanketta edistävän konsultin tekemä. Tosiasia on, että nämä jättiläismyllyt pilaavat Ylisenveden, Vatajan kylän ja Luomankylän alueilla asuinympäristöä ja aiheuttavat asukkaille, elinkeinonharjoittajille ja kiinteistön omistajille kohtuutonta haittaa ja suoranaista ja vahinkoa .Sellaista ei pitäisi tehdä ainakaan ilman ympäristölupamenettelyä ja ilman kohtuullista korvausta aiheutetusta vahingosta. 2. Hanke syö Pohjois- Parkanon elinvoimaa, alentaa kiinteistöjen arvoja, rajoittaa muita elinkeinomahdollisuuksia Havainnekuissa Vatajankylälle ja Yliselle vedelle näkyvät myllyt taatusti vähentävät suuresti asuin viihtyvyyttä sekä alueen arvoa asuin- tai loma-asuinalueena ja sitä kautta kiinteistöjen arvoja. Ei voi vakavasti väittää, että taivaanrannan täyttävät myllyt eivät vaikuttaisi vaikkapa Ylisenveden ja	Tuulivoimaloista on etäisyyttä lähimpiin asuin- ja lomarakennuksiin vähintään 1,5 kilometriä. Tuolla etäisyydessä tuulivoimaloiden aiheuttama äänitaso alittaa selvästi valtioneuvoston asetuksen mukaisen tuulivoimaloiden melutason ohjearvon, joka on yöaikaan 40 dB. Tuulivoimalat eivät aiheuta kohtuutonta haittaa asutukselle tai loma-asutukselle. Tuulivoimalat tuovat kaupungille merkittävästi kiinteistöverotuloja. Maanomistajat saava niistä vuokratuloja. Tuulivoimaloiden rakentaminen ja ylläpitäminen luovat työmahdollisuuksia.

	lähijärvien tonttihin. Mutta ne vähentävät myös elinkeinomahdollisuuksia. Mökkivuokraus lähijärvillä ja muut matkailu- ja luontoeinkeinot (esim Alkkian vuoreen liittyvät) kärsivät. Lähialueelle tuskin voi enää investoida vaikkapa hevos- tai ratsastustalleihin, kun hevoset tietävästi eivät viihdy myllyjen lähellä. Sama pätee karjaan ja moniin kotieläimiin. Nämä alueen elinvoimaa ja viime kädessä kunnan verotuloja vähentävät vaikutukset eivät rahassakaan mitaten ole vähäisiä, varsinkaan suhteessa myllyjen kunnalle tuottamiin mitättömiin verotuloihin. Kaupunki myy pohjoisosansa potentiaalin liian halvalla. 3. Yhteisvaikutuksia muiden vireillä olevien hankkeiden kanssa ei riittävästi ole selvitetty Kun tämä hanke ja yllä mainittujen kylien luoteis-, pohjois- – ja länsipuolelle suunnitellut voimalahankkeet on rakennettu, muuttuu näiden kylien satoja vuosia vakiintunut maalaismiljöö teollisuusmaiseksi. Taivaanrannassa joka puolella välkkyvät myllyjen lavat ja yötaivas loistaa punaisin valoin joka puolella. Aina tuulee sellaisesta suunnasta, että äänet jostain niistä kantautuvat ihmisten ja eläinten hermoja kiristämään, päivin ja öin. Päätös pitää lykätä, kunnes yhteisvaikutukset on selvitetty ja minimoitu. 4. Kaupunki on asettanut itsensä asemaan, jossa hankkeen lähikylien asukkaiden kokemat haitat eivät saa painoarvoa Kaavaviranomaisen puolueettomuuden näkökulmasta on arveluttavaa, että Parkanon kaupunki on lähtenyt omistajaksi ja sijoittanut jo melkoisia summia sellaiseen hanketta kehittävään yhtiöön, jonka menestys on lähes vain ja ainoastaan riippuvainen siitä, että kaupunki laatii kaavan, jolla hanke saadaan myytyä sen toteuttaville sijoittajille. Jos kaavaehdot eivät ole riittävän houkuttelevia sijoittajille, ei kaupunki saa koskaan rahojaan takaisin. Tässä tilanteessa kunnan pohjoisosan asukkaiden kannettavaksi jäävät haitat, joita yllä on osin mainittu, eivät ehkä saa sitä painoarvoa mikä niille kuuluisi eikä näiden esittämiä muutos- ja korjausehdotuksia ole juurikaan otettu huomioon. Ne voitaisiin vielä edes osin huomioida esim. poistamalla myllyt 1–4. ja/tai siirtämällä myllyt selvästi kauemmas asutuksesta. Kaavaa pitäisi muuttaa poistamalla myllyt 1–4. Lisäksi päätöksenteko pitäisi lykätä, kunnes yhteisvaikutukset muiden	Yhteisvaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 10.25 sekä aikaisemmin valmistuneessa YVA-selostuksessa. MRL:n mukaan kunnan tehtävänä on huolehtia alueiden käytön suunnittelusta.
--	--	---

	hankkeiden kanssa on kunnolla selvitetty ja keinot niiden minimoimiseksi on löydetty. Joka tapauksessa pitäisi hankkeesta käynnistää ympäristölupamenettely. Jos näin ei voida tehdä, kaava pitäisi hylätä.	
M25 Yksityinen henkilö Sakari Virta	Lausunnossa ei ole huomiota lainkaan Vatajanjärven länsipuolella olevia maatilamatkailu/vuokramökki toimintaa. Vuokrattavia mökkejä on 5 kpl. On aivan kohtuutonta tuoda myllyt reilun kilometrin päähän mökeistä ja tietenkin myös vakiasutuksesta. Itselläni on omistuksessa yksi mökki Jossa on runsaasti vuokraustoimintaa. Esim. Viime vuoden asiakasmäärä yhteensä n. 220 omistamassani mökissä. Luultavasti samansuuntainen myös muilla mökeillä. Asiakkaani tulevat hakemaan sitä mainostettua Parkanon erämaan rauhaa retkeillen, jalan, pyörällä, lumikenkäillen, hiihtäen Alkkianvuoren maisemissa. Lisäksi olen tarvittaessa ollut oppaana vaeltaessa Alkkianvuorelle tai Rengassalolle jollei heillä ole ollut suunnistustaito hallussa. Nyt kuitenkin pilataan erämaan rauha tällä ahneuden irvikuvalla. Parkano koittaa kovasti saada matkailijoita mainoksissaan tulemaan erämaakaupunkiin majoittumaan ja käyttämään kaupallisia palveluita. Vuokramökkien asiakkaat tietenkin käyvät kaupoilla Parkanossa, joka vilkastuttaa Parkanon liiketoimintaa. Toivoisin että näitä merituulivoimaloita ei tuotaisi lähistölle pilaamaan elämää ja liiketoimintaa.	Kaavaselostuksen kohdassa 10.20 on arvioitu voimaloiden vaikutuksia vuokramökkeihin ja lomakyltiin. Tuulivoimaloista on etäisyyttä lähimpiin asuin- ja lomarakennuksiin vähintään 1,5 kilometriä. Tuolla etäisyydessä tuulivoimaloiden aiheuttama äänitaso alittaa selvästi valtioneuvoston asetuksen mukaisen tuulivoimaloiden melutason ohjearvon, joka on yöaikaan 40 dB. Tuulivoimalat eivät aiheuta kohtuutonta haittaa asutukselle tai loma-asutukselle.
M26 Kaksi yksityistä henkilöä Elina ja Kari Silomäki	-Kolmen idänpuoleisimman tuulimyllyn (myllyt 1, 3 ja 4) sijoituspaikat ovat aivan liian lähellä Vatajankylän vakituksia ja vapaa-ajan asuntoja sekä Alkkianvuoren Geopark virkistysaluetta. -Myllyjen sijainti Vatajankylän länsipuolella on väike- ja meluvaikutukseltaan kaikkein huonoimmalla puolella kylää ajatellen. Länsituulet ovat vallitsevia ja aurinko paistaa iltapäivisin lännestä. -Tämän kokoluokan tuulimyllyistä (kokonaiskorkeus lähes 300 m) ei ole Suomessa kokemuksia joten niitä ei pidä sijoittaa asutuksen läheisyyteen. -Vatajankylä / Kuivasjärvi on Parkanon kylistä elinvoimaisin, joten sen asumiskelpoisuutta ei pidä pilata liian lähelle sijoituvilla tuulimyllyillä. Lisäksi Vatajanjärven ja Ylisenjärven rannoilla on kymmeniä kesämökkejä joiden käyttökelpoisuus ja arvo heikentyy	Tuulivoimaloista on etäisyyttä lähimpiin asuin- ja lomarakennuksiin vähintään 1,5 kilometriä. Tuolla etäisyydessä tuulivoimaloiden aiheuttama äänitaso alittaa selvästi valtioneuvoston asetuksen mukaisen tuulivoimaloiden melutason ohjearvon, joka on yöaikaan 40 dB. Tuulivoimalat eivät aiheuta kohtuutonta haittaa asutukselle tai loma-asutukselle. Kaavassa on määräys, että voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen.

	radikaalisti. -Tarvitaan lisää havainnekuvia, jotka otettu avoimilta paikoilta.	
M27 Yksityinen henkilö Eeva Sahimäki	Pohjois-Parkanon asukkaat, vapaa-ajan asukkaat, maanomistajat, sekä majoitustoimijat ja luonnossa liikkujat toivomme annetun runsaan palautteen huomiointia ja tarkistamaan tuulivoimaloiden sijoitusta lähelle yhtä Parkanon vanhinta kyläaluetta (Vataja, Kuivanen, Linna) ja luontokohteita. Kuivasjärven ja Vatajan-kylien alue käsittää 200 taloutta ja 400 asukasta, sekä yli 220 vapaa-ajanasuntoa, joiden monipaikkaiset asukkaat viihtyvät alueella. Asukasluku kylissä on runsas 600 henkilöä. Vaikutus ulottuu Lamminkosken ja Linnankylän alueelle yli 150 talouteen. Alueella on vilkas yhteistyö ja aktiivista toimintaa. Kaavaselostuksesta puuttuvat vaikutusalueen asukasluvut, osa asunnoista. Sähkönsiirtolinjojen suunnitelmat rasittavat maakunnallisesti arvokkaita alueita, sekä kansainvälisesti arvostettua Lauhanvuori-Hämeenkan gas Unesco GEOPARK Alkkianvuori yhdessä läheisten luonnonsuojelualueiden kanssa. TÄMÄ ON ASIA MISTÄ OLEN ERITYISEN HUOLISSANI! Asukaspalautetta on annettu adressin ja nettiadressin, sekä yksittäisten henkilöiden ja yhteisöjen toimesta eri kanavissa, jonka asian ELY – keskus nosti esille antaessaan perustellun päätelmän. Toivomme huomioitavan esiintuodut asiat kaavaehdotusta muokattaessa. Lähialueen palaute ei vielä näy kaavaehdotuksessa tai vastineissa perusteltuna. Maisemaan asutuksen lähelle korkeille harjualueille (180 m) eivät sovi liki 300-metriset tuulivoimalat. Voimalat olisivat hallitsevia runsasjärvisellä alueella, Kuivasjärvi, Vatajanjärvi, Ylinenjärvi, Ahvenlampi, Tervajärvi, Pitkäjärvi, Rihkaanjärvi, Valkeinen ja moni muu lähialueen järvi ja lampi kaavoitettui ne rantoineen. Mallinnukset osoittavat vaikutukset, huomiotta on kuitenkin jäänyt se, että pohjoiselle alueelle on suunniteltu muitakin tuulivoimaloita. Pyydämme huomioimaan tämän ja kokoamaan pohjoiselta alueelta laajemmat tiedot. Yhteisvaikutusten selvitys puuttuu, sähkölinjat ovat osa tätä. Tuulivoimaloiden koko on kasvanut kolmanneksen maakuntakaavan laatimisaajan 200-metrisistä pienitehoisemmista voimaloista, joten	Kaavaselostuksen kuvassa 4.1. on esitetty pisteinä asuin- ja lomarakennusten sijainnit, mitkä kuvaavat myös asutuksen sijaintia ja tiheyttä. Yhteisvaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 10.25 sekä aikaisemmin valmistuneessa YVA-selostuksessa. Melumallinnukset on tehty ympäristöministeriön tuulivoimamelun mallinnusohjeen mukaisesti. Lähtömeluna on käytetty

	vaikutukset tulee arvioida täysin uudelta pohjalta. Kaavaehdotuksessa olevat merkittävästi suuremmat, 295 metriset voimalat eivät voi sijoittua nykyisen maakuntakaavan alueelle samalla tavoin. Voimaloiden koon ja tehon kasvu on huomioitava. Vastaavia voimaloita ei ole valmistettu tai käytössä, joten alue tulee rajata etäämmälle asutuksesta. Vaikutuksia on jo jouduttu lieventämään muualla nykyisillä mallinuksilla, joissa on puutteita. Mittaukset ja mallit tulee tehdä todellisilla voimalatehoilla. Miten jatkossa taataan turvallinen ja viihtyisä ympäristö? Etäisyys ja mallinnukset. Voimaloita on edelleen esitetty lähelle asutusta, vaikka jo aiemmin on saatu tietoa, miten voimaloiden vaikutuspiirissä on jouduttu hyvin monissa kunnissa tekemään välke- ja melumittauksia, sekä myös ympäristölupamenettelyn käyttöönottoa pienempien voimaloiden aiheuttamien haittojen vuoksi. Mallinuksia on tehty 6.8 megawatin voimalatehoilla, johon ELY-keskus, rakennus- ja ympäristölautakunta ottivat kantaa. Kaavoituksen tavoite on rakentaa 10 MW voimalat. Mittauksia tulee tarkentaa, varoarvoja nostaen. Useiden muiden liian lähelle asutusta rakennettujen voimaloiden aiheuttamista haitoista saadut käytännön tiedot tulee hyödyntää arvioitaessa hanketta. Varovaisuusperiaate on huomioitava voimaloiden sijoittelussa ja lupaehdoissa, mikä ei näy nykyisessä kaavaehdotuksessa. Voimalat 1, 3, ja 4 sijaitsevat liian lähellä asutusta. Välke- ja melumallinuksissa on esitetty haittavaikutuksien lieventämistä lähialueella vain pysäytystekniikalla. Nämä voimalat tulee siirtää tai jättää rakentamatta. Miksi? Tilanne on hankalasti hallittavissa ilman selkeitä rajoja ja yksittäisen kiinteistön omistajan asema on usein vaikea pitkien jälkiselvitysten ollessa hitaita. Monessa kunnassa uusiin mittauksiin on jo jouduttu ja todettu haitat. Kunta vastaa asianmukaisten ympäristöselvitysten laadusta viimekädessä asukkailleen. Pysäytystekniikkaa ennen käyttöön tulee ottaa varovaisuusperiaatteen mukaan 5 yksikön alempi melutasovaatimus. Lähivaikutusalueella on runsaasti lapsiperheitä, harrastetiloja ja luontoliikuntareittejä. Lähiharrastusmahdollisuudet ovat tärkeitä niin luonnossa kuin ryhmissä, joita on tarjolla eri muodoissa liikunnasta, käsitöistä metsästyksen. Kylätalo ja liikuntakenttä tarjoavat näihin hyvät puitteet. Luonto ja hiljaisuus on tärkeä virkistyskohde – ei	nykyisin käytössä olevan voimalatyypin lähtömelua, johon on lisätty ympäristöministeriön ohjeistuksen mukainen 2 dB varmuusvara. Toteutettavat voimalat eivät ylitä mallinnuksessa käytettyä äänitasoa. Kaavassa on määräys, että voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen. Toteutettavat voimalat eivät saa olla äänekkäämpiä kuin mitä melumallinnuksessa on käytetty. Kaavassa on määräys, että voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-asutukseen.
--	--	---

	teollisuusalue. Voimalan 1. vierestä kulkee ulkoilijoiden reitti suoraan Alkkianvuorelle, seuraava reitti Palokravon kautta ja moni muu polku on käytössä. Alkkianvuoren luontoreittiin etäisyys on alle kilometri. Merkittävä haitta nykyisin hiljaiselle alueelle. Voimaloiden aiheuttama haitta on huomioitava asumisviihtyvyyden sekä alueen asukkaiden, elinkeinojen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta. Kiinteistöjen arvo ja kiinnostus asua alueella vähenee selkeästi, mikäli tuulivoimalat tuodaan lähelle asutusta. Alue on tähän saakka kiinnostanut muuttajia. Nyt vapaa-ajankiinteistöjen myynti ei toimi. Osa suunnittelee muuttoa. Kiinteistöjen omistus jää usein perikunnille, vapaa-ajankäyttöön, eikä uusia asukkaita muuta alueelle eli veroeurot vähenevät. Matkailu- ja majoitustoiminta alueella on jätetty huomiotta. Tuulivoimaan liittyy monia ympäristövaikutuksia, maisema-, välke- ja meluhaittojen ohella on kyse myös alueesta saadusta mielikuvasta. Tuulisuus vaikuttaa merkittävästi voimaloiden ambivalenttiseen ja laitteistojen tuottamaan äänimaailmaan, mikä ei ole usein mainittua matalataajuista infraääntä, vaan pulssittain voimistuva jyskyttävä ääni voimalan lapojen kulman tai suunnan muuttuessa. Yksittäiset asukkaat ovat monessa kunnassa joutuneet näiden ongelmien eteen kunnan kaavoituksen luottaessa pelkästään hanketoimijoiden selvityksiin, jotka eivät ole perustuneet todellisiin voimalayksiköihin, vaan teoreettiseen mallinukseen, joissa ei ole mukana ajantasaisinta tietoa. Nyt viitataan 2012 – 2014 tutkimuksiin, jotka ovat vanhentuneita käsittäen huomattavasti pienempiä voimaloita. Miten Parkano kantaa vastuun? Välke Rajoissa on huomioitava auringon suunta ja voimaloiden sijoittuminen asutukseen nähden. Pysäytystekniikka on viimesijainen haitan ehkäisy. Kenen tontilta mitataan, kuka tekee jatkossa? Luonnon monimuotoisuuskohteet, ekologiset käytävät, ovat alueella merkittäviä. Nyt tämä ovat vaarantumassa, koska tuulivoimaa ollaan sijoittamassa samojen kohteiden Alkkianvuoren ja Raatosulkonnevan Natura-alueen, sekä Rengassalon luonnonsuojelualuiden ja asutuksen välittömään läheisyyteen, perinteisille metsä- ja lähivirkistysalueille. Suomenselän erityispiirteet riekkosoinen, kalasääksien, maakotkien ja susien aktiivisena liikkumisalueena on heikosti selvitetty. Pari päivää maastossa ei riitä. Maakotka liikkuu Valkeisen ja Alkkianvuoren	Infraääni on matalataajuisia ääntä, jota ihminen ei kuule. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta selvitti 2020 valmistuneen tutkimuksen, onko tuulivoimaloiden infraäänellä haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen. Selvityksen tekivä VTT Oy, Työterveyslaitos, Helsingin yliopisto ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Selvityksen mukaan tuulivoimaloiden infraääni ei aiheuta terveysvaikutuksia.
--	--	---

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

4.12.2023

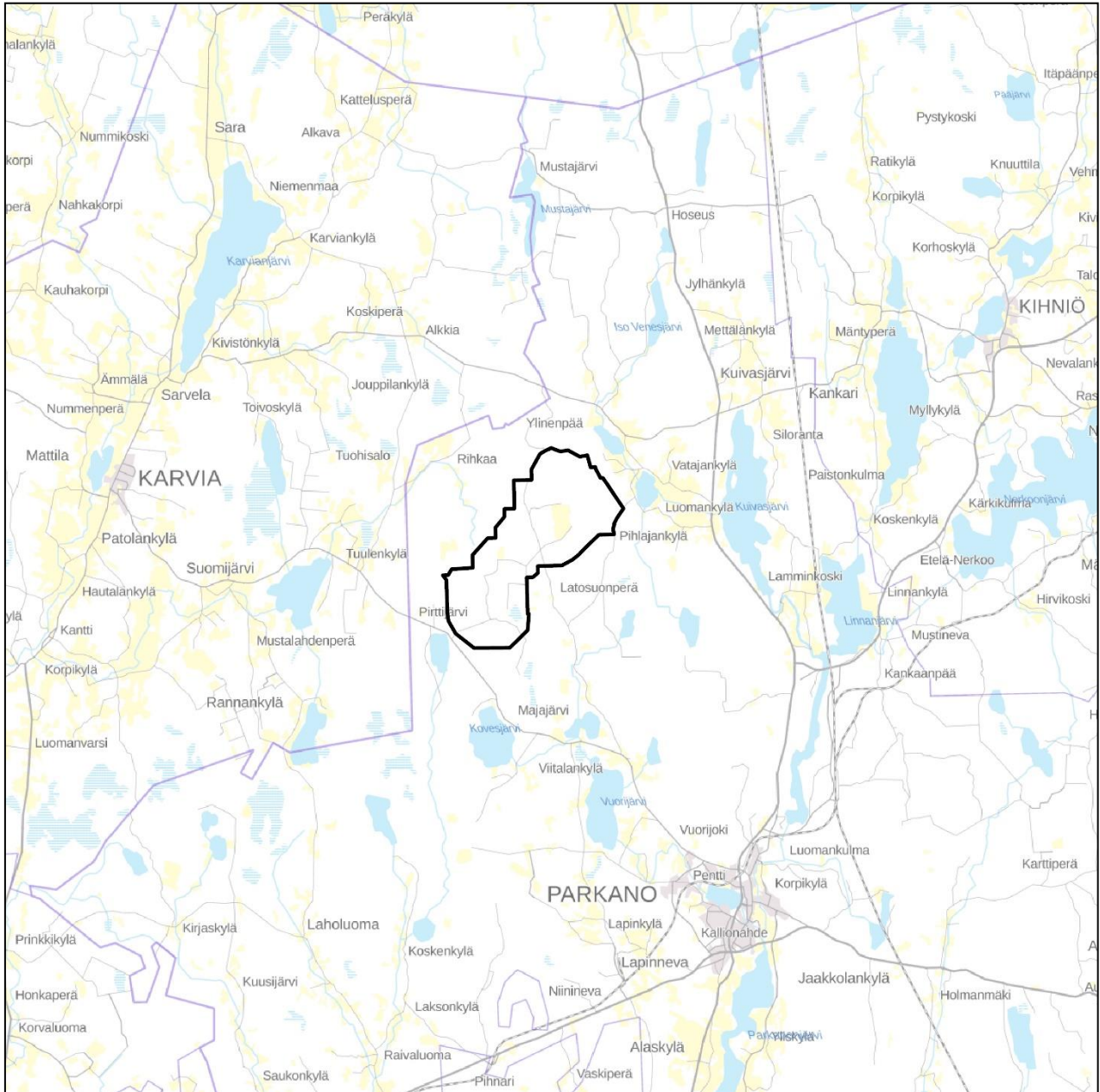
	suomaastossa, sekä Vatajanjärven soistuvalla lahdella aktiivisesti havaintojen mukaan. Toivomme tarkennuksia lajiston selvityksiin. Myös pohjavesialue hankealueella on jäänyt täysin huomiotta. Moni on hakeutunut alueelle hiljaisuuden vuoksi, mitä arvostavat asukkaat, vapaa-ajanasukkaat ja vierailijat. Runsaasti järviä käsittävä Pohjois-Parkanon alue on aktiivisesti kesäasukkaiden asuttamaa ja rantakaavoilla ohjattua, mikä on asuinympäristönä nyt uhattuna. Alueella on huomioitava vesistöt ja pellot, jotka voimistavat maisema- ja äänihaitta vaikutuksia huomattavasti. Kartat ovat erittäin epäselviä ja puutteellisia. Maaston muodot huonosti esitetty, huomiotta korkeuserot, joista ei suojaa asutukselle. Maisemakartat heikkolaatuisia ja erikoisista kohteista kuvattuna vääristävät annettua kuvaa. Maakuntakaava osoitti mahdolliset tuulivoima-alueet, kuitenkin kunnan tulee taata asukkailleen tasapuolisesti viihtyisä ja turvallinen ympäristö, sekä elinkeino- ja asuminen, sekä huomioida luonto. Yhteisvaikutukset arvioimatta. Kapeaa kyläaluetta ollaan ympäröimässä teollisuusluokan voimaloilla ja sähkönsiirtolinjoilla jo kolmelta suunnalta. Kaavaselostuksesta puuttuu Mäntykankaan alue. Kaavaa on suunniteltu hankkeen ulkopuolella olevien maanomistajien maille ottamatta yhteyttä. Yhteydenotto on tehty osalle, osalle ei. Miten maanomistajien tiedonsaanti ja oikeudet taataan? Asun Vatajantien varressa mieheni ja kolmen lapsemme kanssa. Sukuni on asuttanut tätä kylää jo 1800-luvulta lähtien eli puhutaan varsin rakkaasta seudusta. Se, että oma jälkikasvuni ei saa nauttia näistä maisemista, hiljaisuudesta ja luonnon monimuotoisuudesta samalla tavalla kuin minä olen elämäni ajan tehnyt, surettaa minua suunnattomasti. Kaikki edellä mainittu tulee olemaan vaarassa tuulivoimapuiston noustessa lähietäisyydelle. Olen äärimmäisen tuohtunut kaupungin tapaan käsitellä tätä asiaa. Alueen asukkaiden mielipiteitä ja aluetuntemusta ei kuunnella laisinkaan!	Tuulivoimaloiden sijoittelussa on otettu huomioon mm. maakotkan reviiri. Alue on osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueeksi. Osayleiskaava toteuttaa maakuntakaavassa osoitetun tuulivoimaloiden alueen. Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan "3.4.1 Tuulivoimahankkeet" Mäntykankaan tuulivoimahanke kuvaan 3.8 ja taulukkoon 3.1.
M28 Yksityinen henkilö Anna Suojärvi	Hei haluan vielä tuoda esille oman kantani tuulivoimaloiden lähelle tuomiseen. Ensinnäkin haluan sanoa, että on hyvä kun kehitetään erilaisia tapoja tuottaa energiaa. Ja kehitystä muutenkin viedään eteenpäin.	

	Eikä siinä sinällänsä ole mitään pahaa. Ymmärrän että Parkanoakin kutkuttelee tästä tuleva ns. Rahallinen hyöty. Mutta toivon että Parkanon päättäjät tarkoin miettivät ja puntaroivat päätöksensä, meidän kaikkien tulevaisuudesta. Niin Parkano kuin koko Suomi on aina elänyt metsistä ja järvistä. Olen erittäin huolestunut mitä isot myllyt /puisto tekee pitkässä juoksussa meidän luonnolle, meidän vesille, meidän eläimille (hyönteiset, linnut, karhut, sudet jne) Kalat vesistöissä. Ja sitä kautta vaikutus myös meidän kaikkien elämään. Onko tuleva rahallinen/tms. hyöty niin suuri että se näkyy vielä 10-20v päästä? Ja että sillä kannattaa riskeerata meidän kaunis luonto ja sen antimet.? Mitä tapahtuu jos tuulivoiman omistuksissa tulee jotain muutoksia? Voiko niitä tulla? Kuka maksaa? Ja mitä jää viivan alle? Olemme asuneet vatajankylässä, Ylisenjärven rannalla mansikka-ahon tilalla 15v ja muutimme kylälle juuri siksi että täällä on aivan ihana luontoja oma rauha. Talomme on järven läheisyydessä aivan keskellä peltoa. Ja olen nauttinut siitä että saadaan uida, kalastaa, pyöräillä, samoilla metsissä kerätä sienä ja marjoja. Mutta kaikki kyllä tulee muuttumaan jos isot myllyt tuodaan suhteellisen lähelle kuitenkin meidänkin omaa kotia ja monien muiden kotia ja vapaa- ajan asuntoja. Siksi olenkin miettinyt voisiko vielä. Myllyjä 1,3 ja 4 siirtää tai poistaa? Lisään kuvan meidän talon vierestä vielä liitteksi jotta osaatte hahmottaa millainen etäisyys puustoon talostamme on. Olen ottanut kuvan siis niin että Ylinen järvi jää taakseni ja talo on lähes vieressäni oikealla ja edessä on peltoja ja metsää. Suunta mihin tulevat myllyt 1,3 ja 4 tulisivat Olen miettinyt miten hyvin myllyt etenkin 1,3 ja 4 kuuluvat ja näkyvät meille? Rannasta katsottuna maasto kuitenkin jonkin verran nousee, joten jos olemme ns. Montussa mitäpä luulette näkykö ja kuuluuko hyvin? Lisäksi meidän lähimetsässä on parhaillaan menossa hakkuu, joten se siitä puiden vähäisestäkään antamasta suojasta. Metsäkin kun täytyy kuitenkin aikavälein hoitaa niin ei voi olettaa että siitä olisi näkö	Kaavaselostuksen kuvassa 10.2. on kartta, johon on merkitty ne kohdat, joihin voimalat näkyvät. Tuulivoimaloista on etäisyyttä lähimpiin asuin- ja lomarakennuksiin vähintään 1,5 kilometriä. Tuolla etäisyydessä tuulivoimaloiden aiheuttama äänitaso alittaa selvästi valtioneuvoston asetuksen mukaisen tuulivoimaloiden melutason
--	---	---

	että kuulo estettä. Vaikka maasto meillä aavistuksen nousee jos katsoo myllyjen 1,3 ja 4 suuntaan sekä alkkiavuorelle. Maasto on kuitenkin suhteellisen tasaista, jopa pohjanmaan suunnalla olevat myllyt näkyvät meidän järvelle. Vaikka matkaa on paljon. Kuivasjärvi on siis verrattain tasainen jos ajattelee esim ylskylää ja sen mäkistä maastoa. Olen huolissani miten käy Alkkiavuoren ja lylyn luonto kohteiden, kävijä määrät kun ovat olleet kuitenkin hyvät ja nousu johteiset. Miten käy eläimien. Muuttuuko niiden reviiri tai häiriintyvätkö siitä. Susia on nähty Alkkiavuoren alueella. sekä myös rauhoitettu Maakotka on nähtyjä kuultu Ylisenjärven rannoilla. Miten käy meidän, että myös monen muun asunnon hintojen? arvo todellakin laskee? Jos ei ole jatkossa halukkaita jääjiä? Eikä tulijoita, menee tulot muualle. Tässä nyt muutamia omia ajatuksia Toivon teiltä pitkäjänteisyyttä ja kykyä nähdä asioita pitkällä tähtäimellä.	ohjearvon, joka on yöaikaan 40 dB. Tuulivoimaloiden sijoittelussa on otettu huomioon mm. maakotkan reviiri.
--	---	---

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaava

Kaavaselostus

Parkanon kaupunki

Kaavaehdotuksen jälkeen selostukseen
tehty muokkaukset korostettu keltaisella

7.12.2023

SITOWISE

Sisällys

1	Perus- ja tunnistetiedot.....	5
1.1	Tunnistetiedot	5
1.2	Kaava-alueen sijainti	5
1.3	Osayleiskaavan tarkoitus ja tavoitteet	7
1.4	Luettelo liitteistä	8
1.5	Taustaselvitykset.....	8
1.6	YVA-menettelyssä tarkastellut vaihtoehdot.....	9
2	Tiivistelmä.....	10
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	10
2.2	Osayleiskaavan sisältö.....	11
3	Kaavoitustilanne	11
3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)	11
3.2	Maakuntakaavat	13
3.2.1	Pirkanmaan maakuntakaavat.....	13
3.2.2	Satakunnan maakuntakaavat	16
3.3	Yleis- ja asemakaavat	20
3.4	Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin.....	21
3.4.1	Tuulivoimahankkeet	21
3.5	Muut hankkeet ja suunnitelmat	23
4	Suunnittelualueen nykytilanne.....	23
4.1	Maankäyttö ja asutus	23
4.2	Elinkeinotoiminta ja matkailu	25
4.3	Virkistys	26
4.4	Liikenne	27
4.5	Maanomistus	32
4.6	Maisema ja kulttuuriympäristö	32
4.6.1	Maisema-maakunta ja maisema-alueet	33
4.6.2	Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.....	33
4.6.3	Perinnemaisemat ja paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristön kohteet	34
4.7	Arkeologinen kulttuuriperintö.....	36
4.7.1	Muinaisjäännökset.....	36
4.8	Luonnonvarat.....	38
4.8.1	Maa- ja kallioperä.....	39
4.8.2	Arvokkaat geologiset muodostumat	41
4.8.3	Pohjavedet	44
4.8.4	Pintavedet ja kalasto.....	47
4.9	Luonnonsuojelu- ja Natura-alueet	49
4.10	Kasvillisuus ja luontotyytit	51
4.11	Linnusto	53
4.11.1	Linnustollisesti arvokkaat alueet (IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet)	53
4.11.2	Pesimälinnusto	54
4.11.3	Suojelullisesti huomioitavat pesimälajit	55
4.11.4	Muuttolinnusto	56
4.12	Eläimistö	57
4.12.1	Uhanalainen ja muutoin arvokas lajisto.....	57

4.12.2	Riistalajisto	59
4.13	Metsästys ja riistatalous	60
4.14	Viestintäyhteydet ja tutkien toiminta	60
4.14.1	Mobiiliyhteydet	60
4.14.2	TV- ja radiosignaali	61
4.14.3	Säätutkat	61
4.14.4	Puolustusvoimien tutkat	61
5	Osallistuminen ja vuorovaikutus	61
5.1	Osalliset	61
5.2	Viranomaisyhteistyö	62
5.3	Vuorovaikutus kaavoituksen eri vaiheissa	62
6	Suunnittelun tavoitteet	63
7	Tuulivoimahankkeen yleissuunnittelu	65
7.1	Tuulivoimalan rakenteet	65
7.2	Sähkönsiirto	67
7.3	Tiet ja kuljetukset	67
7.4	Rakennustöiden aikataulu	69
7.5	Käytöstä poisto	69
8	Osayleiskaavan suunnittelun vaiheet	70
8.1	Tavoiteaikataulu	70
8.2	Kaavoituksen käynnistäminen	70
8.3	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	70
8.4	Osayleiskaavaluonnos	70
8.5	Osayleiskaavaehdotus	72
8.6	Osayleiskaavan hyväksyminen	73
8.7	Osayleiskaavan hyväksymiskäsittely	75
9	Osayleiskaavan kuvaus	76
9.1	Kaavaratkaisu	76
9.2	Kaavamerkinnot ja määräykset	77
10	Osayleiskaavan vaikutukset	79
10.1	Maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset	79
10.2	Maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset	80
10.2.1	Näkemäalueet ja tarkasteluvyöhykkeet	80
10.3	Kuvasovitteet	84
10.3.1	Alkkianvuori	85
10.3.2	Karvia	86
10.3.3	Karviankylä	87
10.3.4	Korventausta	88
10.3.5	Kovesjärvi	89
10.3.6	Lamminkoski	90
10.3.7	Mustajärvi	91
10.3.8	Ojajärvi	93
10.3.9	Vatajanjärvi	94
10.3.10	Ylinenjärvi	95
10.3.11	Yliryttilä	96
10.3.12	Typpipiirros haruksellisesta tuulivoimalasta	97

10.3.13 Yhteenveto vaikutuksista maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön	98
10.4 Muinaisjäänneksiin kohdistuvat vaikutukset	99
10.5 Luonnonsuojeluun ja Natura-alueisiin kohdistuvat vaikutukset	99
10.6 Kasvillisuuteen ja luontotyypeihin kohdistuvat vaikutukset	100
10.7 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset	100
10.8 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset	100
10.8.1 Uhanalainen ja muutoin arvokas lajisto.....	100
10.8.2 Riistalajisto ja metsästys	101
10.9 Maa- ja kallioperään kohdistuvat vaikutukset.....	101
10.10 Pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset.....	101
10.11 Pintavesiin kohdistuvat vaikutukset.....	102
10.12 Luonnonvarojen hyödyntämiseen kohdistuvat vaikutukset	102
10.13 Meluvaikutukset	103
10.13.1 Rakentamisen aikaiset meluvaikutukset.....	103
10.13.2 Toiminnan aikaiset vaikutukset	103
10.14 Varjostusvälkkeen vaikutukset	105
10.15 Vaikutukset alueen yleiseen turvallisuuteen.....	106
10.15.1 Tulipalot	107
10.15.2 Kemikaalivuodot	107
10.15.3 Talviaikainen jään muodostuminen lapoihin	107
10.15.4 Rakentamisen aikaiset turvallisuusriskit.....	107
10.16 Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset	108
10.17 Ilmaston ja ilmanlaatuun kohdistuvat vaikutukset	108
10.17.1 Tuulivoimahankkeen hiilitaselaskennan tulokset.....	108
10.17.2 Ilmastovaikutukset.....	110
10.17.3 Vaikutukset ilmanlaatuun	111
10.18 Aluetalouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset.....	111
10.19 Vaikutukset kotieläintuotantoon ja ulkona laiduntaviin eläimiin.....	112
10.20 Virkistyskäyttöön kohdistuvat vaikutukset	112
10.21 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset.....	112
10.22 Vaikutukset kiinteistöjen hintoihin	113
10.23 Vaikutukset viestintäyhteyksiin ja tutkien toimintaan.....	114
10.23.1 Mobiiliyhteydet ja TV- ja radiosignaali	114
10.23.2 Säättökätkat	114
10.23.3 Ilmavalvontatutkat	114
10.24 Vaikutukset tuulivoimatuotannon päätyttyä	115
10.25 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa	115
11 Kaavan suhde olemassa oleviin selvityksiin ja suunnitelmiin	115
11.1 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	115
11.2 Kaavan suhde maakuntakaavaan.....	116
11.3 Yleiskaavan sisältövaatimukset.....	116
11.4 Osayleiskaavan suhde tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityisiin sisältövaatimuksiin.....	116
12 Toteutus	117
13 Yhteystiedot.....	118

1 Perus- ja tunnistetiedot

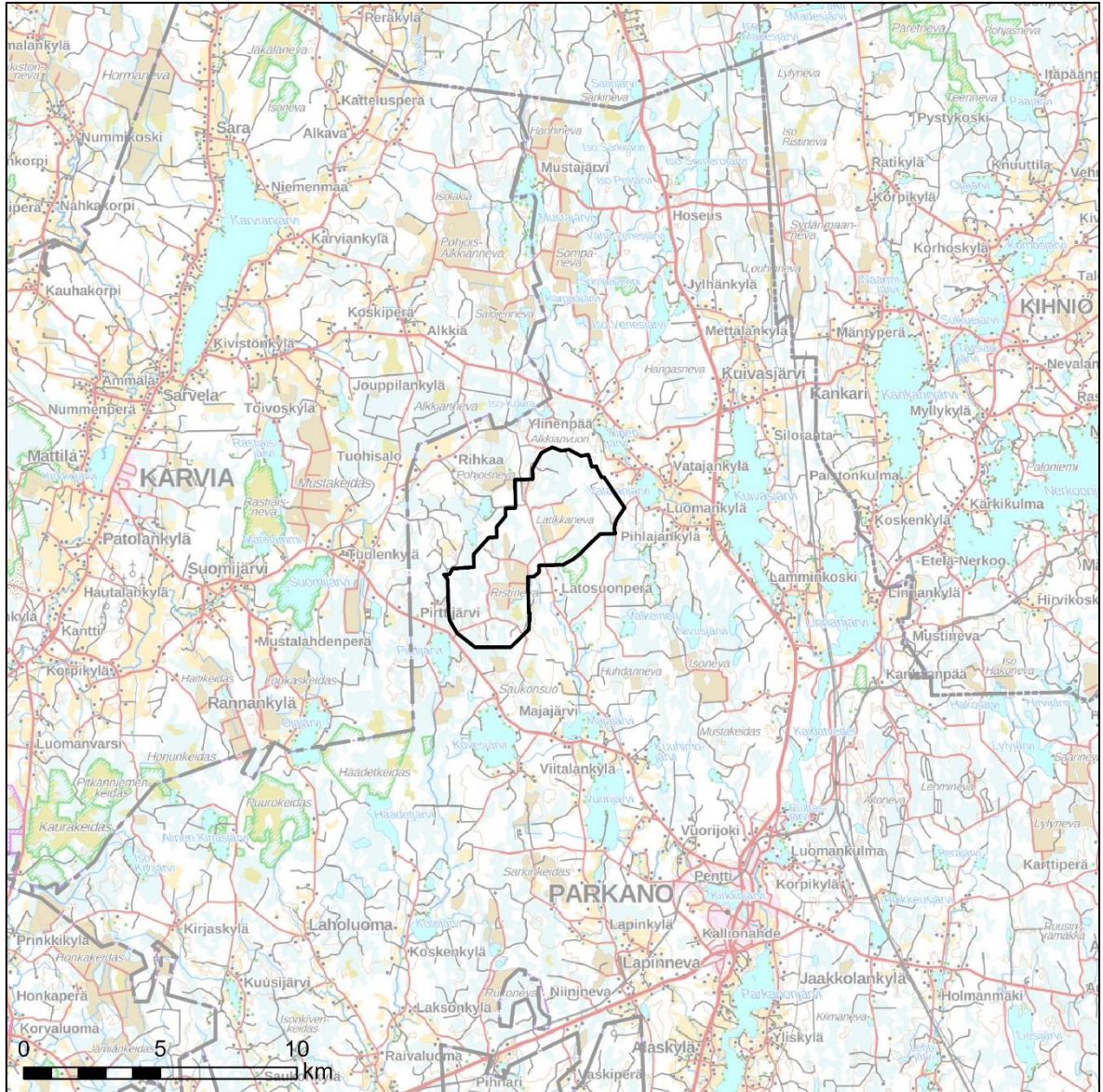
1.1 Tunnistetiedot

Osayleiskaavan selostus koskee 7.12.2023 päivättyä osayleiskaavakarttaa.

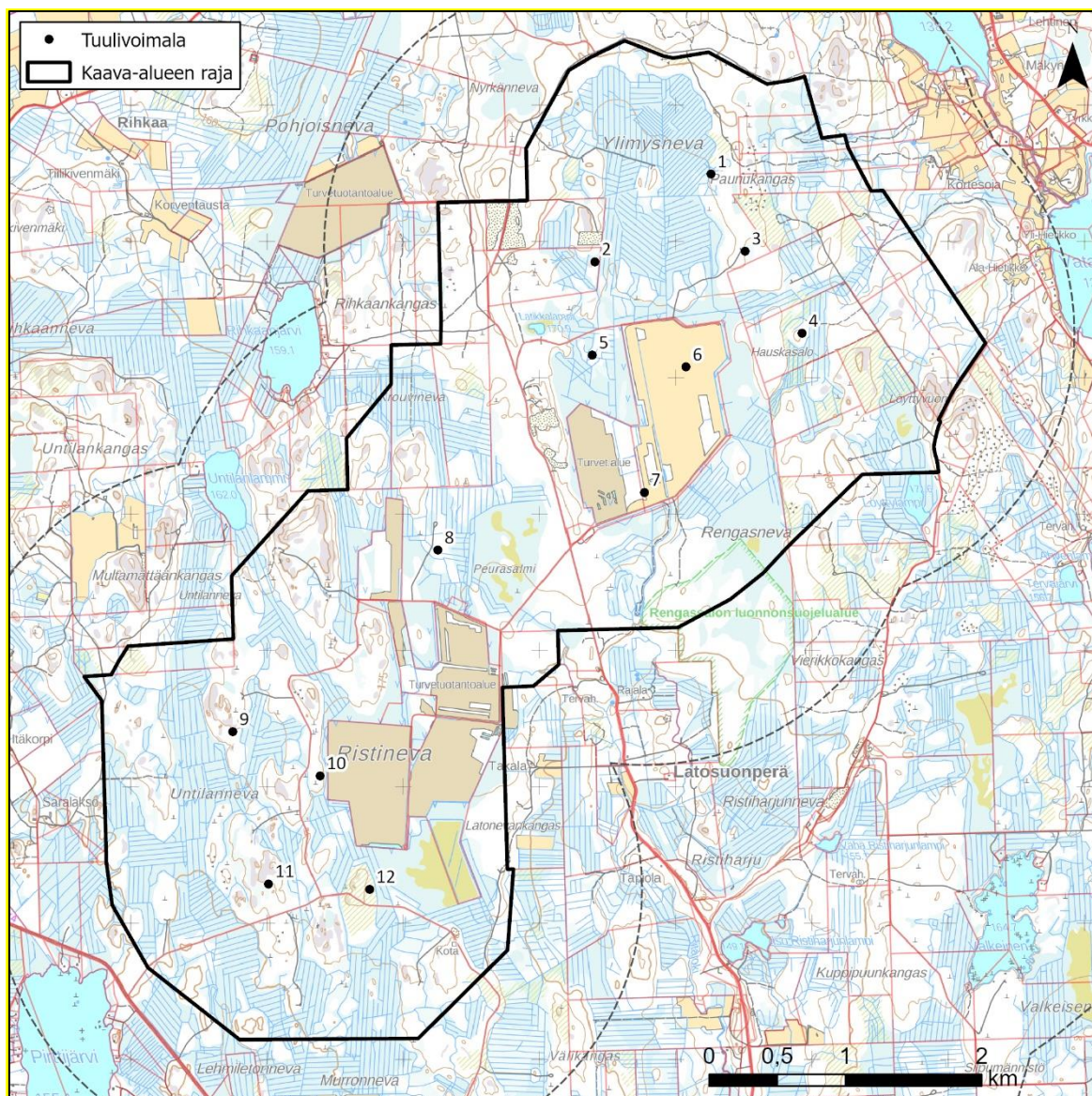
Kunta:	Parkanon kaupunki
Kaavan nimi:	Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaava
Kaavan laatija:	Sitowise Oy DI, YKS 245 Timo Huhtinen
Parkanon kaupungin edustaja:	Erkki Salomäki, Maankäyttö- ja kaavoituspäällikkö

1.2 Kaava-alueen sijainti

Parkanon Tuuli Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Parkanon Takakangas-Pihlajaharju alueelle, joka sijaitsee noin 13 kilometriä Parkanon keskustasta luoteeseen. Kaava-alueen pinta-ala on noin 2270 hehtaaria. Seuraavissa kuvissa on esitetty kaava-alueen sijainti (Kuva 1.1) sekä rajaus ja kaavassa esitetty voimalasijoittelu (Kuva 1.2).

Kuva 1.1. Osayleiskaava-alueen sijainti.

Kuva 1.2. Kaava-alueen rajausta ja voimalasijoittelu.

1.3 Osayleiskaavan tarkoitus ja tavoitteet

Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen Parkanon Takakan-
gas-Pihlajajarjun alueelle sekä säilyttää alue metsätalouskäytössä.

Tuulivoimaloita koskevien kaavamerkintöjen ja määräysten osalta osayleiskaava on yksityiskohtainen ja toteuttamista suoraan ohjaava. Yleiskaavan käytöstä tuulivoimaloiden rakennusluvan perusteena säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:ssä:

”Rakennuslupa tuulivoimalan rakentamiseen voidaan 137 §:n 1 momentin estämättä myöntää, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on erityisesti määrätty kaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.”

Kaavan tavoitteena on mahdollistaa 12 kokonaiskorkeudeltaan enintään 295 metriä olevan tuuli-voimalan rakentaminen. Yksittäisen voimalan teho on enintään 10 MW ja tuulivoimahankkeen kokonaisteho on enintään 120 MW.

1.4 Luettelo liitteistä

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 30.5.2022
2. Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin 8.6.2022
3. Vastineet kaavaluonnoksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin 14.8.2022
4. Vastineet kaavaehdotuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin 4.12.2023
5. Meluselvitys 2.8.2023
6. Välkeselvitys 2.8.2023
7. Havainnekuvat 15.8.2023
8. Tuulivoimahankkeen arkeologinen täydennysinventointi, Parkano. Heilu Oy 28.7.2023.
9. Parkanon Takakangas-Pihlajaharju tuulipuistohankkeen luontoselvitykset 2023. Muuttuneiden voimalanpaikkojen, sähköasemien ja uuden sähkönsiirtolinjan luontoarvojen perusselvitykset. Suomen Luontotieto Oy 30.7.2023.
10. Hiilikädenjälkilaskenta Takakangas-Pihlajaharjun hankkeelle 7.8.2023.
11. Vain viranomaiskäyttöön tarkoitettu petolintuselvitys 5/2023, salainen.

1.5 Taustaselvitykset

Samanaikaisesti tuulivoimaosayleiskaavan laadinnan kanssa tehtiin ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). YVAN tulokset on kuvattu YVA-selostuksessa. YVA-selostus ja sen liitteet sekä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä YVA-selostuksesta löytyvät osoitteesta:

<http://www.ymparisto.fi/ParkanonTakakangas-PihlajaharjuTuulivoimahankeYVA>

Laaditut selvitykset on lueteltu ja kuvattu seuraavassa taulukossa (Taulukko 1.1).

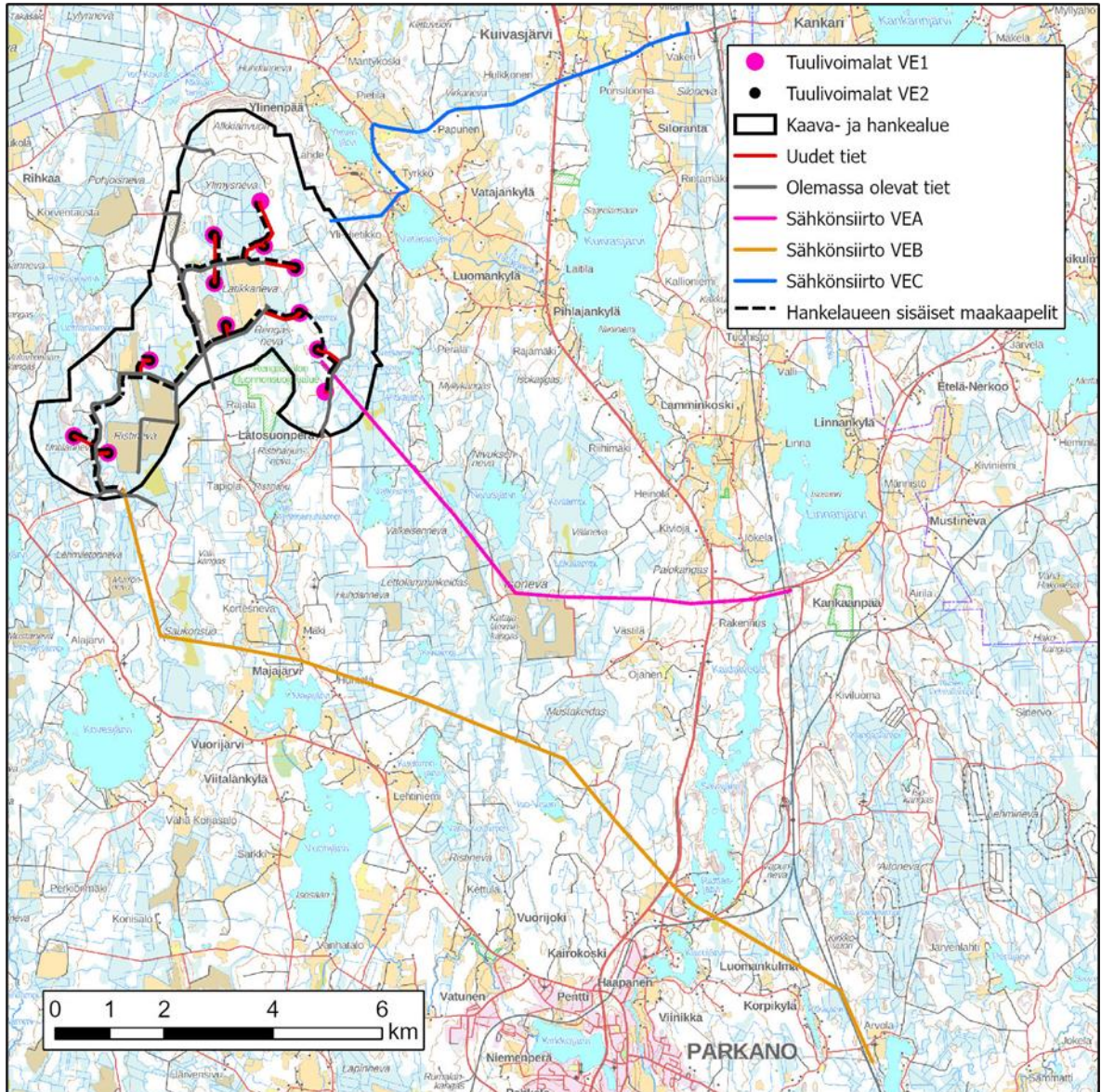
Taulukko 1.1. Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahanketta varten laaditut erillisselvitykset.

Erillisselvitys	Ajankohta	Kuvaus
Maastoselvitykset		
Arkeologinen inventointi	2022, 2023	Tuulivoimahankkeen arkeologinen inventointi, Parkano, kesäkuu 2022 ja kesäkuu 2023. Heilu Oy.
Maisemaselvitys	2021-2022	Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön. Parkano, kesäkuu 2022. Sitowise Oy.
Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys	2021-2023	Selvitys kaava-alueella. Laatija Suomen Luontotieto Oy (26/2022) Parkanon takakangas-pihlajaharju tuulipuistohankkeen luontoselvitykset 2023. muuttuneiden voimalanpaikkojen, sähköasemien ja uuden sähkönsiirtolinjan luontoarvojen perusselvitykset Laatija Suomen Luontotieto Oy (18/2023).
Pesimälinnustوسelvitys	2021, 2023	Selvitys kaava-alueella sovellettua kartoituslaskentamenetelmää käyttäen touko-kesäkuussa 2021. Laatija Suomen Luontotieto Oy (13/2022). Parkanon takakangas-pihlajaharju tuulipuistohankkeen luontoselvitykset 2023. muuttuneiden voimalanpaikkojen, sähköasemien ja uuden sähkönsiirtolinjan luontoarvojen perusselvitykset Laatija Suomen Luontotieto Oy (18/2023).
Linnuston syysmuuttoselvitys	2021	Syysmuuton havainnointi hankealueella elo-marraskuussa 2021. Laatija Suomen Luontotieto Oy (18/2022).

Erillisselvitys	Ajankohta	Kuvaus
Linnuston kevätmuuttoselvitys	2022	Kevätmuuton havainnointi hankealueella maalís-toukokuussa 2022. Laatija Suomen Luontotieto Oy (31/2022).
Pöllöselvitys	2022	Kuuntelukäynneillä toteutettu selvitys hankealueella helmi-maaliskuussa 2022. Laatija Suomen Luontotieto Oy (21/2022).
Soidinpaikkaselvitykset	2022	Hankealueella tehty selvitys maalís-huhtikuussa 2022. Laatija Suomen Luontotieto Oy (19/2022).
Liito-oravaselvitys	2022	Jätöshavainnointimenetelmällä toteutettu selvitys hankealueella maalís-huhtikuussa 2022. Laatija Suomen Luontotieto Oy (19/2022).
Viitasammakko- ja lepakkoselvitys	2021	Ilmavalokuvien avulla kartoitettujen hankealueen kohteiden selvitys kuuntelukäyntimenetelmällä toukokuussa 2021. Laatija Suomen Luontotieto Oy (14/2022).
Suurpeto- ja metsäpeuraselvitys	2021-2022	Ilmoitettuihin suurpetohavaintoihin, maastoselvitykseen hankealueella ja metsästäjähaastatteluihin perustuva selvitys talven 2021-2022 aikana. Laatija Suomen Luontotieto Oy (22/2022).
Muut erillisselvitykset		
Välkemallinnus	2023	Mallinnus, jossa on huomioitu mm. voimalan ominaisuudet ja ympäristön ominaisuuksia kuten maaston muodot. Laatija Etha Wind Oy.
Näkemäalueanalyysi	2023	Mallinnus, jossa on huomioitu mm. voimalan ominaisuudet ja ympäristön ominaisuuksia kuten maaston muodot. Laatija Etha Wind Oy.
Kuvasovitteet	2021–2023	Valokuvaus ja kuvasovitteiden laadinta Etha Wind Oy.
Hiilinielu- ja hiilijalanjälki-/hiilikädenjälkilaskennat	2023	Tuulivoiman tuotantoalueen hiilikädenjälki- ja hiilijalanjälkilaskelma. 7.8.2023. Laatija Etha Wind Oy
Natura-vaikutusten esiarvio	2022	Luonnonsuojelulain 66 § mukainen Natura-vaikutusten esiarvio tuulipuistohankkeen toteutumisen vaikutuksiin Häädetkeidas ja Suomijärvi nimisiin Natura-alueisiin. Laatija Suomen Luontotieto Oy (31/2022).
Natura-vaikutusten arvio	2022	Luonnonsuojelulain 65 § mukainen Natura-vaikutusten arvio tuulipuistohankkeen toteutumisen vaikutuksiin Rengassalo, Raatosulkonneva ja Kaidatvedet nimisiin Natura-alueisiin. Laatija Suomen Luontotieto Oy (32/2022).

1.6 YVA-menettelyssä tarkastellut vaihtoehdot

Samaan aikaan kaavoituksen kanssa hankkeesta tehtiin ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). YVA:ssa tarkasteltiin kahden voimaloiden sijoitus suunnitelman (VE1 ja VE2) ja kolmen sähkönsiirtovaihtoehdon (VEA, VEB ja VEC) ympäristövaikutuksia. Arvioinnin tulokset on esitetty YVA-selostuksessa, joka on tämän kaavaselostuksen liitteenä (liite 11). YVA-selostus liitteineen sekä yhteysviranomaisen antama perusteltu päätelmä löytyvät osoitteesta: <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/parkanon-tuuli-oy-n-takakangas-pihlajaharjun-tuulivoimahanke-parkano>

Kuva 1.3. YVAn vaihtoehdot VE 1 ja VE 2 sekä sähkönsiirtovaihtoehdot VE A ja VE B, jotka toteutetaan 110 kV ilmajohtona ja VE C, joka toteutetaan 110 kV maakaapelina.

2 Tiivistelmä

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Parkanon Tuuli Oy esitti tuulivoimaa koskevan osayleiskaavan laatimista kaupunginhallitukselle, joka päätti kokouksessaan 15.3.2021 § 10 käynnistää Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen osayleiskaavoituksen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 § mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 7.6.2022.

OAS oli nähtävillä 21.1.-21.2.2022, jolloin siitä saatiin 14 lausuntoa ja 15 mielipidettä. Useissa mielipiteissä oli useita allekirjoittaneita.

Kaavaluonnos oli nähtävillä 1.11.-30.11.2022, jolloin saatiin 17 lausuntoa ja 15 mielipidettä, joissa osassa oli useita allekirjoittaneita.

Kaavaehdotus oli nähtävillä 20.9.-26.10.2023, jolloin saatiin 20 lausuntoa ja 28 mielipidettä, joissa osassa oli useita allekirjoittaneita.

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 § viranomaisneuvottelu pidettiin 16.12.2023.

2.2 Osayleiskaavan sisältö

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alueilla).

Osayleiskaavassa on osoitettu maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-1), jolle saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille (tv-alueet). Tuulivoimaloita varten saa rakentaa huolto-aitteita ja teknisiä verkostoja. Kaava-alueen turvetuotannosta poistuneille tai poistuvilla alueille saa sijoittaa aurinkoenergian tuotantoalueita. Aurinkoenergian tuotantoalueiden toteuttaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua.

Tuulivoimahanke koostuu 12 tuulivoimalasta perustuksineen, tuulivoimaloiden välisistä huolto-aitteista ja tuulivoimaloiden välisistä keskijännitekaapeleista (maakaapeli). Kaavassa on osoitettu parannettavat nykyiset tielinjaukset sekä ohjeelliset uudet tielinjaukset, joiden varrella kaikki voimalat sijaitsevat. Osayleiskaavassa on osoitettu kaksi vaihtoehtoista sähköaseman paikkaa, toinen alueen eteläosaan ja toinen pohjoisosaan.

Kaavassa on annettu voimaloiden korkeuteen ja rakentamistapaan liittyviä määräyksiä. Voimaloiden enimmäiskorkeudeksi on kaavassa esitetty 295 metriä.

Suunnittelualueesta noin puolet on yksityisten ja noin puolet valtion omistuksessa.

3 Kaavoitustilanne

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017.

Tavoitteilla pyritään edistämään muun muassa energiahuollon uudistusta, luonto- ja kulttuuriympäristön elinvoimaa ja luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä muutosta kohti vähähiilistä yhteiskuntaa.

Tämän kaavan suunnitteluun vaikuttavat ainakin seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Ehkäistään melusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

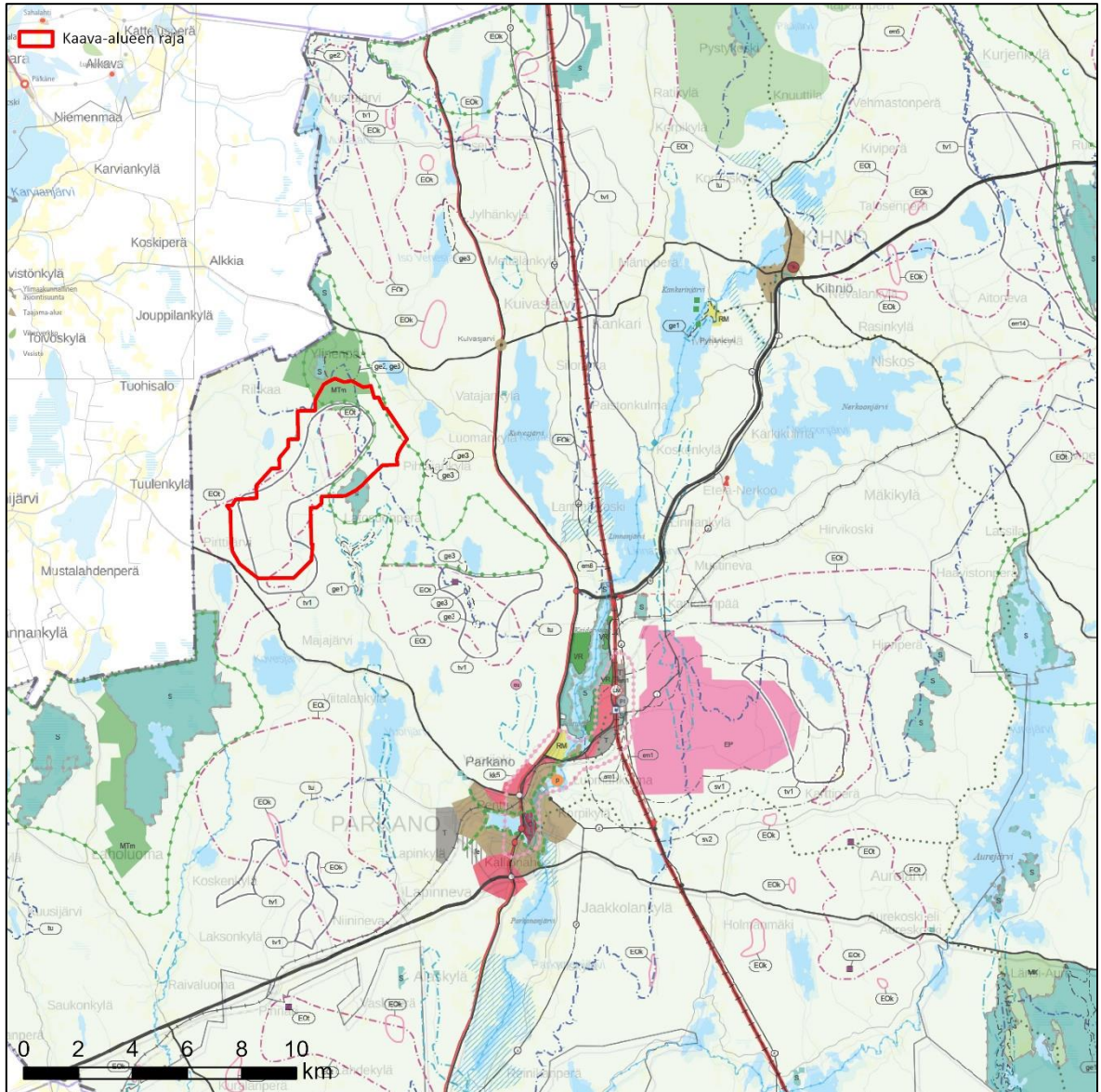
Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

3.2 Maakuntakaavat

3.2.1 Pirkanmaan maakuntakaavat

Pirkanmaan maakuntakaava

Kuva 3.1. Ote Pirkanmaan maakuntakaava 2040:stä. Kaava-alue on merkitty kuvaan punaisella viivalla.

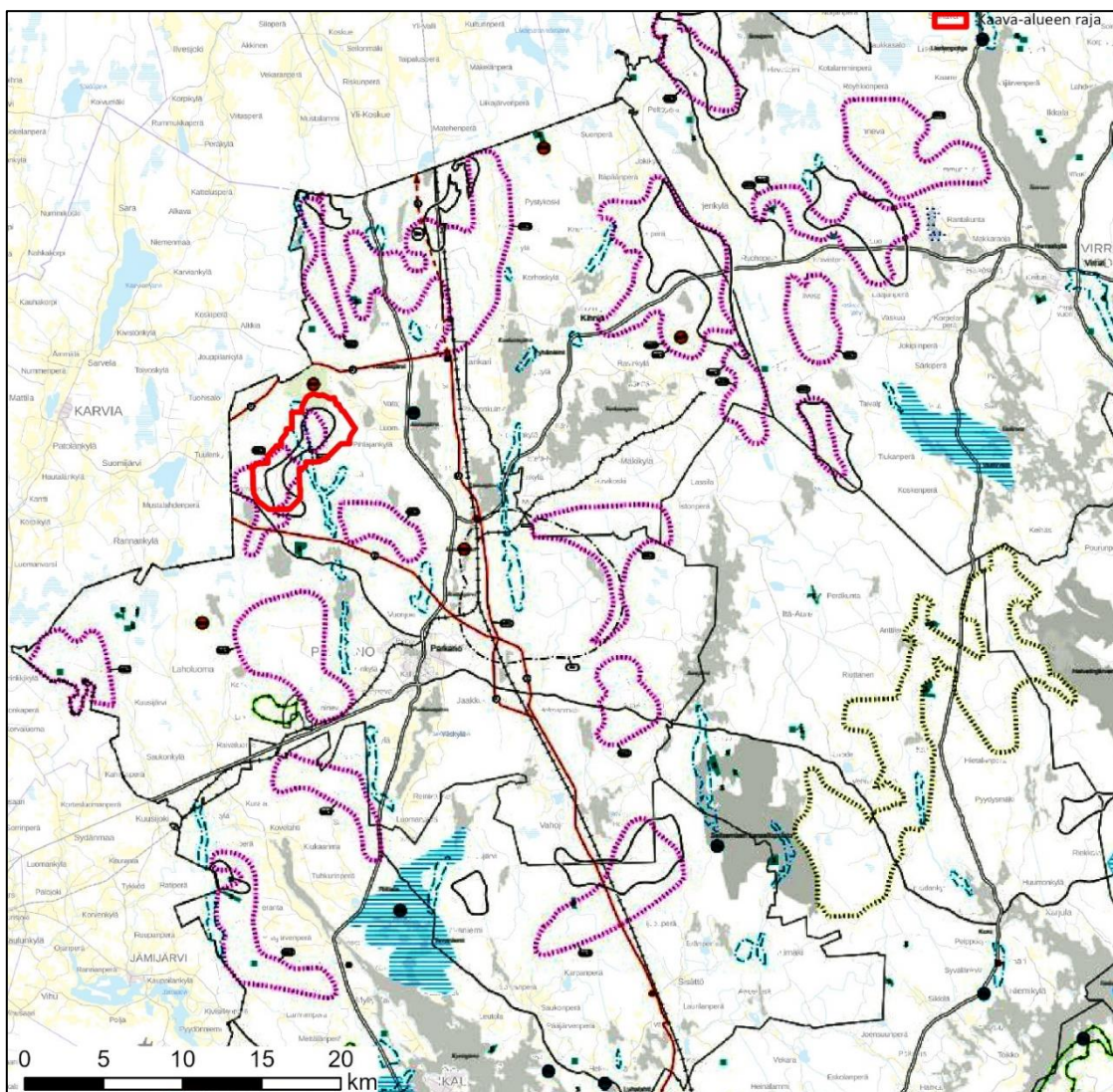
Takakangas-Pihlajaharjun kaava-alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyv. 27.3.2017, lainvoimainen KHO 24.4.2019). Kaava-alue sijoittuu valtaosin maakuntakaavaan maa-seutualueelle (M). Kaava-alueen pohjoisosa sijaitsee maakuntakaavan tutkimusmetsän alueella (MTm). Kaava-alueelle on erityisominaisuuksina ilmaisevina merkintöinä osoitettu tuulivoima-alue (tv1), turvetuotannon kannalta tärkeä alue (Eot) ja turvetuotantoon liittyvä valuma-alue (tu) sekä Rengassalon Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue ja kaava-alueen keskellä tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (I-luokka, Latikkakangas). Kaava-alueen itäosassa on osoitettu kehittämisperiaattemerkinnällä luonnon monimuotoisuuden ydinalue, jolla osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa.

Kaava-alueen läheisyydessä vaikuttavat seuraavat merkinnät: Alueen etelä- ja itäpuolella noin kilometrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta sijaitsee maakunnallisesti arvokas geologinen muodostuma (ge1, Ristiharju) ja tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (Ristiharju).

Kaava-alueen itäpuolelta kulkee valtatie 3 Hämeenkyröstä pohjoiseen.

Pirkanmaan vaihemaakuntakaava, Elonkirjo ja Energia

Pirkanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 17.4.2023 (46 §) päättänyt asettaa nähtäville Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan luonnosvaiheen aineiston. Vaihemaakuntakaavan teemana ovat elonkirjo ja energia. Vaihemaakuntakaavalla täydennetään ja muutetaan voimassa olevia Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040 (hyväksytty. 27.3.2017) ja Keski-Suomen maakuntakaavaa (hyväksytty. 1.12.2017). Asiakirjat ovat nähtävillä 8.5. – 30.6.2023 välisen ajan.

Kuva 3.2. Ote Pirkanmaan vaihemaakuntakaavasta Elonkirjo ja Energia (nähtävillä 8.5. – 30.6.2023). Takakangas-Pihlajaharjun kaava-alue on merkitty karttaan punaisella viivalla.

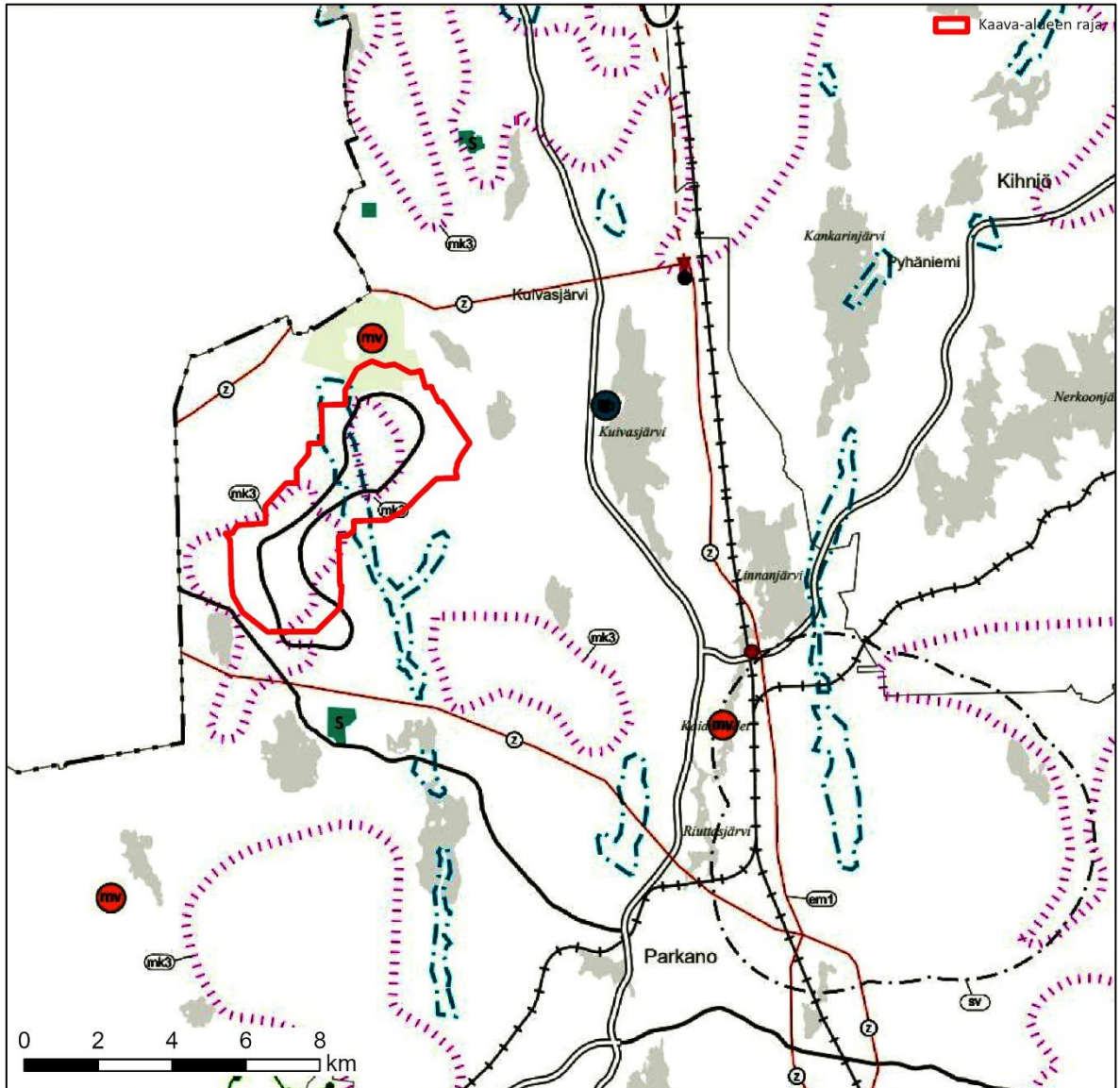
Vaihemaakuntakaavaan on merkitty kaava-alueelle ja sen läheisyyteen:

- Tuulienergiatuotannon alue (harmaa viiva)

- Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävät tuulienergiatuotannon alueet. Suunnittelumääräys: Seudullisesti merkittävänä tuulienergiatuotannon alueina ohjataan vähintään kahdeksan (8) voimalan kokonaisuuksia. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon erityisesti vaikutukset asutukseen, uhanalaisiin ja vaarantuneisiin lajeihin sekä luontotyypeihin, merkittäviin ekologiisiin yhteyksiin, maisemaan ja kulttuuriperintöön, arvokkaisiin geologisiin muodostumiin sekä tuulienergiatuotannon yhteisvaikutuksiin. Alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida vaikutukset tutka- ja lentotoimintaan sekä liikenneväyliin ja -järjestelyihin. Tuulienergiatuotannon alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
- Kehittämissuositus: Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on suositeltavaa tarkastella myös muun energiantuotannon ja energian varastoinnin mahdollisuudet.
- Turvealueiden kehittämisen kohdealue (mk3)
 - Merkinnällä osoitetaan turvevaltaisia alueita, joiden maankäyttöä ja elinkeinotoimintaa kehitetään kestäväällä tavalla monimuotoiseksi. Alueiden turvevaroilla on merkitystä energiaturpeena huoltovarmuudelle sekä kuivike- ja kasvuturpeen tuotannolle. Merkintään liittyy Kihniössä ja Virroilla Joutsenjärven Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em25, Ylöjärvellä ja Kihniössä Närhineva-Koroluoman Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em26 sekä Punkalaitumella Punkalaitumen Isosuon Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em27.
 - Kehittämissuositus: Alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota ojitettujen turvemaiden kestäväan käyttöön ja maankäytön päästöjen hillintään. Turvetuotannosta poistuneet alueet voivat soveltua esimerkiksi ennallistamiseen, metsittämiseen tai uusiutuvan energian tuotantoon. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston vahvistama vesienhoitosuunnitelma.
- Pohjavesialue (sininen pistekatkoviiva)
 - Merkinnällä osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeät ja muut vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet sekä pohjavesialueet, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maa-ekosysteemi on suoraan riippuvainen.
 - Suunnittelumääräys: Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Vesienhoidon riskialueiksi todettujen pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston vahvistama vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen. Ajantasaiset rajaukset ja luokitukset tulee tarkistaa yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä.
- Matkailun ja virkistyskehitämisen kohdealue (oranssi pallo, mv-merkintä)
 - Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät matkailuelinkeinojen, kulttuuri-, luonto- ja maisemamatkailun sekä ulkoilun ja virkistyskäytön kehittämisalueet. Kohde-merkinnällä osoitetaan Lauhanvuori-Hämeenkanas Unesco Global Geopark -kokonaisuuteen liittyvät kohteet.
 - Kehittämissuositus: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää matkailuelinkeinojen ja yleisen virkistyskehitämisen palvelujen sijoittumista alueelle. Erityistä huomiota tulee kiinnittää palveluiden saavutettavuuteen sekä uusien toimintojen yhteensovittamiseen alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen kanssa. Alueella tulee edistää virkistysreittien toteuttamista ja ylläpitoa.
- Voimalinjan yhteystarve (punainen nuoli, z-pallo)
 - Yhteystarvemerikinnällä osoitetaan uusia voimalinjoja, joiden sijaintiin ja toteuttamiseen liittyy epävarmuutta. Merkintään liittyy Parkanossa välillä Poikkeusjärvi–Rännäri Ahvenuksen Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em1, Hämeenkyrössä välillä Elovaara–Kyröskoski Huutisuo–Sasin Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em3, Nokialla välillä Lielähti – Melo Kaakkurijärvien Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em7, Nokialla välillä Melo–Lempäälä pohjoinen Luotosaaren Natura-alueen

läheisyydessä erityismääräys em12, Tampereella välillä Lielähti – Melo Myllypuron Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em13 sekä Nokialla välillä Melo–Lempäälä ja välillä Lielähti - Melo Pöllönvuoren Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em19.

- Suunnittelumääräys: Maankäytön suunnittelussa on turvattava voimalinjan yhteystarpeen toteuttamismahdollisuudet. Yksityiskohtaisempi suunnittelu edellyttää voimalinjayhteyden toteuttamistavan, sijainnin ja ympäröivään maankäyttöön liittymisen tarkempaa tutkimista.

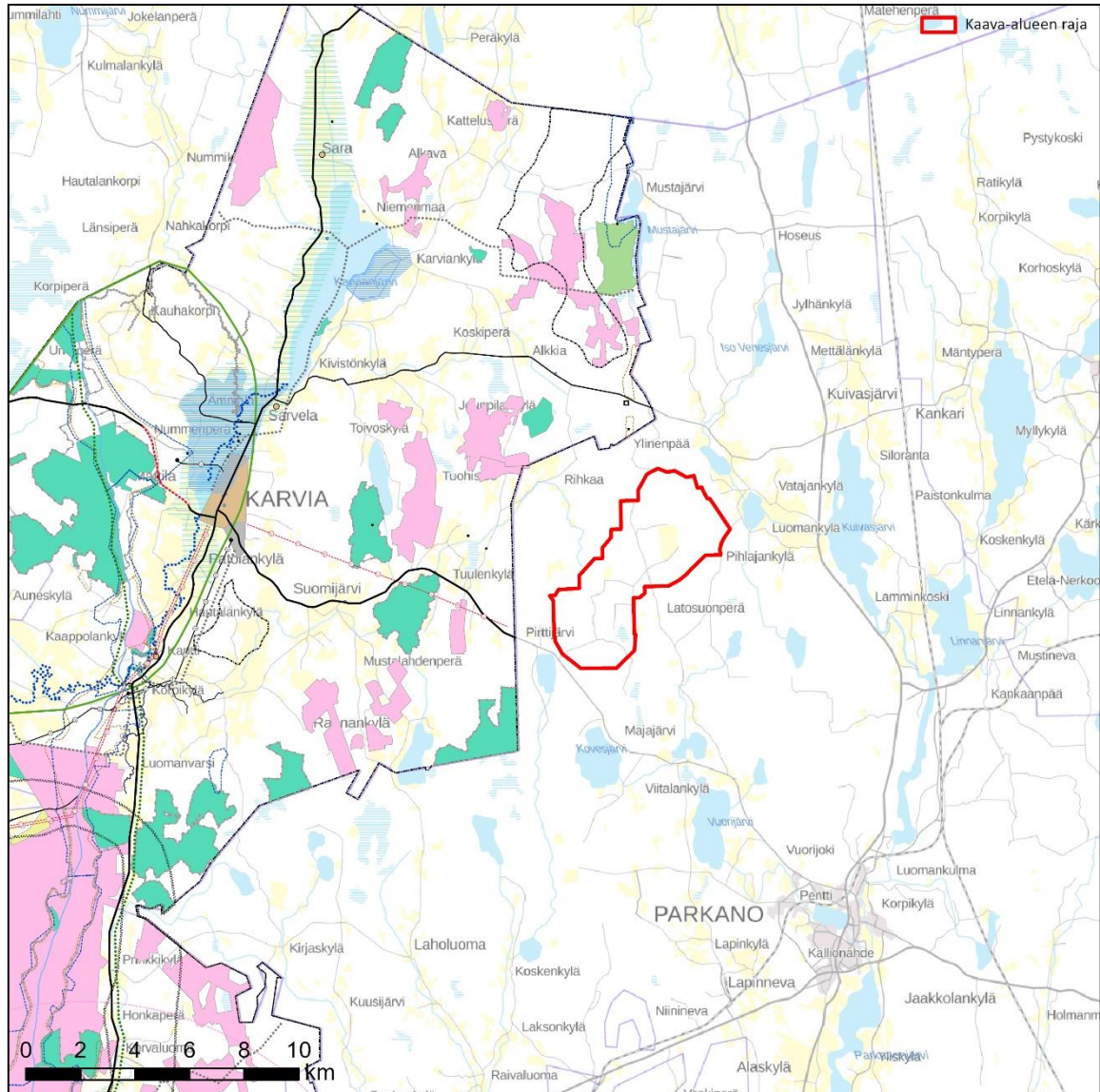

Kuva 3.3. Tarkempi ote Pirkanmaan vaihemaakuntakaavasta Elonkirjo ja Energia (nähtävillä 8.5. – 30.6.2023). Takakangas-Pihlajaharjun kaava-alue on merkitty karttaan punaisella viivalla.

3.2.2 Satakunnan maakuntakaavat

Satakunnan maakuntakaava

Kaava-alueen länsipuolelle noin 2,5 kilometrin päähän kaava-alueen rajasta sijoittuu Satakunnan maakuntakaava (saanut lainvoiman 17.12.2009, tarkistettu 14.4.2014). Maakuntakaavaa täydentävät Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 (saanut lainvoiman 6.5.2016) ja vaihemaakuntakaava 2 (saanut lainvoiman 1.7.2019).

Kuva 3.4 Ote Satakunnan maakuntakaavasta. Takakangas-Pihlajaharjun osayleiskaava-alue on merkitty kartan päälle punaisella viivalla.

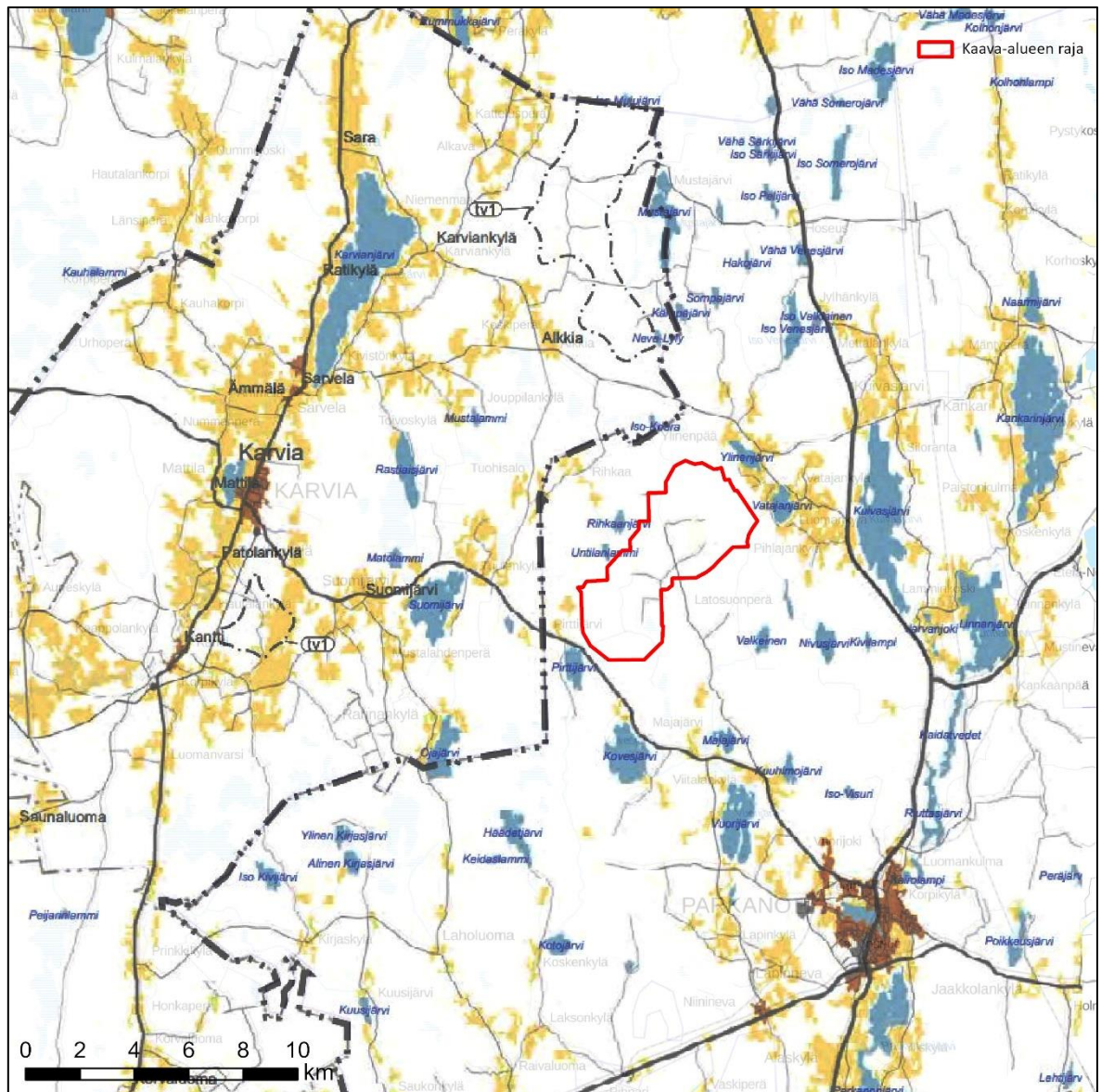
Satakunnan maakuntakaavaan on merkitty Karvian kirkonkylän taajamatoimintojen alue (A) sekä Sarvelan palvelukyläalue (at), jotka sijoittuvat kaava-alueelta noin 14 kilometrin etäisyydelle länteen. Lisäksi alueelle sijoittuvat Kirkkojärven pohjoispään maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (kh2) sekä Karviankylän valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (kh, kh1). Samalle alueelle sijoittuu myös matkailun kehittämisvyöhyke (mv3), pohjavesialue sekä arvokas harjualue (ge1). Kyseisen taajama-alueen poikki kulkevat myös koillinen-lounas suuntaisesti Kankaanpää-Karvia seututie (st-30), Karvia-Kristiina voimalinja (z-92), yhdysvesijohto (vy-154), ohjeellisen ulkoilureitin yhteystarve (ury-651), ylimaakunnallinen moottorikelkkareitin yhteystarve (mry2-635) ja ohjeellinen melontareitti (ml-619). Lisäksi luode-kaakko suuntaisesti kulkee seututie (st) Karvian kirkonkylältä Parkanon taajamaa kohden kaava-alueen eteläpuolelta. Seututietä myötäilee myös yhdysvesijohto (vy).

Kaava-alueelta noin 5–8 kilometrin etäisyydelle länteen on Satakunnan maakuntakaavaan merkitty myös useita maa-ainesten otto- ja turvetuotantoalueita (EO3) sekä Rastiaisnevan, Suomijärven ja Häädetkeitaan luonnonsuojelualueet (SL). Lisäksi kaava-alueelta koilliseen noin 4,5 kilometrin päähän on osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuva alue (tv1). Kaava-alueen länsipuolelle noin 4–8

kilometrin päähän sijoittuu myös kolme muinaismuistoaluetta (sm) sekä kaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristön kohdetta (kh).

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

Maakuntakaavaa täydentävä Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 13.12.2013 ja se tuli lainvoimaiseksi 6.5.2016. Vaihemaakuntakaava koskee maakunnallisesti merkittäviä tuulivoimatuotannon alueita.

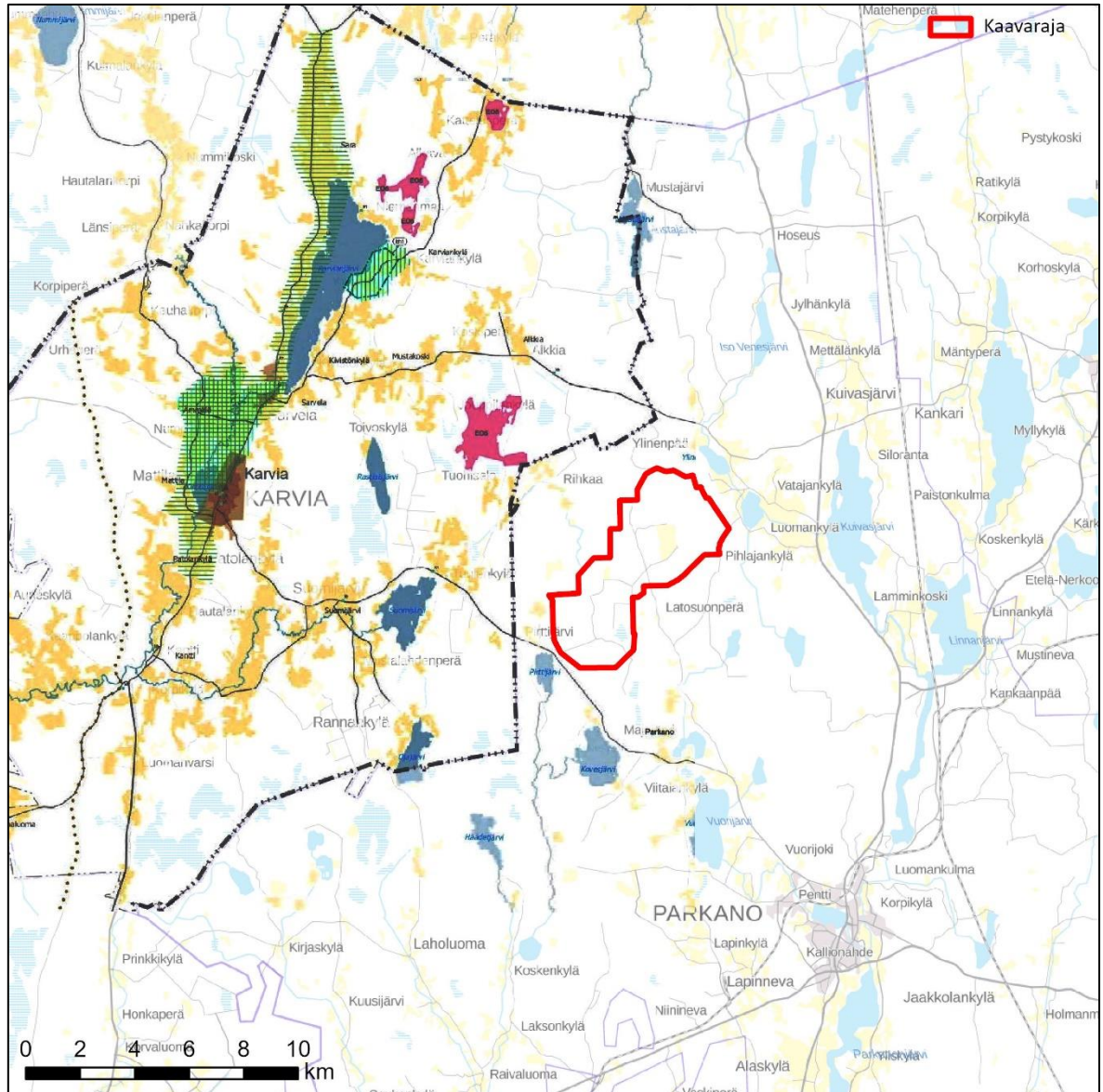

Kuva 3.5 Ote Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:stä (13.3.2013), joka koskee maakunnallisesti merkittäviä tuulivoimatuotannon alueita. Osayleiskaava-alueen sijainti on osoitettu kartan päälle punaisella katkoviivalla.

Kaava-alueen länsipuolella sijaitsee Kantin tuulivoima-alue ja luoteessa Jäkäläkankaan tuulivoima-alue.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Maakuntakaavaa täydentävä Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 17.5.2019 ja se tuli lainvoimaiseksi 1.7.2019. Vaihemaakuntakaava 2 koskee etenkin energiantuotantoa (turve, bioenergia, tuulivoimatuotanto ja aurinkoenergia), soiden moninaiskäyttöä (kasvuturve, soiden suojelu ja virkistyskäyttö), kauppaa, maisema-alueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

Kuva 3.6 Ote Satakunnan vaihemaakuntakaava 2:sta. Osayleiskaava-alueen sijainti on osoitettu kartan päälle punaisella katkoviivalla.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2:ssa kaava-alueen länsipuolelle on merkitty maisemallisesti tärkeää aluetta Karvian taajama-alueen ja Karvianjärven alueelle ja maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä Karvian taajaman pohjoispuolelle sekä Karvianjärven itäpuolella valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alue (kh1). Vaihemaakuntakaavaan on lisäksi merkitty turvetuotantoalue (EO5) noin 10 kilometrin etäisyydelle kaava-alueen luoteispuolelle.

3.3 Yleis- ja asemakaavat

Kaava-alueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja tai asemakaavoja.

Kaava-aluetta lähimmät ranta-asemakaavat Parkanossa ovat Rihkaanjärven ranta-asemakaava noin puoli kilometriä kaava-alueesta länteen, Pitkäjärven ranta-asemakaava noin kilometri itään ja Pirttijärven ranta-asemakaava noin kilometri kaava-alueesta lounaaseen. Ranta-asemakaavoja on myös etenkin 3-5 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen itäpuolella Kuivasjärven rannalla ja kaava-alueen eteläpuolella Kovesjärven rannalla.

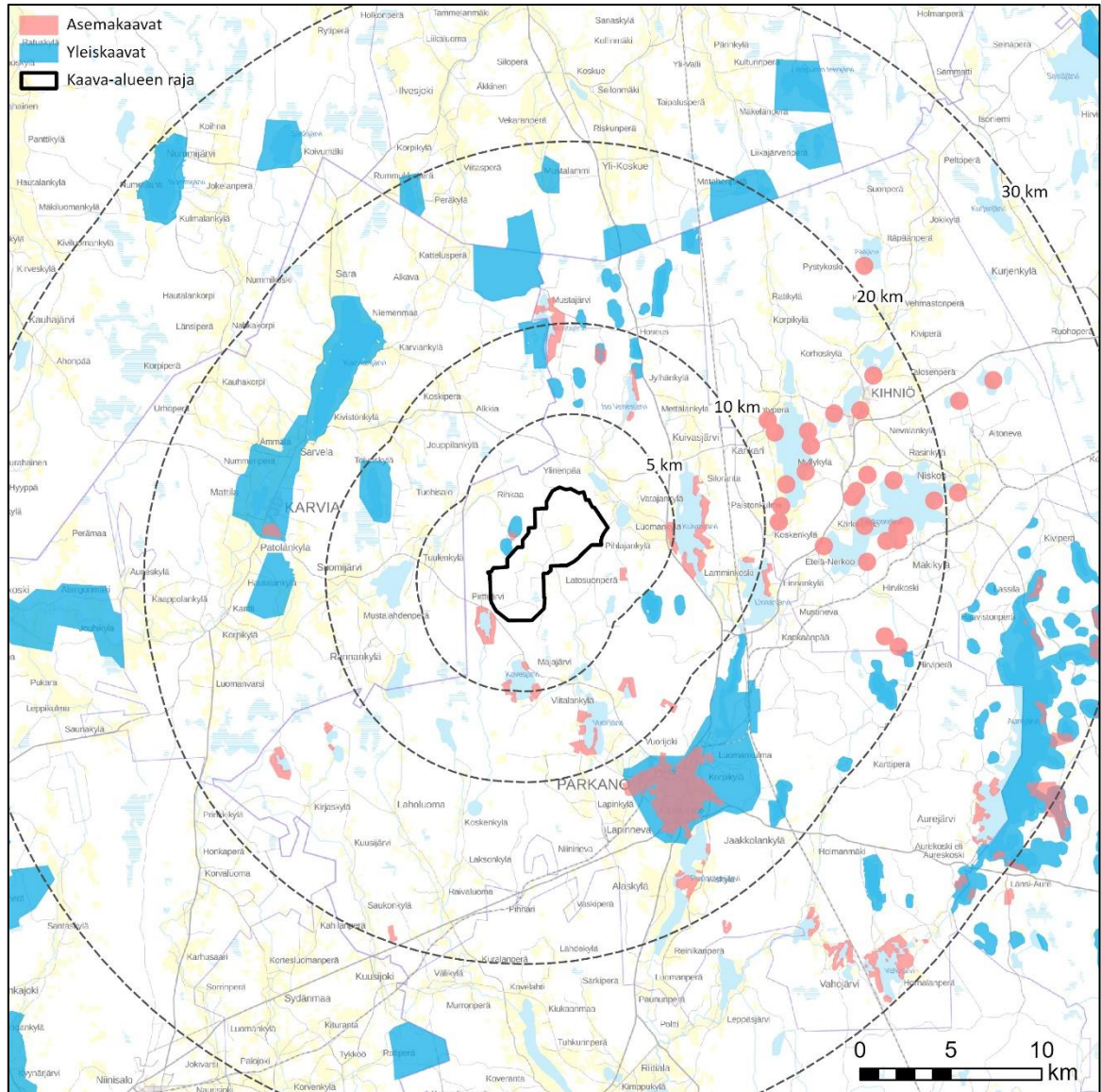
Kaava-aluetta lähimmät yleiskaava-alueet sijaitsevat noin puolen kilometrin etäisyydellä lännessä, 2,5–5 kilometrin etäisyydellä kaakossa ja noin 5 kilometrin etäisyydellä pohjoisessa ja ne kuuluvat Parkanon ranta-alueiden osayleiskaavaan (2000).

Pirkanmaalla Parkanon puolella ovat voimassa myös Parkanon keskusta-alueen osayleiskaava (2012) ja Parkanon asemanseudun osayleiskaava (2012) sekä Parkanon keskustan asemakaava (2020) noin 10–13 kilometrin etäisyydellä kaava-alueelta kaakkoon.

Etelä-Pohjanmaalle kaava-alueen pohjoispuolelle noin 15-20 kilometrin etäisyydelle sijoittuu Jalasjärven rantaosayleiskaavaan (2008) kuuluvia yleiskaava-alueita.

Satakunnassa kaava-alueen länsipuolella noin 12-13 kilometrin etäisyydellä ovat voimassa Karvian kunnan keskustataajaman osayleiskaava (2020), Sarvelan taajaman osayleiskaava (2003) sekä Karvianjärvi-Rastiaisjärvi rantayleiskaava (korjattu viimeksi 2001). Karvian kirkonkylän eteläpuolelle sijoittuu myös Kantin tuulivoimaosayleiskaava (2014).

Satakunnan puolella kaava-aluetta lähin asemakaava on Karviassa Härkämäen teollisuusalueen asemakaava ja asemakaavan muutos (2018), joka sijoittuu Karvian keskustataajaman tuntumaan noin 14 kilometrin etäisyydelle lähimmistä voimaloista.

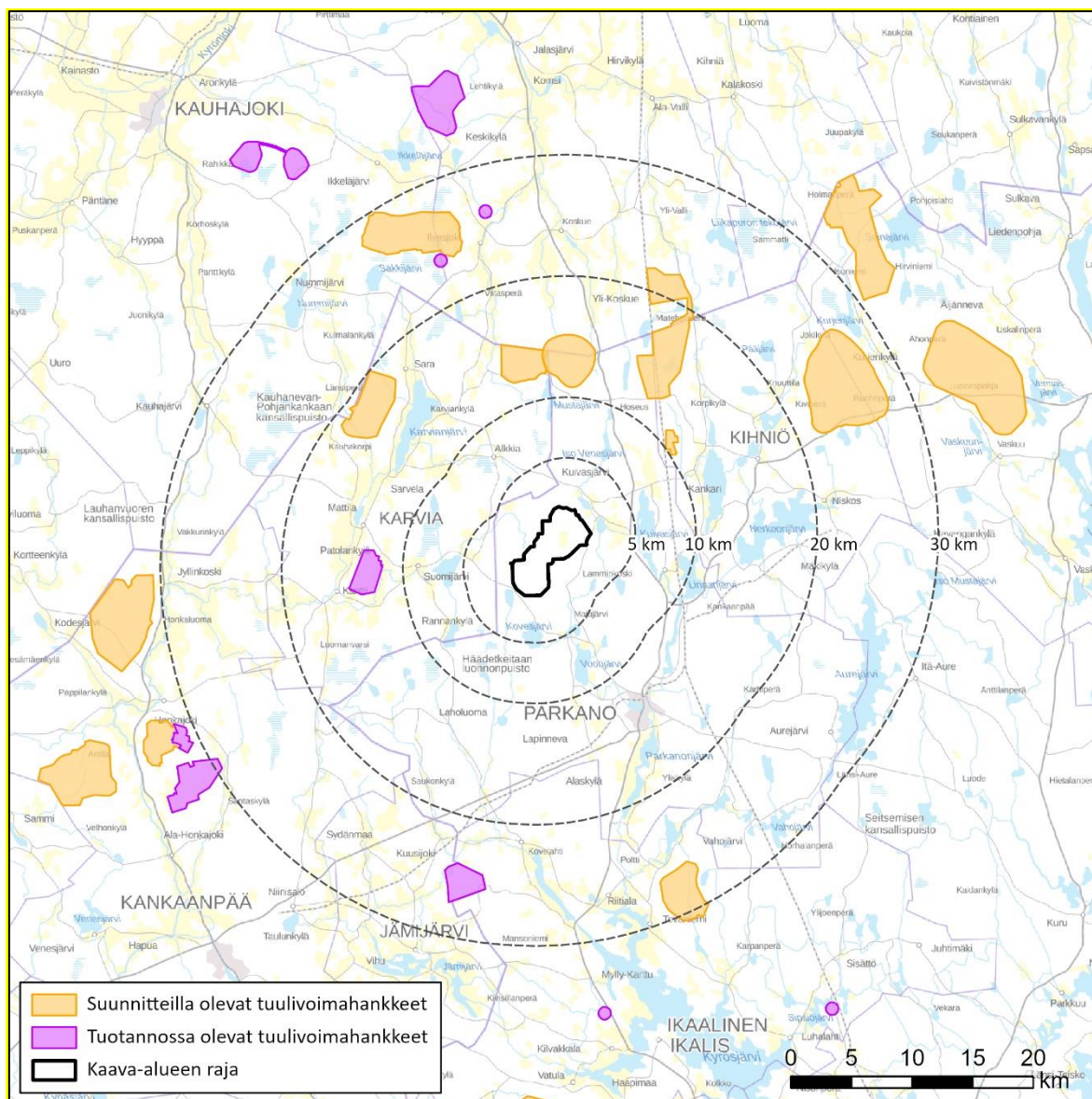

Kuva 3.7. Kaava-alueelta noin 30 kilometrin etäisyydelle sijoittuvat yleiskaavat Pirkanmaan, Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan alueella. (Yleiskaavapalvelu, SYKE 2022) sekä asema- ja ranta-asemakaavat Parkanon, Kihniön ja Karvian alueella. Kaava-alue on merkitty mustalla viivalla ja etäisyyshyökkeet harmaalla katkoviivalla. Kaava-alueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja tai asema-kaavoja.

3.4 Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin

3.4.1 Tuulivoimahankkeet

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on YVA-asetuksen (277/2017, 3 §) mukaan esitettävä tarpeellisessa määrin ehdotus tunnistetuista ja arvioitavista ympäristövaikutuksista, mukaan lukien yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa, siinä laajuudessa kuin on tarpeen perustellun päätelmän tekemiselle.

Kuva 3.8 Kaava-alueen ympäristön muut tuulivoimalat ja tuulivoimahankkeet noin 30 kilometrin säteellä.

Hankkeesta vastaavan tiedossa olevat toiminnassa tai suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet 30 km säteellä Takakangas-Pihlajaharjun kaava-alueesta on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 3.1).

Taulukko 3.1. Toiminnassa tai suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet noin 30 km säteellä Takakangas-Pihlajaharjun kaava-alueesta.

Hanke	Laajuus	Tila	Etäisyys (noin)
Parkano ja Kurikka, Mäntykangas	10 voimalaa	Suunnitteilla	10 km
Kihniö, Mäntyperä	3 voimalaa	Suunnitteilla	10 km
Karvia, Jäkäläkangas	6 voimalaa	Suunnitteilla	15 km
Kihniö-Kurikka-Parkano, Lylyharju	16 voimalaa	Suunnitteilla	16 km

Hanke	Laajuus	Tila	Etäisyys (noin)
Karvia, Siliäkangas	7 voimalaa	Suunnitteilla	16 km
Karvia, Kantti	8 voimalaa	Tuotannossa	17 km
Kihniö, Myyränkangas	20 voimalaa	Suunnitteilla	22 km
Jämijärvi, Ratiperä	9 voimalaa	Tuotannossa	25 km
Kurikka, Ilvesjoki	1 voimala	Tuotannossa	25 km
Kurikka, Jylisevä	1 voimala	Tuotannossa	27 km
Kauhajoki-Kurikka, Harjanneva	13 voimalaa	Suunnitteilla	27 km
Ikaalinen, Tevaniemi	9 voimalaa	Suunnitteilla	29 km
Kankaanpää, Kooninkallio	9 voimalaa	Tuotannossa	30 km
Virrat, Tuoramäki	max. 20 voimalaa	Suunnitteilla	30 km
Virrat, Vermassalo	20–25 voimalaa	Suunnitteilla	31 km
Honkajoki, Kirkonkallio	9 voimalaa	Tuotannossa	31 km

Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssä on edellä mainittujen lisäksi osoitettu seuraavia tuulivoima-
tuotantoon sopivia alueita alle 30 kilometrin etäisyydellä kaava-alueelta:

- Isonneva, Parkano, kaava-alueelta kaakkoon noin 6 kilometriä
- Lylyneva-Louhineva, Kihniö, Parkano, kaava-alueelta koilliseen noin 10 kilometriä
- Niskalamminkangas, Parkano, kaava-alueelta pohjoiseen noin 12 kilometriä
- Ronokorpi-Karjosillankorpi I ja II, Parkano, kaava-alueelta etelään noin 15 kilometriä
- Unnanneva, Ikaalinen, kaava-alueelta etelään noin 28 kilometriä
- Luikesneva-Susineva, Parkano, Ikaalinen, kaava-alueelta kaakkoon noin 30 kilometriä
- (Myyränkangas-Pahkakummunmaa I, Kihniö, Virrat, kaava-alueelta itään noin 25 kilometriä ja Myyränkangas-Pahkakummunmaa II, Kihniö, Virrat, kaava-alueelta itään noin 30 kilometriä).

Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan Elonkirjo ja energia luonnoksessa (17.4.2023) osa nykyisen maakuntakaavan tuulivoimatuotantoon sopivien alueiden (tv) rajauksista on muuttumassa.

3.5 Muut hankkeet ja suunnitelmat

Takakangas-Pihlajaharjun kaava-alueen läheisyydessä ei ole tiedossa muita hankkeita, joiden yhteisvaikutuksia pitäisi tarkastella.

4 Suunnittelualueen nykytilanne

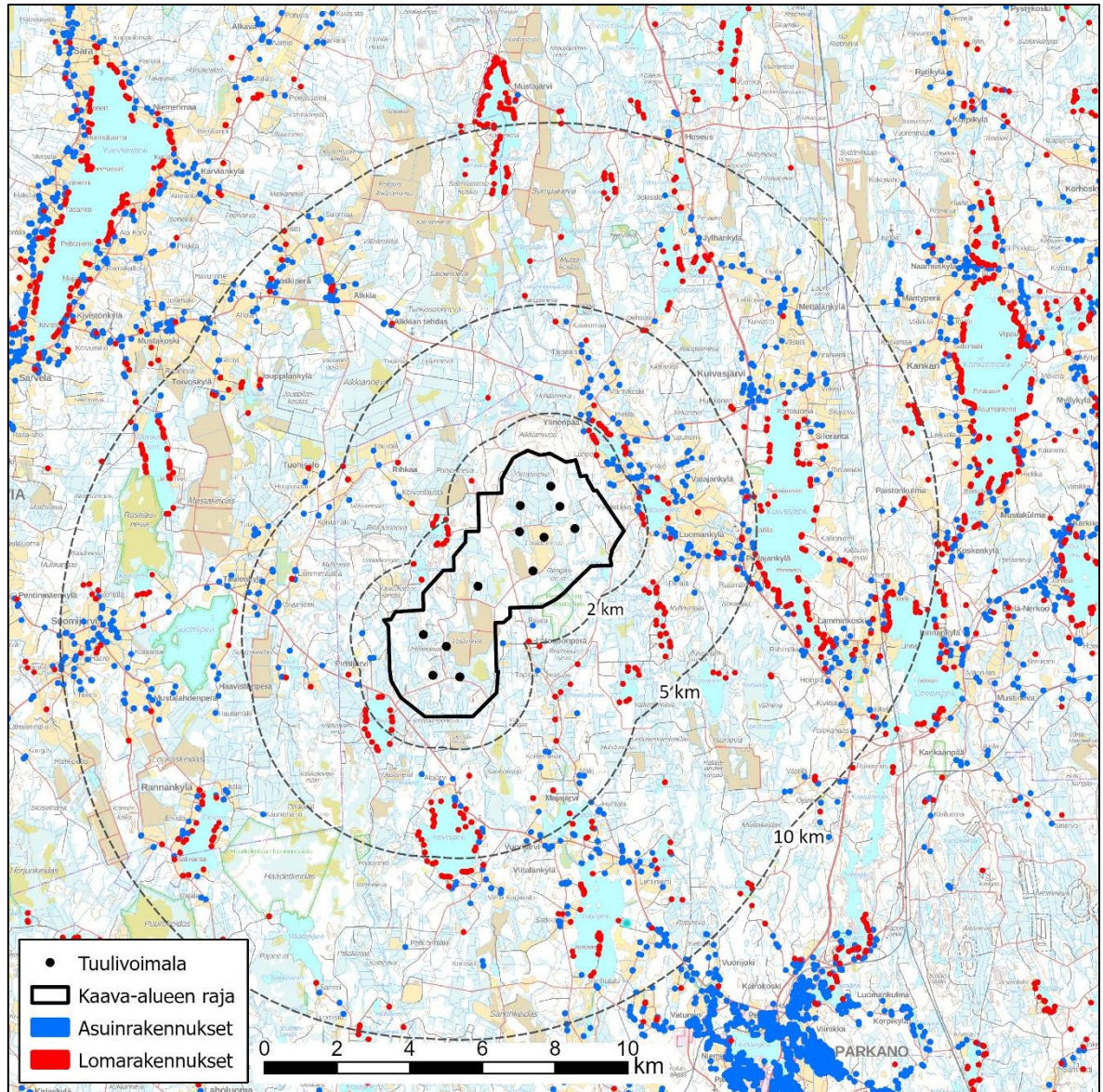
4.1 Maankäyttö ja asutus

Kaava-alue sijaitsee Pirkanmaalla, jossa asuu yhteensä noin 524 000 asukasta. Vuonna 2020 Parkanossa oli asukkaita noin 6 350 ja asuntokuntia noin 3 200. Parkanon väkiluku on viimeisen 10 vuoden aikana laskenut yli 500 henkilöllä. (Tilastokeskus, 2021)

Parkanon kaupungin keskusta sijaitsee noin 15 kilometriä kaava-alueesta kaakkoon, Karvian keskusta noin 13 kilometriä kaava-alueesta länteen ja Kihniön keskusta noin 16 kilometriä kaava-alueesta itään.

Kaava-alue sijoittuu yhdyskuntarakenteen ulkopuolelle. Kaava-alueella ei ole vakituista asutusta tai loma-asutusta. Lähimmät asutuskeskittymät sijoittuvat kaava-alueelta koilliseen Ylinenpäähän, Vatajankylään ja Luomankylään noin 2–3 kilometrin päähän lähimmistä voimaloista. Alueen itäpuolella Pihlajakylän asutukseen on matkaa lähimmistä voimaloista noin 5 kilometriä ja länsipuolella Tuulenkylässä noin 4–6 kilometriä. Loma-asutusta sijaitsee erityisesti kaava-alueen viereisten järvien ja lampien rannoilla, lähimmillään noin 1,5 kilometrin päässä lähimmistä voimaloista. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,5 kilometrin päässä lähimmästä suunnitellusta voimalasta.

Alueella toimivat muun muassa Pohjois-Parkanon kyläyhdistys, Pohjois-Parkanon Nuorisoseura, maamiesseura, metsästysseuroja sekä Pohjois-Parkanon vesiosuuskunta (Parkanonkylat.fi). Kaava-alueen läheisyydessä noin 2 kilometrin päässä lähimmistä voimaloista sijaitsee Pohjois-Parkanon kylätalo.

Kuva 4.1 Asuin- ja lomarakennukset kaava-alueen läheisyydessä. Kaava-alueelle ei sijoitu asuin- tai lomarakennuksia.

4.2 Elinkeinotoiminta ja matkailu

Kaava-alue on pääosin metsätalouskäytössä. Alueella on pelto, joka on entistä Latikkanevan turvetuotantoaluetta. Kaava-alueella sijaitsee Ristinevan turvetuotantoalue.

Kaava-alueen koillis- ja itäpuolella on peltoja noin kahden kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Länsi- ja luoteispuolella on peltoja noin kolmen kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta.

Kaava-alueen pohjoispuolelle sijoittuva Alkkianvuoren alue on myös matkailullisesti tärkeässä asemassa oleva luontokohde. Alkkianvuori kuuluu Lauhanvuori-Hämeen kangas alueeseen, jolle Unesco on myöntänyt vuonna 2020 Geopark-statusen. Lähiympäristön matkailu- ja majoituskohteita ovat esimerkiksi Syvillä lomamökki Kovesjärven rannalla noin 2 kilometriä kaava-alueelta etelään sekä Holiday Club Pyhä-niemen lomakylä Kankarinjärvellä kaava-alueen itäpuolella noin 12 kilometrin etäisyydellä.

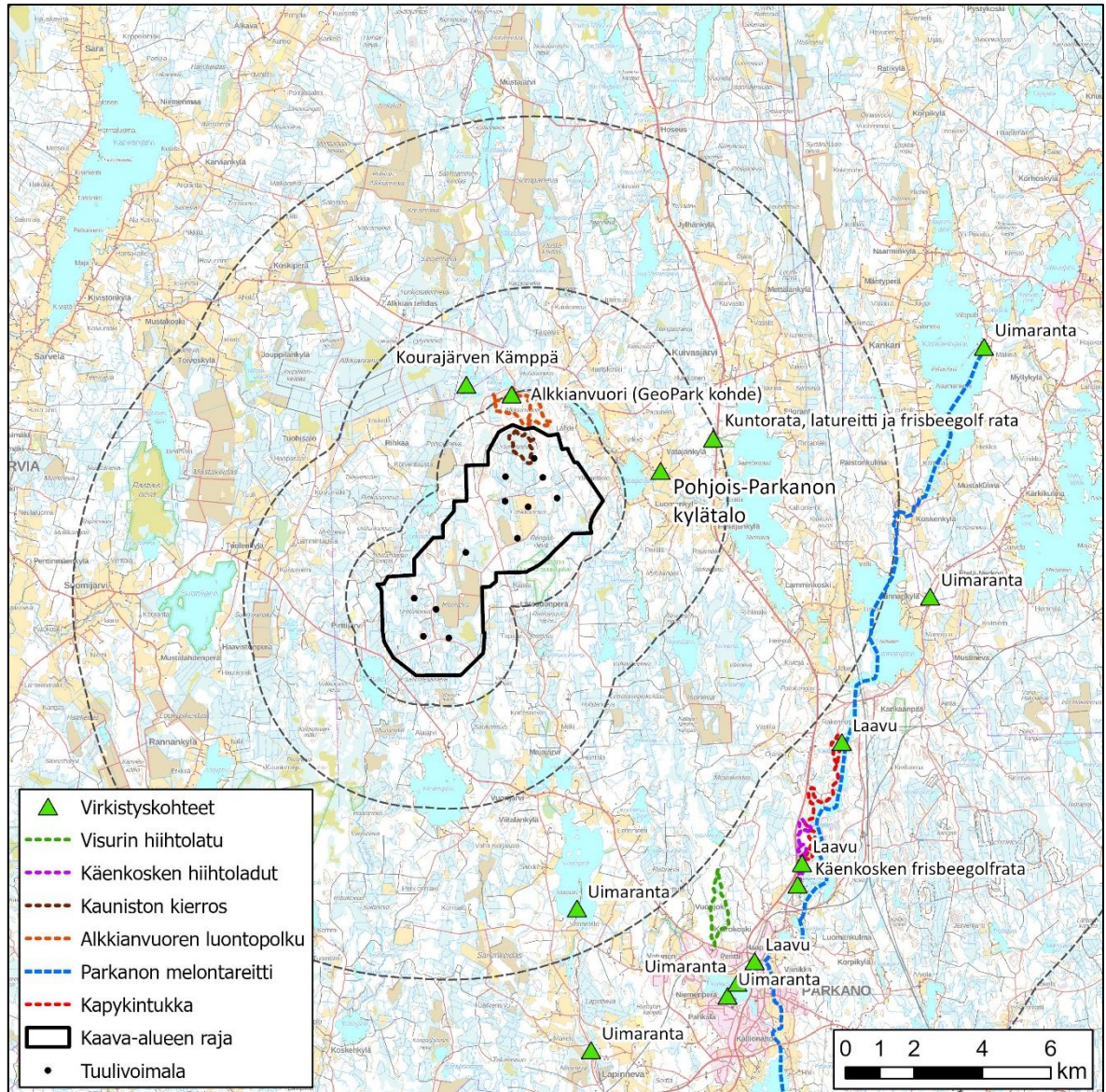
4.3 Virkistys

Muiden metsätalousalueiden tavoin kaava-aluetta voidaan käyttää ulkoiluun, marjastukseen, sienestykseen, metsästyksen ja luonnon tarkkailuun. Kaava-alueella metsästetään pienriistaa, hirviä ja muita riistaeläimiä.

Parkano kuuluu laajempaan 10 kunnan alueelle sijoittuvaan Lauhanvuori-Hämeen kangas alueeseen, jolle Unesco on myöntänyt vuonna 2020 Geopark-statusen. Parkanossa geo-kohteita ovat muun muassa Kaidatvedet ja Häädetkeidas, luonnonpuistot kaava-alueen eteläpuolella sekä Raatosulkonnevan suo kaava-alueen pohjoispuolella, missä sijaitsevat myös Alkkianvuoren näköalakalliot, Alkkiavuoren luontopolku ja Kauniston kierros ulkoilureitti sekä Alkkianlammen kota. Alkkianvuoren luontopolkua ja kotaa hoitaa Metsähallitus.

Alkkianvuoren eteläpuolella on myös ollut tutkimusmetsä vuodesta 1960 lähtien ja alueen soita on ojitettu ja lannoitettu tutkimusmielessä metsän kasvun parantamiseksi. Tutkimusmetsän alueella on pitkospuureitti.

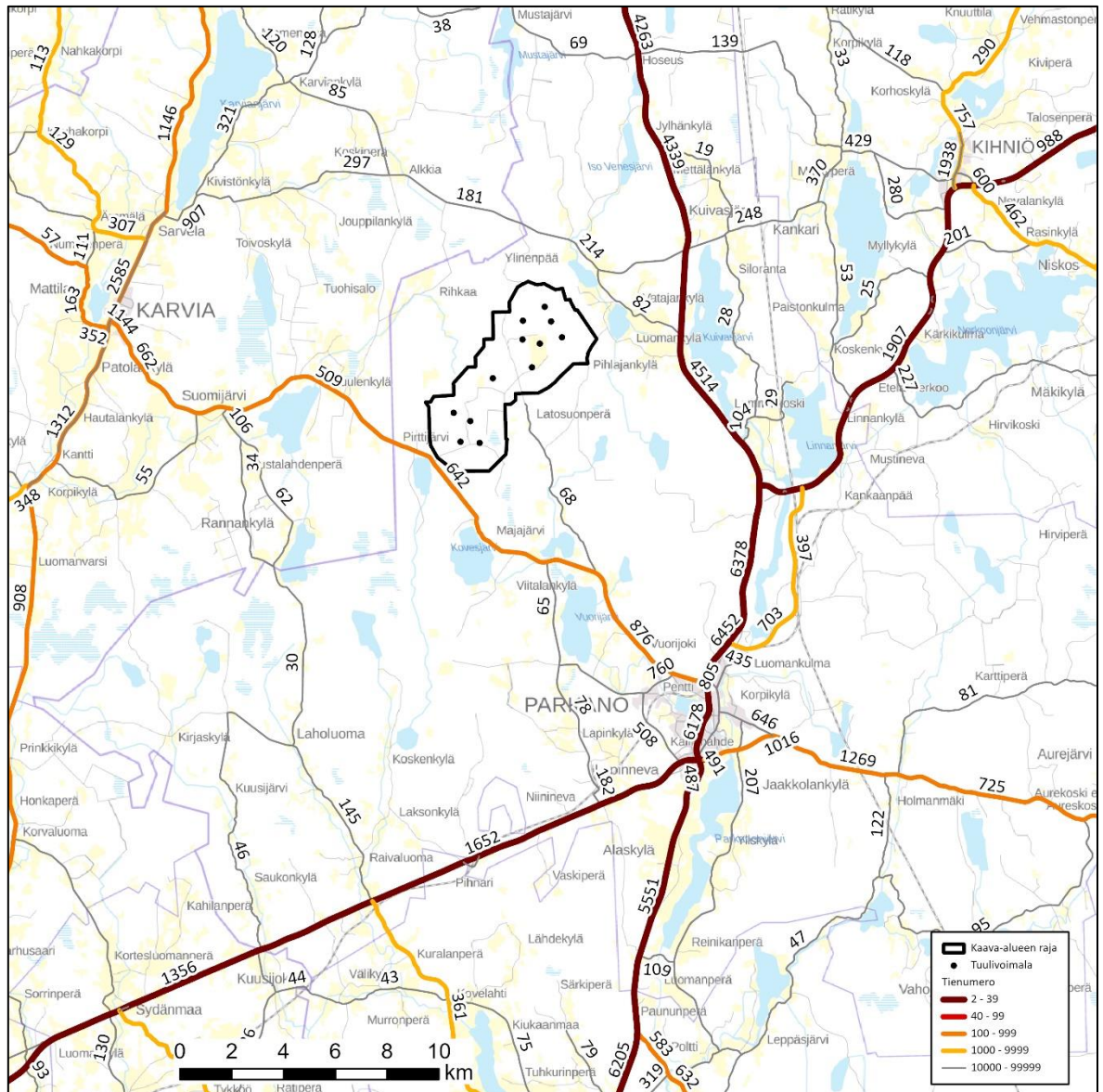
Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevat ulkoilu- ja virkistysreitit sekä virkistyskäyttökohteet on esitetty alla olevassa kuvassa (Kuva 4.2).

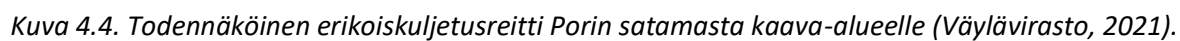
Kuva 4.2 Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevat ulkoilu- ja virkistysreitit sekä virkistyskohteet (LI-PAS). Kaava-alue on merkitty kuvaan mustalla rajauksella.

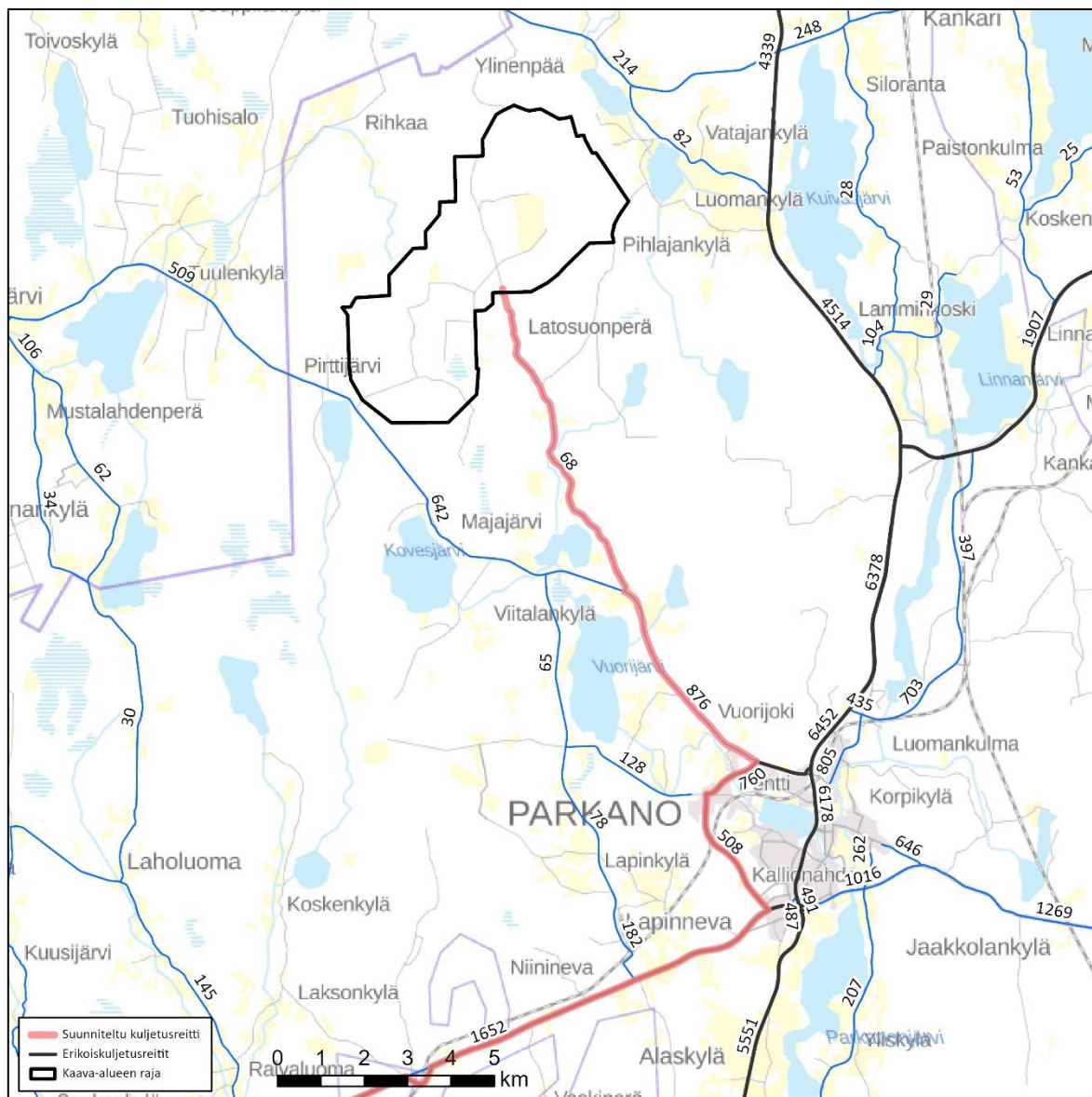
4.4 Liikenne

Kaava-alueen lähiympäristön liikenneverkko ja maanteiden vuoden keskimääräiset vuorokauden liikennemäärät on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 4.3). Kaava-alueella on kattava metsäauto-ten verkosto (Kuva 1.2)

Kuva 4.3 Hankkeen lähialueiden teiden vuoden keskimääräiset vuorokauden liikennemäärät (vayla.fi). Kaava-alueen sijainti merkitty kartan päälle mustalla viivalla.

Kuva 4.5. Erikoiskuljetusreitin ulkopuolinen kuljetusreitin osuus kaava-alueelle ja vuorokauden keskimääräiset liikennemäärät lähialueen tiestöllä (Väylävirasto, 2020).

Tuulivoimalat kootaan isoista kappaleista, jotka tuodaan kaava-alueelle erikoiskuljetuksina satamasta. Suunniteltu kuljetusreitti Porin Mäntyluodon satamasta noudattaa valtakunnallista erikoiskuljetusreittiä, joka kulkee satamasta valtatieä numero 2 pitkin kääntyen kiertämään Porin keskustan valtatie numero 8 kautta maantielle numero 23, jota pitkin kuljetus etenisi Parkanoon asti. Parkanosta kaava-alueelle kuljetusreitti kulkee valtakunnallisen erikoiskuljetusreitistön ulkopuolella. Suunniteltu kuljetusreitti kiertää Parkanon kirkonkylän länsipuolelta tielle 274 ja kääntyy Latusuontielle jatkaen sitä pitkin kaava-alueelle. Suunniteltu kuljetusreitti Porin satamasta kaava-alueelle on pituudeltaan noin 125 kilometriä.

Kuljetusreitillä suurimmat liikennemäärät ovat Porin kohdalla enimmillään noin 13 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Porin ja Parkanon välillä valtatiellä 23 liikennemäärät ovat noin 1300-7700 ajoneuvoa vuorokaudessa. Parkanon keskustan länsipuolelta ohittavalla Vatusentiellä sekä Parkanon ja Karvian välillä kulkevalla Karviantielle liikennemäärät ovat noin 500-800 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kaava-alueelle johtavalla Latosuontielle keskimääräiset liikennemäärät ovat alle 100 ajoneuvoa vuorokaudessa.

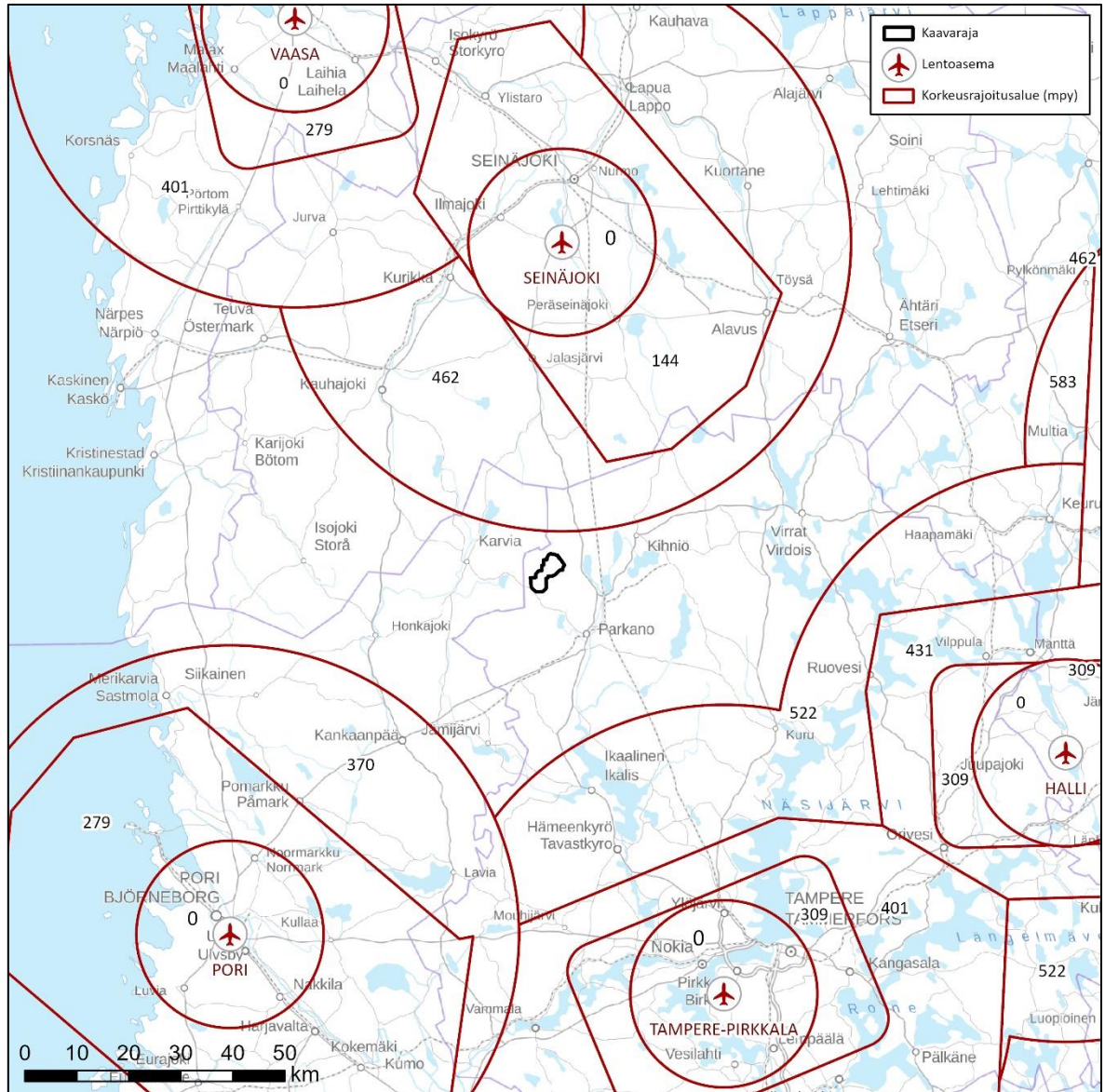
Pääosa kuljetusreitistä on kestopäällysteisiä (asfalttibetoni, AB). Kaava-alueen läheisyydessä olevat yksityistiet ja kaava-alueelle johtava Latosuontie ovat sorapintaisia. Alempi maantieverkko sekä yksityistiet ovat paikoin kapeita. Kuljetusreitillä olevalla maantiestöllä on yleensä 80–100 km/h nopeusrajoitus. Taajamien sekä kylien kohdalla nopeusrajoitus laskee yleensä 60-80 kilometriin tunnissa tai jopa sen alle. Latosuonttiellä nopeusrajoitus on pääosin 80 km/h.

Suunnitellulla kuljetusreitillä ei ole painorajoitettuja siltoja. Reitti kiertää korkeusrajoitetun sillan Niiniallossa sekä rautatien alituksen tasoristeyksen kautta Pihnarissa. Suunnitellulla kuljetusreitillä on erikoiskuljetusreitistön ulkopuolisella osuudella kaksi siltaa: Latosuon silta rumpusilta Latosuonttiellä sekä Huutoniemensilta Karviantiellä.

Kaava-alueen eteläpuolella reitti sijoittuu osin pohjavesialueelle.

Kaava-alueen välittömässä läheisyydessä ei ole rataverkkoa. Kaava-aluetta lähin rautatie kulkee noin 8 kilometriin etäisyydellä kaava-alueen itäpuolella.

Hankkeen lähiympäristössä ei sijaitse liikennelentokenttiä. Lähin lentoasema sijaitsee Seinäjoella 65 kilometrin päässä kaava-alueelta. Ilmailuharrastuskäytössä olevat lähimmät lentokentät sijaitsevat Jämijärvellä (38 km), Hämeenkyrössä (48 km) ja Kauhajoella (46 km) sekä kevytlentopaikka Ilvesjoella (25 km). Kaava-alue ei sijaitse lentoestealueella. Kaava-alueen maanpinnan suurin korkeus on 180 metriä mpy ja voimaloiden enimmäiskorkeus 295 metriä, joten voimalat ulottuvat korkeintaan 475 metrin korkeudelle merenpinnasta.

Kuva 4.6 Kartassa näkyvät lentopaikat ja korkeusrajoitusalueet kaava-alueen läheisyydessä. Kaava-alue on merkitty kartan päälle mustalla katkoviivalla. (Traficom, Harrasteilmailun karttasovellus, 2015)

4.5 Maanomistus

Suunnittelualueesta noin puolet on yksityisten ja noin puolet valtion omistuksessa.

4.6 Maisema ja kulttuuriympäristö

Maiseman ja kulttuuriympäristön nykytilan kuvauksessa esitetään noin 30 km:n etäisyydelle kaava-alueesta sijoittuvat maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohdealueet sekä kuvaillaan kaava-alueen ja tuulivoimahankkeen teoreettisen maisemallisen vaikutusalueen yleis- ja erityispiirteet.

Nykytilan kuvaukseen on sisällytetty valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaat aluekokonaisuudet, jotka ovat jo aiemmin arvotettuja (valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, RKY 2009, maakuntakaavat). Mukana on myös kirkkolain, rakennussuojelulain ja

rautatiesopimuksen nojalla suojeltuja kohteita. Yksittäisiä kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia (maakuntakaava) ei nosteta esille, jos ne eivät sijaitse hankkeen lähivaikutusalueella (0–5 km).

Takakangas-Pihlajaharjun kaava-alue sijaitsee noin 15 kilometriä Parkanon keskustan luoteispuolella ja noin 13 kilometriä Karvian keskustan itäpuolella. Kaava-alueen pinta-ala on 2270 hehtaaria.

Kaava-alue on maastonmuodoiltaan varsin tasaista, etenkin Ristinevan, Latikkanevan ja Ylimysnevan alueilla. Maastonkorkeus on noin 163–175 metriä merenpinnan yläpuolella. Kaava-alueen pohjoispuolella on Alkkianvuori, joka kohoo 200 metrin korkeuteen. Idän ja kaakon suuntaan kaava-alueesta maisema muuttuu korkeusasemalta vaihtelevammaksi ja kumpuilevammaksi, ja lännessä maasto jatkuu tasaisempaan harjumuodostelmia lukuun ottamatta.

Kaava-alue on pääosin talousmetsää ja ojitettuja suoalueita. Lisäksi alueella on Ristinevan turvetuotantoalue sekä viljelyskäyttöön muutettu Latikkanevan entinen turvetuotantoalue. Muut viljelysmaat ja asutus ovat keskittyneet kaava-alueen ulkopuolelle vesistöjen läheisyyteen. Kaava-alueelle sijoittuu kaksi pientä lampea, mutta ei järviä.

Lyhyet näkymät avautuvat kaava-alueella lampien selkien lisäksi avoimille suo- ja turvetuotantoalueille. Alkkianvuorelta avautuvat hienot näkymät peltojen ja metsien täyttämälle alavalle, ja kaava-alueen ulkopuolella näkymät avautuvat pidemmältä etenkin joki- ja järvilaaksoihin keskittyneiden viljelysmaiden ja järven selkien yli.

4.6.1 Maisema-maakunta ja maisema-alueet

Maisemamaakunnat ilmentävät maaseudun kulttuurimaisemien yleispiirteitä. Parkanon kaava-alue sijoittuu ympäristöministeriön maisema-alueityöryhmän mietinnön 1 (1993 B) mukaan maisema-maakuntajaossa Suomenselän maisemamaakuntaan. Kaava-alueelta itään on Hämeen viljely- ja järvi-maan maisemamaakunta ja lounaassa Lounaismaan maisemamaakunta.

Suomenselkä on karu ja laakea vedenjakajaseutu Pohjanmaan ja Järvi-Suomen välillä, jossa maasto on suhteellisen tasaista tai korkeussuhteiltaan vaihtelevaa ja kumpuilevaa, joskin korkeammat maastonmuodot tai harjujaksot eivät yleensä erotu maisemasta kovinkaan selväpiirteinä. Pienehköiden järvien ohella esiintyy suolämpäreitä ja isompia järviä, ja niukat peltoalat ja asutus ovat keskittyneet jokilaaksoihin ja vesistöjen läheisyyteen. Kasvillisuus on karumpaa ja niukempaa kuin viereisillä Hämeen viljely- ja järvi-alueilla. (Ympäristöministeriön mietintö 66/1992, Maisema-alueityöryhmän mietintö I)

4.6.2 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat edustavia esimerkkejä suomalaisesta kulttuuri- ja luonnonperinnöstä. Ne ovat syntyneet luonnon ja perinteisen maankäytön yhteisvaikutuksen tuloksena. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet inventoitiin uudelleen vuonna 2021. (Ympäristöministeriö 2021/70)

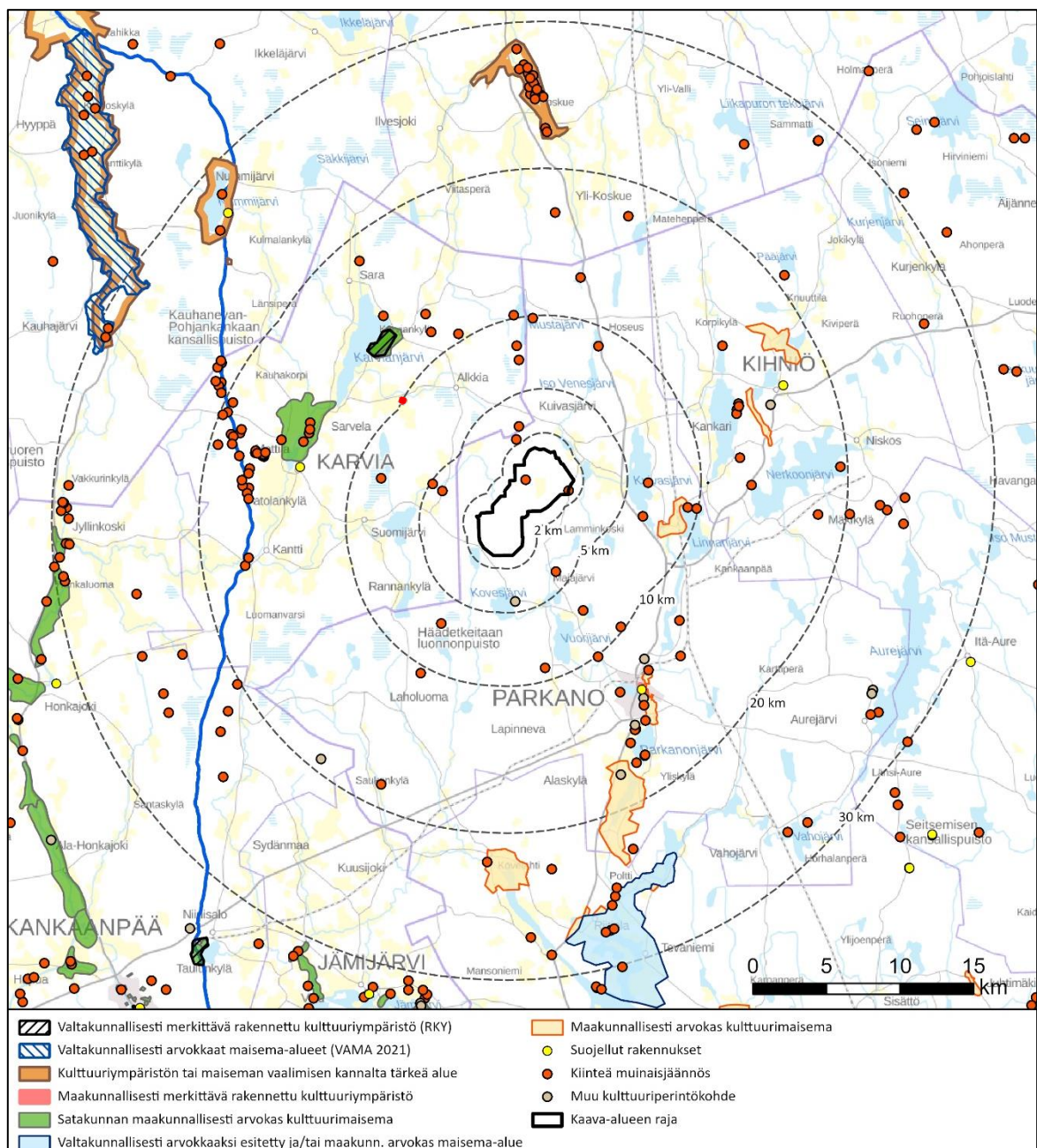
Lähimmät valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ovat Hyypänjokilaakson kulttuurimaisema Kauhajoen alueella noin 30 kilometrin etäisyydellä kaava-alueelta luoteeseen, Pirkanmaan harjumaaisemat Ikaalisissa noin 45 kilometriä kaava-alueelta etelään sekä noin 60 kilometrin etäisyydellä kaava-alueelta etelään Hämeenkyrön kulttuurimaisema ja kaava-alueelta koilliseen Ähtärin reitin kulttuurimaisemat.

4.6.3 Perinnemaisemat ja paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristön kohteet

Kaava-alueella ei sijaitse perinnemaisemia tai paikallisesti arvokkaita kulttuuriympäristön kohteita.

Lähimmät maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat sijoittuvat kaava-alueen itäpuolelle Lam-minkosken alueelle noin 8 kilometrin etäisyydelle, koilliseen Kihniön kuntakeskuksen alueelle noin 15-18 kilometrin etäisyydelle sekä kaakkoon Parkanon kuntakeskuksen alueelle noin 13-15 kilometrin etäisyydelle kaava-alueesta.

Lähimmät valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt (RKY) ovat Kirkko-kylän ja Karviankylän kulttuurimaisema-alueet noin 12-15 kilometriä kaava-alueesta luoteeseen sekä Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantie, joka kulkee noin 20 kilometrin etäisyydellä kaava-alu-een länsipuolella.

Kuva 4.7 Maiseman ja kulttuuriympäristön merkittävät kohteet noin 30 kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista. (Museovirasto & Pirkanmaan maakuntakaava 2040).

Seuraavaan taulukkoon (Taulukko 4.1) on koottu 30 kilometrin säteellä kaava-alueesta sijaitsevat maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet.

Taulukko 4.1. Kaava-alueen suunnitelluista tuulivoimaloista noin 30 kilometrin säteelle sijoittuvat maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet.

Nro	Nimi	Valtakunnallisesti merkittävä	Maakunnallisesti merkittävä	Etäisyys lähimpään voimalaan	Lisätieto
Kohteet lähialueella 0–5 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta					
1	Alkkianvuori			alle 1 km	Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
Kohteet välialueella 5–10 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta					
2	Linnankylän kulttuurimaisema		Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	n. 7 km	
Kohteet 10–20 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta					
3	Parkanon kirkon ympäristö ja vanha raitti		Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö	n. 13 km	
4	Myllykylän ja Tarsian kulttuurimaisema		Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	n. 14 km	
5	Korhoskylän kulttuurimaisema		Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	n. 17 km	
6	Viinikanojan kulttuurimaisema		Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	n. 12 km	
7	Alaskylän kulttuurimaisema		Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	n. 17 km	
8	Kirkkojärven kulttuurimaisema	Valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	n. 14 km	Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
9	Karviankylän kulttuurimaisema	Valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	n. 12 km	Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
10	Hämeenkaan- ja Kyrönkaan-tie	RKY 2009		Lähimmillään n. 16,5 km	
Kohteet 20-30 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta					
11	Kovelahden kulttuurimaisema		Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	n. 23 km	
12	Riitalan - Heitto- lan kulttuurimaisema		Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema	n. 27 km	

Nro	Nimi	Valtakunnallisesti merkittävä	Maakunnallisesti merkittävä	Etäisyys lähimpään voimalaan	Lisätieto
13	Kallionkielen - Tevaniemen - Riitälän kulttuuri- maisema	Valtakunnallisesti arvokkaaksi esitetty ja/tai maakunnallisesti arvokas maisema-alue		n. 26 km	
14	Poltinjoen kulttuurimaisema		Maakunnallisesti arvokas kulttuuri- maisema	n. 27 km	
15	Karvianjoen kulttuurimaisema	Valtakunnallisesti arvokas kulttuuri- maisema	Maakunnallisesti arvokas kulttuuri- maisema	n. 29 km	Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
16	Aurejärven kirkko	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö		n. 29 km	

4.7 Arkeologinen kulttuuriperintö

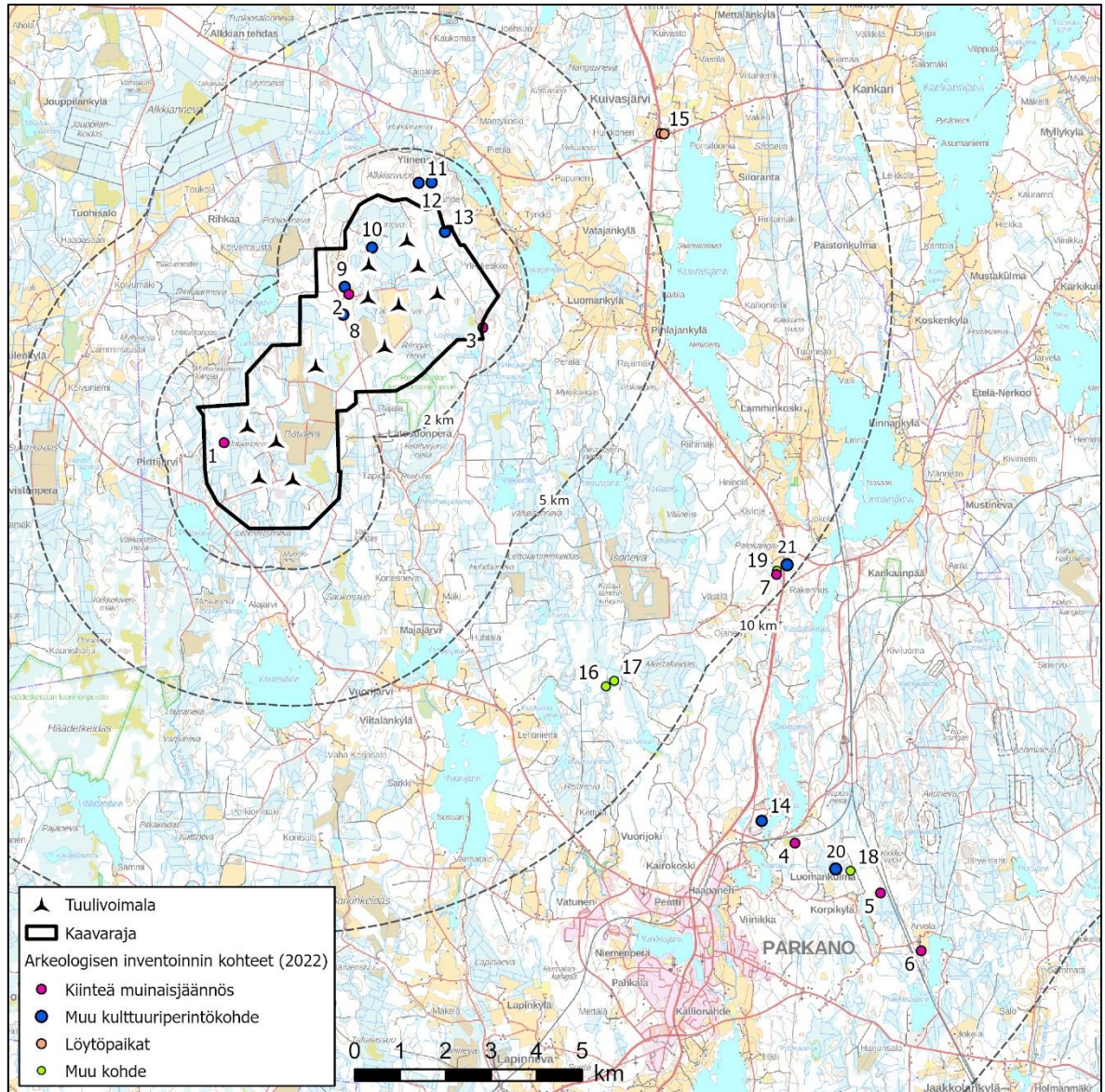
4.7.1 Muinaisjäännökset

Kaava-alueelta ja YVA:ssa tarkastelluilta sähkönsiirtoreiteiltä tehtiin arkeologinen inventointi kesällä 2022 osana YVA-menettelyn erillisselvityksiä. Arkeologisesta inventoinnista vastasi Heilu Oy / FM (arkeologi) Teemu Tiainen. Arkeologisen inventoinnin raportti on kaavaselostuksen liitteenä (kaavaselostuksen liite 12).

Kaava-alueelta tiedettiin entuudestaan kaksi kiinteää muinaisjäännöstä (tervahautoja) ja kaksi muuta kulttuuriperintökohdetta (hiiltämöitä), jotka oli merkitty Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin. Arkeologisen inventoinnin tuloksena kaava-alueelta tunnetaan nyt kolme kiinteää muinaisjäännöstä (kolme tervahautaa) ja kuusi muuta kulttuuriperintökohdetta (kaksi hiiltämöä ja neljä rajamerkkiä).

Kesällä 2023 tehtiin täydennysinventointi muuttuneilta voimalapaikoilta sekä YVA:ssa tarkastelluilta sähkönsiirtoreiteiltä. Täydennysinventoinnin yhteydessä maastossa tarkastettiin myös muutamia historiallisia rajamerkkejä ja löytöpaikka. Arkeologisesta täydennysinventoinnista vastasi Heilu Oy / FM Teemu Tiainen ja sen maastotyöt tehtiin 26.7.2023. Arkeologisen inventoinnin raportti on kaavaselostuksen liitteenä (liite 12).

Arkeologisen inventoinnin tunnistetut muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet on kuvattu alla (Kuva 4.8 ja Taulukko 4.2).

Kuva 4.8. Arkeologisen inventoinnin tunnistetut kohteet kaava-alueella sekä YVAN tarkastelluilla sähkönsiirron reittivaihtoehtoilla (Heilu Oy). Kartan numerointi viittaa alla olevaan taulukkoon (Taulukko 4.2).

Taulukko 4.2. Arkeologisen inventoinnin kohdeluettelo (Heilu Oy).

Nro	Nimi	Mj-tunnus	Mj-laji	Tyyppi	Tyyppin tar- kenne	Ajoitus
1	Untilan- neva	uusi kohde	Kiinteä muinais- jäännös	Työ- ja valmis- tuspaiikat	Tervahaudat	Historiallinen
2	Latikka- lampi	1000025413	Kiinteä muinais- jäännös	Työ- ja valmis- tuspaiikat	Tervahaudat	Historiallinen
3	Löyttyharju	1000025414	Kiinteä muinais- jäännös	Työ- ja valmis- tuspaiikat	Tervahaudat	Historiallinen
4	Riuttas- neva	uusi kohde	Kiinteä muinais- jäännös	Työ- ja valmis- tuspaiikat	Tervahaudat	Historiallinen
5	Konttineva	uusi kohde	Kiinteä muinais- jäännös	Työ- ja valmis- tuspaiikat	Tervahaudat	Historiallinen

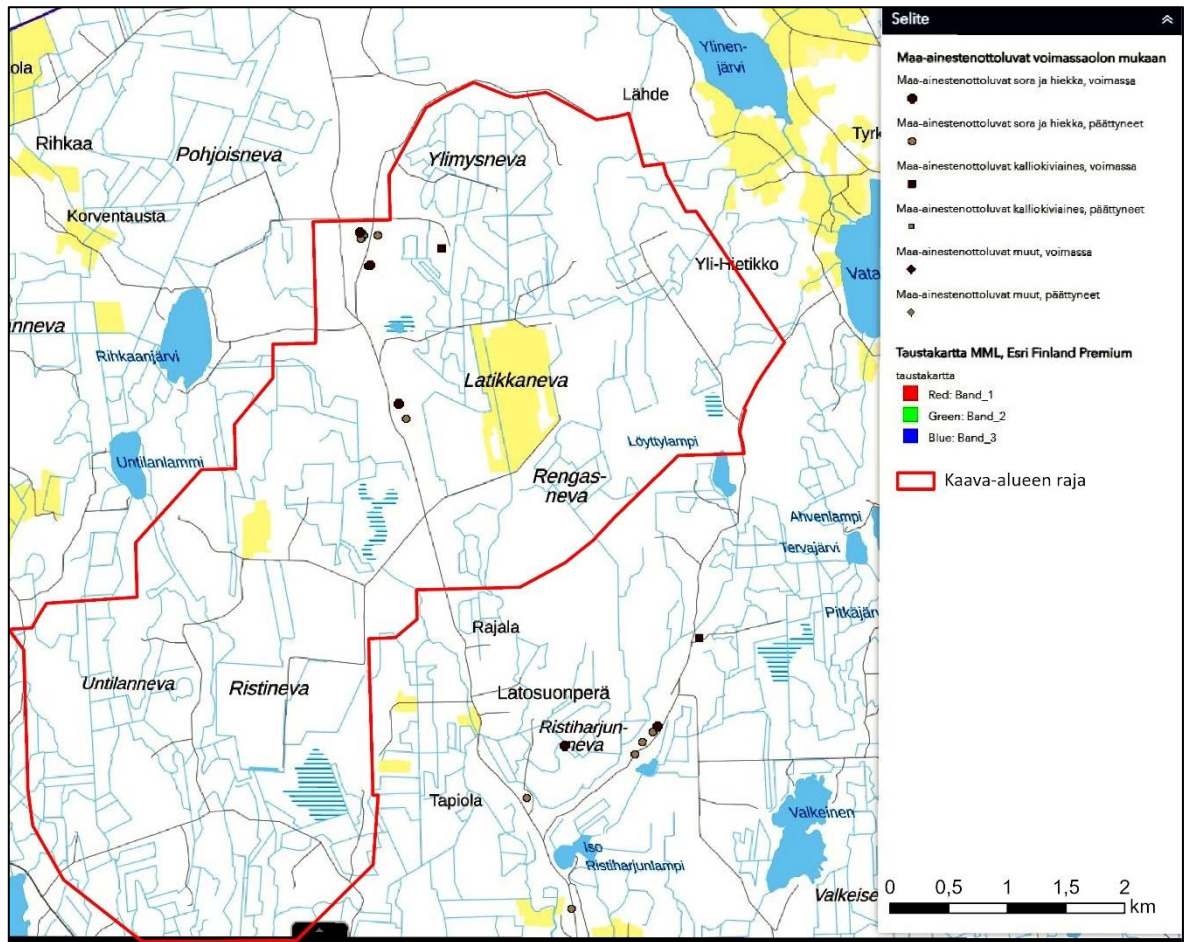
Nro	Nimi	Mj-tunnus	Mj-laji	Tyyppi	Tyyppin tar- kenne	Ajoitus
6	Sahapukki- mäki	uusi kohde	Kiinteä muinais- jäännös	Työ- ja valmis- tuspaiikat	Tervahaudat	Historiallinen
7	Ylinenneva	uusi kohde	Kiinteä muinais- jäännös	Työ- ja valmis- tuspaiikat	Tervahaudat	Historiallinen
8	Latikka- harju hiil- tämö	1000043582	Muu kulttuuripe- rintökohde	Työ- ja valmis- tuspaiikat	Hiilimiilut	Historiallinen
9	Latikka- lampi hiil- tämö	1000043581	Muu kulttuuripe- rintökohde	Työ- ja valmis- tuspaiikat	Hiilimiilut, asuinpaikat, talonpohjat	Historiallinen
10	Takamäki	uusi kohde	Muu kulttuuripe- rintökohde	Kivirakenteet	Rajamerkit	Historiallinen
11	Alkkian- vuori	uusi kohde	Muu kulttuuripe- rintökohde	Kivirakenteet	Rajamerkit	Historiallinen
12	Löyttykorpi	uusi kohde	Muu kulttuuripe- rintökohde	Kivirakenteet	Rajamerkit	Historiallinen
13	Hauska- korpi	uusi kohde	Muu kulttuuripe- rintökohde	Kivirakenteet	Rajamerkit	Historiallinen
14	Käenkos- ken louhos	uusi kohde	Muu kulttuuripe- rintökohde	Raaka-aineen hankintapai- kat	Louhokset	Historiallinen
15	Isokuiva- nen I	1000044907	Löytöpaikka	Löytöpaikka	Viskarin ja si- nettisormuk- sen löytö- paikka	Rautakauti- nen, keskiai- kainen, histo- riallinen
16	Kettulan- niittu	uusi kohde	Muu kohde	Kivirakenteet	Rajamerkit	Historiallinen
17	Mustaneva	uusi kohde	Muu kohde	Kivirakenteet	Rajamerkit	Historiallinen
18	Teerinevan rajamerkit	uusi kohde	Muu kohde	Kivirakenteet	Rajamerkit	Historiallinen
19	Lammin- taustan niittypalsta	uusi kohde	Muu kohde	Kivirakenteet	Rajamerkit	Historiallinen
20	Teerinevan rajamerkki	uusi kohde	Muu kulttuuripe- rintökohde	Kivirakenteet	Rajamerkit	Historiallinen
21	Lammin- taustan niittypalsta	uusi kohde	Muu kulttuuripe- rintökohde	Kivirakenteet	Rajamerkit	Historiallinen

4.8 Luonnonvarat

Kaava-alueen tärkeimpiä luonnonvaroja ovat alueen talousmetsät sekä turvevarannot. Muita luonnonvaroja ovat alueen sienet ja marjat, riista sekä maa-ainesvarat. Kaava-alueella tai sen läheisyydessä ei ole TUKES:n Kaivosrekisterin karttapalvelun mukaan vireillä malminetsintää tai kaivostointia.

Hankkeen tarvitsemat maa-ainekset on tarkoitus ottaa kaava-alueelta. Kaava-alueella on voimassa kaksi kalliokiviaineksen ottolupaa Summan tilalle (lupa-id 35 499) ja Ristinevalle (lupa-id 35 528). Summan tilan luvan ottomäärä on 125 000 m³. Ristinevan luvan ottomäärä on 120 000 m³. Luvat ovat voimassa vuoteen 2025 asti. Lisäksi kaava-alueella on voimassa kaksi soran ja hiekan maa-

ainestenottolupaa, joista toinen on voimassa vuoteen 2026 ja toinen vuoteen 2029. Lupien otto-
määrät ovat 110 000 m³ ja 261 000 m³. Lisäksi kaava-alueella on useampi voimasta mennyt maa-
ainestenottolupa. Kaava-alueen eteläpuolella Ristiharjunnevan alueella on myös voimassa oleva so-
ran ja hiekan maa-ainestenottolupa sekä useita voimasta menneitä maa-ainestenottolupia.

Kuva 4.9. Maa-ainestenottoluvat kaava-alueen ympäristössä. Karttaote SYKE:n maa-ainestenotto-
lupien karttapalvelusta (2023). Karttaotteen päälle on lisätty kaava-alueen raja punaisella viivalla.

4.8.1 Maa- ja kallioperä

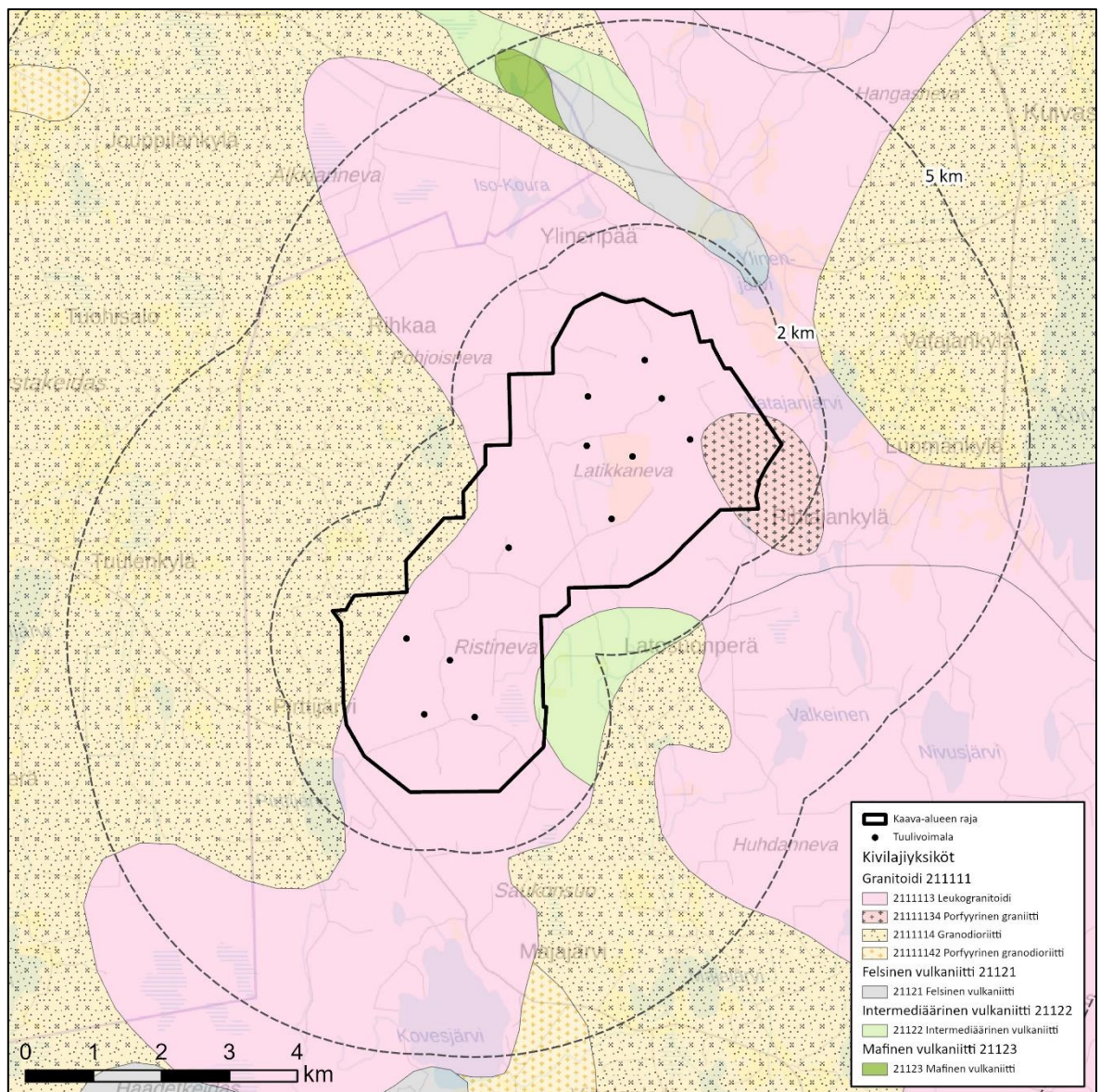
Kaava-alueen kallioperä on graniittia, itäreunalla on pieni alue porfyryista graniittia (Kuva 4.10). Graniitti on nk. granitoidinen kivi, jossa päämineraalit ovat kvartsi, kalimaasälpä sekä plagio-
klaasimaasälpä. Porfyryinen kivi sisältää perusmassaa suurempia hajarakeita.

Kaava-alueen pinnantas vaihtelee noin +160...+180 mmpy (N2000). Yleisesti maanpinta viettää
kaava-alueen pohjoisosasta kohti etelää. Kaava-alueen pohjoisosassa on korkeampi kalliokohouma
ja alueen keskellä on pohjoinen-etelä suuntainen painauma.

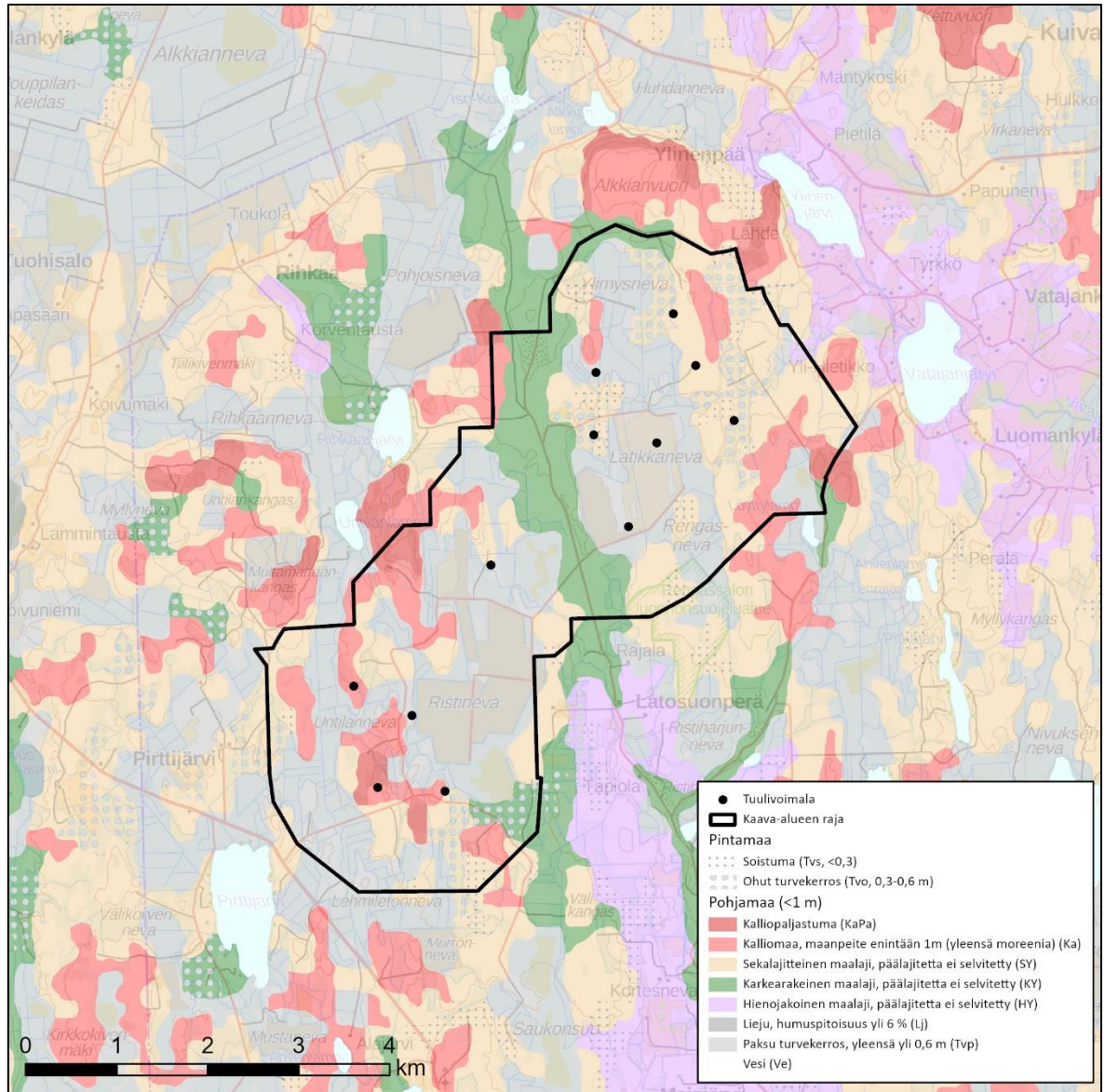
Kaava-alueen maaperä on pääosin sekalajitteista (SY) ja karkealajitteista (KY) maalajia, pääsääntöi-
sesti hiekkamoreenia. Moreeni on jäätikön kerrostamaa sekalajitteista maalajia, joka voi sisältää
raekokoja savesta lohkareisiin. Hiekkamoreeni sisältää yli 50 % hiekaksi luokiteltua maa-ainesta
(raekoko 0,2 – 2 mm) ja enintään 5 % savesta (raekoko < 0,0002 mm). Kaava-alueen moreenimaata
rikkovat alueen itäpuolella sekä lounaskärjessä on myös kalliomaakohoumat. Kalliomaalla kallion
päällä olevan maakerroksen paksuus on enintään metrin ja maapeite koostuu useimmiten moree-
nista. Kaava-alueen keskellä, melkein pohjois-etelä-suuntaisesti kulkee Latikaharju ja kaava-alueen

eteläpuolella sijaitsee Latikkaharjusta risteävä Ristiharju. Harjut koostuvat jäätikköjoen kerrostamista karkeammista sedimenteistä, kuten hiekasta ja sorasta. Harjujen kohdalla maaperän sedimenttipaksuudet voivat olla useita kymmeniä metrejä. Sara- ja rahkaturvemaata esiintyy alueen alavimmilla alueilla, kuten aluetta halkovassa etelä-pohjoissuuntaisessa Ylimysneva-Latikkaneva-Rengasnevan painanteessa ja alueen lounaisosassa sijaitsevan Ristinevan kohdalla. sekä muissa pienemmissä painanteissa ympäri aluetta. Kaava-alue ei ole luokiteltu mahdolliseksi happamien sulfaattimaiden esiintymisalueeksi.

Kaava-alueen pohjoiskärki ulottuu arvokkaaksi geologiseksi muodostumaksi luokitelluille Alkkia-vuoren kallioalueelle (KAO040080, arvoluokka 4). Voimaloita eikä sähkönsiirtoreittejä ole suunniteltu sijoitettavan arvokkaan kalliomuodostuman alueelle. Karttatarkastelun mukaan suunnitellut voimalapaikat sijoittuvat pääsääntöisesti moreenimaalle tai kalliomaalle tai näiden rajalle.

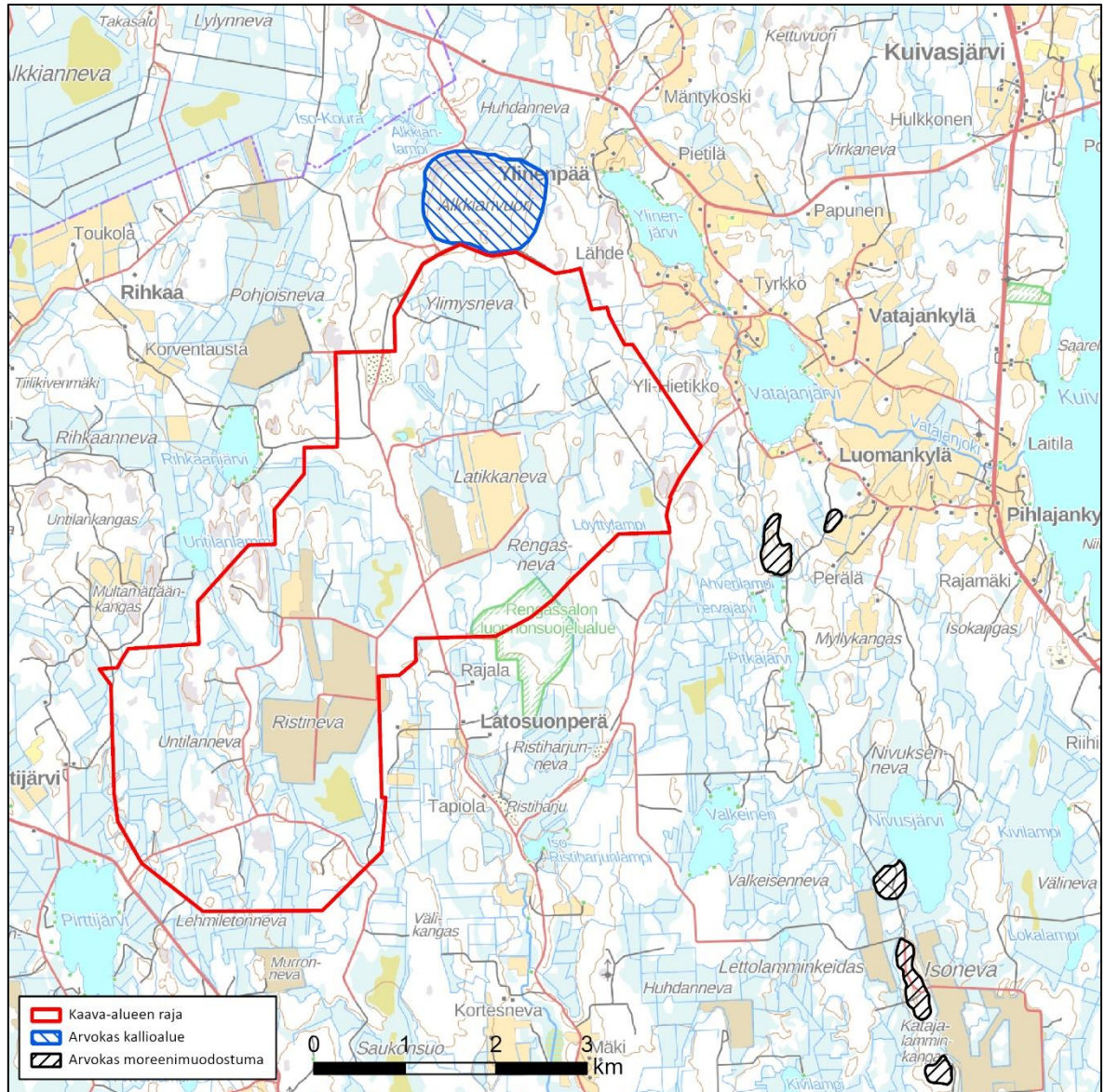
Kuva 4.10. Kallioperä kaava-alueella ja sen ympäristössä (GTK Kallioperä).

Kuva 4.11 Maaperä kaava-alueella ja sen ympäristössä (GTK Maaperä).

4.8.2 Arvokkaat geologiset muodostumat

Kaava-alueella ei sijaitse arvokkaita geologisia muodostumia. Lähin arvokas kalliialue Alkkianvuori sijoittuu kaava-alueen pohjoispuolelle kaavarajan välittömään läheisyyteen.

Kuva 4.12. Arvokkaat geologiset muodostumat kaava-alueen läheisyydessä.

Yleispiirteisesti kaava-alueen läheisyyteen sijoittuu muutamia yksittäisiä arvokkaita harju-, kallio- ja moreenimuodostumia noin 1–6 kilometrin etäisyydellä. Lisäksi kaava-alueelta länteen noin 20 kilometrin etäisyydellä Karvian kirkonkylän alueella kulkee pohjois-etelä suuntaisesti arvokas harjujono.

Seuraavaan taulukkoon (Taulukko 4.3) on koottu 30 kilometrin säteellä kaava-alueesta sijaitsevat arvokkaat geologiset muodostumat ja alueet.

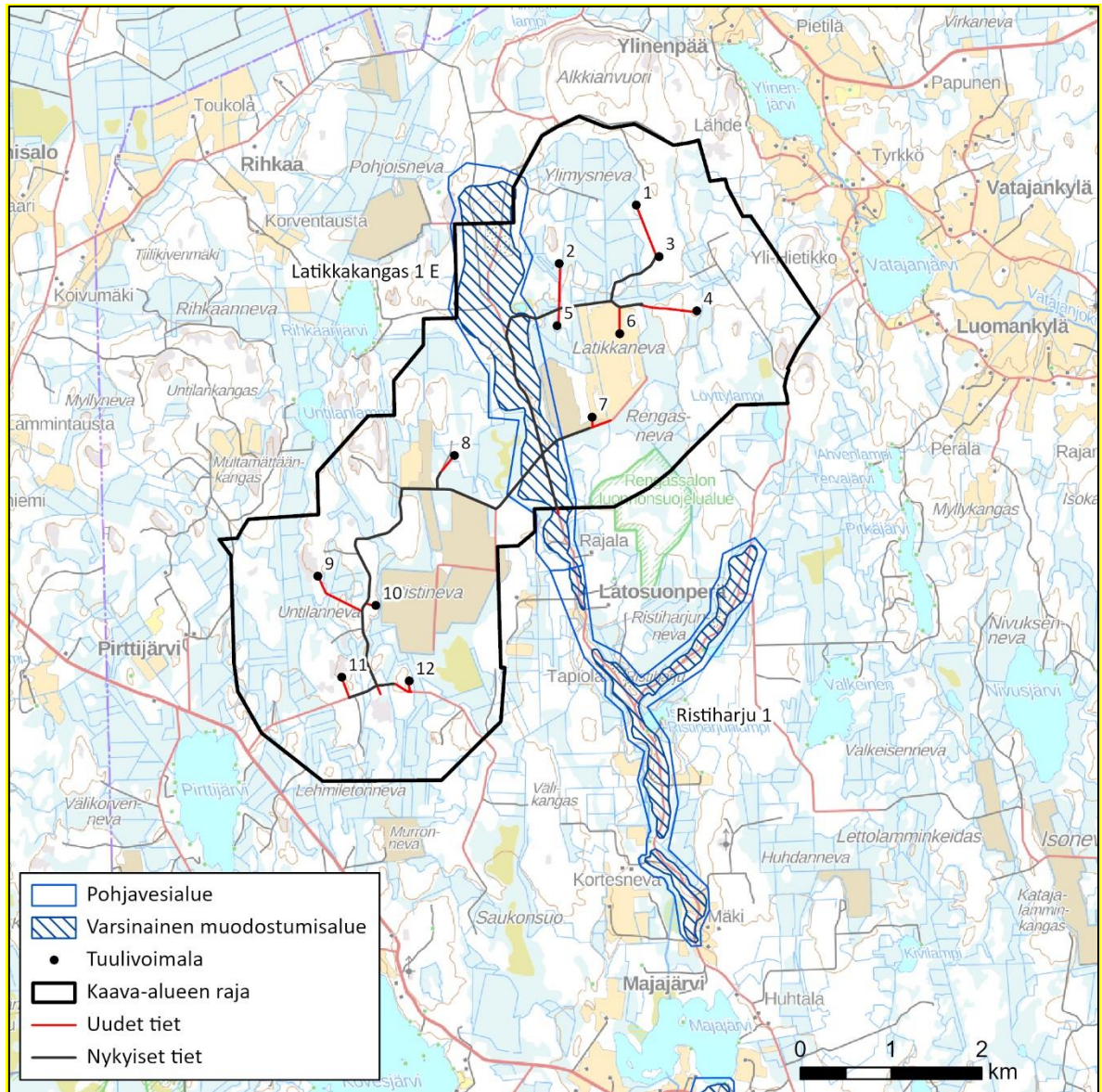
Taulukko 4.3. Tuulivoimaloista noin 30 kilometrin säteelle sijoittuvat arvokkaat geologiset muodostumat ja alueet.

Nro	Nimi	Valtakunnallisesti merkittävä	Maakunnallisesti merkittävä	Etäisyys lähimpään voimalaan	lisätieto
Kohteet lähialueella 0–5 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta					
1	Alkkianvuori	Arvokas geologinen muodostuma		alle 1 km	Arvokas kallio-alue, arvoluokka 4 (Valtakunnallisesti arvokas)
2	Huhdanmäki	Arvokas geologinen muodostuma		n. 2 km	Moreenimuodostuma, arvoluokka 4 (Valtakunnallisesti arvokas)
3	Katajalammin kangas	Arvokas geologinen muodostuma		n. 4-5 km	Moreenimuodostuma, arvoluokka 4 (Valtakunnallisesti arvokas)
4	Ristiharju		Arvokas geologinen muodostuma	n. 1,5 km	Harjualue, arvoluokka 3 (Maakunnallisesti arvokas)
5	Lylynharju		Arvokas geologinen muodostuma	n. 2 km	Harjualue, arvoluokka 3 (Maakunnallisesti arvokas)
Kohteet välialueella 5–10 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta					
6	Kannonrannan drumliini	Arvokas geologinen muodostuma		n. 6,5 km	Moreenimuodostuma, arvoluokka 4 (Valtakunnallisesti arvokas)
Kohteet 10–20 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta					
7	Majurinvuori - Ruskiavuori	Arvokas geologinen muodostuma		n. 12 km	Kallioalue, arvoluokka 4 (Arvokas)
8	Kiviharju-Elliharju		Arvokas geologinen muodostuma	n. 16,5 km	Harjualue, arvoluokka 3 (Maakunnallisesti arvokas)
9	Kauniskangas		Arvokas geologinen muodostuma	n. 16 km	Harjualue, arvoluokka 3 (Maakunnallisesti arvokas)
10	Pohjankangas		Arvokas geologinen muodostuma	n. 17 km	Harjualue, arvoluokka 3 (Maakunnallisesti arvokas)
11	Lammasniemi		Arvokas geologinen muodostuma	n. 19 km	Harjualue, arvoluokka 3

Nro	Nimi	Valtakunnallisesti merkittävä	Maakunnallisesti merkittävä	Etäisyys lähimpään voimalaan	lisätieto
					(Maakunnallisesti arvokas)
Kohteet 20–30 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta					
12	Majakangas		Arvokas geologinen muodostuma	n. 23 km	Harjualue, arvoluokka 3 (Maakunnallisesti arvokas)
13	Vääräjoki - Kukku-ramäki		Arvokas geologinen muodostuma	n. 24 km	Harjualue, arvoluokka 3 (Maakunnallisesti arvokas)
14	Vähä-Ojajärven kallioid			n. 29 km	Kallioalue, arvoluokka 4 (Arvokas)
15	Seitsemisharju	Arvokas geologinen muodostuma		n. 29 km	Harjualue, arvoluokka 2 (Valtakunnallisesti arvokas)
16	Käskyvuori			n. 22 km	Kallioalue, arvoluokka 3 (Hyvin arvokas)

4.8.3 Pohjavedet

Kaava-alueen keskelle kulkee pohjois-eteläsuuntaisesti Latikkakankaan pohjavesialue. Kaava-alueen kaakkoiskulman alueelle ylettyy Latikkakankaan pohjavesialueeseen rajautuva Ristiharjun pohjavesialue. Alueiden tietoja on esitetty alla olevassa taulukossa (Taulukko 4.4).

Kuva 4.13 Luokitellut pohjavesialueet kaava-alueen ympäristössä (Suomen ympäristökeskus 2022).

Taulukko 4.4 Vedenhankintaan varten tärkeän pohjavesialueen tietoja (Hertta 2022).

Nimi ja tunnus	Luokka	Kokonaispinta-ala (km ²)	Muodostumisalueen pinta-ala (km ²)	Imeytysmiskerroin	Arvio muodostuvan pohjaveden määrästä (m ³ /d)	Vedenottamot (kpl)	Ottomäärä (m ³ /d)
Latikkakangas, 0258123	1E	2,55	1,73	0,45	1300	Tutkittu	-
Ristiharju, 0258117	1	1,52	0,74	0,5	650	Tutkittu	-
Karjanmaa A, 0258106 A	1	1,27	0,67	0,4	450	1	134-180*

* Vuosina 2015 ja 2016

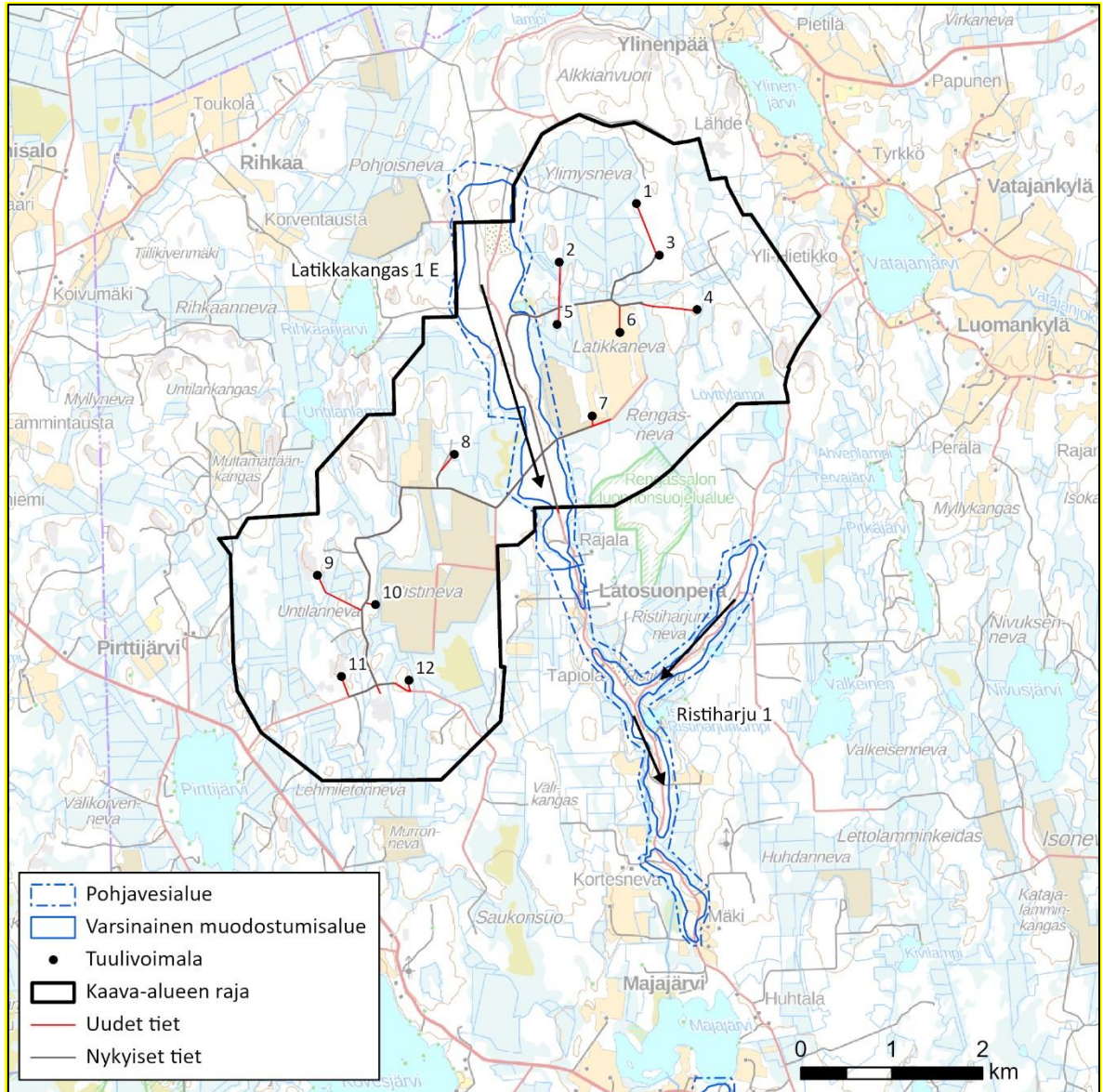
Latikkakangas (0258123) on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E lk). Aluetta ei ole luokiteltu kemiallisen tai määrällisen riskin alueeksi. Laatikanharjun pohjavesialueella ei ole vedenottamoita. Alueella on tehty vedenottoon liittyviä tutkimuksia ja koepumppauksia mm. vuonna 2018. Pohjavesialueen eteläosassa, kaava-alueen ulkopuolella, sijaitsee Pookinlähde, joka ylläpitää merkittävää pohjavedestä riippuvaista ekosysteemiä. Lähdealueella sijaitsee myös useita tihkupintoja, minkä takia alueen kasvillisuus on rehevää. Osa Laatikkaharjun vedestä purkaa Pookinlähteeseen sekä ympäröivälle lähdealueelle, osa puolestaan virtaa muodostumassa lähdealueen ohi etelään, kohti Ristiharjun pohjavesialuetta. Pohjaveden päällä olevien sedimenttikerroksien paksuus vaihtelee pääsääntöisesti 5-10 metrin välillä. Pohjaveden pinta vaihtelee välillä +158...+170 mmpy ollen korkeimmillaan alueen pohjoisosassa.

Laatikkakankaan pohjavesialueella, kaava-alueella, sijaitseva Laatikkalampi on oletettavasti pohjavesisyytteinen lampi. Lammen ympäristö on merkitty metsälakikohteeksi (suoelinympäristöt). Lampi itsessään on alle hehtaarin kokoinen.

Ristiharju (0258117) on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (1 lk). Aluetta ei ole luokiteltu kemiallisen tai määrällisen riskin alueeksi. Ristiharjulla on kaksi tutkittua vedenottamon paikkaa, joista toinen on alueen keskiosissa harjujen risteyskohdassa ja toinen alueen eteläpäässä. Mahdolliset vedenottoalueet eivät sijaitse kaava-alueella. Pohjaveden päävirtaussuunta on pohjoisosan harjuilta kohti eteläkaakkoa. Osa pohjavedestä purkaa harjujen risteyskohdassa lähteiden kautta Ristiharjunlampeen ja osa harjun eteläosassa lähteiden kautta Ritajokeen. Pohjaveden pinta vaihtelee välillä +145...+150 mmpy ollen korkeimmillaan alueen pohjoisosissa. Pohjavesi on pääsääntöisesti noin 2-5 metrin päässä maanpinnasta.

Kaava-alue on pääsääntöisesti heikosti tai ei ollenkaan pohjavettä varastoivaa ja johtavaa maa-ainesta kuten moreenia, turvetta ja kalliomaata, lukuun ottamatta pohjavesialuetta. Kaava-alueen pohjois- ja itäreunalla on myös paremmin pohjavettä johtavaa ja varastoivaa hiekka- sekä sora- maata. Näille alueille ei ole suunniteltu voimaloita. Latikkaharjua ja Ristiharjua pitkin kulkee nykytilassa asfaltoitu tie. Tietä käytetään mm. alueen turvetuotannon kuljetuksiin. Tielle ei ole rakennettu pohjavesisuojausta. Pohjavesialueelle ei ole suunniteltu uusia teitä tai voimaloita.

Kaava-alueella on nykyisellään turvetuotantoalueita, josta osa on tosin jo poistettu käytöstä. Turvetuotannolla on paikallisia vaikutuksia alueen pohjaveteen. Yleisiä turvetuotannon pohjavesivaikutuksia on mm. pohjaveden laadun heikkeneminen sekä pohjavesipinnan aleneminen tuotantoalueella ja lähiympäristössä. Pinnanalenema on voinut kääntää myös ympäröivän alueen pohjavesivirtausta kohti turvetuotantoaluetta. Vaikutukset ovat voineet ulottua myös turvetuotantoalueeseen rajautuvaan pohjavesialueeseen.

**Kuva 4.14 Latikkakankaan ja Ristiharjun pohjaveden virtaussuunta ja tärkeimmät purkautumispai-
kat.**

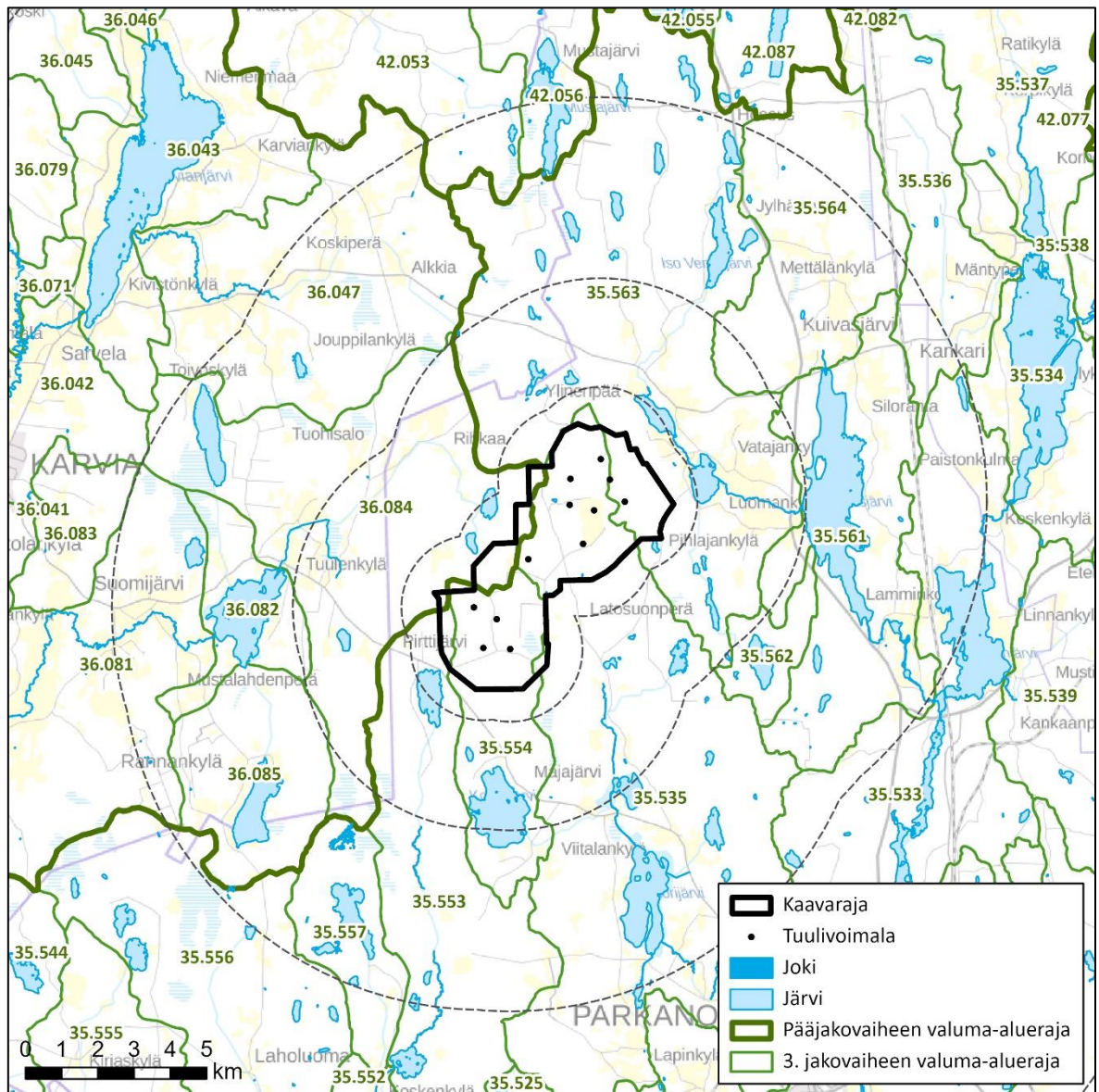
4.8.4 Pintavedet ja kalasto

Kaava-alue sijoittuu Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueelle (VHA3) ja pääosin Kokemäenjoen päävesistöalueelle (vesistöalue 35) sekä pieneltä osin lännessä Karvianjoen vesistöalueelle (36). 2. jakovaiheen valuma-alueista kaava-alue sijoittuu pääosin Parkanonjärven valuma-alueelle (35.53) sekä itälaidaltaan Kuivasjärven valuma-alueelle (35.56) ja lounasosastaan Kovesjoen valuma-alueelle (35.55). Kaava-alueen länsiossa sijoittuu myös osin Suomijoen valuma-alueeseen (36.08).

Voimalat sijoittuvat pääasiassa Parkanonjärven valuma-alueelle eli 3. jakovaiheen alueista Vuorijoen valuma-alueelle (35.535), joskin neljä eteläisintä voimalaa sijoittuvat Kovesjärven valuma-alueelle (35.554) ja itäisin voimala sijoittuu Vatajanjoen valuma-alueelle (35.563)

Kaava-alueen itälaidalla sijaitsee Löyttylampi sekä länsilaidalla myös pieni Latikkalampi, jota ei ole luokiteltu. Löyttylammen rantaviiva on reilun kilometrin mittainen ja sen pituus on noin 400 metriä

ja leveys 150 metriä. Löyttylampeen laskee kaksi suo-ojaa ja sen laskuoja lähtee eteläosasta ja laskee Tervajärveen. Lampien fysiologiset tiedot on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 4.5). Kaava-alueen läpi kulkee myös puro ja muita ojaia. Suoalueet ovat pääsääntöisesti ojitettuja.

Kuva 4.15. Kaava-alueen ja lähiympäristön pintavesialueet, pintaveden virtausreitit sekä 3. jakovaiheen valuma-alueet (Syke).

Taulukko 4.5 Kaava-alueelle sijoittuvien lampien fysiologiset tiedot (Hertta ympäristötietojärjestelmä 2021)

Nimi	Vesiala ha*	Rantaviiva km*	Valuma-alue (3. jakovaihe)
Löyttylampi	4,225	1,135	Vatajanjoen va 35.563
Latikkalampi	ei tiedossa	ei tiedossa	Vuorijoen va 35.535
* Maanmittauslaitoksen maastotietokannan 1:10 000 -mittakaavaiseen aineistoon perustuva tieto.			

Vuorijärven valuma-alueelta pintavedet virtaavat ojia pitkin Ritajokeen ja siitä Majajärveen ja Vuorijärveen. Ritajoen ja Majajärven ekologista tilaa ei ole luokiteltu. Vuorijärven ekologinen tila (vuoden 2022 luokitus) on hyvä. Vuoden 2016 luokituksessa Vuorijärven tila oli luokiteltu tyydyttäväksi.

Vatajanjoen valuma-alueelta pintavedet kulkeutuvat Ylinenjärven tai Vatajanjärven kautta Kuivajärveen. Ylinenjärveä ja Vatanenjärveä yhdistävä Isonahonjoki sekä Vatanenjärveä ja Kuivasjärveä yhdistävä Vatajanjoki on luokiteltu ekologiselta tilaltaan (2022) tyydyttäväksi. Vatanenjärvi sekä Ylinenjärvi on luokiteltu ekologiselta tilaltaan hyväksi, Kuivasjärvi tyydyttäväksi. Tilat eivät ole muuttuneet vuoden 2016 luokitukseen nähden.

Kovesjärven valuma-alueelta pintavedet virtaavat ojia pitkin Kovesjärveen ja siitä eteenpäin Kovesjokea pitkin etelään. Kovesjärvi on luokiteltu 2022 luokituksessa ekologiselta tilalta erinomaiseksi ja Kovesjoki tyydyttäväksi. Luokat eivät ole muuttuneet vuoden 2016 luokitukseen nähden.

4.9 Luonnonsuojelu- ja Natura-alueet

Kaava-alueen keskellä kaakkois-osassa sijaitsee luontodirektiivin perusteella muodostettu Rengassalon Natura-alue (FI0336003, SAC; keidassuot, boreaaliset luonnonmetsät, puustoiset suot; liito-orava), joka on rajaukseltaan hieman päällekkäistä Rengassalon suojelualuetta (VMA020007) laajempi sekä pohjoispuolella Raatosulkonnevan Natura 2000 -alue (FI0336007, SAC; keidassuot; letot; boreaaliset luonnonmetsät, puustoiset suot), jonka eteläosassa on tutkimustarkoituksessa ojitettu ja kalkittu koealue ja pohjoisosassa rinnesuo sekä varttunutta tai uudistuskypsää metsää, jolla on luonnonmetsän luontotyyppin piirteitä. Tuulivoimahanke ei muuta luontodirektiivin perusteella muodostettujen Natura 2000 -alueiden (SAC-alueet) vesioloja, eikä sillä ole vaikutusta näiden alueiden suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin.

Kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsee Alkkianvuoren arvokas kallioalue.

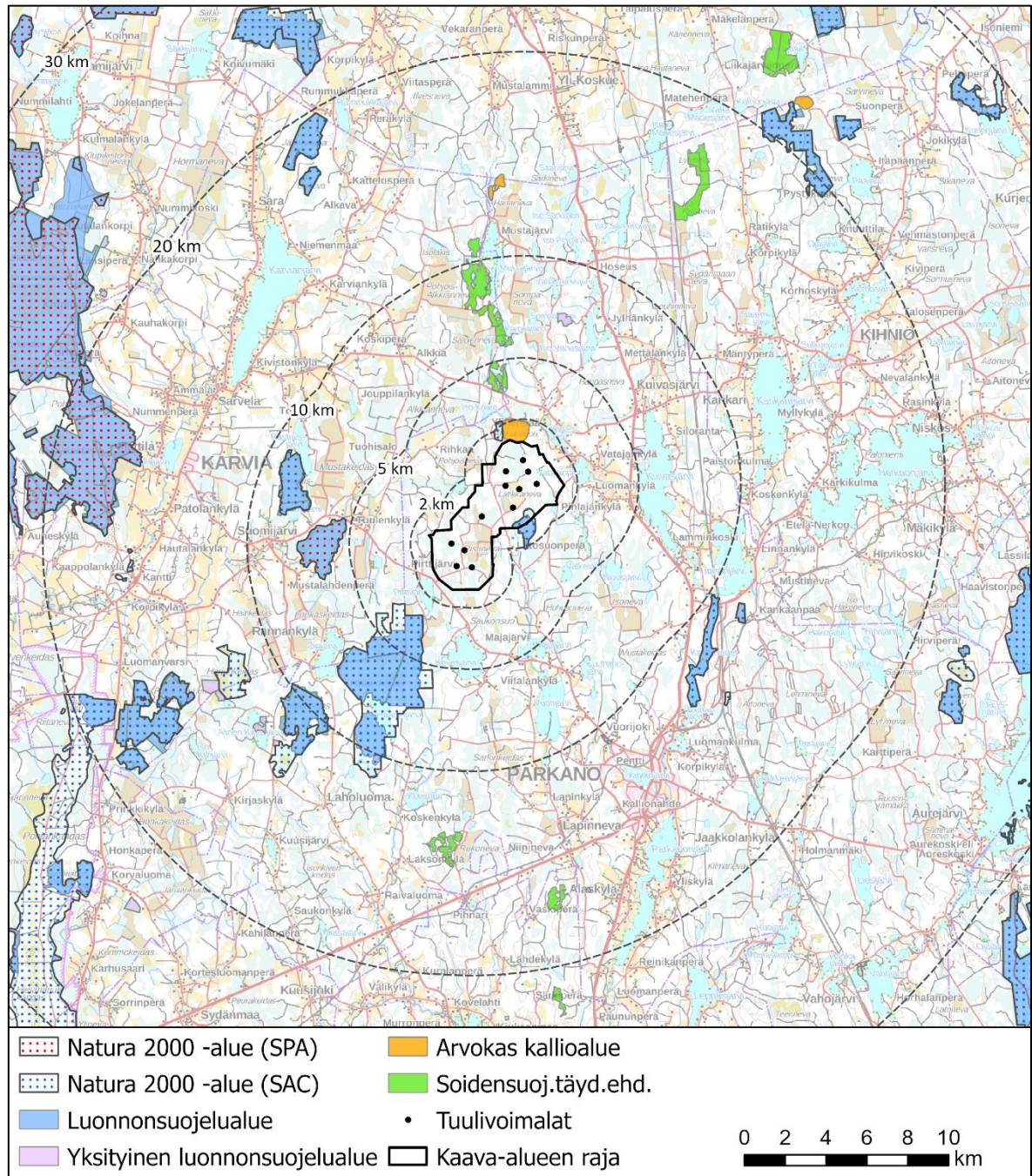
Lintudirektiivin perusteella Natura-verkostoon kuuluva lähin alue (SPA-alue) sijaitsee noin 4 kilometrin päässä kaava-alueen länsipuolella (etäisyys lähimpiin voimaloihin noin 5,2 kilometriä). Hankkeesta ei tuolla etäisyydellä aiheudu suoria esimerkiksi linnuston elinympäristöön kohdistuvia vaikutuksia. Mahdolliset välilliset vaikutukset kasvavan törmäysriskin seurauksena voivat heijastua Natura-alueen suojeluperusteena olevaan lajistoon lähinnä tiettyjen lajien saalistuslentojen kautta. Kaava-alueella, vaihtoehtoisilla sähkönsiirtoreiteillä ja niiden lähiympäristössä sijaitsevat Natura-alueet, luonnonsuojelualueet, luonnonsuojeluohjelma-alueet, soidensuojelun täydennysohjelmaan ehdotetut alueet, Metso-kohteet sekä kansallispuistot on esitetty kartalla seuraavassa kuvassa (Kuva 4.16).

Hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä laadittiin erillinen Natura-arviointi Raatosulkonnevan, Rengassalon ja Kaidatveden Natura-alueista. Natura-arvioinnit ovat YVA-selostuksen liitteenä (<https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/parkanon-tuulioyn-takakangas-pihlajaharjun-tuulivoimahanke-parkano>).

Taulukko 4.6. Perustiedot hankkeen Natura-arvioinnin tarveharkinnan kohteista ja varsinaisen Natura-arvioinnin kohteista (lihavoidut).

Natura-alue	Alue	Suojelun perusteet	Etäisyys kaava-alueesta	Etäisyys voimalapaikoista
Rengassalo	SAC	Keidassuot, boreaaliset luonnonmetsät, puustoiset suot; liito-orava	0 km	0,5 km
Raatosulkoneva	SAC	Natura-luontotyypeistä keidassuot, letot, boreaaliset luonnonmetsät ja puustoiset suot	0,1 km	1,3 km

Natura-alue	Alue	Suojelun perusteet	Etäisyys kaava-alueesta	Etäisyys voimalapaikoista
Kaidatvedet	SAC	Kuusi Natura-luontotyyppiä, liito-orava	8,9 km	10,7 km
Suomijärvi	SPA	29 kosteikko- ja petolintulajia pesivänä, muuttavana tai ruokailuvieraana	4,1 km	5,2 km
Häädetkeidas	SAC	Kahdeksan Natura-luontotyyppiä, saukko, liito-orava, petolintuhavintoja	1,9 km	2,9 km

Kuva 4.16. Suojelualueverkoston kohteet kaava-alueen lähialueilla.

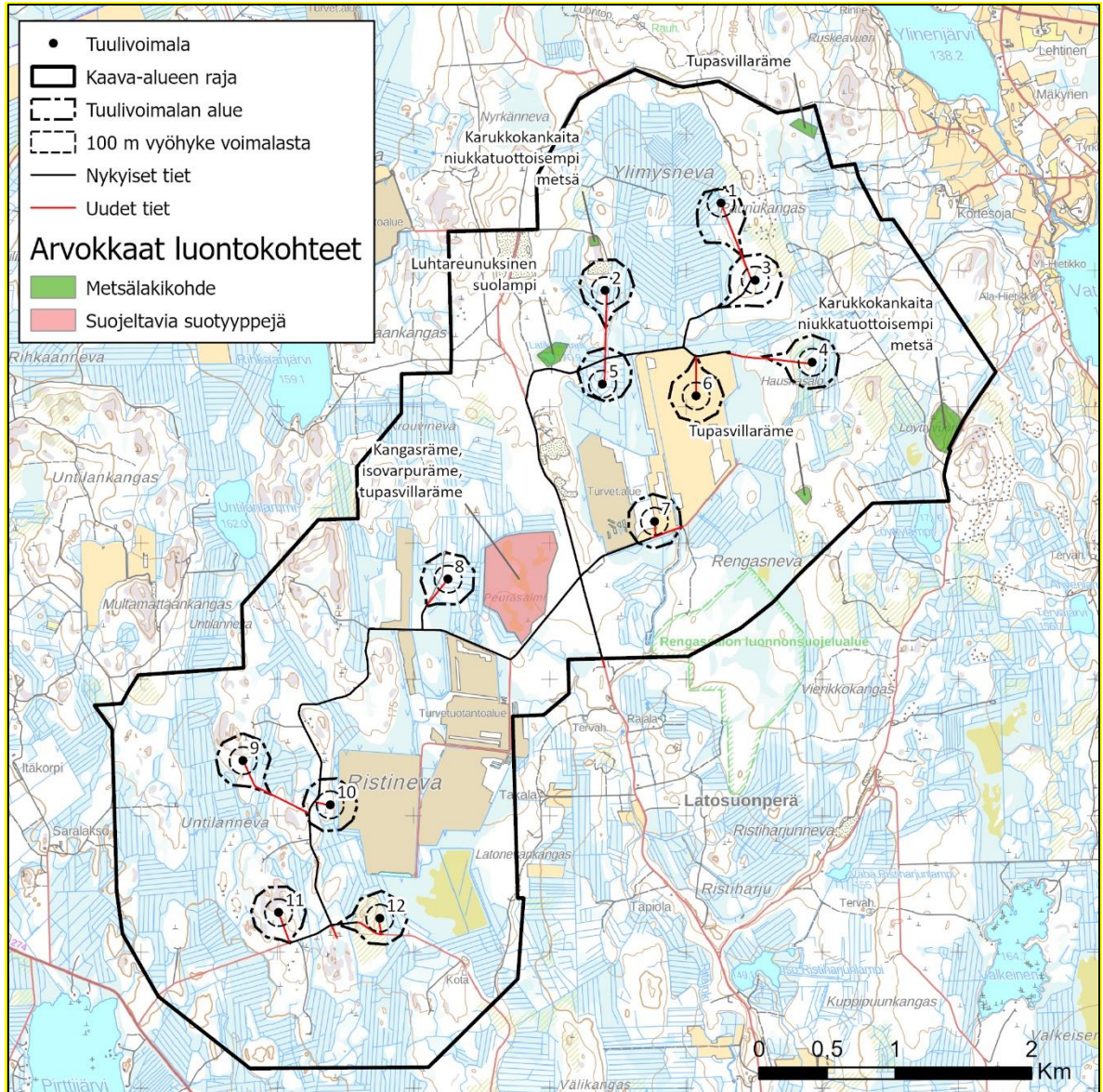
4.10 Kasvillisuus ja luontotyytit

Muuttuneilta voimalanpaikoilta (voimalat 6, 11 ja 12), sähkönsiirtoasemien alueelta ja uudelta suunnitellulta sähkönsiirtolinjaukselta selvitettiin Luonnonsuojelulain tarkoittamat suojeltavat luontotyytit (Luonnonsuojelulaki 1996/1096, 29§), Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (1996/1093, 10§) ja Vesilain (Vesilaki 587/2011) suojelemaa pienvesikohteet, kuten lähteet ja purot. Selvitys sisälsi myös uhanalaisten luontotyyppien inventoinnin. Maastotyöt toteutettiin Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohjeen ja uuden luonnonsuojelulain (2023) mukaisesti kesällä 2023.

Kaava-alue sijoittuu Pirkanmaan luoteisosaan, mutta lähelle Satakunnan pohjoisosista alkavaa rannikkoseudun aluetta, jolle on ominaista laajat suoymdistymät. Kaava-alueella korkeusvaihtelu on kuitenkin rannikkoseutua hieman suurempaa ja suoalmaat rannikkoseutua rikkonaisempia ja pienempiä. Kaava-alueen keskellä on etelä-pohjoissuunnassa kulkeva kapea, hiekkainen ja sorainen harju, johon yhtyy alueen kaakkoiskulman ylittävä harju. Alueen pohjoisosassa on Alkkiavuoren kalioalue. Valtosa alueen metsistä on nuoria metsiä tai taimikoita. Kaava-alueella ei esiinny vanhaa metsää ja varttuneita, iäkkäämpiäkin metsiä alueella on niukasti. Alueen piensuot on lähes kauttaaltaan ojitettu jo vuosikymmeniä aiemmin.

Kaava-alueen koillispuolella, Alkkiavuoren itäpuolella sijaitsee karttatietojen perusteella lähde. Lähdeä ei ole kartoitettu. Lisäksi kaava-alueen lähialueilla lähteitä sijaitsee Pohjoisnevan reunalla (kaava-alueen luoteispuolella) ja Pookinlähteen alueet (kaava-alueen eteläpuolella).

Voimalapaikoilla vallitsevat talouskäytössä olevat metsät ja suomuuttumat, eikä paikoilla havaittu arvokkaita luonnonpiirteitä tai huomioitavia luontotyyppiejä. Voimala 6 sijoittuu entiselle turvetuotantoalueelle, jota nyt viljellään tai hoidetaan nurmena. Voimalapaikan 2 läheisyyteen sijoittuu metsälakikohde.

Kuva 4.17 Arvokkaat luontotyyppikohteet kaava-alueella.

Kaava-alueella ei esiinny luonnonsuojelulain 29 § mukaisia luontotyyppisiä. Vesilain 11 § vesiluontotyyppisiin luontoselvityksessä tunnistettiin Latikkalampi, joka edustaa alle 1 hehtaarin kokoisia lampia.

Metsälain 10 § mukaisia elinympäristöihin kuuluvia kohteita kaava-alueelta on tunnistettu yhteensä viisi. Alla on esitetty lista kohteista metsälain elinympäristötyypeittäin.

Lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä enintään 0,5 hehtaarin suuruisten lampien välittömät lähiympäristöt, joiden ominaispiirteitä ovat veden läheisyydestä ja puu- ja pensaskerroksesta johtuvat erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto:

- Latikkalampi (kaava-alueen keskiosa, turvetuotantoalueen luoteispuolella)

Vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot:

- Latikkalammen koillispuolinen sararäme ja isovarpuräme (kaava-alueen keskiosa, turvetuotantoalueen luoteispuolella)

- Kaava-alueen luoteisnurkan 0,5 ha tupasvillaräme
- Kaava-alueen pohjoisosan tupasvillarämelaikku (Alkkianvuoren kaakkoispuolella)

Karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kallioidet, kivikot ja louhikot, joiden ominaispiirre on harvako puusto:

- Löytynvuoren kalliolaki/kalliometsä (kaava-alueen itäreuna)
- Takamäen kalliolaki/kalliometsä (Ylimysnevan ja harjun soranottoalueen välissä)

Edellä mainituista kohteista Latikkalampi on arvioitu luontoselvityksessä pohjavesivaikutteiseksi lammeksi, joka saa pohjavesiä ainakin Latikkakankaan moreeniharjanteesta. Varsinaista pohjavesivaikutteista kasvillisuutta lammen ympäristöstä ei kuitenkaan kirjattu.

4.11 Linnusto

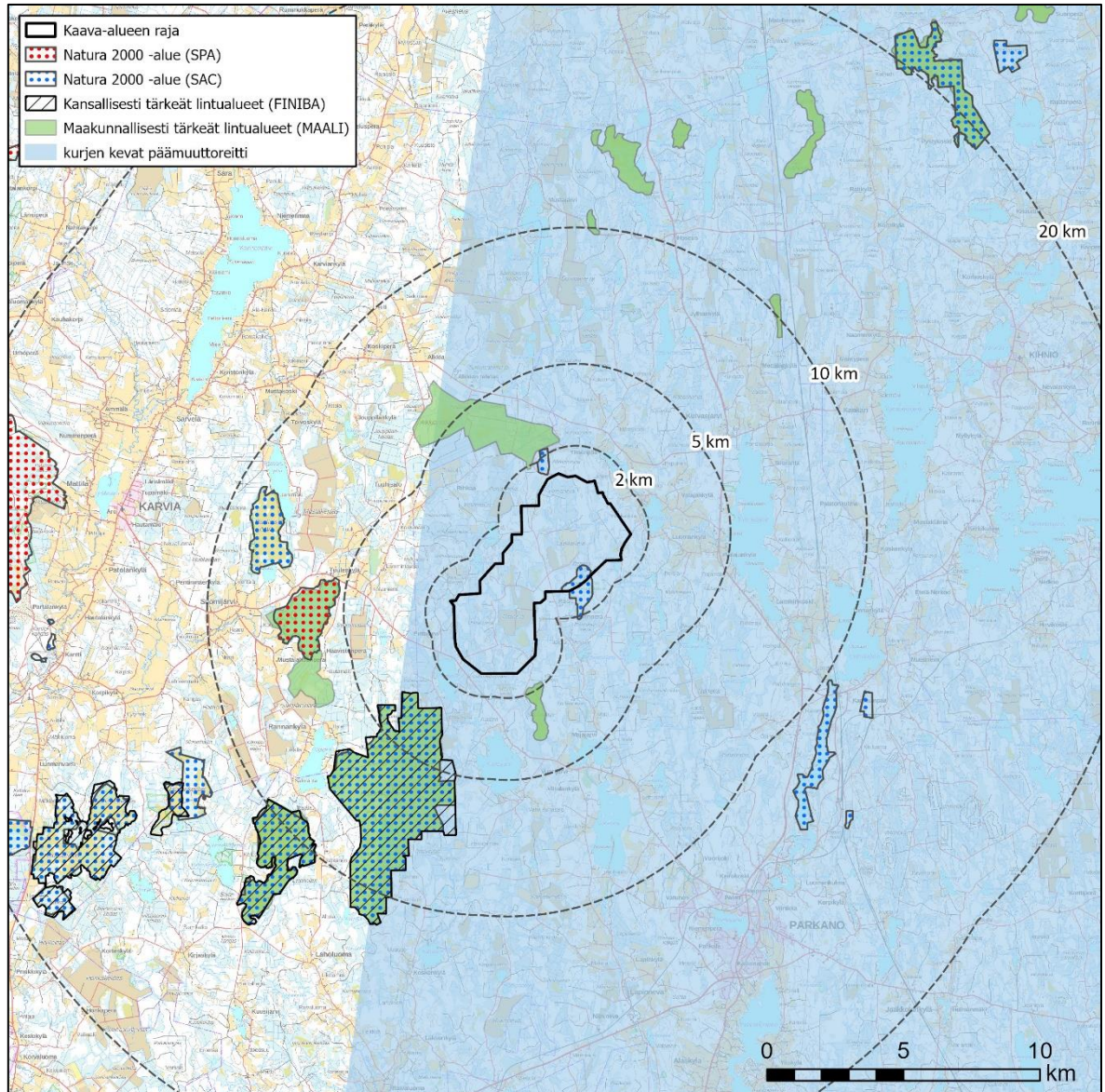
4.11.1 Linnustollisesti arvokkaat alueet (IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet)

Kaava-alueen eteläosassa sijaitsee lintudirektiivin perusteella muodostettu Rengassalon Natura-alue (SAC; Keidassuot, boreaaliset luonnonmetsät, puustoiset suot; liito-orava) sekä pohjoispuolella Raatosulkonnevan Natura-alue (SAC).

Kaava-alueen länsipuolelle 5–9 kilometrin etäisyydelle sijoittuvat Suomijärven luonnonsuojelualue (SPA) ja Rastiaisnevan Natura-alue (SAC). Lisäksi kaava-alueelta 8–10 kilometrin etäisyydellä kaakossa sijaitsee myös Kaidatvedet Natura-alue (SAC).

Lähimmät maakunnallisesti tärkeät lintualueet (MAALI) ovat Alkkianneva-Lylyneva kaava-alueen luoteispuolella, Saukonsuo noin 3 kilometriä kaava-alueelta etelään, Iso Kivijärvi noin 9 kilometriä kaava-alueelta pohjoiseen sekä Louhinneva noin 9 kilometriä kaava-alueelta koilliseen. Lähin kansallisesti tärkeä lintualue (FINIBA) Häädetkeidas sijaitsee kaava-alueelta lounaaseen noin 4 kilometrin etäisyydellä.

Häädetkeitaalla sijaitsee Lajitietokeskuksen havaintotietojen mukaan uhanalaisen petolinnun reviiri. Metsähallituksen elinympäristömallinnuksen mukaan kaava-alue sijoittuu petolinnun reviirin reunalle.

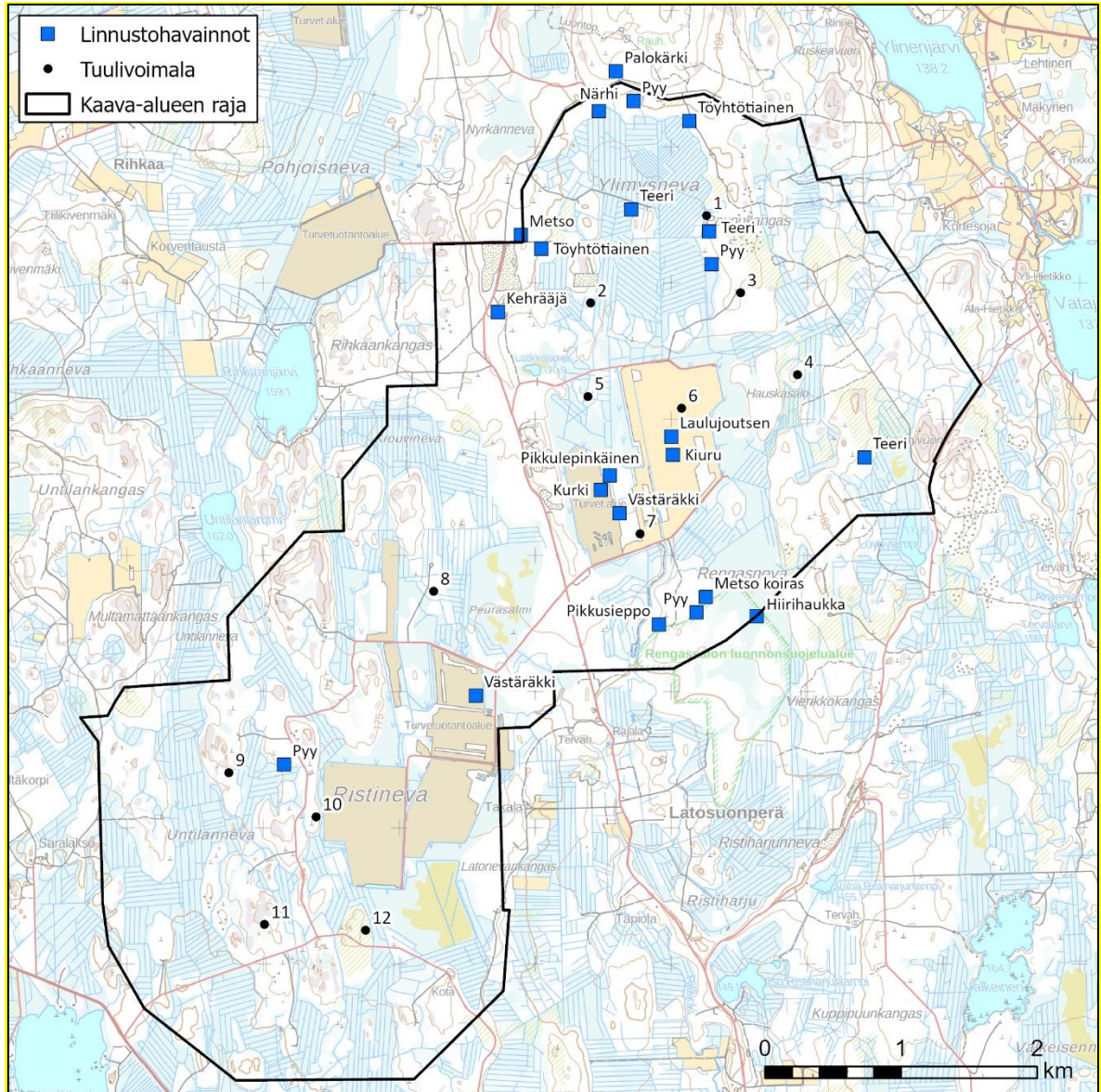
Kuva 4.18. Suomen tärkeät lintualueet (FINIBA) ja maakunnallisesti tärkeät lintualueet (MAALI) sekä lintudirektiivin perusteella perustetut Natura 2000-verkostoon kuuluvat lintudirektiivin mukaiset erityiset suojelualueet (SPA) noin 15 km säteellä kaava-alueesta (BirdLife Suomi ry 2021, Suomen ympäristökeskus 2022)

4.11.2 Pesimälinnusto

Alueen pesimälinnusto selvitettiin vuoden 2021 touko-kesäkuussa kahteen käyntikertaan perustuvalla kartoituslaskentamenetelmällä. Ensimmäinen laskentakierros tehtiin 5.–17.5.2021 ja toinen 5.–20.6.2021. Kaava-alueella tehtiin kesällä 2023 pesimälinnustaselvitys kahdella käyntikerralla (18.5.2023 ja 23.6.2023) päivittyneillä voimalapaikoilla (6, 11 ja 12), sähkönsiirtoasemien ja uuden sisäisen sähkönsiirtolinjan alueilla.

Kaava-alueen metsät ovat melko nuoria, eikä lahoppua juuri ole. Tämä näkyi kolopesijöiden vähyytenä kaava-alueella. Ojituksilta säilyneitä soita on niukasti ja säästyneet suolaikut ovat melko pieniä ja pääasiassa välipintaisia. Soiden laajuus, määrä ja laatu heijastuu pesimälinnustoon, eikä alueella juurikaan tavattu varsinaisia suolajeja. Vesilinnuista selvityksessä havaittiin telkkä, tavi ja laulujoutsen, kahlaajista puolestaan metsävikloa ja lehtokurppaa. Petolinnuista kaava-alueella tai sen läheisyydessä pesi varpus- ja hiirihaukka.

Hankkeen pesimälinnustoselvityksen perusteella voimalapaikkojen ympäristön pesimälinnusto koostuu metsien yleisistä ja runsaista pesimälajeista. Harvalukuisemmista tai taantuneista lajeista voimalapaikoilla havaittiin kulorastas (voimalapaikka 1), leppälintu (voimalapaikka 1) ja peukaloinen (voimalapaikka 9). Suojelullisesti huomioitavia lajeja voimalapaikoilla olivat puolestaan lintudirektiivin liitteen I lajeihin kuuluvat teeri (voimalapaikat 1 ja 8) ja pyy (voimalapaikka 9). Pyy on myös vaarantuneeksi luokiteltu laji.

Kuva 4.19. Vaateliaan tai uhanalaisen linnuston havaintopaikat kaava-alueella (Pesimälinnustoselvitys 2021, Suomen Luontotieto Oy 7/2023)

4.11.3 Suojelullisesti huomioitavat pesimälajit

Kaava-alueen pesimälinnustoselvityksessä tehtiin havaintoja yhteensä 14 suojelullisesti huomionarvoisesta lajista. Suojelullisesti huomioitavien lajien havainnot keskittyivät Latikkanevan turvetuotantoalueelle sekä kaava-alueen eteläreunalle, Rengassalon luonnonsuojelualueen tuntumaan. Huomioitavista lajeista yhdeksän kuuluu luontodirektiivin liitteen I lajeihin, neljä varsinaisesti uhanalaisiin, vaarantuneisiin (VU) lajeihin ja viisi silmälläpidettäviin (NT) lajeihin. Alueellisesti uhanalaisia lajeja (keskiboreaalin vyöhyke, Pohjanmaa 3a) ei havaittu.

Alueella havaittuja luontodirektiivin liitteen I lajeja alueella ovat laulujoutsen, kurki, palokärki, teeri, metso, pyy, kehrääjä, pikkulepinkäinen ja pikkusieppo. Latikkanevan turvetuotantoalueella havaittu laulujoutsenpari tulkittiin pesimättömäksi kihlapariksi. Samalla pesi todennäköisesti kurki-pari. Palokärjellä oli reviiri Alkkianvuoren alueella. Metsäkanalinnuista metsästä tehtiin havaintoja Rengassalon alueella ja poikuehavainto kaava-alueen keskiosassa, Latikkalammen pohjoispuolella. Lajista on myös aiempi havainto Alkkianvuorelta. Pyytä (4 paria) havaittiin Ylimysnevalle, Rengassalon reunalla ja voimalapaikan 10 ympäristössä. Teertä havaittiin mm. Ylimysnevalle ja Löyttylammien alueilla sekä voimalan 11 lähellä metsätiellä. Havainnoista neljä koski poikueita. Kehrääjällä oli puolestaan reviiri kaava-alueen länsiosassa, Latikkakankaan soraharjanteella.

Taulukko 4.7. Pesimälinnustoselvityksissä pesiväksi tulkitut suojellisesti huomionarvoiset lintulajit hankkeen linnustoselvityksissä. VU= vaarantunut (uhanalainen), NT = silmälläpidettävä, DIR = lintudirektiivin liitteen I laji.

Laji	Määrä	Suojelustatus	Huomiot
Laulujoutsen	0	DIR	Kiertelevä kihlapari
Kurki	1	DIR	Latikkanevan tt-alueella
Metso	2	DIR	Poikue Latikkalammen p-puolella, Rengassalon lähialueet
Teeri	10	DIR	Ylimysneva, Löyttylampi, voimalapaikka 11
Pyy	4	VU, DIR	Voimalapaikka 10, Rengassalon ls-alue, Ylimysneva
Hiirihaukka	1	VU	Varoitteleva kaava-alueen reunalla
Palokärki	1	DIR	Reviiri Alkkianvuoren alueella
Kehräjä	1	DIR	Latikkakankaan harjun laella
Kiuru	2	NT	Latikkanevan entisellä tt-alueella (peltoa)
Västäräkki	4	NT	Tt-alueilla, sorakuopalla
Pikkusieppo	1	DIR	Ritaojan varsi, lähellä Rengassalon ls-aluetta
Pikkulepinkäinen	1	DIR	Poikue Latikkanevan tt-alueella
Töyhtötiainen	2	VU	Kaksi maastopoikuetta: soranottokuoppa, Ylimysnevan reuna
Närhi	1	NT	Alkkianvuoren eteläosa
Pensastasku	2	VU	Voimalapaikka 6
Pensaskerttu	2	NT	Voimalapaikka 6
Kiuru	6	NT	Voimalapaikka 6

4.11.4 Muuttolinnusto

Valtakunnallisista päämuuttoreiteistä kaava-alue sijoittuu kurkien laajan kevät- ja syysmuuttoreitin varrelle. Sisämaassa päämuuttoreitti vaihtelee vuosittaisista tuuliolosuhteista johtuen useiden kymmenien kilometrien levyisellä vyöhykkeellä (reitin kokonaisleveys noin 100 km) ja joinakin vuosina kurkien päämuuttoreitti sijoittuu myös Parkanon alueelle (Toivanen, ym. 2014). Pääosa muutavista joutsenista ja metsähanhista liikkuu keväisin Pohjanlahden rannikkoseutuja pitkin pohjoiseen. Muuttoa suuntautuu kuitenkin myös Selkämereltä laajalla rintamalla Satakunnan kautta sisämaahan. Parkanon seutu sijoittuu tämän kevätkaikaisen sisämaan laajan muuttoreitin pohjoisreunalle.

Kaava-alueen lähialueiden ainoa merkittävä muutonaikainen kerääntymisalue on kaava-alueen länsipuolinen Suomijärvi (etäisyys 4,8 kilometriä). Suomijärvellä tavataan muuttoaikoina etenkin sor-salintuja kohtalaisen suurina määrinä.

Kevätmuutto

Kevään 2022 muuttohavainnoinnin (14.3 - 10.5.2022) perusteella suunnittelualueen poikki ei kulje merkittävää lintujen muuttoväylää, eikä kaava-alueella ole muuttota ohjaavia maastonmuotoja tai vesistöjä (johtolinjoja). Suunnittelualueen lähistöllä ei myöskään sijaitse merkittäviä lintujen kevätmuutonaikaisia levähdysalueita, jotka ohjaisivat lintuja kulkemaan tuulipuistoalueen lävitse.

Laulujoutsenia seurannassa nähtiin 73 yksilöä. Harmaahanhilla päämuutto ajoittui 18.4–21.4 väliselle ajalle. Yhteensä metsähanhia havaittiin 560 yksilöä ja näiden lisäksi havaittiin noin 150 määrittämätöntä harmaahanhea. Tundrahanhia määritettiin 60. Kanadanhanhia havaittiin muuttava 12 linnun parvi. Havaittujen hanhiparvien muuttokorkeus oli melko korkea ja valtaosa havaituista linnuista muutti törmäysriskikorkeuden yläpuolella. Valtaosa hanhihavainnoista tehtiin alueen itäreunalla ja osa määrittämättömistä hanhista muutti tutkimusalueen ulkopuolella.

Petolinnuista varpushaukkoja havaittiin 23 yksilöä, tuulihaukkoja 20 yksilöä, hiirihaukkoja (mukana lajilleen määrittämättömät lajiparin mehiläishaukka/hiirihaukka havainnot) 18 yksilöä ja sini-suohaukkoja 5 yksilöä. Merikotkia selvityksessä nähtiin vain 3 ja maakotkahavaintoja tehtiin yksi.

Kurkia muutti alueen läpi 1270 yksilöä ja päämuutto ajoittui hyvin lyhyelle aikavälille. Kurkien muuttokorkeus oli alueen päällä korkea ja törmäysriskikorkeudella muutti linnuista vain murto-osa.

Syysmuutto

Syksyn 2021 muuttohavainnoinnin (22.8.–4.11.2021) perusteella suunnittelualueen poikki ei kulje merkittävää lintujen muuttoväylää, eikä kaava-alueella ole muuttota ohjaavia maastonmuotoja tai vesistöjä (johtolinjoja). Kevään muutonseurannassa laulujoutsenia havaittiin 46 yksilöä, metsähanhia 228 yksilöä ja tundrahanhia 49 yksilöä. Merikotkia selvityksessä nähtiin yhteensä 5 yksilöä. Muita petolintuja alueen läpi muutti kohtalaisesti ja havainnoinnissa havaittiin eniten varpushaukkoja, joita muutti alueen poikki 41 yksilöä. Tuulihaukkoja laskettiin 26, hiirihaukkoja 13, sini-suohaukkoja ja piekanoita kumpiakin 6 yksilöä. Lähes kaikkien havaittujen petolintujen muutto oli suoraviivaista ja alueella kiertelyä tai alueelle laskeutumisia havaittiin hyvin vähän, suohaukkoja lukuun ottamatta.

Kurkimuutto jakaantui syksyllä 2021 poikkeuksellisen pitkälle aikavälille ja päämuuttoreitit kulkivat Tampereen kaupungin yli tai vieritse. Yhteensä Takakangas-Pihlajaharju tutkimusalueen yli havaittiin muuttavan vain 780 kurkea. Koska havainnointi ei osunut kurkien päämuuttopäiviin, todellinen alueen ylittäneiden kurkien määrä oli jonkin verran suurempi. Suunnittelualueen yli muuttaneista kurjista lähes kaikki muuttivat törmäysriskirajan yläpuolella.

Muuttoseurantojen tulokset on kuvattu tarkemmin hankkeen YVA-selostuksessa ja sen liitteissä.

4.12 Eläimistö

4.12.1 Uhanalainen ja muutoin arvokas lajisto

Viitasammakko

Viitasammakko on rauhoitettu ja kuuluu luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin. Viitasammakkoselvitys tehtiin keväällä 2021. Mahdollisille kohteille tehtiin kuuntelukäynti 1.5.-8.5.2021. Ilmavalokuvan perusteella alueelta etsittiin kaikki vesistökohteet, joissa viitasammakoita saattaisi esiintyä. Karttatiedon perusteella alueelta löytyi yhteensä kolme pikkujärveä, lampea tai kosteikkoa, jotka saattaisivat sopia sammakoiden kutupaikoiksi. Näiden kohteiden lisäksi alueella on pieniä sora-kuoppia, ja metsäojien laajennuksia, joissa on vettä sammakoiden kutuaikana.

Alueella ei havaittu kutevia viitasammakoita, vaikka ruskosammakoita ja myös rupikonnia alueella havaittiin. Useimmat alueella sijaitsevat sammakoiden kutupaikat ja kosteikot sijaitsevat kohteilla, jossa ympäröivä maasto ei ole optimaalista viitasammakoiden saalistusympäristöä ja kesänvietto-alueita. Laji viihtyy kesäisin melko rehevässä ympäristössä ja kangasmetsistä tai rämeiltä lajia harvemmin tapaa. Lajitietokeskuksen arkistossa ei ole ilmoitettuja tietoja viitasammakosta nyt tutkitulta alueelta tai edes alueen lähiympäristöstä.

Liito-orava

Liito-orava kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin. ja se on erityisesti suojeltu laji EU:n alueella. Kansallisessa uhanalaisluokituksessa laji on luokiteltu uhanalaiseksi, vaarantuneeksi (VU).

Hankkeen liito-oravaselvityksen maastotyöt tehtiin 19.3–28.4.2022 välisenä aikana. Selvityksessä ei tehty havaintoja liito-oravasta, eikä kaava-alueelta ole tiedossa aiempia havaintoja lajista. Lähin tunnettu aiempi liito-oravan elinpiiri sijaitsee kaava-alueen eteläpuolisen Rengassalon luonnonsuojelualueen länsireunalla. Kaava-lueella on hyvin vähän liito-oravalle sopivaa elinympäristöä tai kolopuita. Ainoastaan Alkkianvuoren etelärinteellä sekä tutkimusalueen itäosassa on lajille soveltuvia pieniä haapaa kasvavia sekametsälaikkuja. Nämäkin kohteet ovat hyvin pienialaisia.

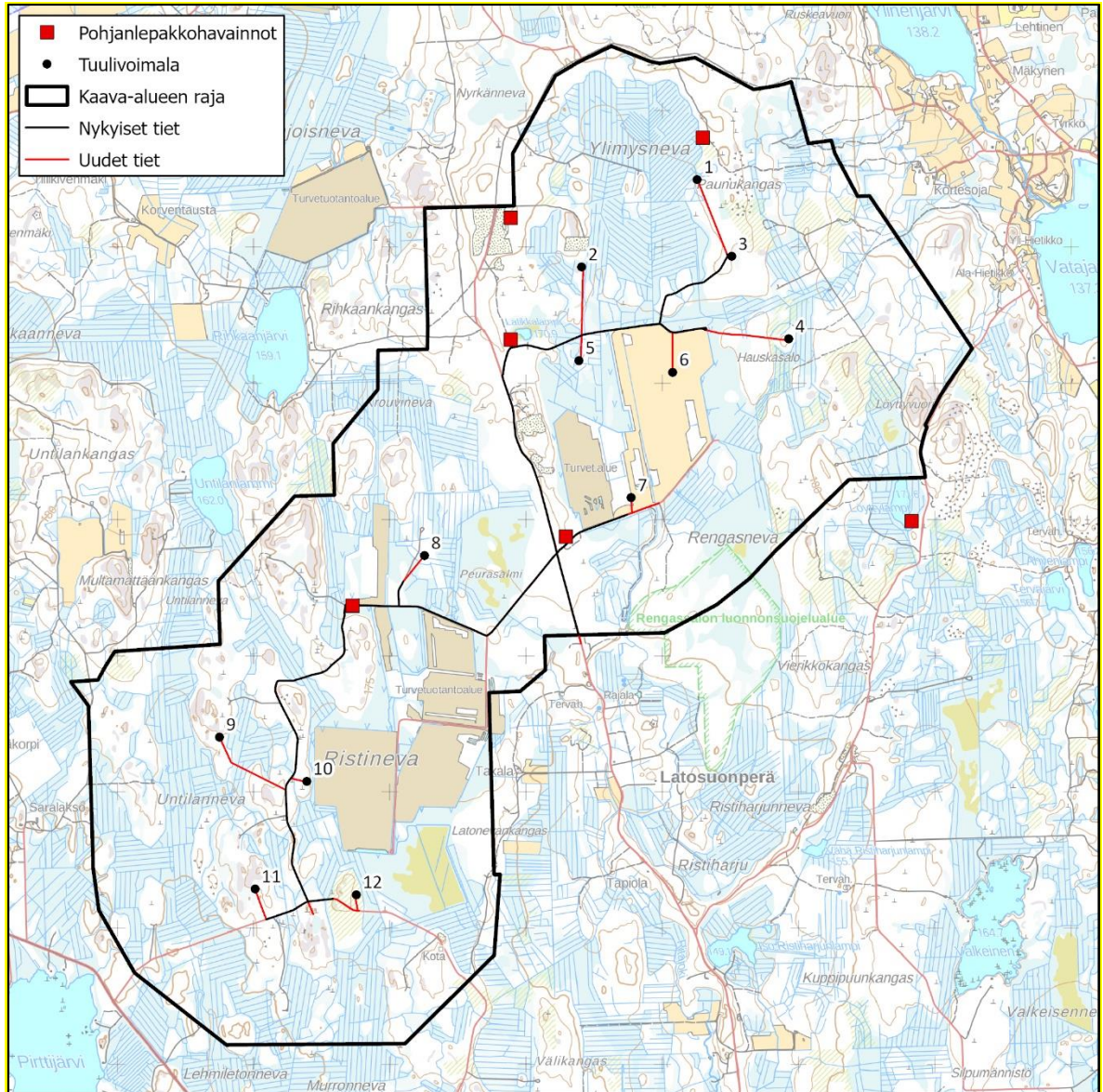
Lepakko

Kaikki lepakkolajit kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajeihin. Kaava-alueen lepakkoselvitys tehtiin 19.6.–10.8.2021 välisenä aikana alueen metsätieverkostolla. Erityinen huomio kohdistettiin alueen muutamalle vesistökohteelle, koska lepakot suosivat vesistöjen reunoja saalistusalueinaan. Alueella tehty lepakkoselvitys toteutettiin näköhavainnoinnin sekä havainnoimalla lepakoiden käyttämiä kaikuluotausääniä ultraäänidetektoria käyttäen.

Lepakkoselvityksessä alueen lepakkokanta todettiin erittäin niukaksi ja selvityksen aikana tehtiin havaintoja vain pohjanlepakoista. Pohjanlepakoista tehtiin yhteensä kuusi havaintoa (Kuva 4.20) eri kohteilla ja kahdella kohteella havaittiin ilmeinen pohjanleppakopari saalistamassa. Yksi havainnoista tehtiin Latikkanevan turvetuotantoalueen huoltorakennusten vieressä ja laji saattoi pesiä vanhoissa huoltorakennuksissa.

Vesisiippoja tai muita lepakoita ei alueella havaittu. Vesisiipoille tyypillistä saalistusympäristöä on alueella niukasti ja ainoastaan Latikkalampi ja Löyttylampi ovat kohteita, joissa ympäristön puolesta vesisiippoja voisi esiintyä. Lajin äänen detektorikuuluvuus on vain parikymmentä metriä ja veden päällä saalistavia vesisiippoja ei välttämättä saatu detektorien kuuluvuusalueelle.

Levinneisyyden puolesta alueella saattaisi esiintyä myös viiksi/isoviiksisiiippoja, mutta havaintoja tästä lajiparista ei kuitenkaan tehty. Lajiparin tunnistaminen äänestä lienee mahdotonta.

Kuva 4.20. Pohjanlepakkoselvitysten lajihavaintopaikat.

4.12.2 Riistalajisto

Hirvieläimet

Alueella metsästetään hirviä, valkohäntäpeura ja metsäkaurista. Kaava-alueen riistanhoidolliset toimet ovat olleet hirvieläimille asetettuja nuolukiviä.

Metsäpeuroista ei alueelta ole tehty havaintoja, mutta tutkimusalueen lähistöllä laji esiintyy istutettuna. Metsäpeuroja pyritään palauttamaan istutusten avulla alueen itäpuolella sijaitsevaan Seitsemisen kansallispuistoon.

Suurpedot

Hankkeen alueelta tehtiin suurpetoselvitys vuosina 2021–2022. Selvityksen maastotyöt toteutettiin jälkihavaintomenetelmällä, ja siinä hyödynnettiin myös alueen riistakameraseurantaa. Havainnointia tehtiin myös muiden selvitysten yhteydessä.

Alueella ei tehty havaintoja suurpedoista eikä niiden pesäpaikoista. Suden jälkiä ja jätöksiä alueelta löytyi, mutta ei erityisen runsaasti. Alueella ei todennäköisesti ole suden pesäpaikkaa.

Takakangas-Pihlajaharjun kaava-alue kuuluu Lauhanvuoren laumaksi nimetyn susilauman elinpiiriin. Tuulipuistoalue on reviirin itäreunaa, eikä se ole reviirin ydinaluetta. Aiemmin myös Kankaanpään laumaksi nimetyn susilauman elinpiiri on ulottunut alueelle. Susiraporttien mukaan elinpiirien rajat vaihtelevat jonkin verran vuosittain ja sudet myös liikkuvat toisten laumojen reviirien alueella. Laumojen ydinalueet, joissa alfa parin pesäpaikka sijaitsee, eivät juuri vaihtelee, ellei lauma jostain syystä hajoa.

Karhuja tai merkkejä karhuista ei selvityksessä havaittu alueella, eikä alueella ole pysyvää karhukantaa. Lähimmät tunnetut karhujen elinpiirit sijaitsevat Pirkanmaan pohjoisosissa Seitsemisen-Kurun alueella ja täälläkin karhukanta käsittää vain yksittäisiä yksilöitä. Yksittäisiä karhuja liikkuu erityisesti kevätaikaan.

Ilveksistä ei tehty havaintoja selvitysten aikana, mutta yksittäisiä ilveksiä alueella varmasti ainakin satunnaisesti liikkuu. Alueella on niukasti louhikkoisia kallioalueita, joita ilves käyttää niin lepopaikkoinaan kuin pesäpaikkoinaan. Tassu havaintojärjestelmän aineiston mukaan alueelta ei ole tehty tuoreita ilveshavaintoja.

Ahmoista on tehty yksittäisiä havaintoja alueen lähistöltä ja ahma on alueella epäsäännöllinen läpikulkija. Alueen pesimälajistoon laji ei kuulu ja varmistettuja pesimähavaintoja ahmasta Etelä-Suomen alueelta on hyvin vähän.

Metsäkanalinnut

Metsäkanalinnuista kaava-alueella tavataan harvalukuisena pyytä, teertä ja metsoa. Metsosta tehtiin hankkeen selvityksissä vain yksi soidinhavainto Rengassalon luonnonsuojelualueen länsipuolelta sekä teeren soidinpaikka Peurasalmella. Kaava-alueella tai sähkönsiirtoreiteillä ei havaittu riekkoa.

4.13 Metsästys ja riistatalous

Alue sijoittuu Parkanon-Karvian riistanhoitoyhdistyksen toimialueelle. Kaava-alueen läheisyydessä toimivat Susiperän Metsästysseura ry, Kuivasjärven Eränkävijät ry ja Vuorijärven Metsästysseura ry.

Alueella esiintyy hirviä, pienriistaa sekä tavanomaisia riistalintuja. Kaava-alueella metsästetään hirviä, valkohäntäpeuraa, metsäkaurista, villisikoja, pienpetoja, pienriistaa, kanalintuja, sorsia ja hania sekä poikkeusluvan varaisista suurpedoista ilvestä lähes vuosittain.

4.14 Viestintäyhteydet ja tutkien toiminta

4.14.1 Mobiiliyhteydet

Mobiiliyhteyksiä kaava-alueella on tarkasteltu operaattoreiden omien kuuluvuuskarttojen perusteella. Kaava-alueella ja sen ympäristössä on täysi Elisan 2G-, 3G sekä 4G (max 100M) -verkkojen kattavuus sekä täysi DNA:n 2G-, 3G sekä 4G -verkkojen kattavuus. Myös Telian 2G-, 3G ja 4G-verkot kattavat koko kaava-alueen, mutta niiden kuuluvuudessa on katveita etenkin kaava-alueen pohjoispuolella ja keskivaiheilla, jossa verkon kuuluvuus on vain perustasoa. Hyvän kuuluvuuden aluetta on lähinnä kaava-alueen eteläosassa. Erinomaisen kuuluvuuden aluetta sijoittuu vain kaava-alueen lounaiskulmaan Ristinevan alueelle.

4.14.2 TV- ja radiosignaali

Digita Oy:n saatavuuskartan mukaan kaava-alue sijoittuu Tampereen Teiskon Radio- ja TV-aseman näkyvyysalueelle. Asema sijaitsee noin 74 kilometrin päässä kaava-alueelta kaakkoon. Lisäksi kaava-alueesta lounaaseen sijaitsee Kristiinankaupungin lähellä oleva Pyhävuoren radio- ja TV-asema, jonka näkyvyysalueen laidalle kaava-alue sijoittuu. Lähimmät täytelähetinasemat sijaitsevat Parkanon keskustassa (15 kilometriä kaava-alueesta kaakkoon) ja Karvialla (16 kilometriä kaava-alueesta länteen).

Kaava-alue sijoittuu osittain lähimpien radio- ja TV-lähetinasemien katveeseen, sillä Digita Oy:n saatavuuskartan mukaan, alue sijoittuu täysin vain Tampereen Teiskon lähetinaseman kuuluvuusalueelle.

4.14.3 Säättökätkat

Ilmatieteen laitoksella on Suomessa yksitoista säättökätkä. Kaava-alueen lähin säättökätkä sijaitsee Kankaanpäässä noin 37 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen lähimmästä suunnitellusta voimalasta.

4.14.4 Puolustusvoimien tutkat

Tuulivoimalat voivat vaikuttaa puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Siksi tuulivoimahankkeiden toteuttaminen edellyttää myönteistä lausuntoa Puolustusvoimien pääesikunnalta.

5 Osallistuminen ja vuorovaikutus

5.1 Osalliset

Osallisilla on oikeus ottaa kantaan kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 § mukaan osallisia ovat kaava-alueen maanomistajat, ja kaikki ne, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös ne viranomaiset, yhdistykset, järjestöt ja yhteisöt, jotka toimivat alueella tai joiden toimialaa kaavassa käsitellään. Selvityksen perusteella osallisia ovat ainakin:

Asukkaat, maanomistajat ja muut osalliset:

- Kaavan vaikutusalueen asukkaat
- Kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat
- Yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- Virkistysalueiden käyttäjät
- Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukas-yhdistykset sekä kylätoimikunnat
- Tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
- Elinkeino-harjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
- Erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset

Näitä ovat ainakin:

- Neova Oy (ent. Vapo Oy)
- Fingrid Oyj
- Digita Oyj
- Telia Finland Oyj
- Elisa Oyj
- DNA Oyj
- Finavia Oyj
- Fintraffic Lennonvarmistus Oy
- Suomen Turvallisuusverkko Oy
- Leppäkosken Sähkö Oy
- Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy
- Parkanon Vesi Oy
- Muut mahdolliset yritykset ja yhteisöt

Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Parkanon kaupunginhallitus
- Naapurikunnat (Karvia, Kurikka, Kihniö, Ikaalinen, Jämijärvi, Ylöjärvi, Kankaanpää)
- Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY
- Pirkanmaan liitto
- Pirkanmaan alueellinen vastuumuseo, (Pirkanmaan maakuntamuseo)
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto AVI
- Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi
- Puolustusvoimat
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
- Väylävirasto
- Pirkanmaan Pelastuslaitos
- Metsäkeskus
- Metsähallitus, luontopalvelut
- Ilmatieteen laitos
- Luonnonvarakeskus

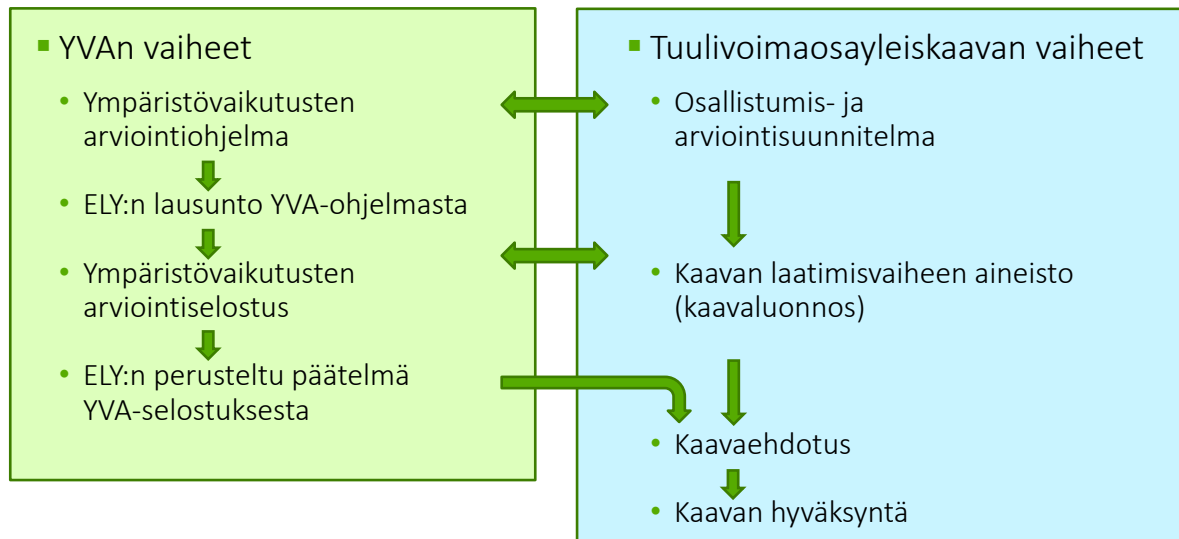
5.2 Viranomaisyhteistyö

MRL 66 § mukainen valmisteluvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 7.6.2022 Teams-kokouksena.

Kaavaehdotusvaiheen jälkeinen MRL 66 § mukainen viranomaisneuvottelu pidettiin 16.11.2023 Teams-kokouksena.

5.3 Vuorovaikutus kaavoituksen eri vaiheissa

Kaavaa laaditaan rinnakkain YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa. YVAan liittyvä vuorovaikutus yhdistettiin kaavoitukseen liittyvä vuorovaikutuksen kanssa.

Kuva 5.1. YVAn ja kaavoituksen rinnakkaiset vaiheet.

YVAa varten hankkeesta vastaava kutsui kokoon seurantaryhmän, joka kokoontui ensimmäisen kerran 30.11.2021 Parkanon koulu- ja kulttuurikampus Kaarnassa sekä Teams-palvelun välityksellä. Kokouksessa oli paikalla paikallisten yhdistysten ja viranomaisten edustajia.

YVA-ohjelmaa esiteltiin onlinetilaisuudessa Teams-palvelun kautta järjestetyssä yleisötilaisuudessa 3.2.2022 yhdessä OAS:n kanssa, jolloin tuotiin esiin YVAn ja kaavan yhteen kytkeä ja yhteinen vuorovaikutus. Tilaisuuteen pystyi osallistumaan Teams-palvelun avulla etäyhteyden kautta. Tilaisuudessa oli keskimäärin 74 etäosallistujaa.

Seurantaryhmä kokoontui käsittelemään YVA-selostuksen luonnosta 30.6.2022 Parkanon kaupungintalolla. Tilaisuuteen pystyi osallistumaan myös etäyhteydellä Teams-palvelun kautta. Kaupungintalolla oli läsnä hankkeesta vastaava, kaavoituskonsultti Sitowiselta sekä Parkanon kaupungin edustajia. Muut osallistuivat teamsin kautta. Tilaisuudessa oli keskimäärin 15 osallistujaa.

Kaavaluonnos oli nähtävillä 1.-30.11.2022, jonka aikana pidettiin kaavaluonnoksen yleisötilaisuus 17.11.2022.

Kaavaehdotus oli nähtävillä 20.9.-26.10.2023. Nähtävilläolon aikana pidettiin kaavaehdotuksen yleisötilaisuus 12.10.2022.

6 Suunnittelun tavoitteet

Tavoitteet uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämiselle

Suomi on sitoutunut lukuisiin ilmastotavoitteisiin. Suomi hyväksyi 2016 Pariisin ilmastopimuksen, jonka tavoitteena on pitää maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle kahden asteen.

Suomen uusi ilmastolaki (423/2022) astui voimaan heinäkuussa 2022. Sen tavoitteena on, että Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen pian sen jälkeen. Tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 80 prosenttia vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoteen 1990. Uuteen ilmastolakiin on kirjattu Suomen ilmastopaneelin suosituksiin perustuvat päästövähennystavoitteet vuosille 2030 ja 2040 ja 2050. Päästövähennystavoitteet ovat -60 % vuoteen 2030 mennessä, -80 % vuoteen 2040 mennessä ja -90 % pyrkien kuitenkin -95 % vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoon.

Uudistuksen myötä ilmastolaki laajeni kattamaan myös maankäyttösektorin sekä hiilinielujen vahvistamisen. Suomen ilmastopaneelin (2021) linjauksen mukaan maankäyttösektorin nettohiilinielun tulee olla vähintään 21 miljoonaa tonnia CO₂-ekvivalenttia, jotta hiilineutraalius toteutuu. Vuoteen 2030 tähtäävän kansallisen energia- ja ilmastostrategian mukaisesti tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian käyttöä niin, että sen osuus energian loppukulutuksesta nousee yli 50 prosenttiin 2020-luvulla.

Vuonna 2020 Suomen sähköntuotannosta tuulivoiman osuus oli 9,6 prosenttia. Suomessa parhaiten tuulivoimalle soveltuvia alueita löytyy mereltä, rantojen läheisyydestä ja sisämaasta korkeilla alueilla. Jotta Suomella olisi mahdollisuus saavuttaa EU:ssa sovitut päästövähennystavoitteet, Suomen on panostettava uusiutuvan energian tuotannon lisäämisen. Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan myös uusia tuulivoimaloita.

Takakangas-Pihlajaharjun osayleiskaavan ja tuulivoimahankkeen toteuttamisen tavoitteena on lisätä Suomen tuulivoimakapasiteettia sekä lisätä tuulivoimalla tuotetun energian määrää ja vastata siten osaltaan valtion asettamiin ilmastopoliittisiin tavoitteisiin. Suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat mahdolliset maankäyttötarpeet.

Maakunnalliset tavoitteet

Pirkanmaan liitto on vuonna 2020 julkaissut yhteistyössä muun muassa Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa julkaisun Hiilineutraali Pirkanmaa 2030 -tiekartta. Pirkanmaan tavoite on hiilineutraalisuus vuonna 2030. Pirkanmaan maakunta ja Parkanon kaupunki ovat myös sitoutuneet HINKU-tavoitteisiin eli vähentämään päästöjään 80% vuoden 2007 tasosta ja sitomaan loput 20% hiilinieluihin.

Pirkanmaan energiajärjestelmäselvityksen (2021) mukaan Pirkanmaalla tuotettiin sähköä vuonna 2019 noin 1136 GWh, mikä on lähes 20 % Pirkanmaalla käytetystä sähköstä. Ostosähkön osuus sähkön käytöstä Pirkanmaalla oli siten noin 80 %. Kauko- ja aluelämmön vuonna 2019 tuotetusta ja kulutetusta energiasta noin 45 % perustui uusiutuviin lähteisiin ja noin 55 % uusiutumattomiin, mikä vastaa koko Suomen keskiarvoa.

Parkanon kaupungin tavoitteet

Parkanon kaupungin tavoitteena on kehittää elinkeinoelämää ja lisätä sitä kautta verotuloja ja ihmisten hyvinvointia. Kaupunki suhtautuu myönteisesti uusiutuvan energian tuotantoon ja aikoo osayleiskaavalla varmistaa, että osayleiskaava edistää alueiden käytön tavoitteita maankäyttö- ja rakennuslain 5 §:n mukaisesti riittävän laadukkaasti.

Parkanon kaupunki on liittynyt HINKU-foorumin jäseneksi vuonna 2019 ja sitoutunut HINKU-tavoitteisiin. Parkanossa HINKU-velvoitteen toteutumisen seuranta varten on nimetty työryhmä, johon kuuluvat kaupungin johtoryhmän jäsenet ja ympäristötarkastaja.

Hankkeesta vastaavan tavoitteet

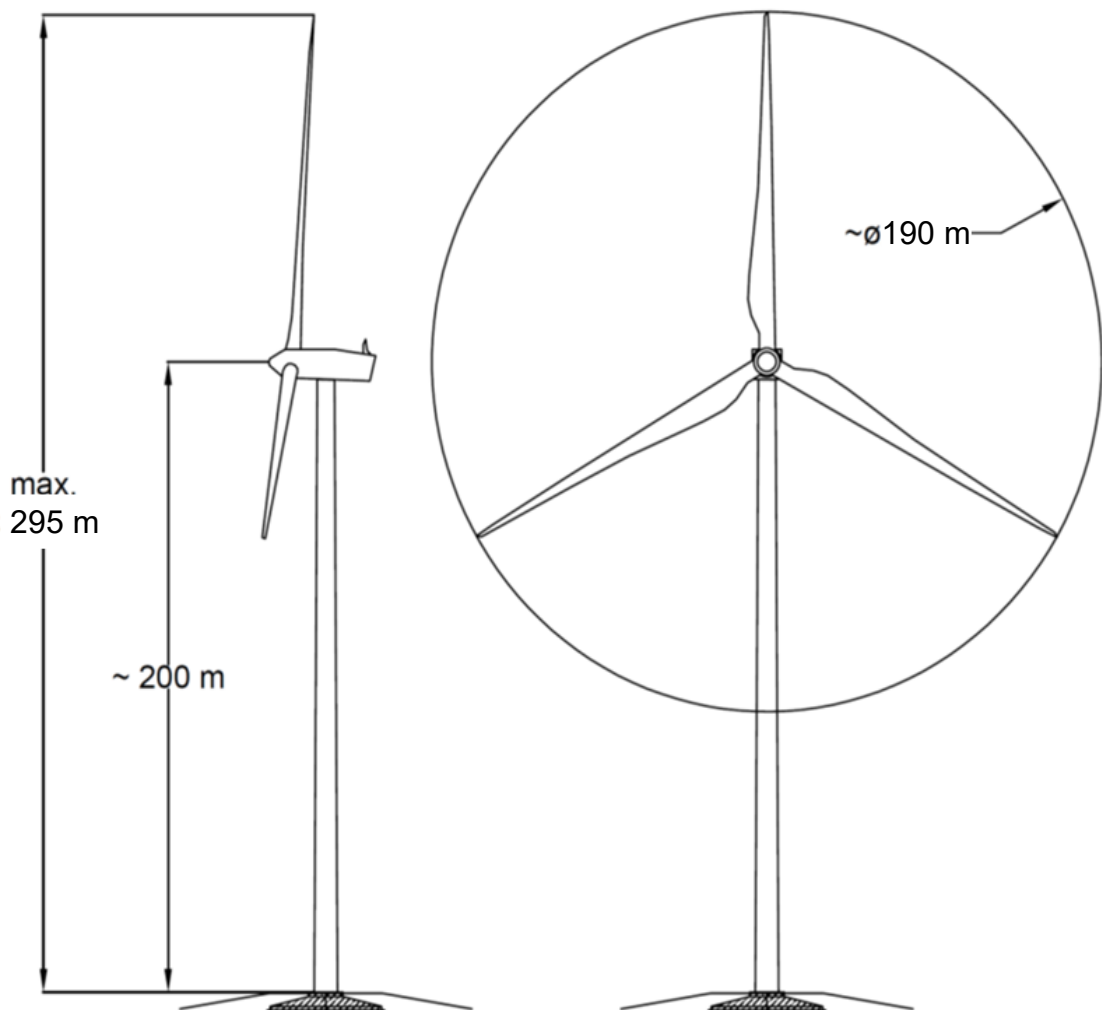
Parkanon Tuuli Oy:n tavoitteena on kehittää alueelle tuulivoimaa. Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen toteuttamisen tavoitteena on osaltaan lisätä Suomen tuulivoimakapasiteettia sekä lisätä tuulivoimalla tuotetun energian määrää ja vastata siten kansallisiin ja maakunnallisiin ilmastopoliittisiin tavoitteisiin.

7 Tuulivoimahankkeen yleissuunnittelu

7.1 Tuulivoimalan rakenteet

Kaavan tavoitteena on mahdollistaa 12 enintään 295 metriä korkean tuulivoimalan rakentaminen, joiden kokonaisteho on noin 120 MW.

Tuulivoimala koostuu perustusten päälle asennettavasta tornista, 3-lapaisesta roottorista ja konehuoneesta. Tuulivoimaloiden tornien erilaisia rakenneratkaisuja ovat teräs- tai betonirakenteinen putkitorni, ristikkorakenteinen terästorni ja harustettu teräsrakenteinen putkitorni, jonka perustus on teräsbetonirakenteinen. Rakenneratkaisuissa voidaan myös yhdistää edellä mainittuja teknii-koita. Alalla tutkitaan ja kehitetään jatkuvasti myös uusia komponentteja ja ratkaisuja, joten tule-vaisuuden rakenneratkaisut saattavat poiketa edellä mainituista.

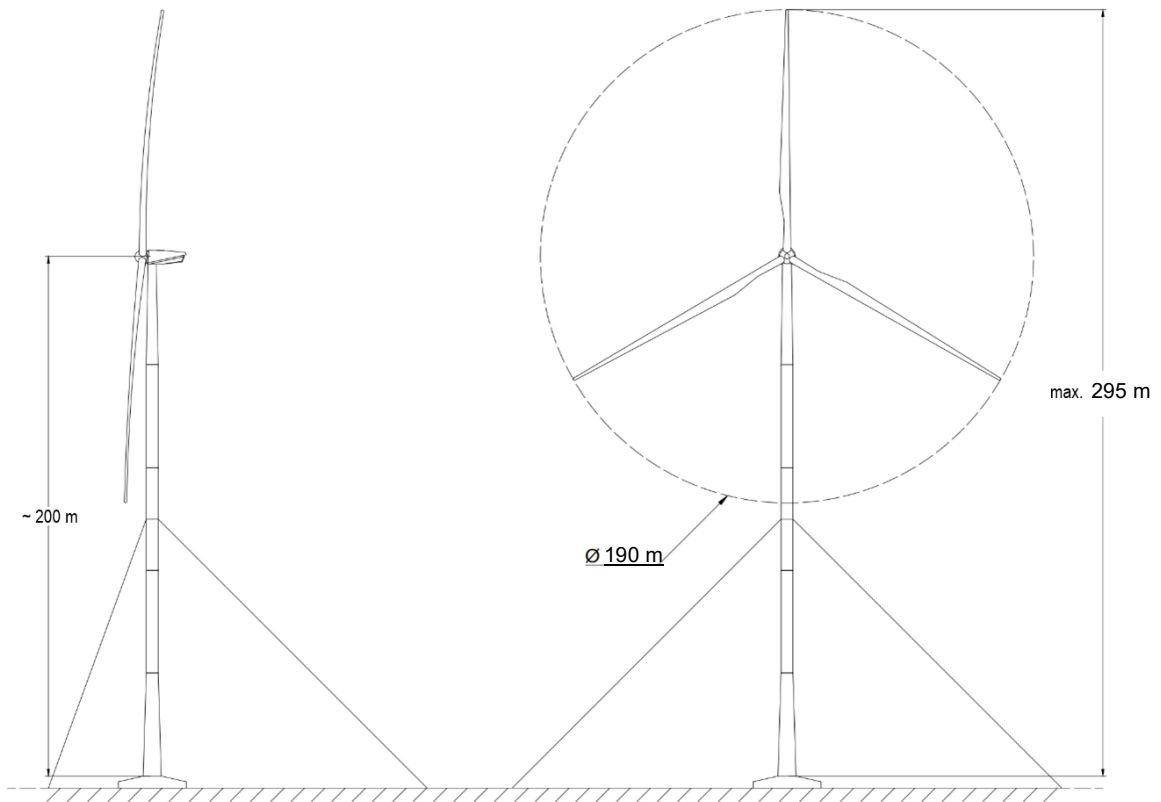

Kuva 7.1. Tyyppipiirros tuulivoimalan rakenteesta ja koosta.

Jokaisen tuulivoimalan yhteyteen rakennetaan kivimurskeesta suurehko, tasattu ja tiivistetty nosturipaikka, jonka päällä on kantava sorakerros. Tarvittavien nosturipaikkojen pinta-ala vaihtelee noin 1000 ja 2000 m²:n välillä maaperäolosuhteiden ja nosturityypin mukaan.

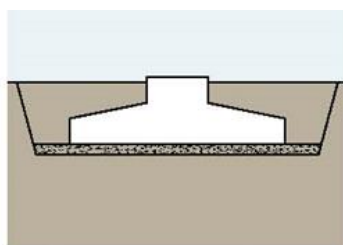
Seuraavassa kuvassa (Kuva 7.2 Tyyppipiirros haruksilla varustetusta tuulivoimalasta. on esitetty tyyppipiirros siitä, millainen voisi olla haruksilla varustettu tuulivoimala. Haruksilla on mahdollista

tukea tuulivoimalan tornia. Harukset ovat voimalan tornin paksuuteen verrattuna ohuita teräsvaljereita, eivätkä ne erotu maisemassa yli 2 kilometrin etäisyydelle. Hanke näkyy pääosin yli 3 kilometrin etäisyydeltä, jolloin haruksilla ei ole vaikutuksia maisemaan. Tämän hankkeen vaikutusten arvioinnissa oletetaan, että tuulivoimalat toteutetaan ilman haruksia. Hankkeessa ei oteta kantaa millä tekniikalla tornien rakentaminen toteutetaan.

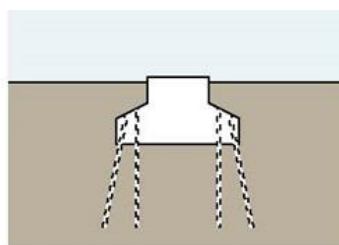

Kuva 7.2 Tyypipiirros haruksilla varustetusta tuulivoimalasta.

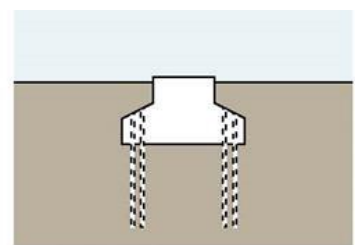
Tuulivoimaloiden perustamistapa riippuu tuulivoimalan tyypistä ja koosta, maa- ja kallioperän ominaisuuksista sekä pohjaveden korkeudesta. Ennen rakentamista voimalapaikoille tehdään pohjatutkimus, jonka perusteella kunkin voimalan perustamistapa lopullisesti ratkaistaan. Mahdollisia perustamistapoja ovat muun muassa maanvarainen teräsbetoniperustus tai kallioon ankkuroitu perustus (Kuva 7.3).

Murskeenvarainen perustus

Kallioankkuroitu perustus
porapaaluilla

Kallioankkuroitu perustus

Kuva 7.3. Periaatekuvat tuulivoimalan vaihtoehtoisista perustamistavoista.

7.2 Sähkönsiirto

Kaava-alueen sisäinen sähkönsiirto tuulivoimaloilta sähköasemille toteutetaan 20–36 kV maakaapeleilla. Kaava-alueelle tarvitaan sähköasema. Maakaapelit asennetaan pääsääntöisesti kaava-alueella huoltoteiden yhteyteen kaapeliojaan suojaputkessa.

Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu kolmea eri sähkönsiirron vaihtoehtoa (Kuva 1.3). Kaikissa vaihtoehdoissa sähkö siirretään kaava-alueen itäpuolella noin 8 kilometrin etäisyydellä sijaitsevaan Fingridin nykyiseen tai parannettavaan voimajohtoon Seinäjoki-Rännäri-Melo. **Liityntäpisteenä on 400 kV sähköasema.**

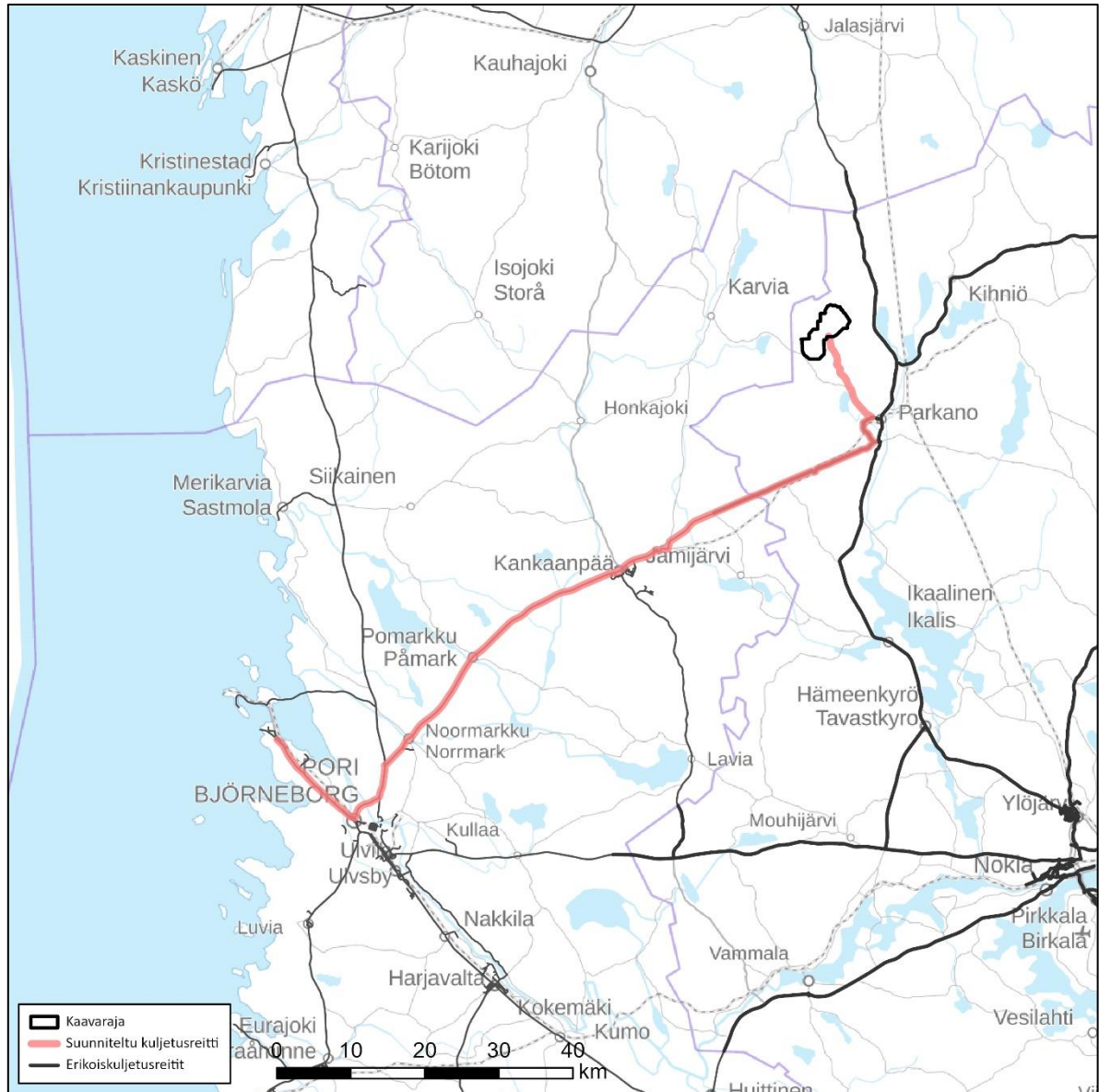
Sähkönsiirron toteutustapa riippuu Fingridin kantaverkon vahvistamisen suunnitelmista. Fingrid vahvistaa kantaverkkoa välillä Kristiinankaupunki-Nokia. Sähkönsiirron toteutustapa päätetään sen jälkeen, kun kantaverkon vahvistamissuunnitelmista on selvyyttä.

7.3 Tiet ja kuljetukset

Tuulivoima-alueen rakentamisessa vaaditaan kuljetuksia tarvittavien rakennusmateriaalien, maa-ainesten, asennustarvikkeiden sekä nosturin ja tuulivoimaloiden osien paikalle saattamiseksi. Nykykaikaisen tuulivoimalan kuljetustarve on yleensä seuraava: kolme ajoneuvoa lapoja varten (yksi kullekin lavalle), kuusi ajoneuvoa tornia varten, yksi ajoneuvo konehuonetta varten ja kolme ajoneuvoa roottorin napaa, asennustarvikkeita ja muita pienempiä osia varten. Osat kuljetetaan joko kuorma-autoilla tai pitkillä ajoneuvoyhdistelmillä. Nykykaikaisen tuulivoimalan rakentamisessa tarvittavan suuren nosturin kuljettaminen vaatii jopa kaksikymmentä kuorma-autokuljetusta.

Rakentamisen aikaiset erikoiskuljetukset kuljetetaan kaava-alueelle mahdollisesti Porin sataman kautta, joka on kaava-aluetta lähin satama. Todennäköinen kuljetusreitti kaava-alueelle ja on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 7.4).

Varsinais-Suomen ELY-keskus on parantamassa erikoiskuljetusreittiä Porin satamasta välillä VT 2 - VT 8 reitillä Mäntyluodontie — Kirrinsannantie - Reposaarentie - Porin Saaristotie. Parantamistojen toteututtua tätä reittiä käytetään Porin satamaan saapuville erikoispitkille kuljetuksille kuten tuulivoimaloiden siiville.

Kuva 7.4. Todennäköinen erikoiskuljetusreitti Porin satamasta kaava-alueelle.

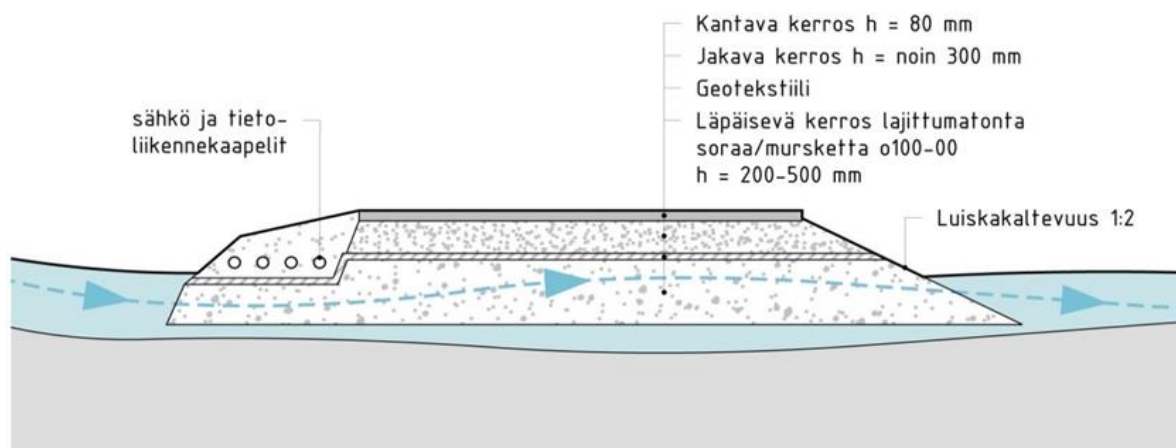
Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää tieverkostolta ympärivuotista liikennöintimahdollisuutta. Olemassa olevia yksityisteitä käytetään mahdollisuuksien mukaan, mutta ne saattavat olla liian kapeita, heikosti kantavia tai geometrialtaan sopimattomia pitkille ja raskaille kuljetuksille. Rakennettavien uusien ja parannettavien nykyisten teiden kaarteiden ja liittymien mitoituksessa on otettava huomioon, että tuulivoimaloiden roottorien lavat tuodaan paikalle yli 50 metriä pitkinä erikoiskuljetuksina, jolloin liittymät ja kaarteet vaativat normaalia enemmän tilaa. Joissakin voimalatyypeissä lavat voidaan kuljettaa myös kahdessa osassa ja ne kootaan vasta tuulivoimalan kasamisalueella. Tällöin vaadittava kuljetuskalusto voi olla lyhyempääkin ja tiet voivat olla kaarteissa kapeampia ja kaarteet jyrkempiä.

Yksityistieverkoston suunnittelussa hyödynnetään olemassa olevaa tiestöä, joka kunnostetaan rasakalle kalustolle sopivaksi. Tiet mitoitetaan tuulivoimalan toimittajan vaatimusten mukaisesti. Tierakenteen sora- ja murskekerrosten yhteispaksuus vaihtelee tavallisesti noin 40–70 cm välillä pohjamaan laadusta riippuen. Tien leveys on yleensä noin 6 metriä, kaarteissa hieman suurempi. Yleensä vaatimuksena on, että tie kestää 17 tonnin akselipainon. Tien periaatekuva on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 7.5).

Tuulivoimahankkeen rakentamisen jälkeen tieverkostoa käytetään voimaloiden huolto- ja valvontatoimenpiteisiin. Tiet palvelevat myös paikallisia maanomistajia ja muita alueella liikkuvia.

Periaatekuva uuden ja perusparannettavan tien rakenteesta.

Periaatekuva uuden ja perusparannettavan tien rakenteesta pohjavesialueella, mikäli pohjavedenpinta on lähellä maanpintaa.

Kuva 7.5. Periaatekuvat rakennettavien teiden rakenteista.

7.4 Rakennustöiden aikataulu

Tuulivoimalaitoksen rakentaminen kestää yhteensä noin yhden vuoden, jonka aikana tehdään perustukset ja kootaan voimalat.

7.5 Käytöstä poisto

Tuulivoimalaitosten tekninen käyttöikä on noin 30 vuotta. Perustukset mitoitetaan yleensä noin 30 vuoden käyttöiälle ja kaapeleiden käyttöikä on vähintään 30 vuotta. Käyttöikää pystytään pidentämään riittävän huollon ja osien vaihdon avulla.

Kun voimaloiden käyttöikä on päättynyt, voimala voidaan purkaa pystytysalueella. Myös maakaapeleina toteutettu alueen sisäinen sähköverkko on mahdollista purkaa, jos sillä ei ole muuta käyttöä. Voimalan perustusten maanalaiset osat voidaan purkaa tai jättää paikoilleen ja perustukset voidaan maisemoida.

Suurin osa tuulivoimalan rakenteista ja materiaalista voidaan joko kierrättää tai hyödyntää uusiomateriaalina. Tuulivoimapuiston purkamiseen käytettävät menetelmät ja työvaiheet ovat vastaavat kuin rakentamisvaiheessa. Tuulivoimaloiden purkamisesta vastaa voimaloiden omistaja. Purkamisessa noudatetaan maankäyttö- ja rakennuslain säädöksiä (MRL 166 § ja 170§).

8 Osayleiskaavan suunnittelun vaiheet

8.1 Tavoiteaikataulu

Kaavaprosessi	Ajankohta
Vireilletulo	Kaupunginhallitus 15.3.2021 § 10
OAS nähtävillä	21.1.-21.2.2022
Kaavan laatimisvaiheen aineisto (kaavaluonnos) nähtävillä	1.11.-30.11.2022
Kaavaehdotusvaihe	5/2023-8/2023
Kaavaehdotus nähtävillä	20.9.-26.10.2023
Kaavan hyväksyminen	12/2023-1/2024

8.2 Kaavoituksen käynnistäminen

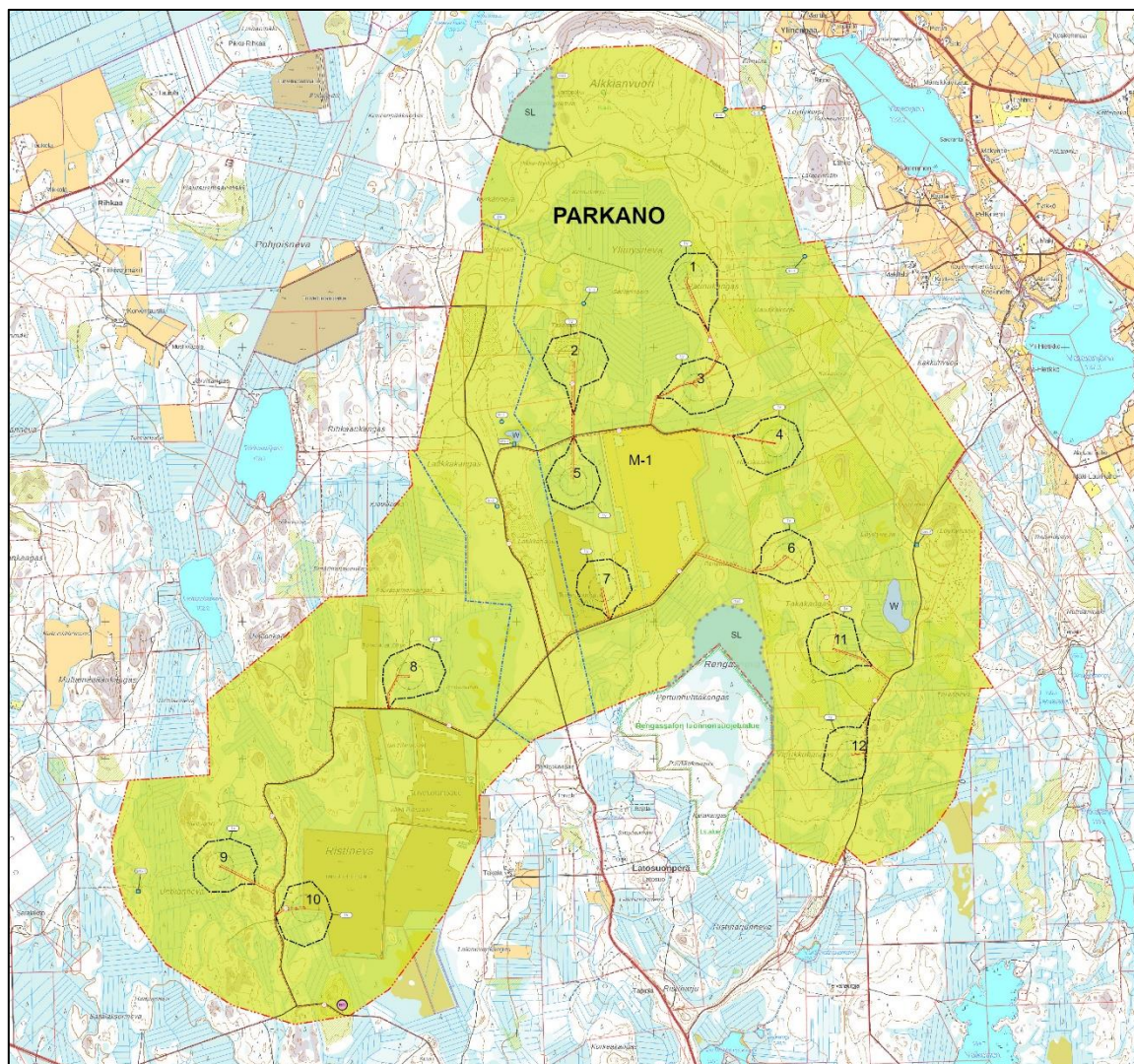
Parkanon Tuuli Oy anoi Parkanon kaupungilta lupaa saada aloittaa maankäyttö- ja rakennuslain 77 §:n mukaisen tuulivoimayleiskaavan laadinnan. Kaupunginhallitus päätti 15.3.2021 kaavan vireilletulosta.

8.3 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

OAS oli nähtävillä 21.1. – 21.2.2022. OAS:sta saatiin 14 lausuntoa ja 15 mielipidettä. Useissa mielipiteissä oli useita allekirjoittaneita. Palautteissa pyydettiin muun muassa ottamaan huomioon lähi-seudun muut tuulivoimahankkeet sekä radiolinkit. Useissa mielipiteissä vastustettiin tuulivoimahanketta.

8.4 Osayleiskaavaluonnos

Tavoitteiden ja selvityksistä saadun tiedon perusteella laadittiin kaavaluonnos, jonka vaikutukset arvioitiin. Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja kunnan hallintokunnilta (MRL 62 §). Osallisilla on mahdollisuus esittää kaavaluonnoksesta mielipiteitä kaavaluonnoksen nähtävillä olon aikana.

Kuva 8.1. Ote kaavaluonnoksesta 7.10.2022.

Parkanon tekninen lautakunta päätti 19.10.2022 § 3 asettaa Takakangas-Pihlajajarjun tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston (kaavakartta ja -selostus liitteineen) nähtäville. Kaava-aineisto oli nähtävillä 1.11.-30.11.2022 julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, Parkanon kaupungintalon ilmoitustaululla, kaupungintalon 3. kerros, sekä Parkanon kaupungin verkkosivuilla <https://www.parkano.fi/category/uutiset/>. Parkanon kaupungintalon osoite: Parkanontie 37.

Tekninen lautakunta pyysi valmisteluaineistoista lausunnot viranomaisilta ja kunnan hallintokunnilta (MRL 62). Osallisilla oli mahdollisuus esittää kaavaluonnoksesta mielipiteitä nähtävillä olon aikana. Osayleiskaavaluonnoksesta saatiin 17 lausuntoa ja 15 mielipidettä.

Lausunnoissa tuotiin esiin muun muassa seuraavia asioita:

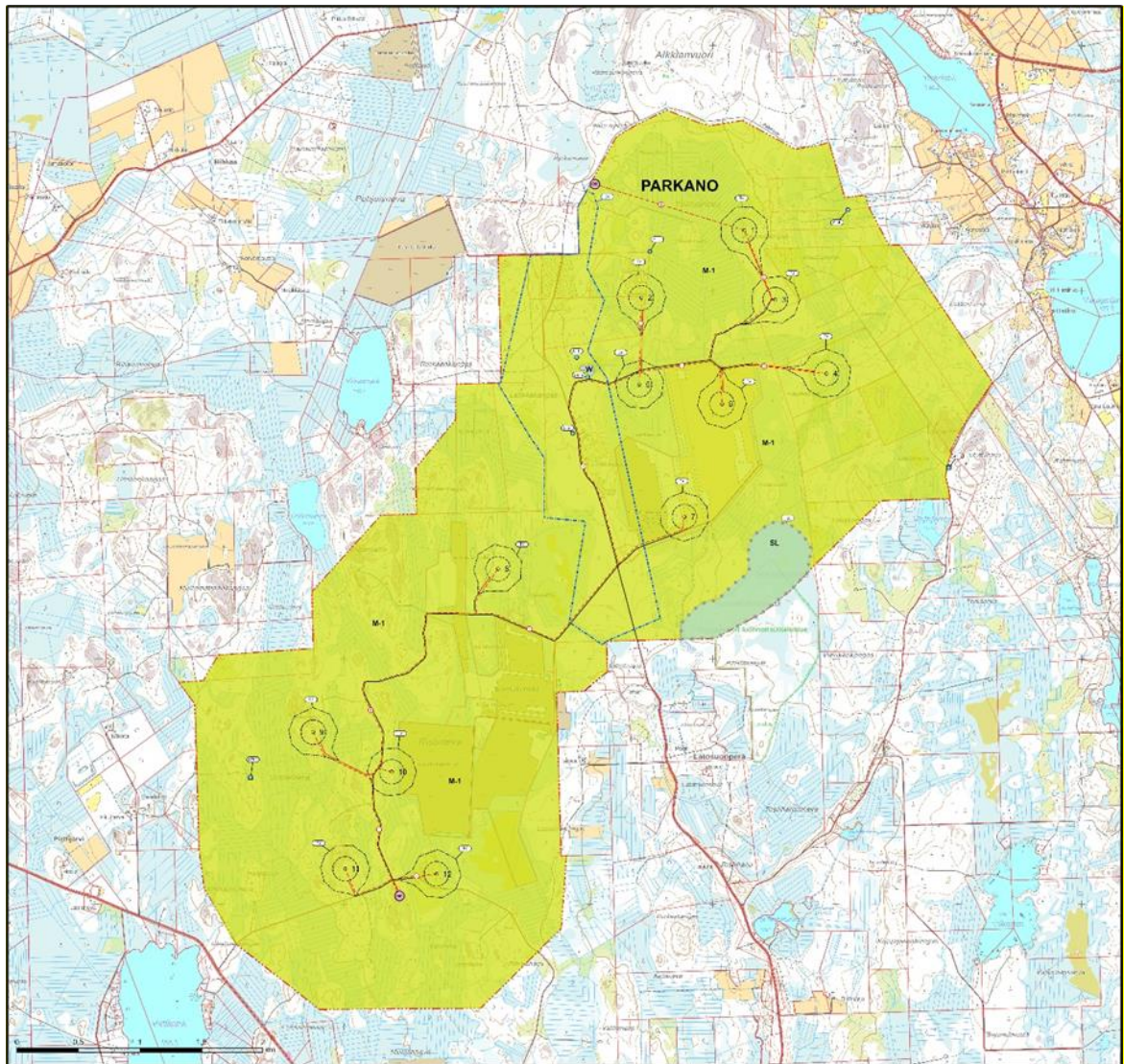
- Alkkianvuoren GeoPark tärkeänä matkailu- ja virkistyskohteena kaava-alueella.
- Maakuntakaavan tuulivoima-alueen rajausta ja sen alueen yli kaavoittaminen
- Muiden tuulivoimahankkeiden täydennystarve
- Rakentamisen sekä tuulivoimaloiden toiminnan aikaiset vaikutukset pohjavedelle.
- Entisten turvetuotantoalueiden tulevaisuus
- Voimaloiden 6, 11 ja 12 sijainnit luonnon monimuotoisuuden ydinalueella.
- Lisättävä kuvaus Pirkanmaan vaihemaakuntakaavaluonnoksesta kaavaselostukseen

Mielipiteissä tuotiin esiin muun muassa seuraavia asioita:

- Tuulivoimaloita on sijoitettu maakuntakaavan tuulivoima-alueen rajauksen ulkopuolelle
- Tuulivoimaloiden rakentamisen ja toiminnan vaikutus pohjavesiin
- Alkkianvuoren GeoParkin tulevaisuus tuulivoima-alueen vieressä
- Parkanon kaupungin maine ulkoilu ja matkailukohteena vaarantuu
- Tuulivoimaloiden melun ja välkkeen aiheuttama häiriö
- Huoli tuulivoimaloiden vaikutuksista kiinteistöjen arvoihin
- Maisemavaikutukset Vatajankylään

8.5 Osayleiskaavaehdotus

Kaavaluonnoksesta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden sekä YVA-selostuksesta saadun yhteysviranomaisen perustellun päätelmän perusteella laadittiin kaavaehdotus, jonka vaikutukset arvioitiin.

Kuva 8.2. Ote kaavaehdotuksesta 16.8.2023.

Kaupunginhallitus hyväksyi 11.09.2023 § 225 kaavaehdotuksen asettamisen nähtäville kunnan ilmoitustaululle ja kotisivulle. Kaavaehdotus oli nähtävillä 20.9.-26.10.2023. Nähtävillä olosta

tiedotettiin kuuluttamalla. Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot viranomaisilta ja kunnan hallintokunnilta (MRL 65 §, MRA 19 §, MRA 20 §, MRL 32a §). Osallisilla oli mahdollisuus jättää kaavaehdotuksesta kirjallinen muistutus. Mahdolliset muistutukset oli toimitettava Parkanon kaupungille ennen nähtävilläoloajan päättymistä (MRL 65.2 §).

Kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos ja -selostus liitteineen) saadun palautteen perusteella tarkennettiin kaava-aineistoa seuraavasti:

- Kaava-alueen rajausta muutettiin.
- Voimaloiden 6, 11 ja 12 sijainteja muutettiin.
- Voimaloiden roottorin halkaisija pieneni 190 metriin, jolloin voimaloiden kokonaiskorkeus laski 295 metriin.
- Ohjeellisia uusia tielinjauksia tarkennettiin.
- Päivitettiin voimaloiden sijoitussuunnitelma, kaava-alueen sisäinen tiestö ja maakaapelit.
- Päivitettiin melu- ja välkemallinnukset ja niiden raportit päivitetyn voimaloiden sijoitussuunnitelman mukaisiksi.
- Korvattiin näkyvyysanalyysin kartta tarkemmilla versioilla.
- Täydennettiin arkeologisen kulttuuriperinnön karttaan (kuva 4.8) kaksi täydennysinventoinnin kohdetta
- Päivitettiin kasvillisuuden ja luontotyyppien nykytilan kuvausta kesällä 2023 täydennetyn luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksen perusteella.
- Täydennettiin Pirkkanmaan vaihemaakuntakaava Elonkirjo ja energia -tiedot kaavaselostukseen.
- Päivitettiin hiililaselaskelma ja sen raportti voimaloiden sijoitussuunnitelman mukaiseksi.
- Täydennettiin tietoja kahdesta muusta tuulivoimahankkeesta kohtaan 3.4.1.
- Lisättiin kartta alueella voimassa olevista maa-ainesluvista kohtaan 4.8. Luonnonvarat.
- Lisättiin kaava-aineistoon uusi havainnekuva ja päivitettiin havainnekuvat 295 metrisille voimaloille ja uudelle voimasijoittelulle.

8.6 Osayleiskaavan hyväksyminen

Kaavaehdotuksesta saatiin 20 lausuntoa ja 28 eri mielipidettä, joista yhdessä oli 28 allekirjoittajaa ja kahdessa kaksi allekirjoittajaa.

Lausunnoissa tuotiin esiin seuraavia asioita:

- Kaavaselostuksesta puuttuu Alkkianevan-Lylynevan MAALI-alue.
- Kaava-alueella sijaitsee paljon metsälaki- ja vesilakikohteita.
- Kaavakartasta puuttuvat pohjavesialueiden suojelumääräykset.
- Kaavan yleismääräyksenä mainittavan aurinkovoiman mahdollinen sijoittaminen käytöstä poistuville turvealueille tulisi huomioida pohjaveden osalta kaavamääräyksessä.
- Aineistossa listatuista muista tuulivoimahankkeista puuttuu Mäntykankaan tuulivoimahanke noin 9 kilometrin päässä Takakangas-Pihlajaharjun kaava-alueesta.
- Yhteisvaikutusten arvioinnista puuttuu sähkönsiirtoreittien aiheuttamat vaikutukset.
- Kaavoituksen yhteydessä ei ole tehty arviota kuinka suuripinta-alaisia mahdolliset aurinkovoiman tuotantoalueet olisivat.
- Turve- ja maa-ainesotto ja sille soveltuvat alueet tulisi osoittaa osayleiskaavassa.
- Kauniston kierroksen ulkoilu- ja virkistysreitti on hyvä osoittaa kaavakartalla.
- Muinaismuistokohde sm-3 sijoittuu yleiskaava-alueen rajan ulkopuolelle.
- Kaavan sm- ja s-kohdemerkintöjen selityksissä tulisi mainita, mihin kohdenumerointi viittaa.
- Voimalinjan liitynnän kuvauksessa tulee täsmentää, että liityntäpisteinä on 400 kV sähköasema (ei johdonvarsiliityntä).

- Voimala 1 ja sille johtava sähkönsiirtolinja Ylimysnevan läpi tarvelevät peruuttamattomasti rahkankorjuukokeen.
- Kaavakarttojen metsätalousalueelle ei merkitä luo-merkintöjä tai suojelumääräyksiä.
- Kaava-aluetta lähin sääätutka tulee Ilmatieteen laitoksen lausunnon mukaan siirtymään.
- Tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa.

Mielipiteissä tuotiin esiin seuraavia asioita:

- Hankkeen yhteisvaikutukset etenkin maisemaan muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.
- Voimaloiden aiheuttama melu ja mallinnusten oikeellisuus.
- Välkemallinnuksen tulokset ja välkevaikutukset asukkaisiin.
- Voimaloiden vaikutus luonnon virkistyskäyttöön.
- Voimaloiden aiheuttama haitta asumisviihtyvyyteen.
- Voimaloiden vaikutus kiinteistöjen arvoon.
- Voimaloiden vaikutus matkailuun.
- Huoli impulssimaisesta infraäänestä.
- Huoli pohjavesialueiden säilymisestä.
- Voimalat sijaitsevat liian lähellä asutusta ja vapaa-ajan asuntoja.
- Luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja virkistyskäyttö on turvattava.
- Kaavaluonnos ja -ehdotus poikkeavat toisistaan paljon.
- Voimaloiden vaikutukset maakotkaan.
- Osayleiskaavan suhde maakuntakaavassa esitetyn tuulivoima-alueen kanssa.
- Hanke syö Pohjois-Parkanon elinvoimaa ja rajoittaa muita elinkeinomahdollisuuksia.

Saadun palautteen perusteella tarkennettiin kaavakarttaa seuraavasti:

- Voimalan 1 tuulivoimalan aluetta rajattiin siten, että voimala tai sen rakenteet eivät vahingoita rahkankorjuukoetta.
- Sähkönsiirtolinja siirrettiin kulkemaan sähköasemalta voimalle 2.
- Poistettiin muinaismuistokohde sm-3 kaavakartalta.
- Lisättiin sm- ja s-kohdemerkintöjen selityksiin teksti "Merkinnän yhteydessä oleva numero viittaa kaavaselostuksessa olevaan kohteen numeroon".
- Lisättiin pohjav4eden kohdemerkinnän selitykseen määräys "Tien parantaminen ja maakaapelin sijoittaminen tien yhteyteen on toteutettava niin, että mahdolliset haitat pohjaveden laadulle tai määrälle voidaan välttää".
- Lisättiin kaavan yleismääräyksiin teksti "Aurinkoenergian tuotantoalueen rakenteita ei saa sijoittaa pohjavesialueelle, jos niistä voi olla haittaa pohjaveden laadulle tai määrälle".

Saadun palautteen perusteella tarkennettiin kaavaselostusta seuraavasti:

- Täydennettiin kaavaselostuksen kohtaan 3.4.1 Tuulivoimahankkeet Mäntykankaan tuulivoimahanke kuvaan 3.8 ja taulukkoon 3.1.
- Lisättiin kohtaan 4.11.1 Linnustollisesti arvokkaat alueet (IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet) tieto Alkkiannevan-Lylynevan MAALI-alueesta kaava-alueen länsipuolella.
- Lisättiin kohtaan 7.2. Sähkönsiirto teksti "Liityntäpisteenä on 400 kV sähköasema."
- Lisättiin kohtaan 7.3 Tiet ja kuljetukset teksti "Varsinais-Suomen ELY-keskus on parantamassa erikoiskuljetusreittiä Porin satamasta välillä VT 2 - VT 8 reitillä Mäntyluodontie - Kirrinsannantie - Reposaarentie - Porin Saaristotie. Parantamistoimenpiteiden toteuduttua tätä reittiä käytetään Porin satamaan saapuville erikoispitkille kuljetuksille kuten tuulivoimaloiden siiville."

- Lisättiin kohtaan 10.1 Maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset teksti "Kaavalla ei ole vaikutusta läheisten ranta-asetemakaavojen toteutumiseen."
- Lisättiin kohtaan 10.18 Aluetalouteen ja elinkeinoiniin kohdistuvat vaikutukset teksti "Tuulivoimaloiden ja uusien huoltoteiden alle jää alle 2 prosenttia kaava-alueen pinta-alasta, joten kaavan vaikutukset metsätalouteen ovat vähäiset. Alueen tieverkon kuntoon kaavalla on myönteinen vaikutus, millä on metsätalouden harjoittamisen kannalta myönteinen vaikutus."
- Lisättiin kohtaan 10.23.2 Säättökätkat teksti "Kaava-alueella lähin säätutka tulee Ilmatieteen laitoksen lausunnon mukaan siirtymään kesällä 2022 Kankaanpäähän ja sijoittuu yli 20 kilometrin päähän kaava-alueelta, joten Ilmatieteen laitoksella ei nykyisen ohjeistuksen mukaan ole lausuttavaa hankkeesta."
- Lisättiin kohtaan 10.25 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa teksti "Hankkeella voi olla yhteisvaikutuksena seudun muiden tuulivoimahankkeiden kanssa vaikutuksia sähkönsiirtoreitien sijaintiin ja kapasiteettiin."

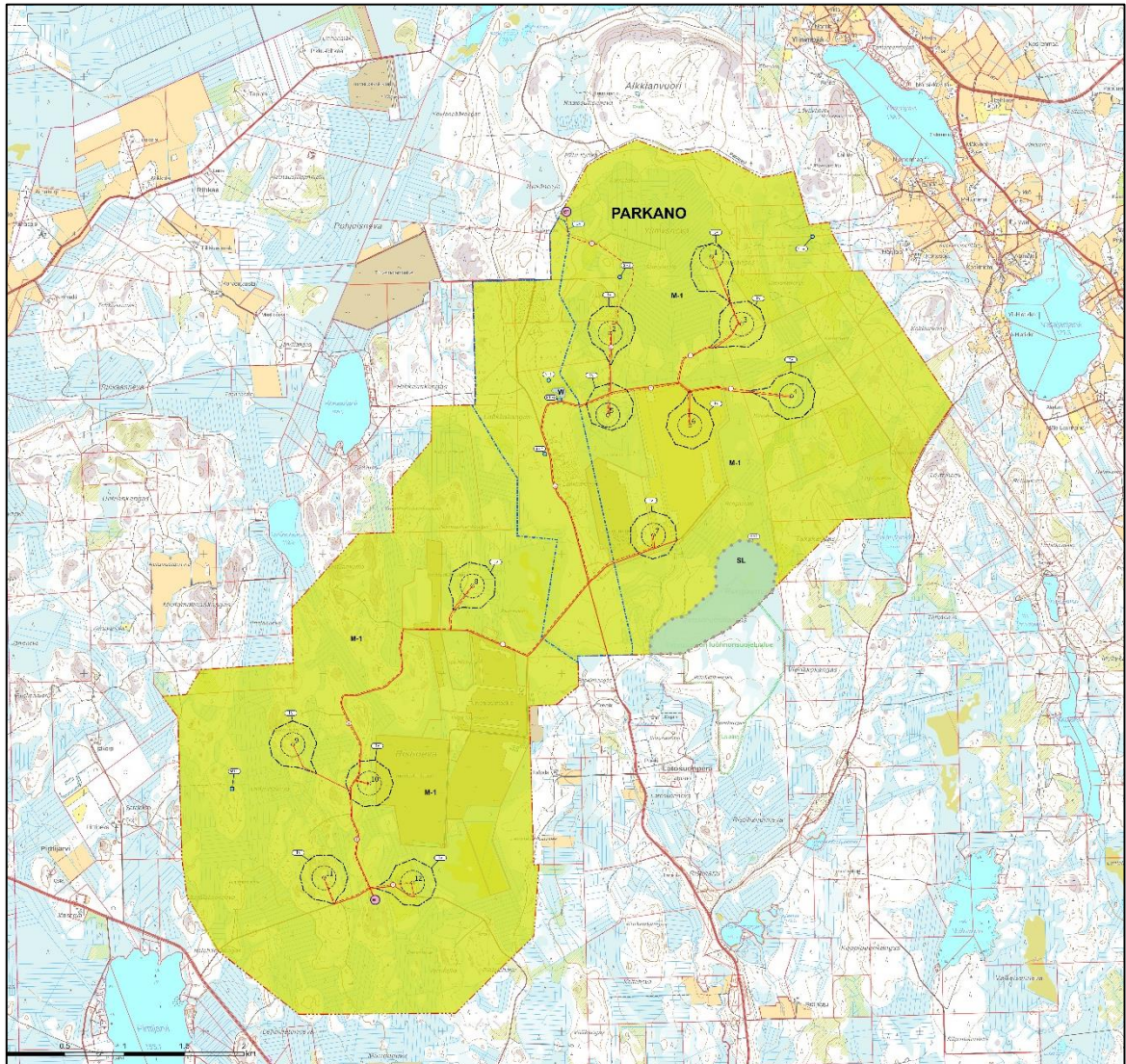
8.7 Osayleiskaavan hyväksymiskäsittely

Kaavan hyväksyy kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuusto. Kaava tulee voimaan, kun hyväksymistä koskeva päätös on lainvoimainen ja se on kuulutettu.

Hyväksymispäätöksestä tiedotetaan ELY-keskukselle, Pirkanmaan liitolle ja niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet. Kaavan lainvoimaisuudesta kuulutetaan kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja paikallislehdissä (MRA 93 §).

9 Osayleiskaavan kuvaus

9.1 Kaavaratkaisu

Kuva 9.1. Ote kaavakartasta 7.12.2023.

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alue).

Osayleiskaavassa on osoitettu maa- ja metsätalous valtainen alue (M-1), jolle saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille (tv). Maa- ja metsätalousalueella sallitaan metsätalouden harjoittamista palveleva rakentaminen.

Kullekin tv-alueelle saa rakentaa yhden tuulivoimalan, jonka kokonaiskorkeus saa olla enintään 295 metriä maanpinnasta. Korkeimmalla sijaitsevat tuulivoimaloiden alueet sijaitsevat noin tasolla +180 metriä, jossa tuulivoimaloiden lavat saavat siis kaavan mukaan ulottua noin korkeustasolle +475 metriä (korkeus merenpinnasta).

Tuulivoimaloiden kaikki rakenteet, siipien pyörimisalue ja rakentamisessa tarpeelliset nostoalueet huoltotien tulosuunnassa, mahdollisia levennyksiä lukuun ottamatta, on sijoitettava kokonaan tv-alueen sisäpuolelle.

Tv-alueille on osoitettu tuulivoimaloiden ohjeelliset sijainnit. Voimaloiden tarkka sijainti määrittyy rakennusluvan yhteydessä. Osayleiskaavalla sallitaan enintään 12 tuulivoimalan rakentaminen. Voimalat on numeroitu.

Kaava-alueelle on osoitettu kaksi ohjeellisen sähköaseman sijaintia, toinen kaava-alueen etelä-osaan, toinen pohjoisosaan.

Kaavassa on osoitettu nykyiset tielinjaukset sekä ohjeelliset uudet tielinjaukset, Lisäksi on esitetty tuulivoimaloiden väliset ohjeelliset maakaapelit.

9.2 Kaavamerkinnot ja määräykset

M-1

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouden harjoittamista palveleva rakentaminen. Alueelle saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille sekä niitä varten huoltoteitä, kokoonpano- ja tukitoimintojen alueita sekä teknisiä verkostoja.

Maankäyttö- ja rakennuslain 16.3 §:n nojalla alue määrätään suunnittelu-alueeksi. Suunnittelutarvevelvoite ei koske tuulivoimarakentamista. Määräys suunnittelutarvealueesta on voimassa siihen asti, kun kaava saa lainvoiman, kuitenkin enintään 5 vuotta.

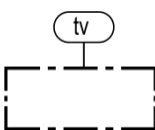
SL

Luonnonsuojelualue.

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet. Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

W

Vesialue.

Tuulivoimaloiden alue.

Alueelle saa rakentaa yhden tuulivoimalan, jonka kokonaiskorkeus saa olla enintään 295 metriä maanpinnasta.

Alueelle saa sijoittaa tuulivoimaloiden vaatiman rakennusoikeuden.

Tuulivoimaloiden kaikki rakenteet on sijoitettava kokonaan alueen sisäpuolelle.

Ohjeellinen voimalan sijainti.

Voimalan tarkka sijainti määritetään rakennusluvan yhteydessä.

6

Voimalan numero.

Pohjavesialue.

Tien parantaminen, ja maakaapelin sijoittaminen tien yhteyteen on toteutettava niin, että mahdolliset haitat pohjaveden laadulle tai määrälle voidaan välttää.

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

Muinaismuistokohde.

Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto. Merkinnän yhteydessä oleva numero viittaa kaavaselostuksessa olevaan kohteen numeroon.

Muu kulttuuriperintökohde.

Alueella olevat historialliset -esim. asutus-, elinkeino- ja sotahistorialliset – rakenteet on säilytettävä. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella alueellisen vastuumuseon kanssa. Merkinnän yhteydessä oleva numero viittaa kaavaselostuksessa olevaan kohteen numeroon.

Nykyinen / parannettava tielinjaus.

Ohjeellinen uusi tielinjaus.

Ohjeellinen maakaapeli.

Maakaapelit tulee sijoittaa ensisijaisesti teiden yhteyteen.

Ohjeellinen sähköasema.

Yleiskaava-alueen raja.

Kunnan raja.

PARKANO

Kunnan nimi.

Yleiset määräykset

Tämä osayleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää kaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alue).

Yleiskaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille voidaan sijoittaa yhteensä enintään 12 tuulivoimalaa ja niiden vaatima rakennusoikeus.

Alueen sisäiset keskijännitejohdot on toteutettava ensisijaisesti maakaapeleina. Maakaapelit tulee sijoittaa ensisijaisesti teiden yhteyteen.

Tuulivoimalat on merkittävä tunnistemerkinnöin.

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (1107/2015) sekä Sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetus (545/2015). Jos tuulivoimaloiden melutasot poikkeavat kaavoitusvaiheessa ilmoitusta, rakennusluvan yhteydessä on esitettävä uudet melulaskennat.

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon voimaloiden varjostusvälkkeen vaikutus ympäristön asuin- ja lomarakennuksiin. Voimaloiden pitää olla teknisesti säädettävissä ja pysäytettävissä niin, että ne eivät aiheuta merkittäviä välkevaikutuksia asutukseen tai loma-

asutukseen.

Vesistöjen rantavyöhykkeen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia.

Kaava-alueen turvetuotannosta poistuneille tai poistuville alueille saa sijoittaa aurinkoenergian tuotantoalueita. Aurinkoenergian tuotantoalueiden toteuttaminen edellyttää suunnittelutarverkaisua. Aurinkoenergian tuotantoalueen rakenteita ei saa sijoittaa pohjavesialueelle, jos niistä voi olla haittaa pohjaveden laadulle tai määrälle.

10 Osayleiskaavan vaikutukset

Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä arvioidaan osayleiskaavan keskeiset vaikutukset maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Vaikutusten arvioinnin tehtävänä on tukea kaavan valmistelua ja hyväksyttävien kaavaratkaisujen valintaa sekä auttaa arvioimaan, miten suunnitelman tavoitteet ja sisältövaatimukset toteutuvat. Vaikutusarvioinnissa tarkastellaan myös mahdollisuuksia ja keinoja vaikutusten lieventämiseen.

Vaikutusten arviointi on tehty asiantuntija-arviona ja se perustuu kaavan rinnalla tehtyyn ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA), käytössä oleviin perustietoihin, selvityksiin, suunnitelmiin, maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja mielipiteisiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Tuulivoimaloiden merkittävimmät ympäristövaikutukset liittyvät useimmiten maisemaan, meluun ja pyörivän roottorin aiheuttaman varjon vilkkumiseen (välke). Eri vaikutustyypeillä on erisuuruinen vaikutusalue. Kaukaisimmillaan hankkeella voi olla vaikutuksia 20–30 kilometrin etäisyydelle, jolloin voimalat voivat vielä erottua maisemassa (maisemavaikutus). Vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyisyyteen hankkeella voi olla pääosin enintään 5 kilometrin etäisyydelle. Melun ja valon vilkkumisen vaikutukset ulottuvat enintään noin 2 kilometrin päähän tuulivoimapuistosta.

10.1 Maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset

Kaava-alueen raja-alue on laajempi kuin Pirkanmaan maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alue. Hanke toteuttaa maakuntakaavassa osoitettua tuulivoima-alueita, eikä kaava-alueen laajempi raja-alue ole ristiriidassa maakuntakaavan kanssa.

Kaava-alueella ei ole voimassa olevia yleis- tai asemakaavoja. **Kaavalla ei ole vaikutusta läheisten ranta-asemakaavojen toteutumiseen.** Kaava-alueeseen ei kohdistu yhdyskuntarakenteen laajenemisen painetta, eikä kaavalla ole vaikutusta yhdyskuntarakenteeseen.

Hankkeen rakentamisvaiheessa kaava-alueella kulkemista rajoitetaan tilapäisesti. Työmaiden läheisyydessä ei silloin voi liikkua vapaasti.

Hanke ei rakentamisvaiheen jälkeen rajoita kaava-alueen käyttämistä virkistykseen, ulkoiluun, metsästykseseen, marjastukseen tai sienestykseen, vaan alueella voi liikkua kuten ennenkin jokamiehen-oikeuksien mukaisesti.

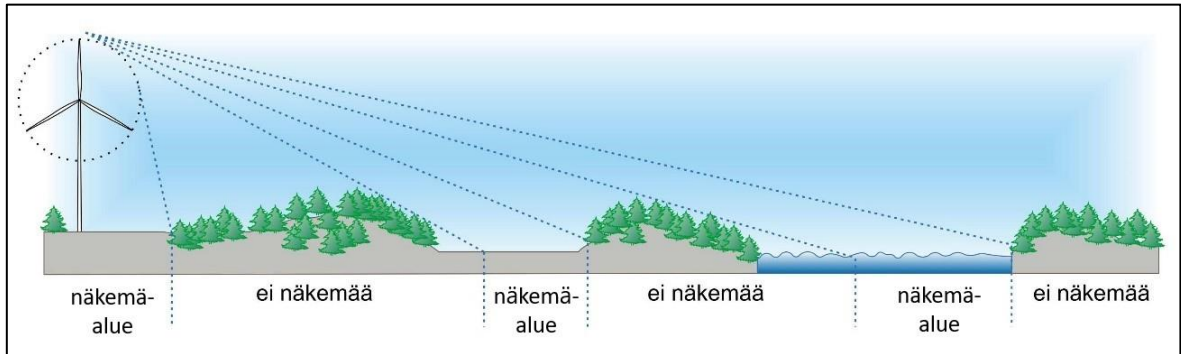
Hanke estää turvetuotannon tv-alueiden kohdalta. Niiden ulkopuolella turvetuotanto on mahdollista, mutta esimerkiksi tulipaloriski ja turpeen pölyäminen voivat rajoittaa turpeennostoa ja turvetuotannon harjoittamista tuulivoimaloiden alueella.

Kokonaisuutena rakentamisesta ja purkamisesta aiheutuvat haitalliset vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

10.2 Maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset

10.2.1 Näkemäalueet ja tarkasteluvyöhykkeet

Puuston ja maaston muotojen aiheuttama katvevaikutus on voimakas ja estää voimaloiden näkymisen myös hyvin lähellä tuulivoimaloita. Täysikasvuisten puiden metsänraja estää näkymisen taasisessa maastossa noin 100-300 metrin etäisyydelle avoimen alueen reunasta. Jos metsäinen maasto on korkeammalla kuin sen taakse jäävä avoin alue, katvevaikutus on laajempi.

Kuva 10.1. Periaate, miten kumpareet ja puusto muodostavat näkemäesteen

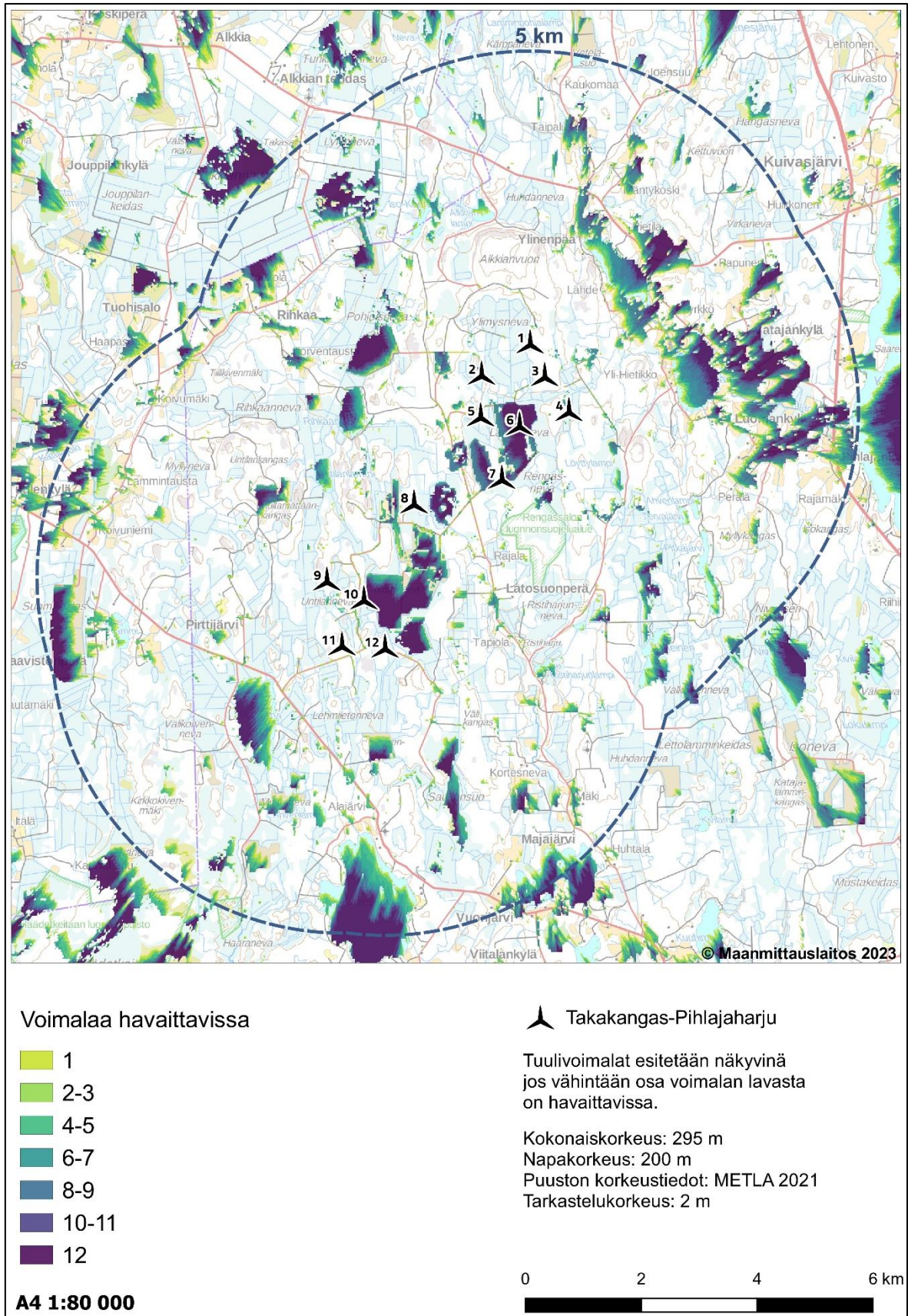
Taulukko 10.1. Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt tarkasteluvyöhykkeet.

Etäisyys	Vaikutusalue	Kuvaus
0–2 km	Tuulivoima-alue ja sen välitön lähiympäristö	Välittömät vaikutukset (huoltotiet ja muu tuulivoimainfra, sähkönsiirto, varjostus, melu, jää). Tuulivoimala hallitseva.
2–5 km	Lähivaikutusalue	Alue, jolla visuaaliset vaikutukset voivat olla niin merkittäviä, että ne voivat vaikuttaa maiseman luonteeseen ja laatuun. Tuulivoimalat voivat olla maisemakuvassa dominoivia, mikäli näkemäesteitä ei ole.
5–10 km	Ulompi vaikutusalue	Alue, jolle voimalat voivat näkyä selvästi, mutta jolla niiden vaikutukset maiseman luonteeseen ja laatuun vähenevät etäisyyden kasvaessa. Voimalat ovat osa laajempaa maisemakokonaisuutta. Voimaloiden kokoa ja etäisyyttä voimaloihin voi olla vaikea hahmottaa.
10–20 km	Kaukoalue	Alue, jolle voimalat voivat näkyä, mutta jolla niillä ei yleensä enää ole merkitystä maiseman luonteen ja laadun kannalta (poikkeuksena esimerkiksi erämaiset alueet). Lentoestevalot voivat erottua sopivissa olosuhteissa.
>20 km	Teoreettinen maksiminäkyvyys	Voimalat voi hyvissä sää- ja valaistusolosuhteissa erottaa paljaalla silmällä, ei merkitystä maiseman luonteen tai laadun kannalta.
Lähde: Eri selvitykset tuulivoimaloiden näkyvyydestä (mm. mm. Ympäristöministeriö 2016, Weckman 2006), muut tuulivoimaselvitykset		

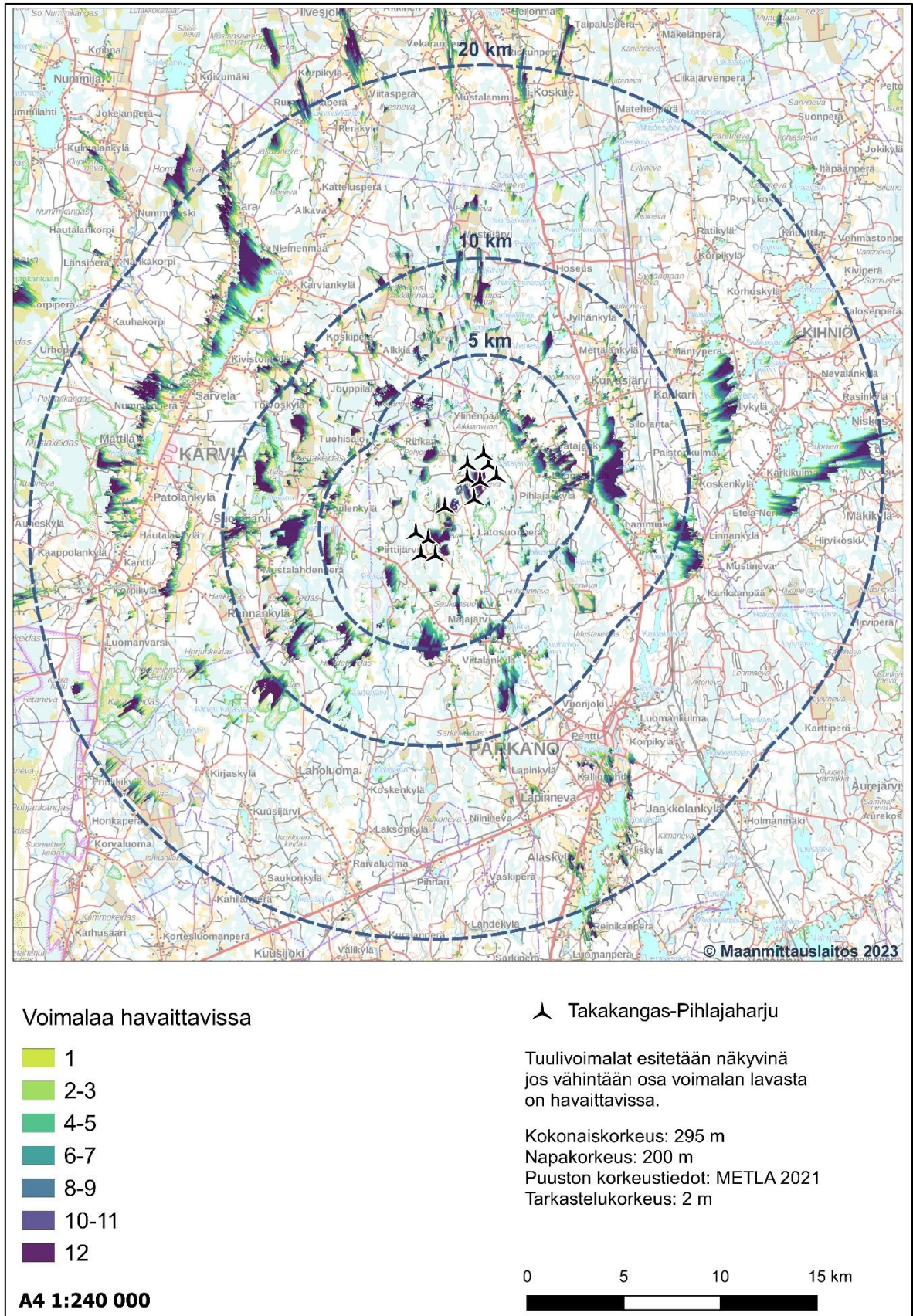
Yleisesti tuulivoimalan lapojen arvioidaan näkyvän selkeällä ja kuivalla ilmalla 5–10 kilometrin päähän. Tätä kauempana lapojen havaitseminen on vaikeampaa siten, että 15–20 kilometrin etäisyydellä niitä ei enää erota. Torni voi erottua noin 20–30 kilometrin päähän, jopa 50 km etäisyydelle hyvissä sääolosuhteissa. Sääolosuhteista riippuen etäisyydet voivat olla edellä mainittua selvästi lyhyemmät.

Seuraavissa kuvissa (Kuva 10.2 ja Kuva 10.3) on esitetty näkemäalueanalyysi eli laskennallinen malli voimaloiden näkyvyydestä. Laskentamalli huomioi maaston topografian ja myös alueen puusto on huomioitu laskelmissa. Puuston korkeustiedot on saatu Luonnonvarakeskuksen valtakunnan metsien inventoinnin puun korkeusaineistosta paikkatietona. Hyvissä sääolosuhteissa voimalat tai niiden osia voidaan havaita myös kauempaa tuulipuistosta. Näkemäalueanalyysin pohjalta voidaan karkeasti arvioida myös lentoestevalojen näkyvyyttä: lentoestevalot sijoitetaan voimalatornin päälle, joten niiden näkyvyys myötäilee tornin näkemäaluetta.

Hankkeen visuaalisia vaikutuksia on havainnollistettu näkemäaluekartoilla (Kuva 10.2 ja Kuva 10.3), jossa voimaloiden näkyvyys on laskettu kokonaiskorkeuden perusteella. Karttoja katseltaessa täytyy muistaa, että voimalan näkymiseen riittää, että pieni osa, esim. lavan kärki, on teoreettisesti havaittavissa.

Kuva 10.2. Näkemäalueanalyysin tulokset suunnittelualueen lähialueella.

Kuva 10.3. Näkyvyysalue 20 kilometrin etäisyydelle kaava-alueen tuulivoimaloista.

Lentoestevalojen vaikutukset

Tuulivoimaloihin konehuoneen päälle asennettavat lentoestevalot (päivällä valkoiset vilkkuvat suuritehoiset valot, yöllä lähtökohtaisesti punaiset jatkuvasti palavat) ja voimalatorniin asennettavat lentoestevalot (kiinteä punainen, pienitehoinen) muuttavat kaava-alueen ympäristön maisemaa tuomalla uuden valonlähteen maisemakuvaan.

Lentoestevalot vaikuttavat tuulivoimaloiden näkyvyyteen etenkin lähi- ja ulommalla vaikutusalueella. Päivällä vilkkuvat valkoiset valot eivät erotu maisemassa kirkkaalla säällä häiritsevästi. Valot ovat näkyvämmät pilvisellä säällä. Yöaikaan palavat punaiset lentoestevalot ovat matalatehoiset eivätkä ne ole maisemassa häikäiseviä, mutta ovat havaittavia.

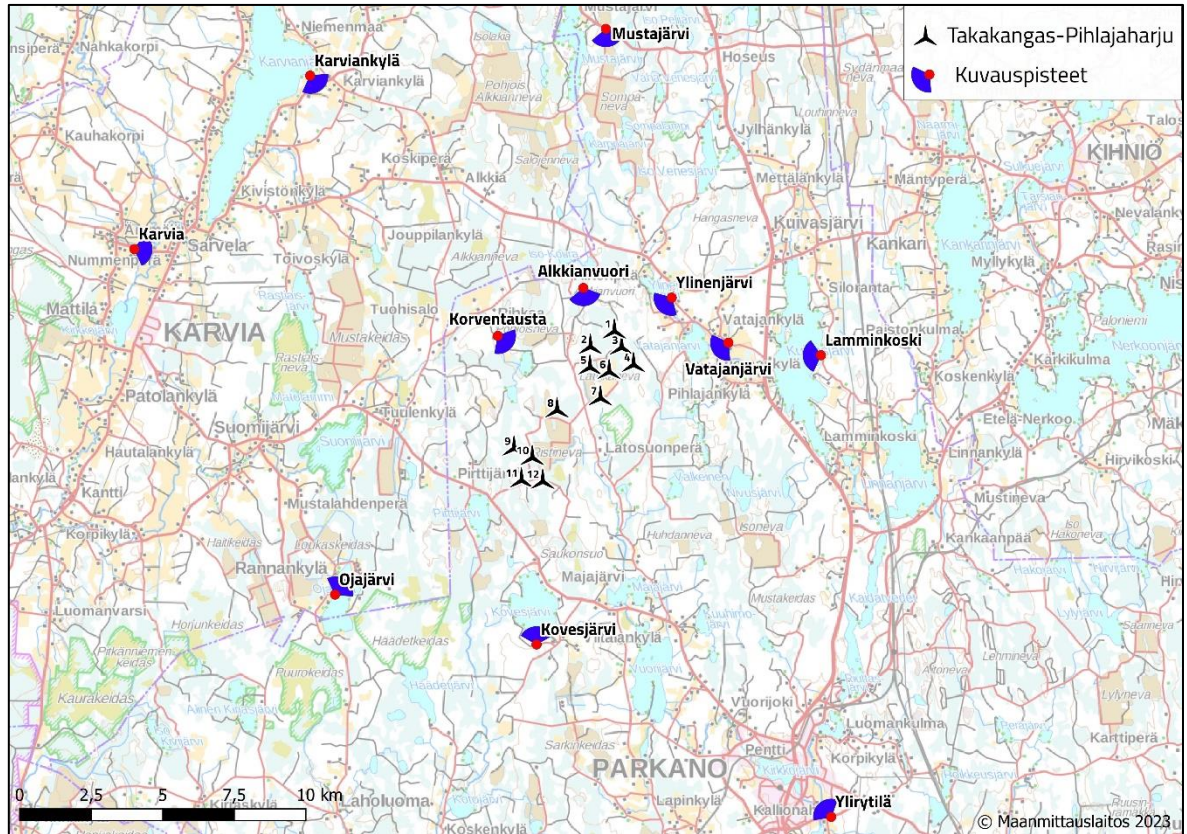
Lentoestevalojen vaikutukset ovat merkittävimmät voimaloiden lähialueilla, missä myös voimalat ovat esillä maisemassa selvimmin. Lentoestevalot tuovat uuden näkyvän valopisteen aiemmin harvakseltaan rakennetulle alueelle, mikä muuttaa maiseman nykyistä luonnetta etenkin hämärän ja pimeän aikaan avoimilta alueilta tarkasteltuna. Lähialueiden maastonmuodot, metsäalueet sekä pihojen puusto ja kasvillisuus muodostavat katvevaikutusta, jolloin lentoestevalojen havaittavuus on paikoin hajanaista vastaavasti kuin tuulivoimaloissakin.

Tuulivoimahankkeen ulommalla ja kaukovaikutusvyöhykkeillä lentoestevalot eivät ole yhtä selkeästi nähtävissä kuin lähialueella, mutta lentoestevalot tuovat maisemaan uuden valopisteen ja korostavat voimaloiden havaittavuutta etenkin kirkkaalla säällä pimeinä vuorokauden aikoina. Vaikutuksen merkittävyys lievenee etäisyyden kasvaessa tuulivoimahankkeeseen, jolloin sää- ja valo-olosuhteiden vaikutus lentoestevalojen havaittavuuteen maisemakuvassa korostuu.

Lentoestevalojen vaikutusta havainnollistavat yöajan kuvasovitteet on esitetty alla kuvissa Kuva 10.25 ja Kuva 10.32.

10.3 Kuvasovitteet

Seuraavassa kartassa (Kuva 10.4) on esitetty havainnekuvien kuvauspaikat. Kaavaselostuksen liitteenä on havainnekuvat suurempina.

Kuva 10.4. Kartta havainnekuvien ottopaikkojen sijainneista.

10.3.1 Alkkianvuori

Kuva 10.5. Havainnekuva Alkkianvuorelta. Etäisyys voimaloihin noin 2-7 kilometriä. Voimalat näkyvät maisemassa kohtalaisesti.

Kuva 10.6. Havainnekuva Alkkianvuorelta. Etäisyys voimaloihin noin 2-7 kilometriä. Voimalat näkyvät maisemassa kohtalaisesti. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä.

Kuva 10.7. Havainnekuva Alkkianvuoren kohdalta. Tuulivoimaloiden lavat näkyvät maisemassa kohtalaisesti. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

10.3.2 Karvia

Kuva 10.8. Havainnekuva Karviasta. Etäisyys voimaloihin 14-18 kilometriä. Tuulivoimaloiden lavat eivät erotu muista maiseman elementeistä. Kuvauspaikka sijaitsee maakunnallisesti merkittävä maisema-alueella.

Kuva 10.9. Havainnekuva Karviasta. Etäisyys voimaloihin 14-18 kilometriä. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä. Tuulivoimaloiden lavat eivät erotu muista maiseman elementeistä. Kuvauspaikka sijaitsee maakunnallisesti merkittävä maisema-alueella.

Kuva 10.10. Havainnekuva Karviasta. Tuulivoimaloiden lavat eivät erotu muista maiseman elementeistä. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

10.3.3 Karviankylä

Kuva 10.11. Havainnekuva Karviankylästä. Etäisyys voimaloihin on noin 14-16 kilometriä. Voimaloita ei näy kuvauspaikalta. Kuvauspiste sijaitsee maakunnallisesti merkittävässä kulttuuriympäristössä. Kuvauspisteen kohdalta hanke ei vaikuta maisemaan.

Kuva 10.12. Havainnekuva Karviankylästä. Voimaloita ei näy kuvauspaikalta. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä.

Kuva 10.13. Havainnekuva Karviankylästä. Voimaloita ei näy kuvauspaikalta. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

10.3.4 Korventausta

Kuva 10.14. Havainnekuva Korventaustasta. Etäisyys voimaloihin on noin 3-5 kilometriä. Voimalat jäävät puuston taakse, mutta voimaloiden lavat nousevat puustoa korkeammalle. Voimalat näkyvät maisemassa heikosti. Vaikutukset maisemaan ovat kohtalaiset.

Kuva 10.15. Havainnekuva Korventaustasta. Voimalat näkyvät maisemassa heikosti. Voimalat jäävät puuston taakse, mutta voimaloiden lavat nousevat puustoa korkeammalle. Voimalat näkyvät maisemassa heikosti. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä.

Kuva 10.16. Havainnekuva Korventaustasta. Voimalat jäävät puuston taakse, mutta voimaloiden lavat nousevat puustoa korkeammalle. Voimalat näkyvät maisemassa heikosti. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

10.3.5 Kovesjärvi

Kuva 10.17. Havainnekuva Kovesjärveltä. Etäisyys voimaloihin on noin 6-12 kilometriä. Voimalat näkyvät maisemassa selkeästi. Kuvauspisteen kohdalla hanke muuttaa maisemaa hieman. Vaikutukset maisemaan ovat vähäiset. Valokuva FCG:n. Kuvauspäivä 15.3.2022.

Kuva 10.18. Havainnekuva Kovesjärveltä. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä. Voimalat näkyvät maisemassa selkeästi. Kuvauspisteen kohdalla hanke muuttaa maisemaa hieman. Valokuva FCG:n. Kuvauspäivä 15.3.2022.

Kuva 10.19. Havainnekuva Kovesjärveltä. Puusto peittää kaikki paitsi 5 voimalaa. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

10.3.6 Lamminkoski

Kuva 10.20. Havainnekuva Lamminkoskelta. Etäisyys voimaloista on noin 6-11 kilometriä. Järvimaisemaan tulee uusi, ihmisen muovaama kerros. Kuvauspisteen kohdalla hanke muuttaa maisemaa merkittävästi. Vaikutukset maisemaan ovat merkittävät kuvauspisteen kohdalla, sillä näköesteitä ei ole ollenkaan. Kuvauspisteen ympärillä vaikutukset maisemaan ovat kohtalaiset.

Kuva 10.21. Havainnekuva Lamminkoskelta. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä.

Kuva 10.22. Havainnekuva Lamminkoskelta. Järvimaisemaan tulee uusi, ihmisen muovaama kerros. Kuvauspisteen kohdalla hanke muuttaa maisemaa merkittävästi. Vaikutukset maisemaan ovat merkittävät kuvauspisteen kohdalla, sillä näköesteitä ei ole ollenkaan. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

10.3.7 Mustajärvi

Kuva 10.23. Havainnekuva Mustajärveltä. Etäisyys voimaloista on noin 10-16 kilometriä. Voimalat näkyvät maisemassa selkeästi. Voimalat tuovat maisemaan uuden, ihmisen muovaaman kerroksen. Vaikutukset maisemaan ovat kohtalaiset tuulivoimaloiden etäisyyden vuoksi. Maiseman muut elementit vähentävät tuulivoimaloiden dominanssia eivätkä voimalat muuta maiseman mittasuhteita.

Kuva 10.24. Havainnekuva Mustajärveltä. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä.

Kuva 10.25. Havainnekuva yöajan lentoestevaloista Mustajärven kohdalta. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

Kuva 10.26. Havainnekuva Mustajärveltä. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

10.3.8 Ojajärvi

Kuva 10.27. Havainnekuva Ojajärveltä. Etäisyys voimaloista on noin 7,5-13 kilometriä. Kuvauspaikan kohdalla hanke muuttaa maisemaa kohtalaisesti. Vaikutukset maisemaan ovat kohtalaiset. Voimalat näkyvät järven selän yli esteettä, mutta reunustava puusto vähentää tuulivoimaloiden dominanssia maisemassa.

Kuva 10.28. Havainnekuva Ojajärveltä. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä.

Kuva 10.29. Havainnekuva Ojajärveltä. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

10.3.9 Vatajanjärvi

Kuva 10.30. Havainnekuva Vatajanjärveltä. Etäisyys voimaloista on noin 3-9 kilometriä. Voimalat näkyvät maisemassa erittäin selvästi. Viljelymaisemaan tulee uusi, ihmisen muovaama kerros. Kuvauspaikalla hanke muuttaa maisemaa merkittävästi. Kuvauspisteen ympärillä vaikutukset maisemaan ovat kohtalaiset. Valokuva FCG:n. Kuvauspäivä 5.10.2021.

Kuva 10.31. Havainnekuva Vatajanjärveltä. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä. Valokuva FCG:n. Kuvauspäivä 5.10.2021.

Kuva 10.32. Havainnekuva yöajan lentoestevaloista Vatajanjärven kohdalta. Valokuva FCG:n. Kuvauspäivä 5.10.2021.

Kuva 10.33. Havainnekuva Vatajanjärveltä. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa. Valokuva FCG:n. Kuvauspäivä 5.10.2021.

10.3.10 Ylinenjärvi

Kuva 10.34. Havainnekuva Ylinenjärveltä. Etäisyys voimaloista on noin 2-8 kilometriä. Voimalat näkyvät maisemassa selvästi. Kuvauspisteen kohdalla hanke muuttaa maisemaa merkittävästi. Siirryttäessä etäämmälle ranta-alueen puusto peittää näkymiä voimalalle, joten kuvauspisteen ympärillä vaikutukset ovat kohtalaisia.

Kuva 10.35. Havainnekuva Ylinenjärveltä. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä.

Kuva 10.36. Havainnekuva Ylinenjärveltä. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

10.3.11 Ylirytä

Kuva 10.37. Havainnekuva Ylirytästä. Etäisyys voimaloista on noin 15-19 kilometriä. Voimalat näkyvät maisemassa hieman metsärajan yläpuolella. Kuvauspiste sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisemalla. Kuvauspisteen kohdalla hanke muuttaa maisemaa vähäisesti. Vaikutukset maisemaan ovat vähäiset. Voimalat sijaitsevat etäällä, eivätkä dominoi maiseman muita elementtejä tai muuta maiseman mittakaavaa.

Kuva 10.38. Havainnekuva Ylirytästä. Valokuvan päällä on kuvattu voimaloiden tornit valkoisella viivalla ja lapojen pyörimisalue punaisella ympyrällä.

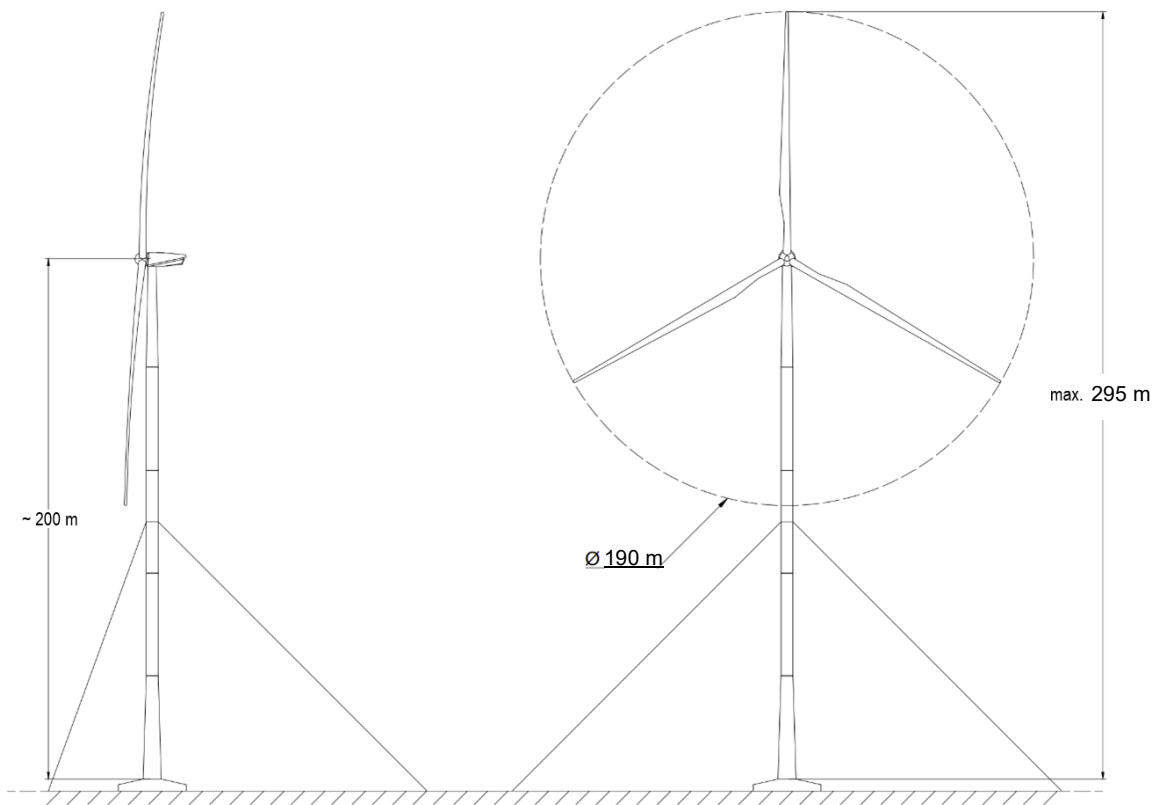

Kuva 10.39. Havainnekuva Ylirytistä. Kuvakulma vastaa kinofilmikoon 50 mm objektiivin kuvakulmaa.

10.3.12 Tyypipiiirros haruksellisesta tuulivoimalasta

Seuraavassa kuvassa on esitetty tyypipiiirros siitä, millainen voisi olla haruksilla varustettu tuulivoimala. Haruksilla on mahdollista tukea tuulivoimalan tornia. Tämän hankkeen vaikutusten arvioinnissa oletetaan, että tuulivoimalat toteutetaan ilman haruksia. Hankkeessa ei oteta kantaa millä tekniikalla tornien rakentaminen toteutetaan.

Harukset ovat voimalan tornin paksuuteen verrattuna ohuita teräsvaijereita, eivätkä ne erotu maisemassa yli 2 kilometrin etäisyydelle. Hanke näkyy pääosin yli 3 kilometrin etäisyydeltä, jolloin haruksista ei ole vaikutuksia maisemaan.

Kuva 10.40 Tyyppipiirros haruksilla varustetusta tuulivoimalasta.

10.3.13 Yhteenveto vaikutuksista maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen voimalat sijoittuvat metsäiseen ja kumpuilevaan maastoon, jonka lähialueet ovat peitteiset, eikä suorja, pitkiä näkymiä juurikaan muodostu voimaloille kaava-alueen välittömässä läheisyydessä. Voimaloiden maisemavaikutukset lähiympäristössä 0-2 kilometrin etäisyydellä ovat vähäiset. Kaava-alueelle sijoittuu hyvin pienialaisia järviä ja suoalueita, joiden avoimille selille voimalat näkyvät kuitenkin hyvin.

Lähivaikutusalueella 2-5 kilometrin etäisyydellä ei sijaitse maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaita kulttuurimaisemia tai maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Lähivaikutusalueella sijaitsee järviä, joiden takaa voimalat näkyvät selvästi. Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön ovat vähäisiä, mutta järvien takaa maiseman muutos on kohtalainen.

Välialueella 5-10 kilometrin etäisyydellä ei sijaitse maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Lähin maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema sijaitsee Lamminkosken alueella noin 8 kilometrin etäisyydellä voimaloista. Välialueella sijaitsee useita järviä, joiden takaa voimalat näkyvät. Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön ovat vähäisiä, mutta järvien takaa maiseman muutos on kohtalainen.

Ulommalla vaikutusalueella 10-20 kilometrin etäisyydellä sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat sijoittuvat Kihniön kuntakeskuksen alueelle noin 15-18 kilometrin etäisyydelle sekä kaakkoon Parkanon kuntakeskuksen alueelle noin 13-15 kilometrin etäisyydelle voimaloista. Lähimmät valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt (RKY) ovat Kirkkokylän ja Karviankylän kulttuurimaisema-alueet noin 12-15 kilometriä voimaloista luoteeseen sekä Hämeenkankaan- ja Kyrönkankaantie, joka sijaitsee noin 20 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen länsipuolella. Voimalat näkyvät Kirkkokylän ja Karviankylän maakunnallisesti merkittäviin

kulttuuriympäristöihin. Etäisyys voimaloihin on niin suuri, ettei hankkeella ole vaikutusta näiden kulttuuriympäristöjen arvoihin.

Kaukoalueelle yli 20 kilometrin etäisyydelle sijoittuvat lähimmät valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ovat Hyypänjokilaakson kulttuurimaisema Kauhajoen alueella noin 30 kilometrin etäisyydellä kaava-alueelta luoteeseen, Pirkanmaan harjumaismat Ikaalisissa noin 45 kilometriä kaava-alueelta etelään sekä noin 60 kilometrin etäisyydellä kaava-alueelta etelään Hämeenkyrön kulttuurimaisema ja kaava-alueelta koilliseen Ähtärin reitin kulttuurimaisemat. Etäisyys voimaloihin on niin suuri, että hankkeella ei ole vaikutusta näihin kohteisiin.

Valtakunnalliset ja maakunnalliset maisema-alueet edustavat alueen maakunnalle tyypillistä tai erityistä maisemaa. Maisema-alueiden arvo perustuu monimuotoiseen kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljelysmaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan. Näkyessään voimalat muuttavat paikoin maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja perinteistä viljelysmaisemaa. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sijaitsevat lähimmillään 25 kilometrin päässä voimaloista, ja hankkeen vaikutus niihin on vähäinen. Tuulivoimaloita suurempi uhka maisema-alueiden arvon menettämiselle on alueiden umpeen kasvaminen, rakennuskannan tuhoutuminen ja maatalouden päättymisen alueella.

Hankkeella on kohtalaisia vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin ja maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuurimaisemiin. Etenkin kaava-alueen länsi- ja eteläpuolelle sijoittuu arvokkaita kulttuuriympäristön, loma-asutuksen ja virkistysalueita, joilta tuulivoimalat on paikoin havaittavissa.

Kaava-alueen herkkyys maisemallisille muutoksille on vähäinen, mutta vaikutusalueen herkkyys maisemallisille muutoksille on kohtalainen runsaiden vesistöjen, arvokkaiden maisema-alueiden ja viljelyalueiden luonteen vuoksi.

Kokonaisuutena hankkeen vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön ovat kohtalaiset.

10.4 Muinaisjäännöksiin kohdistuvat vaikutukset

Arkeologisen inventoinnin tuloksena kaava-alueelta tunnetaan seitsemän kiinteää muinaisjäännyöstä (tervahaudo, rajamerkit) sekä kaksi muuta kulttuuriperintökohdetta (hiilimiilut).

Voimaloiden tai uusien tieyhteyksien kohdilla ei sijaitse arkeologisessa inventoinnissa tunnistettuja kohteita, joten hankkeella ei ole vaikutusta kaava-alueen arkeologisen kulttuuriperinnön kohteisiin.

10.5 Luonnonsuojeluun ja Natura-alueisiin kohdistuvat vaikutukset

Voimalapaikan 2 pohjoispuolella tv-alueen ulkopuolella sijaitsee metsälakikohteisiin lukeutuva pieni kalliomännikkö. Muilla voimalapaikoilla tai uusilla tieyhteyksillä, tai niiden aivan välittömässä läheisyydessä ei sijaitse arvokohteita. Olemassa olevien tieyhteyksien reunalle ulottuvia kohteita ovat Takamäen kalliometsäkohde sekä Latikkalampi rantaluhtineen. Muut arvokohteet ja uhanalaiset luontotyypit sijoittuvat selkeästi rakennusalueista etäämmälle.

Voimalapaikan 2 pohjoispuoliseen kalliomännikköön voi kohdistua reunavaikutusta, mutta kohteen kalliomännikkö ei ole luontotyyppinä erityisen herkkä reunavaikutukselle.

Kaava-alueen koillisimmassa osassa ja kaava-alueen lähialueilla olevat lähdeluontotyypit sijoittuvat yli 1 kilometrin etäisyydelle uusista rakentamiskohteista (tv-paikat ja uudet tieyhteydet). Pohjavesivaikutuksia käsittelevässä vaikutusten arvioinnissa (kpl 18) mahdolliset pohjavesivaikutukset on tunnistettu hyvin paikallisiksi, lähinnä voimalapaikkoja koskeviksi.

10.6 Kasvillisuuteen ja luontotyypeihin kohdistuvat vaikutukset

Hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikaiset vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyypeihin kaava-alueella ovat vähäiset.

Voimalapaikan 2 pohjoispuoliseen Takamäen kalliomännikköön voi kohdistua reunavaikutusta, mutta kohteen kalliomännikkö ei ole luontotyyppinä erityisen herkkä reunavaikutukselle. Muut arvokohteet ja uhanalaiset luontotyypit sijoittuvat selkeästi rakennusalueista etäämmälle ja eikä voimaloiden rakentamisella arvioida olevan niihin vaikutusta.

Tuulivoimaloiden purkamisen jälkeen rakennuspaikkojen kasvillisuus palautunee osittain. Vaikutusten suuruus riippuu siitä, kuinka laajasti ja voimallisesti voimalapaikkojen ja huoltoteiden alueita ennallistetaan.

10.7 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset

Tuulivoimahankkeen rakentamisajan häiriö vaikuttaa linnustollisesti huomionarvoisten ja arvokkaiden alueiden pesivän lajiston koostumukseen ja parimääriin haitallisesti, jos rakennustyöt ajoittuvat pesimäaikaan. Rakennusvaiheen aiheuttamat häiriöt ovat kuitenkin väliaikaisia ja epäsuoria häiriövaikutuksia. Kaava-alueella ei linnustoselvitysten perusteella sijaitse huomionarvoisia linnustokohteita.

Hankkeella on vähäisiä vaikutuksia Suomijärven Natura-alueen suojelun perusteina olevista lajeista ruokailevana/muuttavana tavattaviin sääkseen ja merikotkaan. Kokonaisuudessaan vaikutus on hyvin vähäinen, eikä hankkeella ole merkitystä Natura-alueella ruokaileviin yksilömääriin.

Häädetkeitaalla sijaitsee uhanalaisen petolinnun pesä. Elinympäristömallinnusaineiston avulla laskettujen törmäysmallinnusten tulosten perusteella Takakangas-Pihlajaharjun hanke laskisi Häädetkeitaan uhanalaisen petolinnun säilyvyyttä 0,02/vuosi paria kohden, joka vastaa yhtä törmäystä kerran 46 vuodessa. Hankkeen vaikutukset ovat selvästi pienemmät kuin merkittävyyden raja-arvoksi esitetty 0,06/vuosi paria kohden. Törmäysmallinnuksen tulosten perusteella hankkeella ei ole merkittävää vaikutusta Häädetkeitaan reviiriin.

10.8 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset

10.8.1 Uhanalainen ja muutoin arvokas lajisto

Liito-orava

Hankkeella on enintään vähäisiä vaikutuksia liito-oraviin, sillä alueelta ei ole selvityksessä tehty havaintoja liito-oravasta, eikä kaava-alueelta ole tiedossa aiempia havaintoja lajista.

Lepakot

Hankkeella on vähäisiä vaikutuksia alue lepakoihin (pirstoutuminen ja häiriövaikutus). Vaikutukset kohdistuvat mm. luokan III lepakkoalueeseen.

Viitasammakko

Hankkeella on enintään vähäisiä vaikutuksia viitasammakoihin, sillä alueelta ole tehty havaintoja viitasammakoista.

10.8.2 Riistalajisto ja metsästys

Tuulivoimahankkeen vaikutukset ilmenevät elinympäristöjen muuttumisena sekä toiminnanaikaisina häiriötekijöinä. Häiriöitä voi syntyä tuulivoimaloiden lapojen liikkeestä johtuvasta melusta ja välkkeestä, sekä lentoestevalon vilkkumisesta. Parantuneen tieverkoston seurauksena ihmistoiminta voi lisääntyä kaava-alueella. Elinympäristöt muuttuvat eniten voimaloiden rakennuspakoilla ja huoltoteiden alueella. Huoltotiet pirstovat elinympäristöjä ja niillä voi olla niin sanottua käytävävaikutusta. Käytävävaikutus helpottaa ja ohjaa suurempien nisäkkäiden, kuten hirvien ja suurpetojen liikkumista alueella (Martin ym. 2010).

Voimalapaikkojen ja tiestön rakentamisen seurauksena häviävät elinympäristöt ovat pääasiassa metsätalouskäytössä olevaa tavanomaista metsämaata. Rakennettavien kohteiden pinta-ala on koko kaava-alueen kokoon suhteutettuna pieni. Huoltoteiden sijoittelussa on hyödynnetty olemassa olevia metsäautoteitä, jolloin niiden elinympäristöjä pirstova vaikutus ja tarve uusille maastokäytävälle vähenee. Kun suhteutetaan rakentamisalueiden pinta-ala ja rakentamisen aiheuttamat muutokset alueen metsätalouskäytössä, hankkeen toiminnan aikaiset elinympäristöjä pirstovat ja muuttavat vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Helldin ym. 2012 ja Menzelin ja Pohlmeierin 1999 mukaan riistaeläinten ei ole havaittu karttavan käytössä olevia tuulivoima-alueita. Tuulivoimalan käytön aikainen melu ja välke voivat häiritä eläinten välistä kommunikaatiota ja heikentää niiden havainnointikykyä. Melu, välke ja alueen mahdollisesti lisääntynyt ihmistoiminta voivat lisätä kaava-alueella esiintyvien eläinten stressiä, joka voi vaikuttaa muun muassa niiden lisääntymismenestykseen. Näillä tekijöillä ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta alueen riistakantoihin pitkällä aikavälillä.

Kaiken kaikkiaan toiminnan aikainen häiriö riistalajistolle arvioidaan vähäiseksi. Elinympäristön muutokset kohdistuvat pääosin metsätalousvaltaiselle alueelle ja niiden pinta-ala on kokonaisuudessaan vähäinen. Häiriöstä johtuvien vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä. Rakentamisen ja toiminnan alkuaikana alueen suurriistakannat voivat pienentyä lisääntyneen ihmistoiminnan ja häiriöiden vuoksi. Riistakantojen kuitenkin arvioidaan palautuvan eläinten totuttua tuulivoimahankkeen toiminnasta aiheutuviin elinympäristön muutoksiin.

10.9 Maa- ja kallioperään kohdistuvat vaikutukset

Kaava-alueen pohjoisreunalla sijaitsee arvokas kallioalue. Kallioalue sijaitsee lähimmästä voimalasta noin 1 km päässä eikä alueelle ole suunniteltu tiestöä tai sähkönsiirtolinjaa. Arvokas kallioalue nostaa kaava-alueen herkkyyttä muutoksille. Herkkyyys kuitenkin arvioidaan koko alueelle vähäiseksi, sillä alueen luonnontilaa on muokattu ojituksin ja turpeenottoaluein.

Tuulivoimahankkeesta sekä sähkönsiirrosta maa- ja kallioperään aiheutuvat vaikutukset syntyvät rakennusvaiheessa maanrakennustöiden yhteydessä. Maa- ja kallioperävaikutukset kohdistuvat alueille, joille tehdään rakentamistoimia. Maaperää muokataan tuulivoimaloiden perustusten, nosto- ja asennusalueen, tieyhteyden sekä maakaapeliin kattamalta alueelta. Kallioperään kohdistuvat vaikutukset arvioidaan merkittävyysluokkaan ”ei vaikutusta” sekä tuulivoimahankkeen että sähkönsiirron osalta. Tuulivoimahankkeen sekä sähkönsiirron vaihtoehtojen vaikutukset maaperään arvioidaan vähäisiksi kielteisiksi.

10.10 Pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset

Vaikutuksia pohjavesiin voi hankkeessa syntyä lähinnä rakennusvaiheessa, maansiirtotöistä johtuen. Käytön aikana ei vaikutuksia arvioida syntyvän.

Tuulivoimaloiden rakentamisella arvioidaan syntyvän enintään rakentamisen aikaisia vähäisiä kielteisiä vaikutuksia. Vaikutukset ovat pääasiassa paikallista ja väliaikaista pohjaveden samentumista sekä pinnantason laskua, jos pohjavesipintaa joudutaan laskemaan voimalan rakentamisvaiheessa.

Tuulivoimaloiden rakentamisella arvioidaan lisäksi syntyvän pysyviä vähäisiä myönteisiä vaikutuksia, kun alueen nykytilassa pohjavesiä kuormittava turvetuotanto ja siihen liittyvät raskaat kuljetukset vähenevät alueen siirtyessä tuulivoimakäyttöön. Tien talvikunnossapidossa on huomioitava pohjavesialue, mikä rajoittaa mm. suolan käyttöä liukkaudentorjunnassa.

10.11 Pintavesiin kohdistuvat vaikutukset

Tuulivoimahanketta varten rakennettava tieverkon yhteyteen rakennetaan lisää ojia ja rakentamistöiden yhteydessä voi aiheutua tilapäistä pintavesien samenenemistä. Tuulivoiman odotetut vaikutukset pintavesiin ovat selvästi metsänpohjan ojituksia vähäisemmät. Vaikutukset pintavesiin jäävät vähäisiksi, lyhytaikaisiksi ja paikallisiksi. Hankkeen rakennustöistä valuma-alueisiin tai vesien virtaussuuntiin aiheutuvien muutosten merkitys arvioidaan vähäiseksi.

Toimintavaiheessa tuulivoimaloista ei synny vaikutuksia pintavesiin tavanomaisessa tilanteessa. Jos rakenteet puretaan toiminnan loputtua, vaikutukset ovat samantyyppisiä kuin rakentamisvaiheessa. Rakenteiden jättäminen maastoon toiminnan päättymisen jälkeen ei aiheuta pintavesivaikutuksia.

Hankkeella ei ole vaikutusta valuma-alueiden vesistöjen kalakantoihin.

Kaikkiaan vaikutukset pintavesiin arvioidaan vähäisiksi kielteisiksi, ja pintavesivaikutusten kautta syntyvät vaikutukset kalastoon ja kalastukseen vähäisiksi kielteisiksi. Hanke ei vaikuta heikentävästi alapuolisten vesistöjen ekologiseen tilaan tai vaikeuta vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista.

10.12 Luonnonvarojen hyödyntämiseen kohdistuvat vaikutukset

Kaavan liittyvät vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen muodostuvat lähinnä kaava-alueen metsäalueiden pinta-alojen ja luonteen muutoksista. Lisäksi tuulivoimahankkeen infrastruktuurin rakentaminen edellyttää raaka-aineiden (mm. maa-ainekset) hankintaa.

Yksittäisen voimalan rakentamisalue koko työskentely- ja nostoalueineen on noin 1 hehtaari. Voimalan rakennusvaiheen alkaessa alueelta kaadetaan puusto, mutta rakentamisvaiheen jälkeen suurimmalle osalle alueesta voi antaa kasvaa metsää. Hankkeesta on tehty hiilitaselaskenta, joka ottaa huomioon myös rakentamisen alle jäävän metsän poistumisen vaikutukset.

Kaava-alueen pinta-ala on 2270 hehtaaria ja alueen laskennallinen puuston määrä tilavuutena yhteensä noin 157 m³ hehtaaria kohden. Tuulivoimahankkeen rakentamisen myötä raivattava metsä-ala noin 27,6 hehtaaria.

Tuulivoimahankkeesta on tehty myös hiilitaselaskenta, jonka mukaan kaava-alueen ilmajohdon rakentamisen myötä raivattava metsäala on yhteensä noin 91 hehtaaria. Puustoa poistuu yhteensä noin 14 100 m³.

Hanke vähentää pysyvästi metsän pinta-alaa alle prosentin kaava-alueen pinta-alasta, joten hankkeen aiheuttama metsän pinta-alan väheneminen on erittäin vähäinen. Hankkeella ei siten ole merkittävää vaikutusta kaava-alueen metsistä saataviin luonnonvaroihin.

Hankkeen tarvitsemat maa-ainekset on tarkoitus ottaa kaava-alueelta. Maa-ainekset hankitaan kaava-alueen sisäpuolelta ja betoni on tarkoitus valmistaa kaava-alueelle sijoitettavalla

väliaikaisella betoniasemalla. Rakentamisessa tarvittavien maa-ainesten (murske, sora ja hiekka) määrät on arvioitu seuraavasti:

- Uuden huoltotien rakentaminen: 6 000 m³/km
- Parannettava tie: 2 000 m³/km
- Yhden nostoalueen rakentaminen: 2 500 m³

Uusien ja parannettavien huoltoteiden, nostoalueista sekä niiden rakentamiseen tarvittavien maa-ainesten (murske, sora, hiekka) määrä on yhteensä noin 72 000 m³.

Voimaloiden rakentamisessa tarvittavan betonin määräksi on arvioitu 700 m³ yhtä voimalaa kohti. Betonissa on kiviainesta noin 70 % sen tilavuudesta, jolloin kiviainesta tarvitaan yhtä voimalaa kohti noin 490 m³. Näin ollen betonia tarvitaan noin 8 400 m³, josta kiviainesta on noin 5 880 m³.

Hankkeen rakentamiseen liittyvä luonnonvarojen käyttäminen ei ole niin suurta, että se vaikeuttaisi tulevien sukupolvien mahdollisuuksia käyttää vastaavia luonnonvaroja.

Purkuvaiheessa suurin osa voimaloihin käytetyistä luonnonvaroista kierrätetään ja käytetään uudelleen. Siten rakentamis- ja purkuvaiheen vaikutukset luonnonvaroihin jäävät vähäisiksi.

10.13 Meluvaikutukset

10.13.1 Rakentamisen aikaiset meluvaikutukset

Tuulivoimapuiston rakentamisen aikana melua aiheutuu mm. maansiirtokoneista, nostureista, ajoneuvoliikenteestä sekä rakentamisesta. Rakennustyömaan melu on hyvin impulssimaista ja paikallista ja ajoittuu pääasiallisesti päiväaikaan. Tämän vuoksi meluvaikutukset eivät kasva merkittäviksi. Tiestön ja perustusten rakentaminen tuottaa eniten melua ja lisääntyvä liikenne saattaa nostaa valtatien melutasoa hieman. Rakentaminen kestää vain lyhyen ajan suhteessa tuulivoimaloiden elinkaareen, joten meluvaikutuksetkin voidaan katsoa lyhytkestoisiksi.

Tuulivoimapuiston purkamisen aikaiset meluvaikutukset ovat samankaltaiset rakennusvaiheen vaikutusten kanssa. Käytön lopettamisen jälkeen alueen äänimaisema palaa samaan tilaan, kuin ennen tuulivoimapuiston rakentamista. Rakentamisen ja purkamisen aikainen melu on lyhytkestoista ja rajoittuu kaava-alueelle, joten sillä ole vaikutusta asutukseen tai loma-asutukseen.

10.13.2 Toiminnan aikaiset vaikutukset

Tuulivoiman käytön aikaisesta melusta suurin osa syntyy lapojen liikkeestä sekä koneiston mekaanisista äänistä.

Valtioneuvoston asetuksessa (1107/2015) tuulivoimaloille on määriteltä ohjearvot päivä- ja yöajan keskiäänitasojen maksimiarvolle. Asetus tuli voimaan 1.9.2015.

Taulukko 10.2 Valtioneuvoston asetuksen (1107/2015) mukaiset tuulivoimaloiden melutason ohjearvot.

Vaikutuskohde	Päivä (7-22)	Yö (22-7)
Pysyvä asutus	45 dB	40 dB
Loma-asutus	45 dB	40 dB
Hoitolaitokset	45 dB	40 dB
Oppilaitokset	45 dB	-

Virkistysalueet	45 dB	-
Leirintäalueet	45 dB	40 dB
Kansallispuistot	40 dB	40 dB

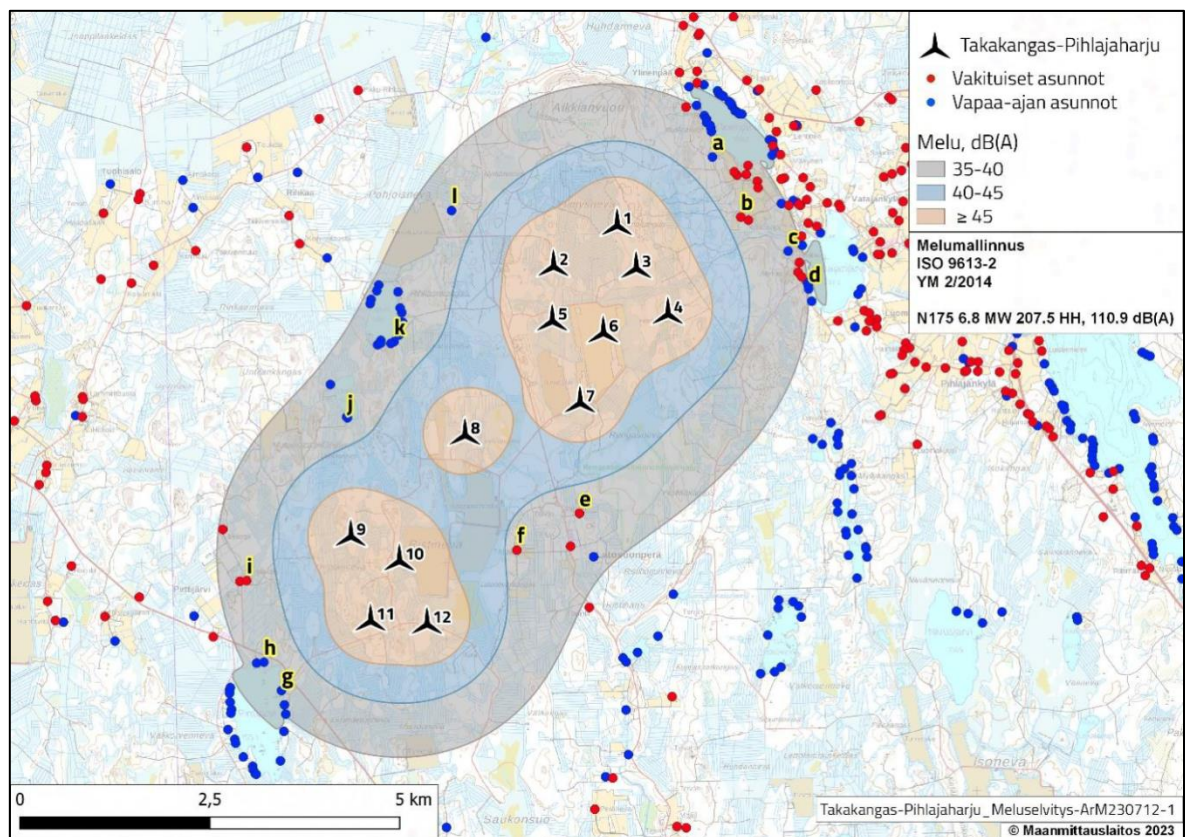
Tuulivoimaloiden meluvaikutusten selvittämiseksi Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimapuistolle on tehty melumallinnukset, jossa on mallinnettu voimaloiden toiminnan aikaisia äänitehotasoja. Meluselvitys on tehty ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2014 Tuulivoimaloiden melun mallintaminen) WindPRO Ver3.6 ohjelmiston melulaskentatyökalulla. Pienitaajuinen melu on laskettu käyttäen R-ohjelmistoa.

Melumallinnuksessa on käytetty tuulivoimalavalmistaja Nordexin ilmoittamia N175 6.8 MW-voimalan lähtötietoja ja melupäästön takuuarvoja (108,9 dB(A))

Melumallinnuksessa N175 6.8 MW- Turbiinivalmistajan äänitiedot sisältävät epävarmuusmarginaalin. Nordexin käyttämä epävarmuusmarginaali ei ole suoraan verrattavissa IEC TS 61400-14-standardiin, johon ympäristöministeriön ohjeet viittaavat. Tästä johtuen lähtömelutasoon on mallinnuksessa lisätty 2 dB:n epävarmuusmarginaali. Lisätyllä marginaalilla varmistetaan, että mallinnustulokset ovat riittävän konservatiiviset suhteessa ympäristöministeriön ohjeisiin ja lopulliseen voimalatyyppiin.

Äänitehotasot ilmoitetaan joko kokonaisäänitehotasona tai 1/3 oktaavikaistoittain riippuen valmistajasta ja käytettävästä voimalasta. Takakangas-Pihlajaharju tapauksessa äänitehotasot on ilmoitettu 1/3 oktaavikaistoittain.

Mallinnuksessa voimaloiden roottorihalkaisija oli 175 m, napakorkeus 207,5 m ja kokonaiskorkeus on 295 m. Melumallinnuksessa on käytetty 12 voimalan sijoitussuunnitelmaa.

Kuva 10.41 Melumallinnus 12 voimalan sijoitussuunnitelmalla (Etha Wind Oy).

Melumallinnuksien mukaan äänitaso lähimpien asuinrakennusten ja loma-asuntojen alueella on alle 39 dB(A) eli alueella olevien vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen kohdalla ei ylitetä valtioneuvoston asetuksen ohjearvoa 40 dBA (VNa 1107/2015). Tuulivoimaloiden välittömässä läheisyydessä äänitaso on yli 45 dB(A), joten melulla saattaa olla vaikutuksia esimerkiksi kaava-alueen virkistyskäyttöön.

Melumallinnusten perusteella STM:n asettamat asumisterveysasetuksen toimenpiderajat pienitaajuiselle melulle alittuvat selvästi lähimpien vakituisten asuntojen sekä vapaa-ajan asuntojen kohdalla. Myös kauempana sijaitsevilla asunnoilla toimenpiderajat alittuvat, koska pienitaajuisen melu vähenee etäisyyden kasvaessa. Tuulivoimaloiden toiminnasta aiheutuva ääni ei voi levitä asuinrakennuksiin, sillä lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijaitsevat yli kilometrin päässä voimaloista.

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaloiden toiminnan aikaiset meluvaikutukset on arvioitu vähäisiksi.

10.14 Varjostusvälkkeen vaikutukset

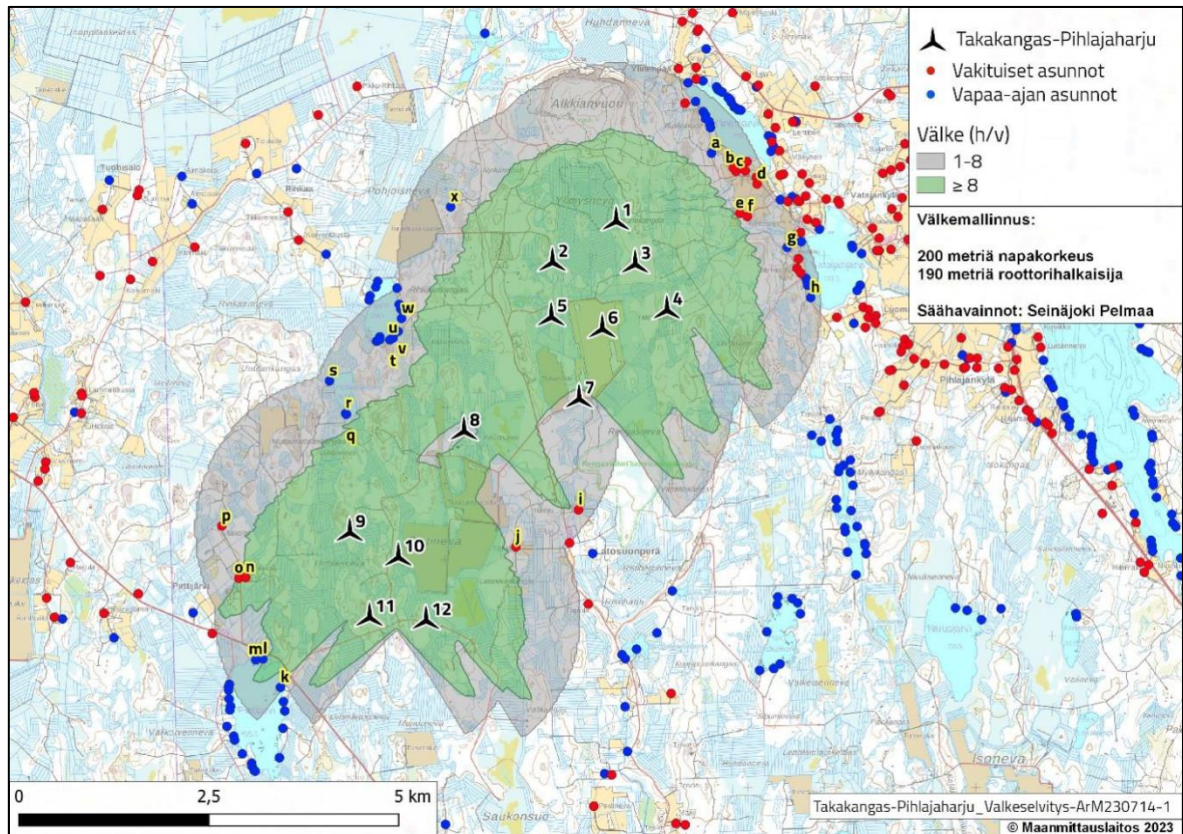
Auringon paistaessa matalalta saattaa pyörivän roottorin varjo aiheuttaa ns. vilkkumista tai välkettä. Suomessa ei ole viranomaisten antamia yleisiä määräyksiä tuulivoimaloiden muodostaman varjostusvälkkeen enimmäiskestoista eikä varjonmuodostuksen arviointiperusteista. Ympäristöministeriön tuulivoimarakentamisen suunnitteluohjeistuksessa esitetään käytettäväksi muiden maiden suosituksia välkkeen rajoittamisesta (Ympäristöministeriö 2012).

Useissa maissa on annettu raja-arvoja tai suosituksia hyväksyttävän välkevaikutuksen määrästä. Esimerkiksi Ruotsissa suositus on alle kahdeksan tuntia vuodessa ja 30 minuuttia päivässä.

Tuulivoimaloiden välkkeen vaikutusten arvioimiseksi Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimapuistolle on tehty välkeselvitys ja sen osana välkemallinnus. Välkeselvitykseen on kerätty ajantasaista tietoa tuulivoimaloiden varjon välkkeen ominaispiirteistä, välkkeen ohjearvoista, paikallisista olosuhteista sekä mallinnusmenetelmistä. Välkelaskelmissa on otettu huomioon keskimääräiset auringonpisteajat. Tässä mallinnuksessa puuston suojaavaa vaikutusta ei ole otettu huomioon.

Välkemallinnuksen pääasiallisena laskentatyökaluna on käytetty WindPRO Ver3.6 ohjelmiston SHADOW-moduulia. Ohjelmistolla voidaan laskea sekä tiettyyn pisteeseen kohdistuva varjovälke, että koko tuulivoima-alueen varjovälkkeen muodostuminen. Laskennat tehdään todellisten olosuhteiden mukaisesti, jolloin otetaan huomioon tuulivoimaloiden korkeus, sijainti ja roottorin halkaisija sekä paikalliset, tilastolliset sääolosuhteet. Mallinnuksessa ja raportoinnissa on käytetty ympäristöministeriön vuonna 2016 julkaisemia ohjeita raportista Tuulivoimarakentamisen suunnittelu (Ympäristöministeriö, 2016) sekä paikallisia olosuhteita vastaavia tilastollisia tietoja.

Mallinnuksessa voimaloiden roottorihalkaisija oli 190 metriä, tornin napakorkeus 200 metriä ja voimaloiden kokonaiskorkeus on 295 metriä. Mallinnuksessa on käytetty 12 voimalan sijoitus suunnitelmaa.

Kuva 10.42 Väkemallinnus 12 voimalan sijoitussuunnitelmalla (Etha Wind).

Ruotsissa ja Saksassa annetut maksimisuositukset kahdeksan tunnin vuotuisesta varjon välkkeestä ylitetään mallinnuksessa yhteensä 2 havainnointipisteessä, joissa laskettu väkettä on 8:44 ja 13:39 h/v. Varjovälkettä esiintyy yli 10 h/v kahden asunnon kohdalla. Teoreettisen maksimitilanteen mallinnuksessa suositukset (30 h/v ja 30 min/pv) ylitetään myös useassa havainnointipisteessä

Välkeselvityksen perusteella Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaloiden muodostaman varjovälkkeen vaikutukset arvioidaan 12 voimalan sijoitussuunnitelmalla kohtalaisiksi.

Kohtuuton haitta varjovälkkeestä pystytään ehkäisemään pysäyttämällä välkettä aiheuttavat voimalat kriittiseksi ajaksi. Voimalat voidaan ohjelmoida pysähtymään automaattisesti vallitsevien sääolosuhteiden mukaisesti, kun välkettä muodostuisi herkälle alueelle (varjotunnistin/flicker control). Välkevaikutuksen hallintajärjestelmän käyttöä suositellaan, jotta voidaan varmistaa, että välke pysyy alle suositusarvojen 8 h/v (todellinen tilanne). Välkevaikutusten hallintajärjestelmän käytännöllä varmistetaan, että varjovälke ei aiheuta haittaa asutukselle tai loma-asutukselle.

10.15 Vaikutukset alueen yleiseen turvallisuuteen

Tuulivoimalat eivät estä alueen muuta käyttöä. Tuulivoimaloiden rakentamisen aikana vapaata liikumista rakentamisalueiden välittömässä läheisyydessä rajoitetaan turvallisuussyistä. Tuulivoimaloiden valmistuttua alueella voi liikkua kuten ennenkin jokamiehenoikeuksien mukaisesti.

Toiminnan aikana riskitilanteet liittyvät tulipaloihin, tuulivoimaloissa käytettäviin kemikaaleihin ja talviaikaiseen jään muodostumiseen tuulivoimalan lapoihin.

10.15.1 Tulipalot

Tulipaloja voi syntyä mekaanisesta toimintahäiriöstä esimerkiksi tuulivoimalan koneistossa tai ulkoisesta syystä, kuten salamaniskusta tai metsäpalosta.

Tuulivoimaloiden paloturvallisuusstandardit ovat korkeat ja tuulivoimalat varustetaan alkusammutuskalustolla, palonilmaisulaitteistolla sekä automaattisilla sammutuslaitteistoilla, joten riskit voimaloissa syntyviin tulipaloihin ovat pienet. Lisäksi tuulivoimalaitoksista tehdään pelastussuunnitelma paikallisen pelastusviranomaisen kanssa tulipalotilanteita varten.

Tuulivoimaloiden konehuoneissa tai lavoissa syntyneet tulipalot ovat epätodennäköisiä, mutta toteutuessaan vaikeasti sammutettavissa suuresta korkeudesta johtuen. Tuulivoimalat sijoitetaan lähtökohtaisesti riittävän kauas herkistä kohteista (maantiet, voimalinjat, asutus), ettei palavakaan tuulivoimala aiheuta vaaraa.

Tulipalon syttyminen on epätodennäköistä. Syttymiseen varaudutaan sammutuslaitteistolla, joten jos tulipalo syttyy, sen leviäminen ympäristöön on hyvin epätodennäköistä.

10.15.2 Kemikaalivuodot

Tuulivoimaloissa on kemiallisia aineita, kuten hydrauliiikkaöljyä ja jäähdytysnestettä. Kemikaalit voivat ympäristöön joutuessaan aiheuttaa maaperän pilaantumisriskin.

Nykyaikaisissa tuulivoimaloissa on rakenteellisia ratkaisuja, joilla aineiden joutuminen maaperään voidaan estää. Tällaisia ratkaisuja voivat olla esimerkiksi mahdollisten vuotojen ohjaaminen konehuoneessa tai tornin juuressa sijaitsevaan ylivuotoöljyn talteenottoa varten suunniteltuun tilaan. Kemikaalien pääsyä maaperään estetään myös säännöllisillä koneiston huolto- ja tarkistustoimpiteillä. Kokonaisuutena nykyisen tekniikan, kemikaalivalintojen (ympäristöystävälliset tuotteet) sekä riittävien huoltotoimien ansioista riskit ympäristön pilaantumiseen kemikaalien johdosta ovat hyvin vähäiset.

10.15.3 Talviaikainen jään muodostuminen lapoihin

Tuulivoimalan lapoihin ja torniin voi muodostua jäätä sopivissa jääolosuhteissa erityisesti voimalan ollessa pysähdyksissä. Jäätäminen voi aiheuttaa jään putoamisesta aiheutuvan turvallisuusriskin lähinnä silloin, kun voimala käynnistyy jäätävien olosuhteiden jälkeen.

Riskit tuulivoimaloista putoavan jään aiheuttamista vahingoista ovat pienet. Tiedossa on hyvin vähän tapahtuneita onnettomuuksia ja eri tutkimuksissa on laskettu irtoavan jään aiheuttaman vahingon riskin olevan hyvin pieni. Ilmatieteenlaitoksen tekemän selvityksen mukaan riski sille, että yhden neliömetrin alueelle osuu voimalaitoksesta irtoavaa jäätä vuoden aikana, on noin 0,01 % – 0,4 % 150 metrin päässä voimalasta ja noin 0,2 % – 5 % 50 metrin päässä voimalasta. Voimalaitoksen lähellä kulkeville jään osumisen riski on lähes olematon. Lisäksi teknisillä ratkaisuilla on mahdollista estää jään muodostumista lapojen pinnoille.

10.15.4 Rakentamisen aikaiset turvallisuusriskit

Rakentamisaikainen louhinta (maa-ainesten otto, teiden ja voimalapaikkojen rakentaminen) aiheuttaa turvallisuusriskejä, jotka liittyvät louhinnassa käytettäviin koneisiin, laitteisiin ja räjähteisiin. Riskejä vähennetään käyttämällä tarkoituksenmukaisia työkoneita, työtapoja ja turvavarusteita.

Louhintaan liittyvät räjäytykset ovat luvanvaraisia. Jokaista räjäytystä varten laaditaan erillinen räjäytys suunnitelma, joka tehdään edellisiin räjäytyshavaintoihin ja tietoihin perustuen.

Rakentamisessa käytetään suuria koneita ja liikutellaan suuria tuulivoimaloiden komponentteja, minkä vuoksi ulkopuolisten liikkumista rajoitetaan rakennuskohteilla. Rakennustyömaalla työskentelevien ja liikkuvien tulee käyttää asianmukaisia turvavarusteita.

Kun riskit otetaan huomioon asianmukaisella tavalla noudattamalla työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita, vaikutukset alueen turvallisuuteen eivät ole merkittäviä.

10.16 Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset

Tuulivoimahankkeen liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen kohdistuvat vaikutukset ovat suurimmillaan rakentamisen aikana ja myöhemmin käytöstä poistamisen aikaan. Merkittävimmät rakentamisen aikaiset tilapäiset vaikutukset liikenteeseen aiheutuvat alueelle saapuvista raskaan liikenteen kuljetuksista. Hankkeen aktiivinen rakentamisaika on vuosi, jolloin suoritetaan alueen maanrakennustyöt, perustustyöt ja voimaloiden pystytys. Tällöin alueelle kuljetetaan maa-aineksia, betonia, rakennustarvikkeita sekä koneita ja laitteita. Nosturin kuljettaminen vaatii noin 17 kuorma-autokuljetusta. Kunkin voimalan tuominen paikalle edellyttää noin 10 kuorma-autokuljetusta.

Maavaraisen voimalan perustuksen rakentaminen edellyttää noin 80 kuorma-autokuljetusta. Nosturipaikan vahvistaminen edellyttää muutamaa kymmentä sorakuormaa. Nämä maa-ainekset voidaan todennäköisesti ottaa kaava-alueelta, jolloin niiden aiheuttama liikenne kaava-alueen ulkopuolelle on hyvin vähäinen.

Maantieverkostoon kohdistuu erikoiskuljetuksia, joiden liikenteelliset haitat ovat lyhytkestoisia. Hankkeen rakentamisen aiheuttama liikenne maanteillä on niin vähäinen, että sillä ei ole erikoiskuljetuksia lukuun ottamatta vaikutuksia liikenteeseen.

Rakentamisesta sekä purkamisesta aiheutuva liikennehaitta on kestoaltaan melko lyhytaikainen sekä luonteeltaan tilapäinen, joten vaikutukset liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen ovat hyvin vähäisiä ja ohimeneviä.

Hankkeen rakennusaikana liikenteen sujuvuuden haittoja voidaan lieventää kuljetusten aikatauluttamisella. Hankkeen purkaminen aiheuttaa samankaltaista hetkellistä liikennettä tieverkolla kuin rakentaminen.

Yhteisvaikutuksia Ikaalisissa sijaitsevan Tevaniemen tuulivoimahankkeen kanssa voi esiintyä erikoiskuljetusten osalta, mikäli Tevaniemen hankkeen kuljetukset suoritetaan samaa kuljetusreittiä käyttäen Porin satamasta Parkanoon. Erikoiskuljetusten määrä on kuitenkin niin vähäinen, ettei niillä ole merkittävää vaikutusta erikoiskuljetusreitin liikenteen sujuvuuteen.

Hankkeella ei ole vaikutuksia raideliikenteeseen tai lentoliikenteeseen.

Vaikutukset liikenteelle arvioidaan täten hyvin vähäisiksi.

10.17 Ilmaston ja ilmanlaatuun kohdistuvat vaikutukset

10.17.1 Tuulivoimahankkeen hiiliaselaskennan tulokset

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeesta on kaavaehdotusvaiheessa tehty hiiliaselaskelma, joka löytyy kaavaselostuksen liitteenä.

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahanke tuottaa elinkaarensa (35 vuotta) aikana sähköä 11 970 GWh. Tuotannon toteuttaminen tuulivoimalla aiheuttaa hiilidioksidipäästöjä 84 547 t CO₂-ekv. Jos sama määrä sähköä tuotetaan Suomen keskimääräisen sähkönhankinnan (2018–2021, Fingrid 2022) päästökertoimen (96 g) mukaisesti, sähköntuotanto aiheuttaa hiilidioksidipäästöjä 1 149 120 t CO₂-ekv.

Tuulivoimatuotannon hiilidioksidipäästöjen säästö on tällöin edellisten lukujen erotus eli 1 064 573 t CO₂-ekv.

Parkanon kaupungin kokonaiskasvihuonekaasupäästöt vuonna 2021 olivat 73 200 t CO₂-ekv (<https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>). Jos vuotuisten päästöjen määrä säilyy samalla tasolla, päästöjen määrä seuraavan 35 vuoden aikana on 2 562 000 t CO₂-ekv. Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen tuottama päästöjen vähenemä on noin 42 prosenttia kaupungin kokonaispäästöistä 35 vuoden aikana, jos tuotantoa verrataan Suomen sähkönkulutuksen keskiarvoisen hiilijalanjälkeen.

Seuraavissa taulukoissa (Taulukko 10.3 ja Taulukko 10.4) on esitetty tuulivoimahankkeen päästöjen jakaumat.

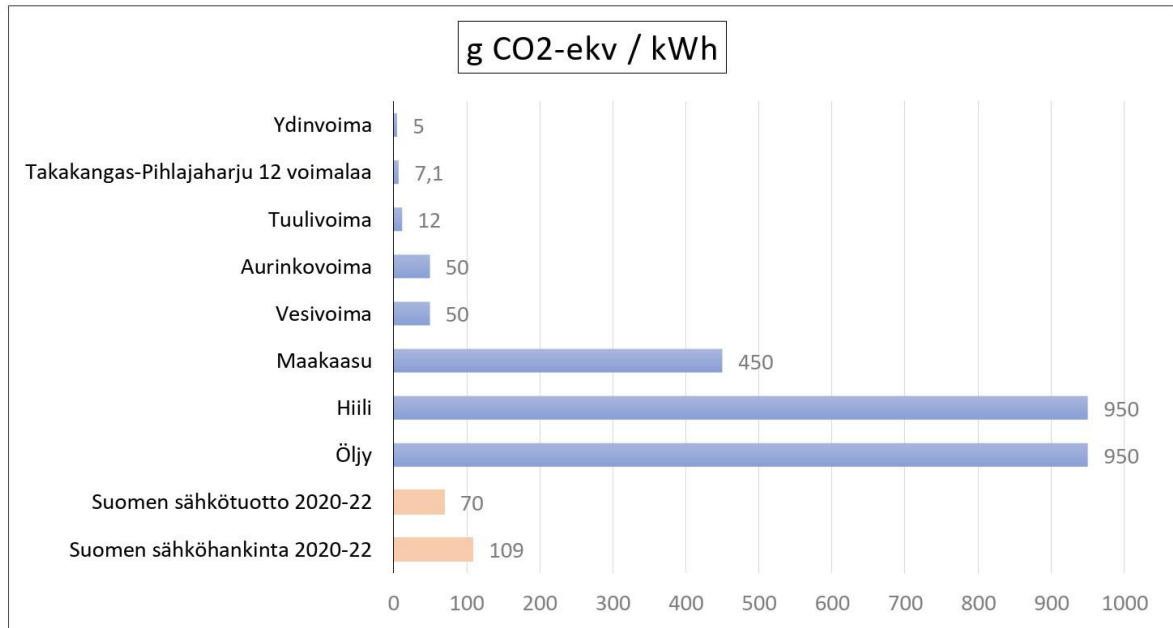
Taulukko 10.3. Tuotantoalueen päästöjen jakauma (Ethä Wind Oy).

Vaihe	12 WTG
Rakentaminen (t CO ₂ e)	55 456 90 800 ilman kierrätysyhvitystä)
Käyttövaihe (t CO ₂ e)	4 529
Käytöstä poisto (t CO ₂ e)	604
Puuston hiilivaraston ja -nielun (35v) menetys (t CO ₂ e)	23 958
Yhteensä (t CO ₂ e)	84 547 (119 891 ilman kierrätysyhvitystä)

Taulukko 10.4. Hankkeen arvioitu tuotanto (Ethä Wind) sekä päästöt / tuotanto.

	12 WTG
Arvioitu tuotanto (MWh, 35 vuoden aikana)	11 970 000
g CO ₂ e / kWh	7,1 (10,0 ilman kierrätysyhvitystä)

Alla olevassa kaaviossa on verrattu Takakangas-Pihlajaharjun hankkeen päästöjä muiden energiantuotantomuotojen tyypillisiin päästöihin. Tietolähteet ovat UNECE (2021) ja Fingrid (2022).

Kuva 10.43. Sähköntuotannon päästöjen vertailu (Etho Wind Oy).

Tuulivoiman koko elinkaaren ajalle laskettu hiilidioksidiekvivalentti on tehdyn hiiliselaskelman mukaa noin 8,3 – 8,5 t/GWh. Hankeen tuottaman sähkön hiilidioksidipäästöt koko elinkaaren ajalta ovat pienemmän kuin muissa sähköntuotantomuodoissa.

Hankkeen rakentamisen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt saadaan takaisin päästövähentymisenä vaihtoehtoihin energiantuotantomuotoihin verrattuna 1-4 vuoden kuluttua tuotannon käynnistämisestä. Tämän jälkeen hanke tuottaa päästötöntä sähköä 26-29 vuoden ajan.

Tuulivoimatuotanto ei aiheuta myöskään rikkidioksidin tai typen oksidien päästöjä toisin kuin vaikka fossiilisten polttoaineiden kuten kivihiilen ja maakaasun käyttö.

10.17.2 Ilmastovaikutukset

Tuulivoimahankkeella on myönteisiä vaikutuksia ilmastoon ja ilmastomuutoksen hillintään. Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahanke edistää kansainvälisten, kansallisten, maakunnallisten, alueellisten ja paikallisten ilmastotavoitteiden toteuttamista, ja se on yhtenä osana edesauttamassa paikallisen, päästöttömän, uusiutuvan energian osuuden kasvattamista sekä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä. Ilmastomuutoksen hillinnällä on moninaisia positiivisia kerrannaisvaikutuksia mm. luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

Tuulivoimahankkeen tuottaman sähkön hiilidioksidipäästöt koko elinkaaren ajalta ovat pienemmät kuin muissa sähköntuotantomuodoissa ydinvoimaa lukuun ottamatta. Tuulivoimala ei tarvitse polttoainetta toimiakseen, joten se synnyttää äärimmäisen vähän ympäristöä saastuttavia päästöjä. Tuulivoimatuotanto ei aiheuta myöskään rikkidioksidin tai typen oksidien päästöjä toisin kuin vaikka fossiilisten polttoaineiden kuten kivihiilen ja maakaasun käyttö. Hanke vähentää tarvetta tuottaa energiaa muilla tuotantomuodoilla kuten hiilellä, öljyllä ja maakaasulla. Tuulivoiman aiheuttamat päästöt syntyvät valmistuksen, asennuksen ja purkamisen aikana.

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen koko elinkaaren ajalle laskettu hiilidioksidiekvivalentti on tehdyn hiiliselaskelman mukaa noin 7 g CO₂-ekv./kWh. Hiiliselaskelma osoittaa sen myönteisen vaikutuksen, mikä syntyy, kun fossiiliset polttoaineet korvataan tuulivoimapuistojen uusiutuvalla energialla.

Hankkeen rakentamisen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt saadaan takaisin päästövähentymisenä korvattaviin energiantuotantomuotoihin verrattuna noin puolen vuoden kuluttua tuotannon käynnistämisestä. Tämän jälkeen hanke tuottaa päästötöntä sähköä arviolta 34,5 vuoden ajan.

Ilmastomuutoksella ei ole haitallisia vaikutuksia hankkeeseen. Ilmastomuutoksen aiheuttamalla tuulisuuden lisääntymisellä on myönteisiä vaikutuksia tuulivoimahankkeelle.

10.17.3 Vaikutukset ilmanlaatuun

Tuulivoimahankkeen rakentamisen aikaiset kuljetukset aiheuttavat pölyämistä sorapintaisilla teillä, jos soratie on kuiva. Kaikki kaava-alueelle johtavat tiet ovat kestopäällysteisiä, joten näiden varrella hankkeen kuljetukset eivät aiheuta pölyämistä. Suurin osa hankkeen rakentamisen kuljetuksista tapahtuvat kaava-alueen sisällä, koska maa-ainesten ottoalue on kaava-alueella. Siten kuljetusten aiheuttama pölyäminen rajoittaa lähes kokonaan kaava-alueelle, eikä se aiheuta haittoja lähialueen ihmisille. Jos liikenne aiheuttaisi pölyämistä, sitä voisi lieventää sorateiden kastelulla ja suolauksella sekä kestopäällystettyjen teiden harjauksella ja pesulla.

Kaava-alueella murskataan louhe murskeeksi. Murskaus aiheuttaa pölyämistä, jota rajoitetaan kastelemalla murskattava kiviaines. Tyypillisesti murskauspöly voi levitä voimakkaana 300 metrin etäisyydelle murskauspaikasta, jos pölyntorjuntaan ei kiinnitetä erityistä huomiota. Murskauspaikka sijaitsee metsän keskellä, jolloin metsä suojaa pölyn leviämiseltä. Lisäksi murskauspaikka on kaukana asutuksesta, joten pölyäminen ei aiheuta haittaa asutukselle.

Rakentamisen aikainen pölyäminen ei heikennä ilman laatua kaava-alueen ulkopuolella. Käytön aikana hankkeella ei ole heikentävää vaikutusta ilmanlaatuun.

10.18 Aluetalouteen ja elinkeinoin kohdistuvat vaikutukset

Parkanon kaupunki saa voimaloista kiinteistöverotuloja, joilla ylläpidetään ihmisten hyvinvointia tukevia palveluita.

Kaava-alueen maanomistajat saavat hankkeesta vuokratuloja.

Tuulivoimaloiden ja uusien huoltoteiden alle jää alle 2 prosenttia kaava-alueen pinta-alasta, joten Kaavan vaikutukset metsätalouteen ovat vähäiset. Alueen tieverkon kuntoon kaavalla on myönteinen vaikutus, millä on metsätalouden harjoittamisen kannalta myönteinen vaikutus.

Julkaisussa ”Tuulivoimalan aluetalousvaikutukset – työllisyysluvut ja aluetalousvaikutukset elinkaareri vaiheissa” (STY, Suomen tuulivoimayhdistys, 2019) on selvitetty tuulivoimaloiden vaikutuksia aluetalouteen ja työllisyyteen. Yksi tuulivoimala työllistää 25 vuoden aikana Suomessa noin 80 henkilötyövuoden verran. Tuulivoimatuotannon suora työllistävä vaikutus on yhtä tuulivoimalaa kohti noin 4 henkilötyövuotta ja kerrannaisvaikutukset noin 76 henkilötyövuotta. Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen työllisyysvaikutukseksi on arvioitu 960 henkilötyövuotta.

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen 12 voimalan hankkeen työllisyysvaikutukset Suomessa ovat yhteensä noin 960 henkilötyövuotta, joista suoria työllisyysvaikutuksia on noin 48 ja kerrannaisvaikutus noin 912 henkilötyövuotta. Sähkönsiirron toteuttaminen työllistää samalla tavalla kuin tuulivoimahanke, ja se on osa tuulivoimaloiden myönteisiä kerrannaisvaikutuksia muille toimialoille. Sähkönsiirron rakentamisen työllistävä vaikutus on kuitenkin vähäinen.

Tuulivoimahanke työllistää suoraan lähiseudun yrittäjiä erityisesti rakentamisen aikana huoltoteiden, pystytysalueiden ja perustusten rakentamisessa. Lisäksi hanke työllistää rakentamisen aikana välillisesti esimerkiksi majoitusyrittäjiä.

Kaava-alueen lähiseudulla on lomamökkien vuokraustoimintaa. Tuulivoimaloiden näkyminen vesistöjen takaa voi heikentää mökkien houkuttelevuutta, millä voi olla kielteisiä vaikutuksia matkailuelinkeinoon.

10.19 Vaikutukset kotieläintuotantoon ja ulkona laiduntaviin eläimiin

Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia karjatalouteen ja maatalouteen. Tutkimuksen mukaan (Helliding ym. 2012. The impacts of wind power on terrestrial mammals. Swedish Environmental Protection Agency, Stockholm) lehmät voivat stressaantua, silloin kun melu on 60-75 dB tai jos esiintyy välkettä eli aurinko paistaa voimalan liikkuvien lapojen takaa. Lähimmät karjatilat sijoittuvat Vatajanjärven ja Ylinenjärven rannoille. Karjatilojen kohdalla voimaloiden aiheuttama ääni on merkittävästi alle stressitason ja välkealue ei ulotu laitumien kohdille. Tuulivoimaloilla ei ole vaikutuksia kotieläintuotantoon tai ulkona laiduntaviin eläimiin.

10.20 Virkistyskäyttöön kohdistuvat vaikutukset

Rakennusvaiheen aikana kaava-alueella on työmaita, joilla liikkuminen on kielletty, mikä voi aiheuttaa häiriötä alueella liikkuville virkistäytyjille ja matkailijoille (marjastajat, sienestäjät, ulkoilijat, luonnon tarkkailijat, kalastajat, metsästäjät).

Toiminnan aikana tuulivoimalat eivät estä kaava-alueella liikkumista ja virkistyskäyttöä, vaan alueella voi liikkua kuten ennenkin jokamiehen oikeuksien mukaisesti. Kaava-alueen virkistysarvo kuitenkin vähenee nykyisestä. Talviaikaan jäätävien sääolosuhteiden vallitessa voimaloiden läheisyydessä liikkumista ei kuitenkaan suositella. Teiden rakentaminen ja parantaminen voi helpottaa alueella liikkumista.

Tuulivoimalat näkyvät pieneen osaan Alkkianvuoren luontopolusta (Kuva 10.7). Kauniston kierros-reitti kulkee metsän keskellä. Iso-Kouran retkeilykohteeseen (Kourajärven kämppä) noin kolmen kilometrin etäisyydellä näkyy useita voimaloita. Aluetta pidetään luonnonrauhaisena ja erämaisena kohteena. Tuulivoimalat voivat heikentää retkeilykohteen houkuttelevuutta.

Kaava-alueen itäpuolelle noin 5 kilometrin etäisyydelle sijoittuvalle kunto- ja latureitille voimalat eivät näy. Pohjois-Parkanon kylätalolle noin 3 kilometrin etäisyydelle tuulivoimalat näkyvät selvästi järven takaa, mikä heikentää näkymää kylätalolta.

Kaava-alueen ympäristössä Vatajanjärven (2 km), Korvesjärven (8 km) ja Kankarinjärven (12 km) rannoilla on vuokramökkejä ja lomakylä, joihin voimalat näkyvät. Hanke voi vähentää näiden kohteiden houkuttelevuutta.

10.21 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset

Tuulivoimahankkeen merkittävimmät ihmisten elinoloja heikentävät vaikutukset muodostuvat maisema-, melu- ja varjostusvaikutuksista.

Tuulivoimaloiden meluvaikutukset eivät ylitä Valtioneuvoston asetuksen mukaisia ohjearvoja lähimpien asuin- tai lomarakennusten kohdalla. Ohjearvo ei ylitä myöskään rantakaavassa vapaa-ajan asunnoille osoitetuilla rakentamattomilla tonteilla. STM:n asumisterveysasetuksen toimenpiderajat pienitaajuiselle melulle sisätiloissa alittuvat lähimmissä vakituisissa ja vapaa-ajan asunnoissa.

Tuulivoimahankkeen rakentaminen ja kuljetukset aiheuttavat melua ja liikennettä rakennusaikana, millä saattaa olla vähäisiä vaikutuksia ihmisten elinoloihin. Meluhaitat ovat kuitenkin paikallisia ja

lyhytaikaisia. Tuulivoimaloiden käyttöönoton jälkeen alueella ei enää synny liikennettä muuta kuin satunnaisesti.

Välkeselvityksen perusteella 12 voimalan sijoitussuunnitelmassa ylitetään Ruotsissa ja Saksassa annettua maksimisuositusta kahden rakennuksen kohdalla. Teoreettisen maksimitilanteen mallinnuksessa suosituksia (30 h/v ja 30 min/p) ylitetään usean lähellä sijaitsevan asunnon kohdalla. Jos puuston suojaava vaikutus otetaan huomioon, suositusten ylityksiä on vähemmän.

Varjovälkemallinnusten mukaan Takakangas-Pihlajaharjun alueella vertailuarvot ylitetään kahden lähellä sijaitsevan asunnon kohdalla. Välkeselvityksessä osalle voimaloista suositellaan välkevaikutuksen hallintajärjestelmän käyttöä, jotta voidaan varmistaa, että välke pysyy alle suositusarvojen 8 h/v (todellinen tilanne), 30 h/v (teoreettinen tilanne ja 30 min/pv (teoreettinen tilanne).

Tuulivoimalat muuttavat maisemaa, minkä jotkut ihmiset voivat kokea elinolojen huononemisenä. Voimalat ovat havaittavissa lähiympäristön avoimilta suo-, pelto- ja järviolueilta. Näillä alueilla maiseman muuttuu.

Lähivaikutusalueella (2–5 km voimaloista) tuulivoimalat ovat edelleen maisemassa suhteellisen hallitsevia, mikäli ne ovat havaittavissa näkymässä. Ulommalla vaikutusalueella (5–10 km voimaloista) voimaloiden vaikutus alkaa etäisyydestä johtuen heikentyä, ja ne jäävät enemmän osaksi taustamaisemaa. Voimalat ovat kuitenkin avoimilla alueilla vielä selkeästi havaittavissa, jos näkemäesteitä ei ole.

Ulommalle vaikutusalueelle (5–10 km) sijoittuu viljelyalueita, asutusta ja loma-asutusta vesistöjen läheisyyteen. Näkemäalueanalyysin mukaan voimalat näkyvät selkeästi avoimilla vesialueilla ja vastarannoilla, mihin voimalat erottuvat laajana kokonaisuutena.

Lähialueiden maastonmuodot, metsäalueet sekä pihojen puusto ja kasvillisuus muodostavat katvevaikutusta, jolloin voimaloiden lentoestevalojen havaittavuus on paikoin hajanaista.

10.22 Vaikutukset kiinteistöjen hintoihin

Suomessa on tehty tutkimus tuulivoiman vaikutuksista asuinkiinteistöjen ja lomakiinteistöjen hintoihin (Tuulivoima -vaikutus asuinkiinteistöjen hintoihin, Taloustutkimus, FCG 2022).

Tutkimuksessa tarkasteltiin Haapajärvellä, Jokioissa, Kalajoella, Karvialla, Närpiössä, Perhossa, Raahessa ja Simossa tehtyjä asuin- ja lomakiinteistökauppoja vuosina 2013–2021. Näissä kunnissa tehtiin yhteensä yli 1 000 asuinkiinteistökauppaa ja yli 300 lomakiinteistökauppaa tarkasteluajana. Hieman alle puolet asuinkiinteistökaupoista tehtiin asemakaava-alueella ja hieman yli puolet asemakaava-alueen ulkopuolella. Tarkastelluissa kunnissa tuulivoimahankkeita on otettu käyttöön eri vuosina aikavälillä 2013–2021.

Tutkimusaineisto perustuu Maanmittauslaitoksen Kiinteistötietopalvelun kautta saatavilla olevaan tietoon. Tutkimusaineistoon on kerätty ajanjaksolta 2013–2021 kaikki kiinteistökaupat noin 10 km etäisyydellä kunnan merkittävimmistä tuulipuistoista. Tutkimusaineistossa olevat asuin- ja lomakiinteistökaupat on eritelty sen mukaan, onko ne tehty ennen tuulivoiman käyttöönottoa vai sen jälkeen. Aineisto sisältää myös tiedot siitä, kuinka monta vuotta kaupat on tehty ennen tai jälkeen tuulivoiman käyttöönoton.

Tutkimusaineistossa asuin- ja lomakiinteistöjen hinnat vaihtelevat tarkasteltavien kuntien välillä ja varsinkin kunnan sisällä merkittävästi. Tässä tutkimuksessa käytettyyn kattavaan tilastoaineistoon perustuvassa tutkimuksessa, jossa on hyödynnetty monipuolisia tilastomatematiikan

menetelmiä, on päästy selkeään tutkimustulokseen: Tuulivoimahankkeiden käyttöönotolla ei ole vaikutusta asuinkiinteistöjen eikä lomakiinteistöjen hintoihin tarkastelluissa kunnissa vuosina 2013 - 2021.

Tutkimuksen tulos voidaan yleistää koskemaan myös Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahan-
ketta.

10.23 Vaikutukset viestintäyhteyksiin ja tutkien toimintaan

10.23.1 Mobiiliyhteydet ja TV- ja radiosignaali

Matkapuhelimet ovat yleensä yhteydessä useampaan tukiasemaan, joten tuulivoimaloiden vaikutukset matkapuhelinten kuuluvuuteen arvioidaan vähäisiksi.

Myös hankkeen vaikutukset TV-kuvan näkyvyyteen arvioidaan vähäisiksi, sillä kaava-alueelle tulee TV-signaali eri suunnissa sijaitsevilta TV-lähetinasemilta. Hankkeen tuulivoimalat voivat vaikuttaa kaava-alueen luoteispuolelle sijoittuvien asuntojen TV-kuvan näkyvyyteen, sillä asunnot jäävät Teiskon TV- ja radiolähetinaseman katveeseen voimaloiden taakse, eivätkä ne sijoitu muiden täytelähetinasemien kuuluvuusalueelle. Käytännössä tuulivoimalat ovat kuitenkin niin harvassa, etteivät ne vaikuta merkittävästi TV-signaaliin. Pääosin tuulivoimalat eivät vaikuta kaava-alueen lähelle sijoittuvien asuntojen TV-kuvan näkyvyyteen. Muut tuulivoimahankkeet sijaitsevat niin kaukana Takakangas-Pihlajaharjun hankkeesta, ettei yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa ole TV-signaalin kuuluvuuteen. Näin ollen hankkeen vaikutukset TV-kuvan näkyvyyteen arvioidaan vähäisiksi.

TV-lähetyksiin mahdollisesti aiheutuvat häiriöt pystytään yleensä korjaamaan varmistamalla, että antenni on Traficomien määräysten mukainen, siirtämällä antennia tarvittaessa hiukan ja suuntaamalla antenni oikein. Kaavassa on voimaloiden sijainnit suunniteltu siten, että yksittäisiä tuulivoimaloita siirtämällä ei saavuteta merkittäviä muutoksia TV-signaaleissa. Mikäli TV-näkyvyys heikenee tuulivoimaloiden johdosta, vastaa tuulivoimatoimija korjaavista toimenpiteistä.

Korjaavat toimenpiteet tehdään seuraavassa järjestyksessä (mikä tahansa toimenpide toimii ensin):

- Antennien tarkennettu suuntaus tai vastaanottosuunnan muutos
- Talokohtaisten signaalinvahvistimien asennus
- Vaihtoehtoisten TV signaalien vastaanotto tietoverkkoja pitkin (4G, 5G, valokuitu)
- Täytevastaanottimen/-lähettimen asennus, jolla TV signaali kierretään tuulivoima-alueen ohi.

10.23.2 Säättukat

Kaava-aluetta lähin säättuka tulee Ilmatieteen laitoksen lausunnon mukaan siirtymään kesällä 2022 Kankaanpäähän ja sijoittuu yli 20 kilometrin päähän kaava-alueelta, joten Ilmatieteen laitoksella ei nykyisen ohjeistuksen mukaan ole lausuttavaa hankkeesta.

10.23.3 Ilmavalvontatutkat

Tuulivoimalat voivat vaikuttaa puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Siksi tuulivoimahankkeiden toteuttaminen edellyttää myönteistä lausuntoa Puolustusvoimien pääesikunnalta. Hankkeesta on saatu kesäkuussa 2023 pääesikunnalta lausunto, jossa ei vastusteta hankkeen toteuttamista.

Kaavahankkeella ei ole viestintäyhteyksiin eikä tutkien toimintaa yhteisvaikutuksia muiden tiedossa olevien hankkeiden kanssa, sillä muut tuulivoimahankkeet sijaitsevat yli 10 kilometrin etäisyydellä, eivätkä ne sijoitu suoraan kaava-alueen ja lähetinasemien tai tutkien väliin.

10.24 Vaikutukset tuulivoimatuotannon päätyttyä

Tuulivoimahankkeen lopettamisvaiheessa rakenteiden purkamisesta syntyvät vaikutukset ovat samansuuntaisia kuin rakentamisvaiheessa. Purkamisessa syntyvä häiriö on kuitenkin lyhytkestoista.

Voimaloiden purkaminen poistaa tuulivoimalat maisemakuvasta sekä voimaloiden toiminnasta aiheutuvan liikenteen ja melun. Voimaloiden perustukset voidaan jättää paikalleen tai purkaa. Kummassakin tapauksessa alueet maisemoidaan, minkä jälkeen alueelle annetaan kasvaa puustoa. Huoltotiestö jää yleensä maastoon.

Tuulivoimatuotannon päättymisen lopettaa voimalaitoksista saatavan säännöllisen tulon maanomistajille ja kaupungille.

Toiminnan päättymisen jälkeen eri komponentit pyritään hyötykäyttämään ja kierrättämään tuolloin voimassa olevien säädösten mukaisesti. Lähtökohtaisesti esimerkiksi metalliosat on mahdollista kierrättää ja betoni voidaan hyötykäyttää.

Kokonaisuutena toiminnan jälkeiset vaikutukset ovat kaiken kaikkiaan vähäisiä.

10.25 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Useiden tuulivoimahankkeiden rakentamisella voi olla yhteisvaikutuksia kuljetusreittien liikenteeseen, mikäli rakentaminen ajoittuu samaan ajankohtaan. Lähialueen muiden tuulivoimahankkeiden voimaloiden osat kuljetetaan todennäköisesti myös Porin satamasta. Jos kaikkia tuulipuistoja rakennettaisiin samanaikaisesti, liikenteen lisääntyminen heikentäisi jonkin verran maanteiden liikenteen toimivuutta ja liikenneturvallisuutta. On kuitenkin epätodennäköistä, että kaikki lähialueen tuulivoimahankkeet rakennettaisiin täysin samanaikaisesti. Liikennemäärien lisäys on myös suhteellisesti niin vähäistä, ettei sillä ole merkittäviä vaikutuksia.

Hankkeella voi olla yhteisvaikutuksena seudun muiden tuulivoimahankkeiden kanssa vaikutuksia sähkönsiirtoreittien sijaintiin ja kapasiteettiin.

Kaavalla ei todennäköisesti ole merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden tiedossa olevien hankkeiden kanssa.

11 Kaavan suhde olemassa oleviin selvityksiin ja suunnitelmiin

11.1 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Tuulivoimalat on sijoitettu riittävän etäälle vakituisesta ja loma-asutuksesta, jotta ihmisille ei koidu merkittävää haittaa. Asutukseen kohdistuvaa väkettä voidaan myös vähentää tuulivoimalat pysäyttävien teknisin ratkaisuin. Kaavaratkaisu ei aiheuta ihmisille merkittäviä terveyshaittoja tai riskejä.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilyminen on varmistettu luontoselvityksillä ja niiden huomioon ottamisella suunnitteluratkaisussa.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Kaava tukee uusiutuvien energialähteiden käyttöedellytyksiä. Tuulivoimalat on sijoitettu keskiteysti usean voimalan yksilöihin.

11.2 Kaavan suhde maakuntakaavaan

Kaava-alueelle on osoitettu maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alue, joten kaava toteuttaa maakuntakaavan tarkoitusta.

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavan suhdetta on arvioitu MRL 28 §:n mukaisiin maakuntakaavan sisältövaatimuksiin.

- Osayleiskaava ei vaikuta heikentävästi maakunnan tarkoituksen mukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen.
- Kaava edistää ekologista kestävyyttä, kun se mahdollistaa puhtaan uusiutuvan energiantuotannon.
- Kaavalla ei ole rakentamisaikaa lukuun ottamatta vaikutuksia liikenteeseen tai teknisen huollon järjestämiseen.
- Kaavalla ei vaikutuksia vesi ja maa-aineisvarojen kestävään käyttöön.
- Kaava tukee maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä luomalla työtä ja tuloja maanomistajalle ja seudulle.
- Kaava ei merkittävästi vaikuta maisemaan, luonnonarvoihin tai kulttuuriperintöön.

11.3 Yleiskaavan sisältövaatimukset

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavassa on otettu huomioon MRL 39 § mukaiset sisältövaatimukset.

- Osayleiskaava ei vaikuta heikentävästi yhdyskuntarakenteeseen tai sen taloudellisuuteen. Kaava edistää ekologista kestävyyttä mahdollistaen uusiutuvan energiantuotannon. Alueen suunnittelussa hyödynnetään olemassa olevia teitä.
- Kaavalla ei ole vaikutuksia asumisen tarpeisiin tai palveluiden saavutettavuuteen. Sillä ei ole myöskään rakentamisaikaa lukuun ottamatta vaikutuksia liikenteeseen tai teknisen huollon järjestämiseen.
- Tuulivoimalat eivät vaikuta heikentävästi alueen asukkaiden turvalliseen, terveelliseen tai tasapainoiseen elinympäristöön.
- Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia rakennettuun ympäristöön, maisema-arvoihin tai luontoarvoihin. Tuulivoimalat eivät rajoita merkittävästi alueella liikkumista eivätkä heikennä alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia.
- Kaava tukee Parkanon kaupungin ja seudun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä luomalla työtä ja tuloja maanomistajille, asukkaille ja yrityksille.

11.4 Osayleiskaavan suhde tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityisiin sisältövaatimuksiin

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavassa on otettu huomioon MRL:n 77 a §:ssä esitetyt tuulivoimarakentamista koskevat erityiset sisältövaatimukset.

- Osayleiskaavan sisältö, esitystapa ja mittakaava on laadittu yleiskaavan ohjausvaikutukset huomioiden. Kaavakartalle on rajattu tuulivoimaloiden alueet, jotka ohjaavat suoraan rakennuslu-pamenettelyä.
- Suunnittelun yhteydessä on selvitetty kattavasti tuulivoimaloiden vaikutuksia maisemakuvaan, luonnonarvoihin, kulttuuriympäristön arvojen säilymiseen, muinaismuistoihin, virkistystarpei-siin sekä asuin- ja elinympäristöjen laatu- ja elinolosuhteisiin.
- Hankkeen suunnittelussa ja kaavoituksessa on huomioitu teknisen huollon ja sähkön siirron jär-jestäminen, kuten huoltoteiden, kaapelointien ja sähköverkkoon liittymisen järjestämismahdol-lisuudet.

12 Toteutus

Kaavaa päästään toteuttamaan, kun se on saanut lainvoiman. Hankkeen suunnittelu jatkuu ja tar-kentuu osayleiskaavoituksen jälkeen.

Rakennussuunnitteluvaiheessa tulee tehdä riittävästi pohjatutkimuksia tuulivoimaloiden perusta-mistavan selvittämiseksi.

Tuulivoimaloille voidaan myöntää rakennusluvat, kun osayleiskaava on hyväksytty. Rakentamisen voi aloittaa, kun kaava on saanut lainvoiman ja rakennusluvat on myönnetty. Takakangas-Pihlaja-harjun tuulivoimahankkeen suunniteltu rakentamisen aloitus on vuosien 2024–2025 aikana. Jos kaavasta valitetaan hallinto-oikeuteen, aloitus viivästyy noin 2 vuotta.

Voimaloiden erikoiskuljetukset edellyttävät asiaan kuuluvia liittymälupia, joita haetaan Pirkanmaan ELY-keskukselta.

13 Yhteystiedot

Parkanon kaupunki

Tekninen johtaja
Kari Santikko
puh. 044 7865 601
kari.santikko@parkano.fi

Maankäyttö- ja kaavoituspäällikkö
Erkki Salomäki
puh. 044 786 5610
erkki.salomaki@parkano.fi

Kaavaa laativa konsultti

Sitowise Oy
Linnoitustie 6D, 02600 ESPOO
Timo Huhtinen, DI, YKS 245
puh. 040 542 5291
timo.huhtinen@sitowise.com

Hankevastaava

Parkanon Tuuli Oy
c/o Etha Wind Oy
Jukka Rönnlund
puh. 040 577 7568
jukka.ronnlund@ethawind.com

Eriävä mielipide

Kaupunginhallituksen päätös 26.09.2022 § 5

Kaupungin tulee ottaa passiivinen rooli suhteessa Parkanon Tuuli Oy:n. Mahdollisten kaavoitusten yms. osalta kaupungin rooli on selkeämpi, kun jäämme yhtiöstä pois.

Klaus Myllymäki

Yhtiökokousedustajien valinta 2021-2023

Kaupunginhallitus 24.10.2022 § 10
303/00.01.06/2022

Kaupunginhallitus on nimennyt yhtiökokousedustajat toimikaudelle 2021-2023 kokouksessaan 28.03.2022 § 12 seuraavan taulukon mukaisesti:

Yhtiö	Varsinainen	Vara
Kehitys-Parkki Oy	Klaus Myllymäki	Heikki Mettomäki
Kiinteistö Oy Pankkitori	Pasi Viitasalo	Saara Viitaharju
Kiinteistö Oy Parkanon Paloasema	Kauko Turunen	Pertti Runsas
Kiinteistö Oy Parkanon Tavaratalo	Jari Heiniluoma	Erkki Hirsimäki
Kiinteistö Oy Väistön Ryhmäkodit	Susanne Talonen-Seppälä	Aki Haapaniemi
Kolmostien Terveys Oy	Jari Heiniluoma	Erkki Hirsimäki
Kuntien Tiera Oy	Erkki Hirsimäki	Jari Heiniluoma
Leppäkoski Group Oy	Kauko Turunen	Juha Tuominen
Lupinet Oy	Tapio Ristämäki	Jyrki Uotila
Parkanon Jäähalli Oy	Hilkka Ala-Kauhaluoma	Marja Kallioniemi
Parkanon Vuokratodit Oy	Susanne Talonen-Seppälä	Saara Viitaharju
Parkanon Teollisuustalo Oy	Susanne Talonen-Seppälä	Kauko Turunen
Parkanon Tuuli Oy	Klaus Myllymäki	Susanne Talonen-Seppälä
Parkanon Vesi Oy	Pasi Viitasalo	Saara Viitaharju
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	Juha Mustajärvi	Saara Viitaharju
Monetra Pirkanmaa Oy	Erkki Hirsimäki	Jari Heiniluoma
Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy	Reijo Ojennus	Arja Grönfors
Sarastia Oy	Erkki Hirsimäki	Jari Heiniluoma
Suomi-Rata Oy	Pasi Viitasalo	Jari Heiniluoma
Tuomi Logistiikka Oy	Jari Heiniluoma	Erkki Hirsimäki
Ylä-Satakunnan Sanomalehti Oy	Kauko Turunen	Heikki Mettomäki

Kaupunginhallituksen nimeämiin yhtiökokousedustajiin on syytä tehdä muutoksia siten, etteivät ne ole sidottuina viranhaltijaan, vaan virkaan.

Valmistelija: vs. kaupunginsihteeri Risto Uotila, p. 044 7865 202

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää nimetä yhtiökokousedustajaksi
1. Kiinteistö Oy Parkanon Tavaratalo: varsinaiseksi kaupunginjohtaja ja varalle hallinto- ja talousjohtaja
2. Kolmostien Terveys Oy: varsinaiseksi kaupunginjohtaja ja varalle hallinto- ja talousjohtaja
3. Kuntien Tiera Oy: varsinaiseksi hallinto- ja talousjohtaja ja varalle kaupunginjohtaja
4. Monetra Pirkanmaa Oy: varsinaiseksi hallinto- ja talousjohtaja ja varalle

kaupunginjohtaja

5. Sarastia Oy: varsinaiseksi hallinto- ja talousjohtaja ja varalle
kaupunginjohtaja

6. Suomi-Rata Oy: varalle kaupunginjohtaja

7. Tuomi Logistiikka Oy: varsinaiseksi kaupunginjohtaja ja varalle hallinto-
ja talousjohtaja

Käsittely

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tuulivoimapuisto Takakangas-Pihlajaharju ennallistamissopimus
("Ennallistamissopimus")

1. Sopimuksen osapuolet

Kunta:	Parkanon kaupunki
Y-tunnus:	[0136311-0]
Osoite:	Parkanontie 37
Yhteyshenkilö:	Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari
Puhelinnumero:	044 7865 211
Sähköposti:	aki.viitasaari@parkano.fi

("Vakuudenvälvoija")

Yhtiö:	Parkanon Tuuli Oy
Y-tunnus:	3165350-6
Osoite:	Parkanon Tuuli Oy, c/o Etha, Vaasanpuistikko 14 B 11, 65100 Vaasa, Suomi
Yhteyshenkilö:	Jukka Rönnlund
Puhelinnumero:	+358 40 5777 568
Sähköposti:	jukka.ronnlund@ethawind.com

("Vakuudenantaja")

Vakuudenvälvoija ja Vakuudenantaja jäljempänä myös molemmat yhdessä "**Osapuolet**" ja kumpikin yksin "**Osapuoli**".

1. Tausta

Vakuudenantaja suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista ja ylläpitämistä Takakangas-Pihlajaharjun alueella, Parkanon kaupungissa. Vakuudenantaja on solminut maanvuokrasopimuksia Takakangas-Pihlajaharju alueen maanomistajien kanssa, jotka mahdollistavat tuulivoimapuiston suunnittelua ja myöhemmin rakentamista ja ylläpitämistä alueella.

Tällä Ennallistamissopimuksella Osapuolet sopivat tuulivoimapuistoalueen ennallistamisen periaatteista, vastuista, oikeuksista ja velvollisuuksista. Vakuudenantaja (tai "**Vuokralainen**" tuulivoimapuistohankkeen voimassa olevissa maanvuokrasopimuksissa) on velvollinen omalla kustannuksellaan ennallistamaan tuulivoimapuistoalueen (tai "**Vuokra-alue**" tuulivoimapuistohankkeen voimassa olevissa maanvuokrasopimuksissa) käyttöä edeltäneeseen tilaan toiminnan päättyessä tuulivoimapuistoalueen maanomistajien (maanvuokrasopimuksissa "**Vuokranantaja**") kanssa sovittujen maanvuokrasopimusten mukaisesti.

Alustava tuulivoimapuistoalue käy ilmi tämän Ennallistamissopimuksen liitteestä 1.

2. Ennallistaminen

Tämän kohdan määräykset korvaavat soveltuvien osin maanvuokralain 76 §:n 2 momentin säännökset.

Vakuudenantajan tulee purkaa ja kuljettaa pois kaikki tuulivoimalatornit sekä niihin liittyvät laitteet, rakennukset ja muun omaisuutensa, sekä palauttamaan tuulivoimapuistoalue kohtuullisesti katsoen hyväksyttävään kuntoon. Vakuudenantajan, eli Vuokralaisen, tuulivoimapuistoalueelle rakentamat tiet, nosto- ja huoltoalueet jäävät korvauksetta Vuokranantajan käyttöön siinä kunnossa, kun ne maanvuokrasopimuksen päättyessä ovat olleet. Tuulivoimaloiden ja muiden rakennuksien perustukset, ilmajohdot sekä maakaapelit ja -johdot saavat jäädä maisemoituina paikoilleen, ellei viranomainen vaadi niitä poistettavaksi. Tuulivoimaloiden perustukset piikataan 1 (yhden) metrin syvyyteen ja maisemoidaan paikoilleen, ellei muuta ole sovittu Vuokranantajan ja Vakuudenantajan kesken.

Tässä Ennallistamissopimuksessa ja voimassa olevissa maanvuokrasopimuksissa mainitut toimenpiteet tulee saattaa päätökseen viimeistään 2 (kahden) vuoden kuluessa maanvuokrasopimusten päättymisestä. Mikäli Vakuudenantaja ei ole 2 (kahden) vuoden kuluessa tehnyt yllä mainittuja toimenpiteitä, on Vuokranantajalla oikeus siistiä alue käyttäen vakuutta.

Vakuudenantaja asettaa tässä kohdassa esitettyjen ennallistamistoimenpiteiden velvollisuuksien täyttämiseksi vakuuden jokaista tuulivoimapuistoalueelle rakennettua Vakuudenantajan, eli Vuokralaisen, omistamaa tuulivoimala kohden pankkitakauksena, takauksena, vakuutuksena tai muuna vakuutena. Vakuudenantajan velvollisuus asettaa esitetty vakuus koskee vain tuulivoimapuiston kiinteistöjä, joiden maalla tuulivoimalan torni sijaitsee.

Asetettavan vakuuden tulee olla 100 000 (sata tuhatta) euroa jokaista tuulivoimapuistoalueelle rakennettua ja Vakuudenantajan omistamaa tuulivoimalaa kohden. Vakuusmäärää sidotaan elinkustannusindeksiin käyttäen perusindeksinä tammikuun 2022 pistelukua. Vakuusmäärän indeksitarkistus tehdään vuosittain kunkin kalenterivuoden tammikuun alusta lukien ja tarkistusindeksinä käytetään kunkin vuoden tammikuun elinkustannusindeksipistelukua. Vakuusmäärää ei alenneta, vaikka indeksin pisteluku laskisi. Mikäli elinkustannusindeksin laskeminen lopetetaan, noudatetaan lopettamisajankohdan jälkeen tarkistuksessa vastaavaa, erikseen sovittavaa kustannustason muutosta osoittavaa indeksia tai muuta tunnuslukua.

Vakuus asetetaan, kun rakennustyöt alkavat. Vakuutta ei kuitenkaan tarvitse asettaa, mikäli lupaviranomainen vaatii purkamisvakuuden asettamista vähintään saman kokonaissumman verran jokaista tuulivoimalaa kohti. Mikäli lupaviranomainen vaatii purkamisvakuuden asettamista, tämä Ennallistamissopimus raukeaa.

Vakuutta asetetaan maanvuokrasopimuksen mukaisesti Vakuudenantajalta Vuokranantajalle. Vakuudenvälvoijalla on oikeus valvoa tätä vakuutta, ja että tämän Ennallistamissopimuksen ja maanvuokrasopimuksen ennallistamisehtoja noudatetaan. Selvyiden vuoksi todetaan, että Parkanon Kaupunki toimii Vakuudenvälvoijana, mikäli yllä mainittu hanke toteutuu ja Parkanon kaupunki ei ole Vakuudenantajan osakas. Vakuudenantajalla on velvollisuus antaa Vakuudenvälvoijalle riittävät ja asianmukaiset tiedot niin että Vakuudenvälvoja pystyy noudattamaan valvomisvelvoitettaan.

Mikäli tuulivoima-alueella oleva tuulivoimala siirretään kolmannelle osapuolelle, Vakuudenantaja sitoutuu huolehtimaan, että kolmas osapuoli asettaa Vuokranantajalle vastaavan vakuuden. Vakuudenantaja sitoutuu myös ilmoittamaan ja huolehtimaan, että Vakuudenvälvoja pääsee valvomaan uutta vakuutta.

3. Voimassaolo

Tämä Ennallistamissopimus tulee voimaan, kun molemmat Osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja kun Vakuudenantaja on asettanut vakuuden Vuokranantajalle. Tämä Ennallistamissopimus päättyy, kun

Takakankaan tuulivoimapuistohankkeen maanvuokrasopimukset päättyvät, ellei muuta ole säädetty tässä Ennallistamissopimuksessa.

4. Vakuuden tarkemmat ehdot

Vakuuden tarkemmista ehdoista sekä Vakuudenantajan ja Vuokranantajan oikeuksista ja velvollisuuksista tehdään osapuolten välillä erillinen sopimus tai muutossopimus. Vakuudenantaja ja Vuokranantaja voivat sopia näistä ehdoista maanvuokrasopimuksessa tai erillisessä vakuussopimuksessa.

Selvyyden vuoksi todettakoon, ettei Vakuudenvälvojana ole oikeus päättää maanvuokrasopimuksen tai vakuussopimuksen sisällöstä tai ehdoista.

5. Siirrettävyys

Vakuudenantajalla on oikeus siirtää tai luovuttaa tämä Ennallistamissopimus oikeuksineen ja velvollisuuksineen kolmannelle osapuolelle Vakuudenvälvojaa kuulematta. Vakuudenantajan on kuitenkin kirjallisesti ja viipymättä ilmoitettava siirrosta Vakuudenvälvojalles. Ilmoituksessa Vakuudenantajan on ilmoitettava uuden siirronsaajan täydelliset tiedot.

Vakuudenvälvojan oikeudet suhteessa yhteenkään Vakuudenantajan sijaan tulevaan uuteen vakuudenantajaan eivät kuitenkaan saa heikentyä tämän Ennallistamissopimuksen mukaisesta.

6. Muutokset tai ilmoitukset

Tähän Ennallistamissopimukseen tehtävät muutokset tai lisäykset on tehtävä kirjallisesti ja ne astuvat voimaan vasta, kun molemmat Osapuolet ovat ne allekirjoituksillaan hyväksyneet.

Osapuolet toteavat kuitenkin, että Vakuudenantajan ja maanomistajien väliset maanvuokrasopimukset tai muut vakuussopimukset voivat muuttua. Tässä tapauksessa Osapuolet sitoutuvat muuttamaan myös tätä Ennallistamissopimusta niin, että Ennallistamissopimus on linjassa maanvuokrasopimuksien ja vakuussopimuksien ennallistamisehtojen (sopimuskohta 11 "Toimenpiteet vuokrasopimuksen päättyessä" ja 12 "Purkamisvakuus" voimassa olevissa maanvuokrasopimuksissa) kanssa.

Osapuolet sitoutuvat ilmoittamaan muutoksista sopimuskohtaan 1 mukaisiin yhteystietoihin toiselle Osapuolelle viipymättä. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti.

7. Soveltuva laki ja erimielisyyksien ratkaisu

Tähän Ennallistamissopimukseen sovelletaan Suomen lakia mukaan lukien maanvuokralain (258/1966) 5. luvun maanvuokraa koskevia määräyksiä siinä määrin kuin nämä määräykset eivät eroa tämän Ennallistamissopimuksen määräyksistä.

Tästä Ennallistamissopimuksesta aiheutuvat mahdolliset riitaisuudet saatetaan tuulivoimapuistoalueen sijaintipaikan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

[Allekirjoitukset seuraavalla sivulla]

8. Allekirjoitukset

Tämä Ennallistamissopimus on laadittu 2 (kahtena) samansisältöisenä kappaleena, 1 (yksi) kummallekin Osapuolelle.

Vakuudenvälvoija

Vakuudenantaja

Paikka ja aika

Paikka ja aika

Aki Viitasaari
vt. kaupunginjohtaja

[Nimi]
[Titteli]

Liitteet

- 1 Kartta Takakankaan alustavasta tuulivoimapuistoalueesta

Tuulivoimaloiden perustusten purkaminen

1. Tausta ja rajaus

Tuulivoimaloiden lisääntynyt rakentaminen on herättänyt keskustelua siitä, mitä voimaloille ja niiden perustuksille tehdään, kun voimala tulee elinkaarensa päähän ja sen käyttö loppuu. Kunnissa halutaan varmistaa tuulivoimaloiden asianmukainen purkaminen ja sen rahoittaminen. Yksityiset maanomistajat ovat olleet huolissaan etenkin siitä, voiko maanomistaja joissain tilanteissa joutua vastuuseen käytöstä poistetun voimalan perustusten purkamisesta ja jätehuollosta.

Tuulivoimaloiden rakentamisesta ja purkamisesta ei Suomessa ole erityislainsäädäntöä. Voimaloiden purkamiseen liittyvät oikeudelliset kysymykset ratkaistaan osapuolten välisten sopimusten ja yleisen rakentamista, ympäristönsuojelua ja jätehuoltoa koskevan lainsäädännön perusteella.

Käytännössä tuulivoimalan perustusten purkaminen tarkoittaa voimalan pääosin betonista ja teräksestä muodostuvien perustusten poistamista maaperästä ja purkujätteen asianmukaisen jätehuollon järjestämistä. Perustusten poistamisen jälkeen alue maisemoidaan. Tuulivoimaloiden purku- ja jätehuoltokustannukset vaihtelevat riippuen muun muassa voimalan koosta ja sijainnista.

Ympäristöministeriö tarkastelee seuraavassa voimassa olevaa sääntelyä erityisesti maa-alueella sijaitsevan ja käytöstä poistetun tuulivoimalan perustusten purkamisen ja jätehuollon näkökulmasta. Muistiossa esitetyt kannanotot eivät ole oikeudellisesti sitovia. Tuulivoimalan purkamista tarkastellaan lyhyesti myös ympäristöhallinnon ohjeessa 5/2016 Tuulivoimarakentamisen suunnittelu. Opasta ollaan uusimassa.

2. Maanvuokralaki (258/1966)

Usein tuulivoimalan perustusten purkamisesta on sovittu maanomistajan ja tuulivoimayhtiön välisessä maanvuokrasopimuksessa niin, että tuulivoimayhtiö ottaa vastatakseen perustusten purkamisen toiminnan loppumisen yhteydessä. Tuulivoimayhtiö voidaan sopimuksessa velvoittaa asettamaan vakuus tuulivoimalan ja sen perustusten purkamisen turvaamiseksi siinä tapauksessa, että yhtiö ei maksukyvyttömänä kykenisi hoitamaan purkamista.

Maanvuokralain (258/1966) 76 § 2 momentin mukaan: ”Jos vuokranantaja ei lunasta rakennusta, vuokralaisen on kolme kuukautta vuokrasuhteen päättymisestä purettava rakennus, ellei toisin sovittu. Vuokranantajalla on muussa tapauksessa oikeus vuokramiehen lukuun myydä ne julkisella huutokaupalla ja huolehtia niiden paikan kuntoonpanosta.”

Näin ollen, jos ei ole muuta sovittu tai rakennusluvassa määrätty, tuulivoimayhtiö on velvollinen purkamaan voimalan perustukset.

3. Rakentamista koskeva lainsäädäntö

Vielä voimassa olevan maankäyttö- ja rakentamislain mukaan (132/1999) tuulivoimalan rakentaminen edellyttää aina rakennuslupaa tai toimenpidelupaa (125 §). Luvassa on mahdollista määrätä myös käytön lopettamisen yhteydessä tapahtuvasta purkamisesta. Jos purkamisesta ei ole määrätty rakennusluvassa, rakennusluvan saaneen tuulivoimalan purkaminen edellyttää purkamislupaa (127 §). Tällöin purkamisluvassa määritellään, miten purkaminen on toteutettava. Kunta voi MRL 182 §:n mukaan uhkasakolla tai teettämisuhalla velvoittaa oikaisemaan purkamisvelvollisuuden laiminlyömisestä. Tuulivoimalan purkamisesta vastaa voimalan omistaja.

Tyypillisessä tilanteessa vain tuulivoimalan maanpäälliset osat puretaan ja voimalan perustukset jätetään paikalleen ja maisemoidaan tuulivoimayhtiön toimesta ja kustannuksella.

Tuulivoimaloita koskevat lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) rakennetun ympäristön hoitoa koskevat säännökset (22 luku). Esimerkiksi jos rakennuksesta on ilmeistä vaaraa turvallisuudelle, tulee rakennus määrätä purettavaksi tai kieltää sen käyttäminen (MRL 166 § 3 mom.) Jos perustusten purkamisesta ei ole sovittu ja jos siitä ei ole määräystä rakennusluvassa tai purkamisluvassa, MRL 170 § 2 momentin mukaan: ”Jos rakennus on osaksi tai kokonaan tuhoutunut, rakennustyö on jätetty kesken tai rakennuksen käyttämisestä on luovuttu, rakennuspaikka ympäristöineen on saatettava sellaiseen kuntoon, ettei se vaaranna turvallisuutta tai rumenna ympäristöä. Rakennus on myös riittävästi suojattava säältä ja mahdolliselta vahingonteolta”. Säännös ei kohdenna vastuuta rakennuspaikan siivoamisesta kenellekään.

Uuden rakentamislain (voimaan 1.1.2025) 145 §:ssä on MRL 170 § 2 momenttia vastaava säännös, mutta siinä vastuu purkamisesta kohdennetaan kiinteistön haltijaan: ”Jos rakennus on osaksi tai kokonaan tuhoutunut, rakennustyö jätetty kesken tai rakennuksen käyttämisestä on luovuttu, kiinteistön omistajan on saatettava rakennuspaikka ympäristöineen sellaiseen kuntoon, ettei se vaaranna terveellisyyttä tai turvallisuutta eikä rumenna ympäristöä. Säännöksen perustelut on kuitenkin laadittu asuinrakentamisen näkökulmasta, ja tällöin kiinteistön omistaja ainoa luonteva taho vastuuta kohdennettaessa.

4. Jätelaki

Jätelainsäädäntöä sovelletaan pääsääntöisesti vain jätteisiin. Jätelain mukaan jätteellä tarkoitetaan ”ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä.” Jätedirektiivin (2008/98/EY) mukaan direktiiviä ei sovelleta maaperään pysyvässä yhteydessä oleviin rakennuksiin (2 artiklan 1 kohdan b alakohta). Direktiiviä vastaava rajausta katsottiin jätelain säätämisen yhteydessä tarpeettomaksi, koska rakennukset eivät yleensä ole jätettä, ja ne rajautuvat jätelain soveltamisen ulkopuolelle jo sillä perusteella (HE 199/2010 vp, s. 43).

Jätteen käsitteen ja jätelain soveltamisen kannalta merkitystä on ensinnäkin sillä, voidaanko käytöstä poistetun tuulimyllyn perustuksia pitää rakennuksena jätedirektiivin 2 artiklan tarkoittamalla tavalla. Vaikka rakentamista koskevassa lainsäädännössä tuulimyllyä kohdellaan rakennuksena, jätelain soveltamisen kannalta ratkaisevana voidaan pitää puretun voimalan perustusten kuntoa ja perustusten vaikutuksia ympäristöön, maisemalliset arvot mukaan lukien. Käytöstä poistetun voimalan perustukset eivät välttämättä ole rinnastettavissa jätedirektiivin 2 artiklassa tarkoitettuun rakennukseen, koska kyse ei enää ole kokonaisesta rakennuksesta, vaan ennemminkin rakennuksen osittaisen purkamisen seurauksena paikalle jääneestä rakennuksen osasta. Tästä näkökulmasta tulee arvioitavaksi, onko tuulivoimayhtiö voimalan toiminnan lakattua ja sen lavat purettuaan poistanut myös perustukset käytöstä, jolloin perustusten voidaan tulkita olevan jätettä. Aiheuttamisperiaatteen (JL 20 §) mukaan tuulivoimayhtiö olisi tällöin jätteen tuottajana ja haltijana velvollinen järjestämään perustusten purkamisen ja jätehuollon (JL 28 §), jos perustusten purkamiseen ja mahdolliseen maisemointiin ei ole otettu kantaa muussa viranomaismenettelyssä.

Arvioitaessa perustusten jäteluonnetta ja tuulivoimayhtiön vastuuta merkitystä tulisi antaa sille, aiheuttavatko perustukset jätedirektiivissä ja jätelaissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, kuten putoamisvaaraa, tai roskaamiskiellon vastaista maiseman rumentumista tai muuta kielteistä seurausta. Tuulivoimatoiminnan päättymiseen sekä mahdollisiin purkamatta jääviin voimaloihin ja niiden perustuksiin ei sen sijaan sellaisenaan ja nykytiedon valossa yleensä liity ympäristönsuojelulaissa (527/2014) tarkoitettua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Tuulivoimatoiminnan päättyessä myös esimerkiksi mahdolliset ympäristölupavelvollisuuden perusteena olleet melu- ja välkevaikutukset päättyvät.

5. Maanomistajan mahdollinen vastuu perustusten purkamisesta

Teoriassa kiinteistön omistajan toissijainen vastuu jätehuollosta on mahdollinen JL 28 § 2 momentin perusteella, jos tuulivoimayhtiö ei kykene huolehtimaan jätehuollosta. Kynnys vastuun syntymiselle on kuitenkin asetettu erittäin korkealle. Kiinteistön haltija on vastuussa vain sellaisesta jätteestä, jonka tuottamisen kiinteistöllä tai tuomisen kiinteistölle hän on sallinut. (HE 199/2010 vp, s. 81)

Sen sijaan uusi 1.1.20025 voimaan tuleva rakentamislaki (145 §) näyttäisi kohdentavan vastuun kiinteistön haltijalle. On kuitenkin kyseenalaista, voidaanko säännöstä soveltaa tilanteessa, jossa kiinteistön haltija on vuokrannut kiinteistön ammattimaiselle toimijalle, joka on vastannut rakentamisesta kiinteistöllä.

6. Yhteenvetoa

Tuulivoimalan purkamisesta ei ole Suomessa erityislainsäädäntöä. Ympäristöministeriö on käynnistämässä selvitystä lainsäädännön muutostarpeista. Selvitys valmistunee alkusyksystä 2023.

Tuulivoimatoiminnan päättymiseen ja tuulivoimaloiden purkamiseen sekä mahdollisiin maksukyvyttömyystilanteisiin on hyvä varautua selkein sopimusjärjestelyin ja niin sanotuilla purkuvakuuksilla tuulivoimayhtiöiden, maanomistajien ja mahdollisten muiden toimijoiden kesken. Oikein mitoitettuna vakuus turvaa purkukustannusten kattamisen esimerkiksi tuulivoimayhtiön konkurssissa.

Jos purkamisvastuuta ei ole ratkaistu sopimuksella, purkamisvelvollisuus voi seurata myös suoraan rakentamista koskevasta lainsäädännöstä tai luvasta. Purkamisesta syntyvä jäte on käsiteltävä asianmukaisesti jätteenkäsittelyä ohjaavien säännösten mukaisesti. Uuden rakentamislain 145 §:n mukaan hylätyn rakennuksen rakennuspaikan siisteys, terveellisyys ja turvallisuus kiinteistön haltijan vastuulla.

Jos tuulivoimayhtiö ei ole velvollinen purkamaan perustuksia maanvuokrasopimuksen tai rakennus- tai purkamisluvan perusteella, arvioitavaksi tulee yhtiön mahdollinen vastuu jätelain nojalla. Jätelainsäädäntöä sovelletaan jätteeksi luokiteltuihin aineisiin ja esineisiin. Jätelakia ei ole ensisijaisesti tarkoitettu sovellettavaksi maassa kiinni oleviin rakenteisiin, vaan ennemminkin esimerkiksi rakenteiden purkutoiminnasta peräisin olevien aineiden ja esineiden jätehuollon sääntelyyn. Näin ollen perustusten ja voimalan muiden rakenteiden osalta jätelain soveltaminen alkaa normaalisti vasta, kun rakenteista on niiden purkamisen jälkeen muodostunut jätettä. Jos kysymys perustusten purkamisvelvollisuudesta ei ratkea maanvuokrasopimuksen tai rakentamista koskevan lainsäädännön perusteella, arvioidaan, ovatko perustukset jätelain 5 §:ssä tarkoitettua jätettä; ts. onko kyse aineesta tai esineestä, jonka sen haltija on poistanut käytöstä tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä. Jos perustukset katsotaan jätteeksi, ensisijaisesti tuulivoimayhtiö on jätelain 28 §:n mukaan velvollinen järjestämään perustusten purkamisen ja jätehuollon.